NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13387

GEZAMLTE DRAMEN

Henrik Ibsen

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

צ״י־טראלע יידישע ביבליאטעק
אין פּרעסע ארכיוו

הענריק איבסען

געזאַמעלטע דראַמען

העדדאַ גאַבלער

דער בוימייסטער

ייִוואָ ייִדישע ביבליאָטעק
אין פּרעסע אַרכיוו

פּערלאַג: מיזעל עט קאָמפּ.
422 גרעניד סט.
ניו יאָרק.

COPYRIGHT

MAX N. MAISEL, PUBLISHER

1910.

העדאַ גאַבלער

ייִדישע ביבליאטעק
אין ארכיוו

אויסגעגעבן פון א. ים.

פערזאָנען:

זשאַרזש טעכמען.

העדרא טעסמאן, זיין פרוי.

פריילין יוליא טעסמאן, זיין טאָכטער.

פרוי עלוווסטער.

ריכטער בראָק.

עילערט לאוובארג.

בערטא, א דיענסט בוי די טעסטאנס.

חשנדלונגס-פלאץ אין טעסמאן'ס ווילא, אין מעריב-טייל פון קריסטיאנא.

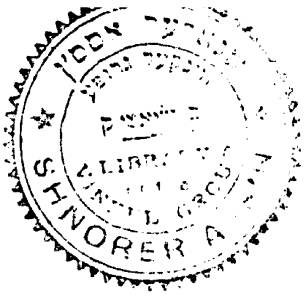

ערשטער אקט.

ס גראמער, שהנער און געשמאקפול־מעבלירטער זאל, דעקא־
רירט אין טונקעלע קאלערן. צום הינטערגרונד, ס בריטער דורכגאנג,
בהאנגען מיט פונאנדער־געפאלטע גארדינען, וואס פיהרט צו ס קלע־
נערן צימער, דעקארירט אויפ'ן זעלבען ארט ווי דער זאל. אין וואנט,
רעכטס פון זאל, א רוק־טיר וואס פיהרט צום קארידאר. אין דער
וואנט שמקעגן, לינקס, א גלעזערנע טיר אויך בהאנגען מיט פונאנדער־
געפאלטע גארדינען. דורך די שויבען זעהט זיך א טייל פון דער וע־
רשנדס אין דרויסען, און בויטער בעדעקט מיט תערבסט־בלעטער. א האלב־
רונדער טיש, בעדעקט, מיט שטוהלען ארום, שטעהט גאנץ פון פארנט.
ביי דער רעכטער וואנד שטעהט א בריטער אויוון פון דונקעלען פאר־
צעליי, ס לעהן־שטוהל, ס וויכער פוס־השלמער און צוויי פוס־ביינקלער.
ס קושעטקע מיט א קליין רונד טישעל פון פארנט פערנעהמט דעם פא־
דערסטען ווינקעל רעכטס. פון פארנט לינקס, עטוואס שבגערוקט פון
וואנד, שטעהט ס זופע. ווייטער שוועק פון דער גלעזערנער טיר שטעהט
ס פיאנע. אויף יעדער זייט פון'ם דורכגאנג זיי עטשזשערקע מיט שר־
ר קאטטא און מאזשאליקא קונסט־זאכען. — ביי דער הינטערסטער
וואנד פון מיטעלצימער, ס זופע מיט ס טיש און ס פאר שטוהלען. איבער
דער זופע העננט א פארטרעט פון ס בילד־שעהנעם, עלטערען מאן אין ס
גענערעל'ס מונדיר. איבער'ן טיש איז א הענג־לאמפ מיט זיבן שבזשור
פון שפעל־גלאז. אין זאל שטעהען אוסגעפוצט אייניגע בוקעטען אין
וואזענען און גלעזער. אנדערע ליגגען אויפ'ן טיש. די דיעלען אין
ביידע צימערן זיינען בעדעקט מיט דיקע טעפיכער. פריהמארגען ליכט.
די זון שיינט אריין דורך די גלעזערנע טיר.

פרייליז יוליאנע מעסמאן, אין הוט און מיט'ן זונען־שירם אין האנד, קומט ארויז פון קאריאר, הינטער איהר געהט בערטא, וועלכע מראגט א בוקעט אויגגעוויקעלט אין פאפיער. פרייליז מעסמאן איז א ליעבליכע דאמע מיט א מגגעגעהמען אויסזעהן, ארום פינף און זעכציג יאהר אלט. זי איז נעט אבער אויסנאך בעקליידעט אין א גרויעז גאס־קאסטיום. בערטא —א מיטעל עלטערליכע פרוי, אויגמאך און עטוואס דאמפיש אין איהר בענעהמען.

פ ר י י ל י ז ט ע ס מ א ן: (שטעלט זיך אב האלט ביי דער טיר, האלכט זיך צו און זאגט שטיל) אויף מיין ווארט! מיר דאכט אז זיי ריהרען זיך נאך ניט.

ב ע ר ט א: (אויך שטיל) איך האב דאך איך געזאגט, פרייליז. פערגעסט ניט ווי שפעט די שיף איז אנגעקומען לעצטע נאכט. היינט, וען זיי זיינען אנגעקומען א היים! ליעבער גאט, וויפיעל פעק די יונגע באלעבאסטע האט געמוזט פונאנדער פאקען איידער זי האט געקענט געהן שלאפען!

פ ר י י ל י ז ט ע ס מ א ן: נו, נו, לאזען זיי זיך אויס־שלאפען. מען דארף־נור זעהן זיי זאלען דא קריגען עפעס א ביסעל פרישע מארגען־לופט, וען זיי ווילען אויפשטעהן.

(זי גיהט צו און עפענט אויף די גלעזערנע טיר.)

ב ע ר ט א: (שטעהט ביי'ם טיש און וויים ניט וואס צו טהון מיט'ן בוקעט ווען זי האלט אין האנד) אזוי ווי איהר איך לעב, דא איז שוין גאר קיין פלאץ ניט נעבליבען. איך רעכנען, איך ווילל עס אוועק־שטעלען אט דא, פרייליז. (זי שטעלט עס אוועק אויפ'ן פיאנא.)

פ ר י י ל י ז ט ע ס מ א ן: נו, האסטו שוין אויצט א נייע באלעבאסטע, מיין ליעבע בערטא. און נאט וויים ווי שווער מיר איז נעווען זיך צו שיידען מיט דיר.

ב ע ר ט א: (וויל זיך צעווייגען) און איהר מיינט, אז מיר איז עס ניט שווער נעווען, פרייליז? נאך די אלע נעבענשטע יאהרען, ווען איך בין נעווען ביי איך אין פרייליז רינא.

פ ר י י ל י ז ט ע ס מ א ן: מען מוז נעהמען ווי עס נעהט,

בערטא. אנדערש האָט מען ניט געקענט מאכען. זשארזש, פער־
שטעהסטו, קען אָהן דיר ניט אויסקומען — ער קען אבסאָלוט ניט.
ער איז אזוי געוועהנט דו זאָלסט ארום נעהן ארום איהם, זינט ער
איז נעווען א קליינער איינגעל.

ב ע ר ט א: אך, פריילין יוליא, איך קען אָבער ניט פער־
געסען אז פריילין רינא ליענט נעבאָך הילפלאָז אין דער היים, און
האָט נור די נייע דיענסט־מיידעל ארום זיך. יענע וועט זיך קיינ־
מאָל ניט אויסלערנען ווי ארומצוגעהן ארום א קראנקע.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: אה, איך וועל שוין זעהען זי
אויסצולערנען. און, פערשטעהסטו, דעם גרעסטען טייל וועל איך
נאטירליך נעהמען אויף זיך. דו דארפסט ניט זיין אונרוהיג וועג־
גען מיין ארימער שוועסטער, מיין ליעבע בערטא.

ב ע ר ט א: יאָ, דאָ איז אָבער נאָך עפעס אנדערש, פריי־
לין. איך בין אין איינע ציטערניש טאָמער וועל איך ניט קענען
האָווירען דער יונגער באַלעאָסטע.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: אה, נו, די ערשטע צייט קענען
פאָרקומען אזעלכע זאכען —

ב ע ר ט א: זי וועט מסתמא זיך פיהרען געפעהרליך נרויס־
אַרטיג.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: נו, אויף דעם דארפסטו זיך
ניט וואונדערן — נענעראל נאבלער'ס טאכטער! בערעכען צו וואָס
פאר א סאָרט לעבען זי איז געווען נעווענהנט אין איהר פאָטער'ס
צייט. נערענקסטו ווי מיר פלעגען זיי זעהן רייטענדיג אראָב נאָס
צוואמען מיט'ן נענעראל? אין דעם לאנגען שווארצען רייט־קאָס־
טיום, מיט פערערן אין איהר הוט?

ב ע ר ט א: יא, נעווים — איך נערענק עס שוין נוט! אָבער
דו ליעבער נאָט, מיר וואָלט זיך קיינמאָל ניט נע'חלום'ט דאמאָלס,
אז זי און דער יונגער שאַרוש וועלען זיין א פאָאר.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: מיר אויך ניט. אָבער נוט
וואָס ס'איז נעקומען צו רייר, בערטא, נראָד בעת עס איז מיר ארויף

אויפ'ן זין — אין דער צוקונפט זאלסטו מעהר ניט זאגען דער יונגער זשארזש. דו מוזט זאגען דר. טעסמאן.

ב ע ר ט א: יא, די יונגע מאדאם האט שוין אויך נערעדט וועגען דעם — נעכטען ביי נאכט — דיזעלבע מינוט ווי זיי זיינען נור אריינגעקומען אין שטוב. איז עס מאקע אמת, פריילין?

פ ר י י ל י ן ט ע ס ט מ א ן: יא, אודאי איז עס אמת. שטעל זיך דיר פאר, בערטא — א אוניווערזיטעט אין אויסלאנד האט איהם געגעבען דעם טיטול דאקטאר — בעת ער איז נעווען אויף דער רייזע, פערשטעהסט. איך האב קיין ווארט ניט געוואוסט וועגען דעם, ביז ער האט עס מיר אליין דערצעהלט ארונטערגעהענ-דיג פון שיף.

ב ע ר ט א: יא, יא, ער איז נעלערנט געווג, איז ער. איך האב אבער ניט נערעכנט אז ער וועט זיך נעהמען הייראטען קראנקע אויך.

פ ר י י ל י ן ט ע ס ט מ א ן: ניין, ניין, אזא פארט דאק-טאר איז ער ניט. (שאקעלט בעדיטונגספול מיט'ן קאפ) אבער איך וויל דיר זאגען, אז באלד, קען זיין, וועלען מיר איהם דארפען רופען מיט נאך א גרעסערען טיטול.

ב ע ר ט א: וואס איהר רעדט! און וואס פאר א נאמען קען דאס זיין?

פ ר י י ל י ן ט ע ס ט מ א ן: (מיט א שטייכעל) ה'ם, וואלסט מאקע וועלען וויסען! (געריהרט) אך, מיין נאט — וועז מיין זעליגער ברודער וואלט נעקענט ארויסקוקען פון קבר און זעהען וואס פאר א מענש זיין קליין איינגעל איז נעווארען! (קוקט זיך ארום) אבער זעה נור בערטא, צו וואס האסטו דאס נעטהון? פאר וואס האסטו ארבגענומען אלע איבערצוגען פון די מעבעל?

ב ע ר ט א: די מאדאם האט מיר נעהייסען. זי קען ניט פער-טראגען, זאגט זי, קיין איבערצוגען אויף די שטוהלען.

פ ר י י ל י ן ט ע ס ט מ א ן: ווילען זיי דען נעברויכען אט דעם צימער פאר זייער נעזעהנליכען זאל?

ב ע ר ט א: יא, אווי האָב איך פערשטאנען — פון דער מא־
דאם. דער יונגער זשאָרזש — דער דאָקטאָר — האָט גארניט
געזאָגט.

(זשאָרזש טעסטאָן קומט אריין פון רעכטס איך תינטערציטער,
זיבגענדינג צו זיך און טראָגענדיג א לעדיגען שפּאָטעל אין האַנד.
ער איז פון מיטלען געוואוקס מיט א יונגען אויסזעהען פון א מאן
פון עטליכע און דריסיג, א ביסעל דיקלעך מיט א רונדען, שפּענעם און
פּרעהליכען פּנים, מיט בלאָנדע האָאר און א בּאָרד. ער טראָגט ברילען
און איז עטוואָס נאכלעסיג אָנגעטאָן אין א בעקוועמען הויז־אָנצוג.)

פ ר י י ל י ן ט ע ס ט א ן: גוט מאָרגען, גוט מאָרגען,
זשארזש.

ט ע ס ט א ן: (שפּעהענדיג אין טיר) טאנטע יוליא! ליעבע
טאנטע יוליא! (געהט צו צו איהר און דריקט איהר ווארעם די
האנד) געקומען פון אזוי ווייט — און אזוי פריה! האַ?

פ ר י י ל י ן ט ע ס ט א ן: נו, נעווים, איך האָב דאָך גע־
מוזט קומען זעהען ווי אָם איהר מאכט.

ט ע ס ט א ן: ניט קוקענדיג ווי אָם דו האָסט זיך לעצטע
נאכט אפילו ניט אויסגערוהט ווי געהעריג אין?

פ ר י י ל י ן ט ע ס ט א ן: אָה, דאָס איז ביי מיר גאר־
נישט.

ט ע ס ט א ן: נו, איך האָף דו ביסט אָנגעקומען בשלום
אהיים פון דער שיף, האַ?

פ ר י י ל י ן ט ע ס ט א ן: גאנץ זיכער, א דאנק גאָט.
ריכטער בראָק איז געווען אזוי פריינדליך מיך צו בעגלייטען ביז צו
מיין טיר.

ט ע ס ט א ן. אונז האָט אזוי באנג געטאָן ווי אָם מיר האָבען
דיך ניט נעקענט מיטנעהמען אין דער קארעטע. דו האָסט דאָך
אליין געזעהן ווייפיעל קאסטענס העדרא האָט געמוזט שלעפּען מיט
זיך.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יאָ, זי האָט ווירקליך געהויט א מאסע קאסטענס.

ב ע ר ט א : (צו מעסמאן) זאָל איך אפשר אריינגעהן זעהן צי איך קען עפעס טהאָן פאר דער מאראם ?

ט ע ס מ א ן : ניין, א דאנק, בערטא, ס'איז ניט נויטיג. זי האָט געזאָגט, זי וועט אָנקלינגען אויב זי דארף עפעס.

ב ע ר ט א : (גיהט נאָך רעכטס) גוט.

ט ע ס מ א ן : אָבער קום נאָר אהער — נעהם מיט אָט דעם שעפעטעל.

ב ע ר ט א : (נעהמט עס) איך וועל עס אוועקלעגען אויפ'ן בוידים.

(זי גיהט ארויס דורך די טיר פון קאָרידאָר.)

ט ע ס מ א ן : שטעל זיך פאָר, טאנטע, איך האָב נעהאט דעם גאנצען שעפעטעל פול אָנגעשטאָפט מיט איבערגעשריבענע דאָקומענטען. דו וואָלסט נאָר ניט געקענט גלויבען וויפיעל איך האָב אָנגעזאמעלט אין די אלע ארכיוון וואָס איך האָב אונטערזוכט — מערקווירדיגע אלטע זאכען, פון וועלכע קיין מענש האָט נאָר ניט געוואוסט —

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יאָ, עס זעהט אויס, זשאָרש, אז דו האָסט ניט פערגיידעט די צייט אויף דיין האָכצייטס־רייזע.

ט ע ס מ א ן : ניין, דאָס מעג איך זאָגען. אָבער טהו דאָך אויס דיין הוט, טאנטע. קום, לאָז מיך אויפמאכען די בענדער, הא ?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : (בעת ער טהוט עס) אך, נאָט — דאָס איז אקוראט ווי דו וואָלסט נאָך אלץ נעווען אין דער היים ביי אונז.

ט ע ס מ א ן : (האָלט איהר הוט אין האַנד, בעקוקט איהם פון אלע זייטען) זעה נור אָבער, וואָס פאר א צאצקעדיגען הוט דו האָסט עס איינגעהאנדעלט !

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : דאָס האָב איך נעקויפט פון העדדא'ס וועגען.

ט ע ס מ א ן : פון העדדא׳ס וועגען, הא?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יא, כדי העדדא זאל זיך ניט דארפען שעהמען מיט מיר, וועז עס זאל זיך אונז מאכען צו נעהן אין גאס צוזאמען.

ט ע ס מ א ן : (גלעט איהר באק) דו רעכענסט אלץ אויס, טאנטע יוליא. (לעגט אוועק דעם הוט אויף א שטוהל נעבען ניש) און איצטער — ווייסטו וואס — לאמיר זיך גאר אוועקזעצען בעקוועמליך אויפ׳ן זאפע און שמועסען א ביסעל ביז העדדא וועט אריינקומען.

(זיי זעצען זיך. זי שטעלט אוועק איהר זונען־שירם אין א וויגקעל פון דער זאפע.)

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : (נעהמט זיינע ביידע הענד אין קוקט אויף איהם) ווי עס פרעהט מיך דיך וויערער צו זעהען א לעבעדיגען, א גאנצען פאר מיינע אויגען, זשארוש! מיין זשארוש — מיין ארימען ברודער׳ס אייגען קינד!

ט ע ס מ א ן : און מיך פרעהט עס אויך דיך וויערער צו זעהן, טאנטע יוליא! דו, וועלכע ביזט געווען פאר מיר א פאטער און א מוטער אין איין פערזאן.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יא, איך וויים אז דיינע אלטע טאנטעס וועלען דיר איכער בלייבען איינגעבאקען אין הארצען.

ט ע ס מ א ן : און וואס מאכט עפעס טאנטע רינא? קיין בעסערונג ניט, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : אך, ניין — פאר איהר קען מען שוין קיין בעסערונג ניט ערווארטען. זי ליעגט דארט הילפלאז, אזוי ווי זי איז די אלע יאהרען געלעגען. הלואי זאל נור גאס געבען זי זאל זיך נאך האלטען ביי מיר. טאמער פערליר איך זי, וועל איך ניט וויסען וואס צו טהאן מיט זיך, זשארוש — בעזאנדערס איצטער אז איך האב שוין ארום דיר אויך ניט וואס צו טהון.

ט ע ס מ א ן : (גלעט איהר אויפ׳ן שולטער) נו, נו, נו!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (פלוצלינג ענדערענדיג איהר טון)

ווי איך דענק מיר אבער, אז אט ביזטו א פערהייראטער מאן, זשארזש! און אז דו ביזט דער, וואס האט נעווארנען העדא גאבלער — די שהנע העדא נאבלער! בערעכען נור — זי, נאך וועלכער עס האבען זיך נעיאגט אזויפיעל קאוואליערען!

ט ע ם מ א ן: (זינגט אונטער א ביסעל און שמייכעלט צופריע־דען) יא, איך שטעל מיר פאר, אז איך האב עטליכע נוטע פרייגר אין שטערטיל, וואס זיינען מיך נוט מקנא — הא?

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: היינט אזא לאנגע האכציים־רייזע וואס דו האסט נעמאכט! איבער פינף — כמעט זעקס מאנאט —

ט ע ם מ א ן: נו, פאר מיר איז עס אויך נעווען א שטו־דיום־רייזע. איך האב זיך נעראדפט גריבלען אין אזוי פיעל אלטע ארביוועז—און האב נעמוזט אזוי פיעל ביכער דורכלעזען, טאנטע.

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: א, יא, איך שטעל מיר פאר. (פערמרויליך און א ביסעל שמילער) אבער הער נור, זשארזש — האסט דו מיר נארניט צו דערצעהלען — נאר ניט ספעציעלעס?

ט ע ם מ א ן: וועגען אונזער רייזע?

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: יא.

ט ע ם מ א ן: ניין, איך וויים ניט קיין אנדער זאך, א חוץ וואס איך האב דיר נעשריעבען אין מיינע בריעף. איך האב נע־קריגען דעם טיטול דאקטאר — אבער דאס האב איך דיר שוין דערצעהלט נעסטערן.

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: יא, יא, דאס האסטו שוין דער־צעהלט. אבער וואס איך מיין, איז — האסטו ניט עפעס — עפעס וועלכע ערוואַרטונגען—?

ט ע ם מ א ן: ערוואַרטונגען?

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: ס'הייסט, — פערשטעהסט ניט, זשארזש? — איך בין דאך דיין אלטע טאנטע!

ט ע ם מ א ן: נו, אודאי האב איך ערוואַרטונגען.

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: אך!

ט ע ס מ א ן: איך האָב די בעסטע אויסזיכטען באלד צו ווערען א פּראָפעסאָר.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יאָ, א פּראָפעסאָר —

ט ע ס מ א ן: ווירקליך, איך קען זאָגען, אז איך בין זיכער דערמיט. אָבער, מיין ליעבע טאנטע, מיר דאכט אז דו ווייסט דאָס שוין!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (לאכט צו זיך) יאָ, געווים וויים איך. דערייַן ביזטו געראָטן. (אין אַנאָנדער טאָן) אָבער מיר האָבען געדאַרפט ווייַטער דיין רייזע. עס האָט געמוזט קאָסטען א שעהן ביסעל געלט, זשאַרוש?

ט ע ס מ א ן: נו, פערשטעהסטו מיך, דאָס גרויסע סטי־פּענדיום ווָאָס איך האָב געקראָגען האָט א רעכט ביסעל אויסגע־האָלפּען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך זעה נור ניט אַיין ווי אזוי דאָס האָט געקענט קלעקען פאר צווייַען.

ט ע ס מ א ן: ניין, דאָס קען מען טאקע אזוי לייכט ניט איינזעהן, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: און איבערהויפּט אַרומרייזען מיט א דאמע — איך הער אז דאָס מאכט זעהר גרויסע אויסגאבען.

ט ע ס מ א ן: יאָ, גאנץ געווים — דאָס קאָסט א ביסעל טייערער. אָבער העדא האָט געמוזט מאכען די רייזע, טאנטע! זי האָט ווירקליך געמוזט. אנדערש האָט זיך דאָס ניט געפּאסט.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ניין, ניין, איך רעכען אז ניט. אָהן א האָכצייט־רייזע נעהט עס ניט היינטיגע צייטען. אָבער זאָג מיר נור, האָסטו שוין גוט ארומגעקוקט דאָס הויז?

ט ע ס מ א ן: יאָ, מענסט שוין זיכער זיין, אז איך האָב עס נעטהאָן. פון בעגינען אָן בין איך אויף די פּים.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: און ווי נעפעלט עס דיר אין נאנצען?

ט ע ס ט א ן: אויסנעצייכענט! נאָר אויסנעצייכענט!

נישט מעהר, איך בעגרייף ניט, וואס וועלען מיר טהאן מיט די צוויי לערינג צימערן וואס צוויישען אט דעם הינטערסטען זאל און הערדא'ס שלאף־צימער.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (לאכט) א, מיין ליבער זשארוש, איך מיין, אז זיי וועלען אייך אויך צוניץ קומען — מיט דער צייט.

ט ע ס מ א ן: אך, נעווים, דו ביסט גאנץ נערעכט, טאנטע יוליא! דו מיינסט פאר די ביכער פון מיין ביבליאטעק וואס וואקסט — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: טאקע יא, מיין ליעב קינד. איך האב טאקע נעטראכט וועגען דיין ביבליאטעק...

ט ע ס מ א ן: דערהויפט בין איך צופריעדען פון הערדא'ס וועגען. נאך איידער מיר זיינען פערלאבט געוואָרען פלעגט זי־אפט זאגען, אז זי וואלט אנדערשוואו ניט געוואלט וואהנען, ווי נור אין דעם שטאאט־דאמה פאלק'ס ווילא.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, עס איז נעווען א גליק וואס דאס הויז האט זיך פערקויפט; אקוראט נאכדעם ווי איהר זייט אבגעפאהרען.

ט ע ס מ א ן: יא, טאנטע יוליא, מיר האבען ווירקליך נעהאט מזל, אפשר ניט — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אבער די קאסטען, מיין ליעבער זשארש! דאס וועט דיר בעטרעפען א שהענע מטבעה.

ט ע ס מ א ן: (קוקט אויף איהר אומעטיגלעך) יא, איך רעכען אזוי, טאנטע!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אך, גאט!

ט ע ס מ א ן: וויפיעל רעכענסטו דאך? אזוי אן ערך? — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האב קיין בעגריף ניט, אויסער אלע רעכנונגען זיינען אריינגעקומען.

ט ע ס מ א ן: נו, גליקליכערווייזע האט ריכטער בראק אויס־

נעמיהרט פאר מיר די בעסטע בעריגנונגען — אזוי האָט ער נע־
שריבען אין א בריעף צו העדדא'ן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, דאגה נור ניט, מיין קינד.
— א חוץ דעם, פאר די מעבעל און אלע טעפיכער האָב איך גוט־
געזאָגט.

ט ע ס מ א ן: דו האָסט גוט־געזאָגט? דו, מיין ליעבע מאַ־
טע יוליא? וואָס פאר א סאָרט ערבות האָסטו געקענט נעבען?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב געגעבן אין משכון
אונזער יעהרליכע הכנסה.

ט ע ס מ א ן: (שפרינגט אויף) וואָס? דיין און טאַנטע
רינא'ס הכנסה!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, איך האָב קיין אנדער פלאן
ניט געקענט געפינען, פערשטעהסטו.

ט ע ס מ א ן: (שטעלט זיך אויף אנטקעגען איהר) צי ביזטו
פון זינען אראָב, טאַנטע! דיין הכנסה — דאָס איז דאָך דאָס אייג־
ציגע, פון וואָס דו און טאַנטע רינא האָבען צו לעבען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: נו, נו, ווער ניט אזוי אויפנע־
רענט ווענען דעם. דו ווייסט, עס איז איננאנצען נישט מעהר ווי
א פאַרמאליטעט — ריכטער בראָק האָט אליין געזאָגט. ער טאַקי
איז נעווען אזוי פריינדליך דורכצופיהרען דעם נאנצען עסק פאר
מיר. עס איז נישט מעהר ווי א פאַרמאליטעט, האָט ער געזאָגט.

ט ע ס מ א ן: יא, דאָס אלעס מעג זיך זיין נאנץ רעכט.
אבער דאָך —

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איצט וועסטו האָבען דיין איי־
נענעם נעהאלט, וועסטו קענען אבצאָהלען. און, גוטער גאָט, וואָס
איז דאָרטען אז מיר וועלען אויך אבצאָהלען א ביסעל! דיר צו־
העלפען א ביסעל פון אנהויב —! וואָס איז, עס וואָלט אונז
נור נעמאכט פערנעניגען.

ט ע ס מ א ן: אך, טאַנטע — וועסטו קיינמאל ניט מיער
ווערען צו אפפערען זיך פאר מיר!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (שמעחט אויף און לעגט איחר האנד אויף זייגע אקסלען) האָב איך דען עפעס אנדערע פריידען אויף דער וועלט, ווי זעהן עס זאָל דיר גוט נעהן, מיין ליעב קינד? דו האָסט דאָך ניט נעהאט ניט קיין פאָטער, ניט קיין מוטער אויף וועמען זיך אָנצושפּאָרען. איצטער האָבען מיר שוין נעגרייכט אונזער ציעל, זשאָרזש! מאָנכעסמאָל האָט אויסגעקוקט טרויעריג נענוג; אָבער איצטער, א דאנק גאָט, דארפסט שוין נאָר קיין מורא ניט האָבען.

ט ע ס מ א ן: יא, עס איז ווירקליך ווּאונדערבאר, ווי אלעס האָט זיך אויסגעדרעהט צום בעסטען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, און אלע דיינע נעגנער — אלע ווּאָס זיינען דיר נעשטאנען אין ווּעג — זיי אלע ליעגען איצט אונטער דיינע פיס. זיי זיינען נעפאלען, זשאָרזש! דער, ווּאָס איז נעווען דיין נעפערלעכסטער נעגנער — ער איז נעפאלען טיעפער פאר אלעמען. איצטער ליעגט ער ווי ער האָט זיך אויסגעבעט — דער אריימער, פערפיהרטער מענש.

ט ע ס מ א ן: האָסטו עפעס נעהערט ווּעגען עילערט? זינט מיין אוועקפאָהרען, מיין איך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב נור נעהערט זאָגען, אז ער האָט אָבגעדרוקט א נייעם בוך.

ט ע ס מ א ן: ווּאָס! עילערט לאָווּבאָרג! נישט לאנג — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, אזוי זאָגט מען. ווייס נאָט צי זיין בוך קען עפעס האָבען א ווערטה! אך, אָבער ווען דיין נייעם בוך ווּעט ערשיינען — דאָס ווּעט זיין ווּאָס אנדערש, זשאָרזש! ווּעגען ווּאָס ווּעט זיך דאָרט האנדלען?

ט ע ס מ א ן: עס ווּעט בעהאנדלען די הויזליכע אינדיסטריען פון בראבאנט אין מיטעלאלטער.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: שטעל זיך נאָר פאָר — אז דו זאָלסט קענען שרייבען אירבער אזא נעגענשטאנד!

ט ע ס מ א ן: איבערינעם, עס קען נאך נעהמען א שטיק צייט איידער דאס בוך וועט זיין פערטיג. איך מוז פריהער אלע זאמלונגען אין אָרדנונג ברייננען, פערשטעהסטו מיך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, זאמלען און ברייננען אין אָרדנונג — דערויף קען דיך קיינער ניט אריבערשטיינען. דערויף ביזטו נעבוירען; ניט אומזיסט ביזטו מיין אריבער ברודער'ס לייבליכער זוהן.

ט ע ס מ א ן: איך קוק שוין ארוים מיט אונגעדולד אויף דער צייט, וועז איך וועל זיך קענען זעצען ארבייטען אויף דעם. איבערהויפט איצט, אז איך האָב מיין אייגען, פראכטפול הויז וואו צו ארבייטען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: און מעהר ווי אלץ איצט, אז דו האָסט די פרוי וואָס דיין הארץ האָט בענעהרט, מיין ליעבער זשאָרזש.

ט ע ס מ א ן: (נעהמט זי ארום) אה, יא, יא, טאנטע יוליא! העדדא — זי איז דאָס בעסטע פון אלץ! (קוקט אויף דעם אריינגאנג) מיר דאכט אז אָט קומט זי — הא?

(העדדא קומט אריין פון לינקס דורכ'ן מיטעלסטען ציטער. זי איז א פרוי פון א יאָהר נייז און צוואנציג. דאָס געזיכט און פיגור, עדעל און אריסטאָקראָטיש. איהר הויטפארב איז בליך-מאטעווע. איהרע שטאָהל-גרויע אויגען דריקען אוים א קאלטע, קלאָרע רוהיגקייט. איהרע האָר האָבען אן אָנגענעהמע מיטעל-ברוינע פארב, אָבער זיי זיינען ניט בעזאָנדערס געריכט. זי איז אָנגעטאָן אין א געשמאקפולען, עטוואָס לויזען מאָרגען-אנצוג.)

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (געהט איהר אָנטקעגען) גוט מאָרגען, מיין ליעבע העדדא! גוט מאָרגען און הערצליכען ווילקאָמען!

ה ע ד ד א: (גיט איהר די האנד) גוט מאָרגען, ליעבע פריי-לין טעסמאן! אזוי פריה שוין צום בעזוך! דאָס איז זעהר פרייגדליך פון אייך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (פיהלט זיך א ביסעל אין א פער-

לעגענהויט) האָט די יונגע פרוי גוט געשלאָפען אין איהר נייע היים?

ה ע ד ד א: אה, יא, דאנקע. ציעמליך גוט.

ט ע ס מ א ן: (לאכט) ציעמליך! נו, דאָס נעפעלט מיר, העדא! דו האָסט געשלאָפען ווי א שטיין ווען איך האָב זיך אויפגעכאפט.

ה ע ד ד א: גליקליכערווייז. עס פערשטעהט זיך, כּמעו מוז זיך ערשט צוגעוועהנען צו די נייע אומשטענדען, ביסלעכווייז, פרייליו טעסמאן. (קוקט לינקס) אך, די דיענסט איז נענאנגען און האָט געעפענט די טיער צו דער ווערענדא אוו האָט אריינגעלאָזט א גאנצען שטראָם פון זונען־שיין.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (געהט צום טיר) נו, וועלען מיר עס צומאכען.

ה ע ד ד א: ניין, ניין, ניט דאָס! טעסמאן, זיי אזוי גוט און פערציה די גארדינען. דאָס וועט געבען א וויכערע ליכט.

ט ע ס מ א ן: (נעבען טיר) שוין גוט, שוין גוט, אָט שוין, העדא. איצט וועסטו האָבען אי שאָטען, אי פרישע לופט.

ה ע ד ד א: יא, פרישע לופט איז דאָ אודאי נויטיג, צו אָט די אלע פּעק בלומען — אָבער — פאר וואָס זיצט איהר ניט, פרייליין טעסמאן?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ניין, איך דאנק אייך. אז איך האָב שוין געזעהן, אז דאָ ביי אייך איז אלעס אין אָרדנונג, א דאנק גאָט, מוז מען שוין אָנהויבען צו געהן א היים, מיין שוועסטער ליענט דאָרט, נעבאך, און וואַרט אויף מיר.

ט ע ס מ א ן: גיב איהר מיין בעסטען גרוס, טאנטע, אין זאָג איהר אז איך וועל זיך אריינכאפען זי זעהען שפעטער ביי טאָג.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, יא, איך וועל איהר זיכער איבערנעבען. יא, מחשבות'ן, זשאַרזש, (זוכט אין טאש זון קלויד) איך האָב שיער ניט פערגעסען. איך האָב דאָ עפעס פאר דיר.

ט ע ס מ א ן : וואָס אזוינס, טאנטע, — הא ?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (נעהמט ארויס א פּלאַך פּעקל, איינגעוויקעלט אין ציטונג פּאַפּיער און דערלאנגט איהם) קוק נור, מיין ליעב קינד.

ט ע ס מ א ן : (עפענט דאָס פּעקעל) נו, איך זאָג אייך ! האָסטו עס ווירקליך געהאלטען פּאר מיר, טאנטע יוליא ! זעה נור, העדדא ! איז עס ניט ריהרענד — הא ?

ה ע ד ד א : (נעבען דער עטאשערקע, רעכטס) נו, וואָס איז ?

ט ע ס מ א ן : מיינע אלטע מאָרגען־שיך ! מיינע פּאנטאָפּעל.

ה ע ד ד א : טאקע. איך נעדענק אז דו האָסט זיי אָפּט דערמאָנט, וועז מיר זיינען נעווען אויף דער רייזע.

ט ע ס מ א ן : יא, זיי האָבען מיר זעהר געפּעהלט. (נעהמט צו צו איהר) איצט קענסטו זיי זעהען, העדדא !

ה ע ד ד א : (נעהמט צום אויוועז צו) א ראנק, עס אינטערעסירט מיך ניט.

ט ע ס מ א ן : (נעהמט איהר נאָך) בערעכנען נור — אין בעט ליענענדיג א קראנקע האָט עס טאנטע רינא אויסגענעהט פּאר מיר. אה, די קענסט זיך ניט פּאָרשטעלען וויפיעל עראיינערונגען עס זיינען דערמיט פערבונדען.

ה ע ד ד א : (בויים טיש) פּאר מיר ניט.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : נעווים ניט פּאר העדדא'ן, זשאַרזש.

ט ע ס מ א ן : יא, אָבער איצטער אז זי נעהערט שוין צו אונזער פאמיליע, האָב איך נעקלערט —

ה ע ד ד א : (שלאָגט איהם איבער) מיט דער דיענסט וועלען מיר קיינמאָל ניט קענען אויסקומען, טעסמאן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : מיט בערטא'ן ניט קענען אויסקומען?

ט ע ס מ א ן : וואָס הייסט, מיין טייערע ? וואָס פֿאַלט דיר עפּעס איין — הא ?

ה ע ד ד א : (אַנצייגענדיג) זעה נור ! זי האָט געלאָזען איהר אלטען הוט זיך ארומוועלנערען אויף א שטוהל.

ט ע ס מ א ן : (אין שרעק, וואַרפֿט ארונטער די פּאַנטאָפֿעל אויף ד'רערד) אָבער, העדא — !

ה ע ד ד א : שטעל זיך נאָר פּאַר אז אימיצער זאָל אריינקומען און דאָס דערזעהען !

ט ע ס מ א ן : אָבער, העדא — דאָס איז דאָך טאנטע יוליא'ס הוט.

ה ע ד ד א : אזוי ?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (נעהמט דעם הוט) יא, נעווים איז עס מיינער, און קיין אלטער איז ער אויך ניט, מאדאם העדא.

ה ע ד ד א : ווירקליך, איך האָב זיך ניט גוט צונעקוקט צו איהם, פרייליין טעסמאן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (מחוט אָן דעם הוט) איך קען דיר זאָגען, אז עס איז דאָס ערשטע מאָל וואָס איך האָב איהם אָנגעמאָן — וואהרהאפטיג צום ערשטען מאָל.

ט ע ס מ א ן : און עס איז מאקי א שעהנער הוט אויך — נאָר א פּראכט !

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : אָה, ס'איז נאָר ניט אזא נרויסע זאך, זשאָרזש. (זוכט ארום זיך) מיין פּאראסאָל — ? אך, דא. (נעהמט עס), דאָס איז אויך מיינער — (מורמעלט) ניט בערטא'ס.

ט ע ס מ א ן : א נייער הוט און א נייער פּאראסאָל ! שטעל זיך פּאַר, העדא !

ה ע ד ד א : ווירקליך זעהר שעהן.

ט ע ס מ א ן : יא, ניט וואהר — הא ? אָבער טאנטע, קוק זיך נור גוט איין אויף העדא'ן איידער רו נעהסט. זעה ווי שעהן זי איז !

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : אך, מיין ליעב קינד, דאָס איז

זיין נייעס ניט. העדא איז אלעמאל נעווען שעהן. (זי פערנייגט זיך און געהט ארויס.)

ט ע ס מ א ן: (געהט איהר נאך) יא, אבער האסטו בעמערקט ווי נעוונד זי זעהט אוים? ווי זי איז נעווארען פול און רונד אויף דער רייזע?

ה ע ד ד א: (געהט דורכ'ן צימער) אך, לאז דאך צו־רוה — !

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (איז געבליבען שטעהן אין דרעהט זיך אום) פולער נעווארען?

ט ע ס מ א ן: יא, דו קענסט עס אזוי גוט ניט בעמערקען, ווייל זי טראגט יעצט אט די קלייד; אבער איך, וועלכער קען זעהן —

ה ע ד ד א: (נעבען דער גלעזערנער טיר, אונגעדולדיג) אך, דו קענסט נארנישט זעהן.

ט ע ס מ א ן: דאס מוז זיין די בערג־לופט אין טיראל —

ה ע ד ד א: (שלאגט איהם איבער, קורץ) איך בין פונקט די אייגענע, ווי וועז איך בין ארויסגעפאהרען.

ט ע ס מ א ן: אזוי זאגסט דו, איך בין אבער גאנץ זיכער או דו ביזט ניט. האלסט דו ניט מיט מיר, טאנטע?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (קוקט אויף איהר מיט צונויפגעלעגטע הענד) העדא איז ליעבליך — ליעבליך — ליעבליך. (געהט צו איהר, בויגט איהר ארונטער דעם קאפ מיט ביידע הענד און קושט זי אויף די האר) נאט בענש און בעשיץ העדא טעסמאן — פון זשארזש'ס וועגען.

ה ע ד ד א: (בעפרייט זיך פון איהר, פארזיכטיג) אך, לאזט מיך לויז!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (גענידלפול, רוהיג) איך וועל אייך קוועטש זיהן יעדען טאג.

ט ע ס מ א ן: יא, וועסט קומען, טאנטע? האַ?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אדיע — אדיע!

(זי גענט ארויס דורכ'ן פארצימער, טעסמאן בעגלייט זי. די

סיר בלייבט תאלב־אפען. עס הערט זיך ווי טעסמאן ווייעדערהאלט זיין גרוס צו מאנטע רינא און דאנקט איהר נאך אמאל פאר די פאנטאפעל.)

(העדדא שפאצירט ארום איבער'ן צימער, הויבט אויף איתרע ארעמס און דריקט צוגויף די פויסטען, שמארק ערבימערט. דאן רוקט זי אב השסמיג די גארדינען פון דער גלעזערנער טיר, און קוקט ארויס, באלד קערט זיך מעסמאן אום און מאכט צו די טיר הינטער איהם.)

ט ע ס מ א ן: (הויבט אויף די פאנטאפעל פון ד'ערד) וואס קוקסטו, העדדא?

ה ע ד ד א: (וויעדער רוהיג און בעהערשט) איך קוק נור אויף די בלעטער. זיי זיינען אזוי גרעל — אזוי פערוועלקט.

ט ע ס מ א ן: (וויקעלט ארום די פאנטאפעל און לעגט זיי אוועק אויפ'ן טיש) נו, סיר זיינען דאך שוין א שטיק אין סעפטעמבער.

ה ע ד ד א: (וויעדער אונרוהיג) יא, בערעכנן נור! שוין אין — סעפטעמבער.

ט ע ס מ א ן: מיינסטו ניט, אז טאנטע יוליא איז עפעס היינט נעווען אזוי זאנדערבאר? אזוי פייערליך געשטימט? קענסטו בענרייפען וואס איז מיט איהר נעווען דער מעהר? הא?

ה ע ד ד א: איך קען זי דאך כמעט נאר ניט. איז זי דען ניט אפט אזוי?

ט ע ס מ א ן: ניין, ניט ווי זי איז היינט נעווען.

ה ע ד ד א: (געהט אוועק פון דער גלעזערנער טיר) מיינסטו אז זי האט פאריבעל נעהאט וועגען דעם הוט?

ט ע ס מ א ן: אה, ניט זעהר. אפשר עטוואס, גלייך אין מאמענטע.

ה ע ד ד א: אבער וואס איז עס טאקע פאר א וועג צו נעהמען און לאזען דעם הוט זיך ארומוועלגערען דא אין זאל! אזא זאך טוט מען ניט.

ט ע ס מ א ן: נו, מעגסט שוין זיכער זיין, אז טאנטע יוליא וועט דאס שוין נאך א מאל ניט טהאן.

ה ע ד ד א: יערענפאלס וויל איך שוין זעהן זיך איבערבע־
טען מיט איהר.

ט ע ס מ א ן: יא, מיין ליעבע, גוטע העדדא, הלואי וואלסט
דו עס טאקע טהון.

ה ע ד ד א: וועז דו געהסט אריין צו זיי היינט נאכמיטאג,
קענסטו זיי אייגלאדען אויף היינט אין אבענד.

ט ע ס מ א ן: יא, איך וועל עס אודאי טהון. און דו וואלסט
נאך עפעס קענען טהון, וואס עס וואלט דערפרעהען איהר הארץ.

ה ע ד ד א: וואס איז עס?

ט ע ס מ א ן: וועז דו וואלסט נור ביי זיך נעקענט פועל'ן
צו זאגען „דו" צו איהר. דו וועסט עס מיר טהון, העדדא? הא?

ה ע ד ד א: ניין, ניין, טעסמאן — דאס זאלסטו פון מיר־
ניט פערלאנגען. איך האב שוין דיר דאס געזאגט. איך וועל זיך
סטארען זי רופען „טאנטע", אבער דו מוזט זיך בענוגענען דער־
מיט.

ט ע ס מ א ן: נו, יא. מיר האט זיך נעדאכט, איצט אז דו
נעהערסט שוין צו דער פאמיליע —

ה ע ד ד א: ה'ם — איך זעה ניט איין פאר וואס — (זי
געהט צו דעם מיטעלסטען אריינגאנג.)

ט ע ס מ א ן: (נאר א קורצער פויזע) איז דיר עפעס, העדדא?
הא?

ה ע ד ד א: איך קוק נור אויף מיין אלטע ציאנא. זי
פאסט דאך נאר ניט צו אלע איבעריגע זאכען.

ט ע ס מ א ן: ווי נור איך וועל קריגען מיין ערשטען נע־
האלט וועלען מיר קענען זעהען וועגען אומבייטען זי.

ה ע ד ד א: ניין, ניין — ניט בייטען. איך וויל זיך מיט
איהר ניט שיידען. ווי איז א שטייגער, וועז טיר שטעלען זי אוועק
אין דעם מיטעלסטען צימער און קויפען אן אנדערע אוועקצושטעלען
דאך אויף איהר קארט? איך מיין, וועז מען וועט קענען

ט ע ם מ א ן : (אומפיגליך) יא, עס פערשטעהט זיך, כמו קען עס סהון.

ה ע ד ד ז : (נעהמט דעם בוקעם פון פיאנע) די בלומען זיינען דא ניט געווען נעכטען ביי נאכט ווען מיר זיינען אנגעקומען.

ט ע ם מ א ן : מאנמע יוליא האט זיי נעמוזם ברייננען מאר־ דיר.

ה ע ד ד ז : (בעקוקם דעם בוקעם) א וויזיט־קארטע. (נעהמט ארויס און לעזם.) „ווען וויעדער אריינגעהן שפעטער ביי מאנ". קענסטו טרעפען פון וועמען דאם איז?

ט ע ם מ א ן : ניין. פון וועמען? האא?

ה ע ד ד ז : דער נאמען איז „פרוי עלוומטער".

ט ע ם מ א ן : איז עס וויטקליף? לאנדריכמער עלוי־ מטער'ם פרוי? נעווענע פרייליין רייזינג.

ה ע ד ד ז : יא, עס שמימם. די פרוי מים די אויפרעגנע־ דע האר, מים וועלכע זי פלעגט זיך אימער גרוים האלמען. איך הער, אז די ביזם אמאל נעווען ניט נלייכגילמיג צו איהר.

ט ע ם מ א ן : (לאכם) אה, דאם האם ניט לאנג אנגעהאלמען, און עס איז נעווען אייטער איך האב דיך נעקענם, העדדא. אבער וואם זאנסטו דערצו, וואם זי איצם נראד אין שמאדם!

ה ע ד ד ז : עס איז זאנדערבאר, אז זי זאל אונז מאכען א וויזים. איך האב זי כמעם ניט נעזעהן זינם מיר האבען פער־ לאזען די שוהל.

ט ע ם מ א ן : איך האב זי אויך ניט נעזעהן, נאר וויים ווי לאנג. עס איז מיר א וואונדער ווי אזוי זי האלם עס אוים צו לעבען אין אזא מערוואסענעם העק, האא?

ה ע ד ד ז : (מעקם נאך און זאנם דאן פלוצלונג) זאג מיר מעסמאן — איז עס ניט ערניץ דערבי, וואו ער — אם דער — עילערם לאווברארם וואהנם?

ט ע ם מ א ן : יא, ער איז מאמע ערניץ אין יענעם נעגענד. (בערמא קומם ארויז דורכ'ן פערציסער)

ב ע ד ט א: נגעדינע פרוי, די ראטע וועלכע האָט א ווייל פריהער נעבראכט די בלומען, איז איצט וויערער דאָ. (וויזט מים'ן פינגער) אָט די בלומען וואָס איהר האלט אין האנד.

ה ע ד ד א: אה, זי איז דאָ? נו, זייט אזוי גוט, פיהרט זי אריין.

(בעדט עפענט די טיר פאר מאדאם עלווסטעד און נעהט שליין ארויס. — מאדאם עלווסטעד איז א פרוי מים א צערטער פיגור און שעהנע, וויכטיגע געזיכטספיגען. איהרע אויגען זיינען העל־בלוי, גרויס, רונדע, עמוואס ארויסגעשטאנדע, מיט א שרעקעדיגען, פראגענדיגען אויסדרוק. איהרע הָאר זיינען מערקווירדיג העל, במעט פלאקסענע, אונגעוועהנליך געדיכט און גרייזעלדיג. זי איז עשליכע יאהר אינגער פאר העדדא. זי טראָגט א פונקעלע בעזוך־קלייד, געשמאקפול אבער גים אקוראט נאָך דער לעצטער מאדע.)

ה ע ד ד א: (נעהמט איהר אויף ווארעם) וואָס מאכט איהר, מיין ליעבע פרוי עלווסטעד? עס פרעהט מיך זעהר אייך וויערער צו זעהען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (נערווועז, זוכט זיך צו בעהערשען) יא, עס איז שוין זעהר לאנג, זינט מיר האָבען זיך נעזעהען.

ט ע ס ט א ן: (גים איהר די האנד) און מיר אויך, האָ?

ה ע ד ד א: איך דאנק פאר די פראכטפולע בלומען —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, ניטא פאר וואָס—. איך וואלט אריינגענאנגען גלייך נעסטערן נאָך מיטאָג, נור איך האָב נעהערט, אז איהר זייט נעווען פערריזט —

ט ע ס ט א ן: זייט איהר אקוראט נעקומען אין שטאָרט, האָ?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: איך בין אנגעקומען נעסטערן ארום מיטאָג־צייט. אה, איך בין נעווען נאנץ פערצוויפעלט, ווען איך האָב נעהערט, אז איהר זייט ניטא צו הויז.

ה ע ד ד א: נאנץ פערצוויפעלט! וואָרום דען?

מ ע ס מ א ן : אבער, מיין ליעבע פרוי ווייזינג — איך מיין פרוי עלווסטעד —

ה ע ד ד א : איך האף אז עס האט נאך נישט פאסירט?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : יא, עפעס. און איך קען דאך ניט קיין אנדער לעבעדיג בעשעפענים צו ווענען זיך צו ווענדן.

ה ע ד ד א : (לעגט אוועק דעם בוקעט אויפן טיש) קומט, לאמיר זיך דאך זעצען אויפן זאפע —

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : איך בין צו אויפגערעגט צו קענען זיצען.

ה ע ד ד א : נו, דאך. קומט אם דאך. (זי ציהט זי אראפ פער אויפן זאפע און זעצט זיך נעבען איהר.)

מ ע ס מ א ן : נו, וואס איז, פרוי עלווסטעד?

ה ע ד ד א : האט עפעס וואס פאסירט ביי אייך צו הויז?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : יא און—ניין. אה, איך וואלט אזוי ניט ווען איהר זאלט מיך מיספערשטעהן —

ה ע ד ד א : דאן איז דער בעסטער פלאן איהר זאלט אהין דערצעהלען די נאנצע מעשה, פרוי עלווסטעד.

מ ע ס מ א ן : איך רעכען אז צוליעב דעם זיים איהר נעקומען — הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : יא, יא, נעווים. נו, אלזא, מוז איך אייך דערצעהלען — אויב איהר וויסט שוין דאס ניט אליין — אז עילערס לאוובארד איז אויך דא אין שטאדט.

ה ע ד ד א : לאוובארד —!

מ ע ס מ א ן : וואס! איז עילערס לאוובארד צוריקגעקומען? רעגס נור, העדדא!

ה ע ד ד א : יא, נו, איך הער.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : ער איז שוין דא א וואך זייט. שטעלט זיך נור פאר — א נאנצע וואך! אייגער אליין אין אט דער שרעקליכער שטאדט! וואו ער קען קומען צו א נסיון אויף יעדען שריט און טריט.

ה ע ד ד א: אבער, מיין ליעבע פרוי עלוסטער — ווען נעהמט אירער זיך אזוי צום הארצען ווענען אירם אייגענטליך?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (קוקט אויף אירער דערשרעקטען איז זאגט שנעל) ער איז נעווען די קינדער'ס לערער.

ה ע ד ד א: אייערע קינדער'ס?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: מיין מאן'ס קינדער. איך האב קיינע.

ה ע ד ד א: אייערע שטיף־קינדער, הייסט עס?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא.

ט ע ס ט א ן: (צווישן אונזיכער) איז ער, הייסט עס, נער ווען — איך וויים ניט ווי דאס אויסצודריקען — איז ער נעווען — נעבוג רענעלטעסיג אין זיין אויפפיהר צו קענען פערנעהמען אזא שטעלע? הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: פאר די לעצטע צוויי יאהר האט מען אנקענען זיין אויפפיהר נאר ניט נעקענט אויסזעצען.

ט ע ס ט א ן: אזוי? רענק נור, העדדא!

ה ע ד ד א: איך הער.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: נאכדעם אויסזעצען, איך קען אייך פערזיכערן. אין יערער הינזיכט. דאך אבער — איצט אז איך וויים, אז ער איז דא אין אמת דער נרויסער שטאדט — און מיט א נרויסער סומע נעלט אין די הענד — שרעק איך זיך פאר אירם נעזעהרליך.

ט ע ס ט א ן: וואהרום איז ער ניט פערבליבען וואו ער איז נעווען? ביי אייך און אייער מאן? הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: נאכדעם ווי זיין בוך איז ער־שיענען, איז ער נעווארען צו־אונרוהיג, צוויפעל אויפנערעגט צו קענען בלייבען ביי אונז.

ט ע ס ט א ן: יא, טאקע, טאנטע יוליא האט מיר נעזאגט, אז ער האט ארויסנענעבען א בוך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, א נרויס בוך, אין וועלכען

עם וועט בשאנטרעלם דער מאַרמשורים פון דער ציוויליזאציע — אין בריימע שפריכען, אזוי צו זאָגען — אין עם האָט נעמאכט אזא אויפרוהר —

מ ע ס ם א ן: האָט עם ווירקליך נעהאט אזא ערמאָלע? דאָס מוז זיין אן ארבייט וואָס איז נעלעגען ביי אירם נאָך פון אכאָל, פון זייער בעסערע צייטען.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: נאָר פון אכאָל, מיינט איהר?

מ ע ס ם א ן: יא.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: ניין, ער האָט עס אינגאנצען אנגעשריבען מאר דער צייט וואָס ער איז נעווען ביי אונז. — אין מערלויף פון לעצטען יאהר.

מ ע ס ם א ן: איז עס נים א פרעהליכע נייעס, העדא? רעגע נור!

פ ח ו י ע ל ו ם ט ע ד: אך, יא — ווען דאָס זאָל נור אנהאלטען!

ה ע ד ד א: האָט איהר אירם נעזעהען דאָ אין שטאָדט?

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: ניין, נאָך ניט. איך האָב נעהאם די נרעסטע שווירינקייט אויסצומאכען זיין ארדעם. ערשט היינט אין דער פריה האָב איך עם ענדליך אויסנעמאכט.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהר פארשענד) איהר ווייסט, מיך חרוש'ט א ביסעל אויף אייער מאן — ה'ם —

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (מים א נערוועזען צוק) אויף מיין מאן? ווען?

ה ע ד ד א: מאר וואָס ער שיקט אירך אין שטאָדט אויף אזא שליחות — מאר וואָס ער איז אליין ניט נעקומען אכטונג נעבען אויף זיין פריינד.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: אך, ניין, ניין — מיין מאן האָט קיין צייט נים נעהאט, א חוץ דעם, אירך — איך האָב דאָ וואָס אייני־צוקומען.

ה ע ד ד א : (סיס א לייכטען שפייכעל) אָה, דאָס איז עפּעס אנדערש.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : (שטעלט אויף שנעל און אונרוהיג) אלזא, איך בעט אייך זעהר, הערד טעסטאן — אויב עילערס לאור בארג וועט אריינקומען צו אייך, נעהמט איהם אויף פריינדליך! און איך בין זיכער אז ער וועט קומען. איהר זיים דאָך אמאָל נעווען אזעלכע נרויסע נטע פריינר. און דערצו זיים איהר דאָך פעראינטערעסירט אין דעמיעלבען שטוריום — אין דעמועל־בען צוויי־ן פון וויכעניאפט — אויף וויי איך פערשטעה.

ט ע ס ט א ן : וועניגסטענס, זיינען מיר נעווען פריינר.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : דעריבער בעט איך דאָס אזוי שטארק, אז איהר — איהר אויך — זאָלט האָבען אן אויג אויף איהם. אָה, איהר וועט מיר פערשפרעכען, הערר טעסטאן — נים וואהר?

ט ע ס ט א ן : איך פערזיכער אייך, אז איך וועל טהאָן פאר עילערט'ן אלץ וואָס איך קען נור. איהר מענט זיך פערלאָזען אויף מיר.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : אָה, וי זעהר, זעהר פריינדליך דאָס איז פון אייער זיים! (דריקט איהם די האנד) איך דאנק, איך דאנק! (דערשלאָגען) איהר פערשטעהט, מיין כאן האלט אזוי פיעל פון איהם.

ה ע ד ד א : (שטעלט אויף) דו האָסט נעפאָרפט שרייבען צו איהם, טעסטאן. אפשר וועט ער נים וועלען קומען צו דיר אונגעבעטען.

ט ע ס ט א ן : יאָ, אפשר איז עס מאקי רעכט, הערדא? האָ?

ה ע ד ד א : און וואָס שנעלער, אלץ בעסער. און פאר וואָס מאקע נים נלייך?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : (סיס נעבעט) אָה, וועז איהר וואָלט עס נעטהאָן!

מ ע ם מ א ן: אך וועל די מינט שרייבען. האָסט איהר
זיין אַרעסט, פּרוי — פּרוי עלוועסטער?
פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: יא. (נעהמט אַרויס א בלעטל פּא-
פּיער פון איהר טאַש און רעדאַגירט איהם) אָט איז עס.
מ ע ם מ א ן: גוט גוט. אָט נעה איך אַריין — (זוכט
עפּעס אַרום זיך) יא, וואו זיינען מיינע פּאַנטאָפּעל? אך, רא.
(נעהמט דעם שפּיקל און ווייל גייהט.)
ה ע ד ד א: ועה נור איהם אָנצושרייבען א וואַריאַנט.
פּרייַנדליכען בריעף. און א רעכט לאַנגען אויך.
מ ע ם מ א ן: יא, איך וועל.
פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: אָבער, איך בעם אייך, רער-
מאָהנט נור נים מיט קיין ווערט, אז איך האָב עס אויסגעמאַהלן.
מ ע ם מ א ן: נייַן ווי קענט איהר נאָר רענקען, אז איך
וואָלט דאָס נעמאַהלן? האַ?
(עד נעהמט ארויס רעכטס דורך דעם מיטעלפּאַנ ציטער.)
ה ע ד ד א: (נעהמט צו זיך פּרוי עלוועסטער, שמייכעלם אוּן
זאָגט אין א נידעריגע שטימע) נו, אָט האָבען מיר נעפּראָפּעט צוויי
האָזען מיט איין קלאַפּ.
פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: וואָס מיינט איהר דערמיט?
ה ע ד ד א: האָסט איהר נים מערשטאַנען אז איך האָב נע-
וואָלט עד זאָל אוועקגעהן?
פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: יא, שרייבען דעם בריעף —
ה ע ד ד א: אוּן כדי איך זאָל מיט אייך קענען רייַדען
אליין.
פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: (צופרידענען) וועגען דעמועלבען
נעגענשטאַנד?
ה ע ד ד א: יא, פונקט אזוי.
פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: (ענגסטליד) אָבער עס איז ניטא
מעהר וואָס צו רעדען, פּרוי מעסמאַן! אַבסאָלוט ניטא!
ה ע ד ד א: אה, יא, עס איז רא. וועהר פּיעל מעהר —

איך זעה עס. זעצט זיך אָם דאָ אהן מיר ווילען זיך נאָכן בעקומען אהן מערמרזיליך דורכשמעסען.

(זי צוויבעם פרוי עלוסטעד זיך צו זעצען אין דעם לעהן־שטוהל ווָס נעבען אוועקען, אהן זעצט זיך אליין אויף אויבעם פון די פוס־בויגקלעד.)

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (ענגסטיג, קוקט אויף איהר זוי־גער) אָבער, מיין ליעבע פרוי מעסמאן — איך האָב ווירקליך נאָר נעראַרפט אוועקגעהן.

ה ע ד ד א: אה, ווָס האָט איהר זיך אזוי צו אויילען? נו, דערצעהלט מיר עפעס ווי עס נעהט אייך ביי אייך אין הויז.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אָה, ווענען דעם ווָאלט איך בעסער ווָס ווענינער ווילען רעדען.

ה ע ד ד א: אָבער מיט מיר, מיין ליעבע —? מיר זיינען דאָך נענאָנגען אין אַיין שוהל.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יאָ, אָבער איהר זיים נעווען איין קלאָס העכער פאר מיר. אָה, ווי איך האָב דאן מורא נעהאט פאר אייך!

ה ע ד ד א: מורא נעהאט פאר מיר?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יאָ, שרעקליך. ווָארים ווען מיר מיר פלעגען זיך בעגעגענען אויף די מרעס, פלעגט איהר מיר אלעמאל ריישען פאר די האָאר.

ה ע ד ד א: פלעג איך עס מהאָן, ווירקליך?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יאָ, אהן איינמאל האָט איהר נעוואָגט, אז איהר ווָאלט ווילען מיר פערברענען די האָאר אוים'ן קאָפ.

ה ע ד ד א: אה, דאָס זיינען אלץ נעווען קינדעריין, פער־שטעהט זיך.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יאָ, אָבער איך בין דאמאלס נעווען אזוי נאריש. — אהן אויסער דעם, זינט פון דער שוהל

האבען מיר זיך אזוי דערוויסערט אייגע פון די אנדערע. אונזער
רב וועייזען זיינען נעווען אזוי ווייט מערשיערען.

ה ע ד ד א: נו, נטע, מיר מוזען זעהען זיך וויערער צוטיפ־
צוקומען. איצט האבט טור! אין שוהל פלעגען מיר זיך „רב"־
צען און פלעגען רופען אייגע די אנדערע ביים ערשטען נאמען —

פ ר ו י ע ל ו ם ס ע ד: ניין, איך בין זיכער או איהר
האט א טעות.

ה ע ד ד א: איך האב שוין נאר ניט קיין טעות! איך נע־
רענ עס נאנץ קלאר. אין לאמיר איצטער אבפרישען אונזער אל־
טע פרייגרשאפט. (רופט צו דאס פוסטיינקעל נעהאסער צו זרוי
עלווסעד.) נו, אם אזוי! (קושט איהר אין באק) איהר מוזט מיר
זאנען „רב" און מיך רופען העדא.

פ ר ו י ע ל ו ם ס ע ד: (דרוקט אין נלעם איהר די הענד)
אה, ווי נוט או ן ליעבליכקיים! איך בין ניט נעווענהנט
צו אזא ליעבליכקיים.

ה ע ד ד א: זעהסטו! און איך וועל דיר אויך זאנען
„רב", ווי אין די אמעליגע צייטען, אן וועל דיך רופען מיין ליעבע
מהארא.

פ ר ו י ע ל ו ם ס ע ד: מיין נאמען איז מייא.

ה ע ד ד א: אך. נעווים! איך מיין מייא. ((רופט אויף
שיהר מים מיטליד) אזוי, ביזט ניט נעווענהנט צו נוסקייט או ן
ליעבליכקיים, מייא? אין דיין אייגענער היים אויך ניט?

פ ר ו י ע ל ו ם ס ע ד: אה, וען איך וואלט נעהאט א
היים! איך האב אבער ניט — איך האב קיינמאל ניט נעהאט
קיין חיים.

ה ע ד ד א: (רופט אויף איהר א מינום) מיר האט זיך נע־
דאכט כמעט אזוי.

פ ר ו י ע ל ו ם ס ע ד: (רופט השמונגסלשז שער זיך)
יא — יא — יא.

ה ע ד ד א: איך נעדענק ניט נעטי — ביזם דאכט זיך פון אנהויב אנגעקומען צו הערד עלווסטער אלס הויז־דשטס?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אייגעמליך בין איך אנגעקומען צו אים אלס טבערנאנטן. נור זיין פרוי — זיין זעלינע פרוי — איז נעווען א קרענקליכע, איז זעלטען־ווען ארונטער פון כעם. נו, האב איך נעמוזם אויפאטמן אויפ'ן הויז אויך.

ה ע ד ד א: און דאן — ענדליך — ביזמו נעווארען די באלעבאסטע פון הויז?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (אוסעיגלעך) יא, איך בין נעווארען.

ה ע ד ד א: לאמיר זעהען — אן ערך ווי לאנג צוריק איז עס?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: זינט מיין תתונה?

ה ע ד ד א: יא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: עס איז פינף יאהר.

ה ע ד ד א: טאקע, עס מוז שוין זיין אזוי לאנג —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, די דאזיגע פינף יאהר —! יעדענפאלס די לעצטע צוויי אדער דריי יאהר! אך, ווען איהר קענט זיך דאס פארשטעלען —

ה ע ד ד א: (נים איהר א ליכטען משטש איבער'ן תאנר) „איהר"? טע, טייש!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, יא, איך ווייס פרובירען — אה, ווען דו ווילסט זיך נור נעקענט מאכען מיט מיין מאן —

ה ע ד ד א: (זאכט) עילערט לאווברג איז נעווען אין דיין נאכבארשאפט ארום דריי יאהר, ניט ווהר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (קוקט איהר אן אונזיכער) עי־לערט לאווברג? יא, — ער איז נעווען.

ה ע ד ד א: האסטו איהם נעקענט פון פריהער, דא אין שטאדט?

ם ר ו י ע ל ו ם ם ע ד : כמעט נאר נים. איך מיין —
איך האב נעהערט זיין נאמען, נאטירליך.
ה ע ד ד א : אבער דו האסט אים אפט נעזעהן דאָרט'ן
אויפ'ן לאנד?
ם ר ו י ע ל ו ם ם ע ד : יא, ער פלעגט קומען צו אונז
יערען סאָנ. דו מערשטעהסט, ער פלעגט קומען לערנען מיט די
קינדער, דען שפעטער־צו האב איך נים נעפעגט טהאָן אלעס אליין.
ה ע ד ד א : יא, דאָס מערשטעהט זיך. — און דיין מאן?
איך שטעל מיר פאָר אז ער איז אפט ניטאָ אין דער היים?
ם ר ו י ע ל ו ם ם ע ד : יא, דו ווייסט דאָך, אלס לאנד־
ריכטער האָט ער א טאָג אראָפצופאָהרען אין זיין בעצירק.
ה ע ד ד א : (שפּאָרט זיך אן זיין שמוחל) טייא, כיין
ארימע, ליבע טייט — איצט מוזטו מיר אלעס הערצעהלען —
נעגוי ווי די זאָך שטעהט.
ם ר ו י ע ל ו ם ם ע ד : נו, דאן מוזטו מיר שטעלען
פראָגען.
ה ע ד ד א : וואָס פאר א פאָרט מענש איז דיין באן,
טייא? איך מיין, מערשטעהסט, אין נעזעהנליכען לעבען. איז
ער גוט צו דיר?
ם ר ו י ע ל ו ם ם ע ד : (אויפוויכענדיג) איך בין זיר
כער, אז זיין מיין איז א גוטער אין אלץ וואָס ער טהוט.
ה ע ד ד א : מיר דאכט, אז ער מוז נאָר אין נאנצען זיין
צופאלם מאר דיר. עס מוז אודאי זיין אן אונטערשיעד מון צוואנ־
ציג יאָהר צווישען אייך, איז עס נים אזוי?
ם ר ו י ע ל ו ם ם ע ד : (אונרוהיג) יא, דאָס איז אויך
ריכטיג. ער איז מיר אין אלץ צרוויידערליך! מיר האבען נים נע־
מיינשאפטליך צווישען אונז קיין אייניצינען נעדאנקען. קיין פונקט
פון סימפאטיע צווישען אים און מיר.
ה ע ד ד א : אבער ליעבט ער דיך דאן נים וויפיעל עס
איז? אויף זיין אייבענעם שטיינער?

מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : איך וויים ווירקליך נים. איך
רעכ אז ער האלם מיך בלויז מאר א ניצליך אויפגעמים. און דער־
צו קאכט נים פיעל מיך אויסצוהאלטען. איך בין נים טייער.

ה ע ד ד א : דאם איז פון דיר א נאריישקייט.

מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : (שמקעלט מים'ן קאפ) עם קען
אנדערש נים זיין — נים מיט אויהם. איך דענק נים אז אויהם
אהרם מאר ווענען עם אין, א תורת מאר זיך אליין — און אפשר
פיעל־ווינציג מאר די קינדער.

ה ע ד ד א : און מאר עילערם לאווכאדג, טייא ?

מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : (קוקם אויף איהר) מאר עילערם
לאווכאדג ? ווי קומם דיר דאם אוים'ן זינען ?

ה ע ד ד א : אבער, מיין טייערע, מיר דאכט, אויב ער קען
דיך שיקען פון זיינעמוועגען אזא מהלך אהער אין שמאדם —
(שמייכעלם קוים צו בעמערקען) אויסערדעם, האסטו עם דאך אליין
נעזאגם טעסמאן'ען.

מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : (מים א נערוועזען צוק) האב
איך אזוי נעזאגם ? יאא, מסתמא האב איך. (העפמיג שבער נים
תויך) ניין — איך ווייל דיר בעסער אלץ גלייך ערקלערען ! דען
די זאך מוז אריסקומען יערענפאלם.

ה ע ד ד א : ווהם היימם, מיין ליבע טייא ? —

מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : נו, אלזא, קורץ און גום : מיין
מאן האם נים נעוואוסם אז איך מההר.

ה ע ד ד א : ווהם ! דיין מאן האם עם נים נעוואוסם !

מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : ניין, עם מערשמעהם זיך אז
נים. דעם אמת נעזעגם, איז ער אליין נאר צופרידן נים נעווען —
ער איז נעווען אויף דער רייזע. זהה, העדרא, איך האב עם שוין
מעהר נים נעקענם אויסהאלטען ! איך האב ווירקליך נים נע־
קענם — לעבען דאדמען וויימער נאר איננאנצען אויפע אליין.

ה ע ד ד א : נו, איז ווהם דאן ?

מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : האב איך מיר אויפגעפאקם ווי

מיעל עס איז מען מיינע זאכען — דאס נייטיגסטע וואס איך דאַרף
נעמען — אזוי שפיל ווי מעגליך. אזן דאַרף מערלאזם דאס הויז.
ה ע ד ד א: דאַסט קיינעם נאָרנישט נעזאגט?
מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: ניין — אזן דאַרף נענומען די
באהן דירעקט אהער.
ה ע ד ד א: אך, מיין ליעבע, נומע טייג — בערעכנן, אז
די זאלסט וואגען טאָן אזא זאך!
מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: (שטעהט אויף אזן נעהט ארום
אין צימער) וואס רעדן דאַרף איך אנדערש נעמענם טאָן?
ה ע ד ד א: אבער וואס דענקסטו ועם דיין מאן זאגען, ווען
די קומסט ווידער אהיים?
מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: (נעבען מיש, קוקם אויף איהר)
קומען צוריק צו איהם?
ה ע ד ד א: אם מערשטעהם זיך.
מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: איך ווער קיינמאל ניט נעהן
צוריק צו איהם.
ה ע ד ד א: (שטעהט אויף אזן נעהט צו צו איהר) היסט עס,
די האסם מערלאזען דיין היים אין נאנצען אויף אייביג?
מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: יא, עס איז מיר קיין אנדער
זאך ניט נעבליבען צו טהאָן.
ה ע ד ד א: אבער דאך — נעהמען אזן ענמלויפען אזוי
פאסען.
מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: אה, אזעלכע זאכען קען מען בסוד
ניט האלטען.
ה ע ד ד א: אבער וואס קלערסטו ועלען מענשען זאגען
ווענען דיר, טייג?
מ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: זיי מעגען זאגען וואס זיי ווילען
— מיך שוהרם ניט. (ועצט זיך טיעד אזן אוטעזיג אויפ'ן זשפּע)
איך האב נעטהאן דאס וואס איך האב נעמוזם.

ה ע ד ד א: (נאָך א קורצער פּויזע) און וואָס זיינען דיינע פּלענער איצטער? וואָס רענקסטו צו מהאָן?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: איך ווייס נאָך נישט. איך ווייס נור אייגם, אז איך מוז לעבען דאָ וואו עילערס לאָווגאָרט איז — אויב איך קען איבערהויפּט לעבען.

ה ע ד ד א: (נעהמט א שפּאזיר פון ארום טיש, זעצט זיך נעבען איהר און גלעט איהר די הענד) מיין ליעבע טייַע — ווי אזוי איז ענטשטאנען אָט די — די פּריינדשאפּט־פערהעלטנים — צווישען דיר און עילערס לאָווגאָרד?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, עס איז אויסגעוואַסען ביסלעכווייז. איך האָב נעקריגען אויף איהם א נעוויסען אייגפלום.

ה ע ד ד א: אזוי?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ער האָט אויסגענעבען זיינע אלטע נעוועהנהייטען, נים ווייל איך האָב איהם נעבעטען ער זאָל דאָס מהאָן; נאָר האָב איך קיינמאָל נים נעוואגט. עס פערשטעהט זיך, ער האָט נעזעהן ווי זיי זיינען מיר צו־ווידערליך, האָט ער זיי אוועקנעוואָרפען.

ה ע ד ד א: (פערשטעלט א נים־ווילענדיג שפּאַציר שמייכעל) דו האָסט איהם, הייסט עס, אַרויסגעצוינען פון זומפּף — ווי עס רעדט זיך — מיין קליינע טייַע.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ער זאָגט עס אליין, יעדענפאלס. ער ווייזער, פון זיין זייט, האָט פון מיר נעמאכט א ווירקליכען מענשען — ער האָט מיך נעלערנט רענקען און פערשטעהן אזוי־פיעל זאכען.

ה ע ד ד א: האָט ער דיר אויך נענעבען שטונדען, הייסט עס?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: נון, מען קען עס נים אָנרופען אקוראט שטונדען. אבער ער פלענט רעדען מיט מיר — רעדען ווענען אזוי־פיעל פערשיידענע זאכען. און דאָן איז נעקומען די

שעהנע גליקליכע צייט, וועז איך האָב אָנגעהויבען נעהמען אנטייל אין זיין ארבייט — וועז ער האָט מיר ערלויבט איהם צו העלפען!

ה ע ד ד א: אזוי — ער האָט דיך נעלאָזען?

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: יא! ער האָט קיינמאל אָהן מיין הילף נאָרנישט ניט געשריבען.

ה ע ד ד א: איהר זייט, היימט עס, געווען צווישען זיך גוטע קאמעראדען?

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (היציג) קאמעראדען! יא, שטעל זיך פאָר, העדדא — פונקט דאָס איינענע וואָרט וואָס ער האָט געברויכט! — אה, איך האָב זיך נעראַרפט שעצען פאל־קאָם גליקליך. און דאָך קען איך עס ניט, וואָרים איך וויים ניט וויי לאנג דאָס וועט אָנהאלטען.

ה ע ד ד א: אזוי וועניג קענסטו זיך אויף איהם פערלאָ־זען?

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (אומעטיגלעך) דער שאָטען פון א פרוי שטעהט צווישען עילערט לאָווּבאָרג און מיר.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהר ענגסטיג) וועך קען דאָס זיין?

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: איך וויים ניט. איינע, וועל־כע ער האָט געקענט אין זיין — אין זיין פערגאנגענהייט. אוא איינע, וועמען ער האָט קיינמאל אינגאנצען ניט געקענט פערגע־סען.

ה ע ד ד א: וואָס האָט ער דיר געזאָגט — וועגען דעם?

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: אייגמאל נור — אזוי פערביי־נעהענדיג — האָט ער דערמאָהנט וועגען דעם.

ה ע ד ד א: נו, און וואָס האָט ער דאן געזאָגט?

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: ער האָט געזאָגט, אז וועז זיי זיינען זיך פונאנדערגענאנגען, האָט זי געוואָלט איהם שיסען מיט א פיסטאָלעט.

ה ע ד ד א: (קאלט און בעהערשט) אך, אונזין! קיינער טהוט דאָ ניט אזוינע זאכען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, דעריבער דענק איך אז דאָס האָט געמוזט זיין יענע רויט־האָריגע זינגערקע, מיט וועלכער ער האָט א נעוויסע צייט —

ה ע ד ד א: יא, זעהר מעגליך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: וואָרים איך נעדענק ווי מען פלעגט זאָגען אויף איהר אז זי טראָגט זיך ארום מיט אָנגעלאָדענע וואפען.

ה ע ד ד א: אָה — דאָן איז עס זיכער, אז זי האָט דאָס געמוזט זיין. —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (בראָכט די הענד) און איצט שטעל זיך נור פאָר, העדדא —איך האָב געהערט, אז די דאָזיגע זינגערקע — אז זי איז וויעדער דא אין שטאָדט! אָה, איך ווייס ניט וואָס צו טהאָן —

ה ע ד ד א: (קוקט צום תינטערסטען צימער צו) שא! אָט קומט טעסמאן: (שטעלט זיך אויף און זאָגט איהר שטיל) טייא — דאָס אלעס מוז בלייבען צווישען אונז.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שפרינגט אויף) אה, יא — יא! אום גאָטעס ווילען —!

(זשאָרוש טעסמאן מיט א בריף אין האַנד, קומט אריין פון הינטערסטען צימער.)

ט ע ס מ א ן: נו, שוין — די מגילה איז פאַרטיג.

ה ע ד ד א: דאָס איז גוט. פרוי עלוועסטעד ווייל שוין טאקע אויפקגעהן. וואַרט א מינוט — איך וועל מיט דיר צוגעהן ביז'ן טויער.

ט ע ס מ א ן: דענקסטו ניט, העדדא, אז בעסטא וואָלט נעקענט אוועקטראָגען דעם בריף אויף דער פאָסט?

ה ע ד ד א: (נעהמט דעם בריף) איך וועל איהר זאָגען.

(בערטא געהט אריין פון קאַרידאָר.)

ב ע ר ט א: ריכטער בראָק איז דרויסען און לאָזט סרענען צי די מאַראָם ווייל אִיהם אויפנעהמען.

ה ע ד ד א : יא, בעט ריכטער בראק אריין. און זעהט נור — לענט אוועק דעם בריעף אויף דער פאסט.

ב ע ר ט א : (נעהמט דעם בריעף) יא, מאדאם.

(זי עפענט די טיר פאר ריכטער בראק און געהט אליין ארוים. בראק איז א מאן פון פינף און פערציג, דיקלעך אבער גוט געבוים און שעהן־ריהרעוודיג. ער האט א קוילעכיג געזיכט מיט אן אריסטאקראטישען פראפיל; קורצע, גאנץ שווארצע האאר, זארגפעלטיג פערקאמט; לעבהאפטע און פינקעלדיגע אויגען, דיקע ברעמען און שנור־בארד. געקליידעט אין אן עלעגאנטען אנצוג, וועלכער איז א ביסעל צו־וי־זענדליך פאר זיין עלטער. ער טראגט א בריל, וועלכע ער נעהמט אלע וויילע ארונטער.)

ר י כ ט ע ר ב ר א ק : (פערניגט זיך מיט'ן הוט אין האנד) מעג מען וואגען אבצושטאטען א וויזיט אזוי פריה?

ה ע ד ד א : נעווים מעג מען.

ט ע ם מ א ן : (דריקט איהם די האנד) איהר זייט ווילקאמען צו יעדער צייט (שטעלט איהם פאר:)ריכטער בראק — פריילין ריי־זינג.

ה ע ד ד א : אך! —

ב ר א ק : (פערניגט זיך) זעהר אנגענעהם —

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם און לאכט) עס איז א פער־נעניגען אייך אנצוקוקען ביי טאג, הערר ריכטער!

ב ר א ק : נעפינט איהר אז איך זעה אוים אנדערש?

ה ע ד ד א : עטוואס יונגער, גלויב איך.

ב ר א ק : איך דאנק בעסטענס.

ט ע ם מ א ן : אבער וואס דענקט איהר ועגען העדדא — הא? זעהט זי נים אוים בליהענד? זי איז ווירקליך —

ה ע ד ד א : אה, לאז מיך נעמאך. דו האסט נאך נים בע־דאנקט ריכטער בראק פאר זיין מיהע וואס ער האט זיך גענומען —

ב ר א ק : אך, אונזין — דאס איז פאר מיר נעווען א פערגעניגען —

ה ע ד ד א : יא, איהר זייט אן אמת'ער פרייגד. אבער מייא ווארט מיט אונגעדולד אוועקצוגעהן — נו, צום וויעדערזעהן, הערר ריכטער. איך קום באלד צוריק.

(זיי זעגענען זיך. פרוי עלוועסטעד און העדדא גענען ארויס דורך די פארצימער טיר.)

ב ר א ק : נו — איז אייער פרוי עפעס צופריעדען —

ט ע ס מ א ן : יא, מיר קענען אייך נאר ניט אבראנקען. נאטירליך, זי מיינט אז מען וועט דארפען אייניגע זאכען איבערשטעלען און וואס־עס־איז נאך צו קרינען. מיר וועלען נאך־מוזען אינקויפען פערשיעדענע קלייניגקייטען.

ב ר א ק : אזוי נאר?

ט ע ס מ א ן : מיר וועלען אבער אייך ניט מעהר בעמיהען וועגען די איבעריגע זאכען. העדדא זאגט אז זי וועט שוין אליין אויפפאסען דערויף. — אפשר וועלען מיר זיך צוזעצען, הא?

ב ר א ק : דאנקע, מען קען זיצען א ווייל. (זעצט זיך נעבען טיש) איך האב מיט אייך וועגען עפעס געוואלט רעדען, מיין ליעבער טעסמאן.

ט ע ס מ א ן : אזוי? אה, איך פערשטעה! (זעצט זיך) איצטער, רעבען אייך, קומט אויף דער רייה דער ערנסטער טייל פון דער שמחה, הא?

ב ר א ק : אה, די נעלד־פראגע האט נאך צייט; הגם, אז עס האלט שוין דערבי, וואלט אייך דערמאנט, אז מיר האבען נעדארפט זיין א ביסעל מעהר עקאנאמיש.

ט ע ס מ א ן : אבער איהר וויסט דאך, אז דאס האט ניט נעקענט נעהן! דענקט נור וועגען העדדא, מיין ליעבער מענש! איהר קענט דאך זי אזוי גוט — איך האב אויף קיין פאל איהר ניט נעקענט אנמוטען א נעמיין־בעל־הבית'שען לעבען.

ב ר א ק : ניין, ניין — דאס איז טאקע די צרה.

ט ע ס מ א ן : און דאן — גליקליכערוויים — קען עס דאך לאנג ניט דויערן ביז איך בעקום מיין שטעלע.

ב ר א ק: יא, איהר פערשטעהט — אזוינע זאכען טרעפט אז זיי פערציהען זיך א שטיק ציים.

ט ע ס מ א ן: האָט איהר נעהערט עטוואָס בעשטימטעס, הא?

ב ר א ק. נאַנין בעשטימטעס ניט — (האקט זיך אָב) יא, וואָס האָב איך נעוואָלט זאָגען? — איך האָב פאר אייך א שטיקעל נייעס.

ט ע ס מ א ן: נו, וואָס?

ב ר א ק: אייער אלטער פרייַנד, עילערט לאָווברג, איז דא וויערער אין שטאָדט.

ט ע ס מ א ן: דאָס וויים איך שוין.

ב ר א ק: אזוי! פון וועמען האָט איהר דערוואוסט?

ט ע ס מ א ן: דורך יענע דאמע, וועלכע איז אקאָרשט אריסגענאנגען מיט העדא.

ב ר א ק: ווירקליך? ווי האָט זי נעהייסען? איך האָב ניט גוט נעהערט.

ט ע ס מ א ן: פרוי עלווסטער.

ב ר א ק: אהא — לאנדריכטער עלווסטער'ס פרוי? עס פערשטעהט זיך — ער האָט נעוואוינט דאָרטען אין זייערע נעגרען.

ט ע ס מ א ן: און שטעלט זיך נור פאָר — צו מיין נרויסער פרייד הער איך אז ער איז וויערער נעוואָרען א נאנץ אנשטענדיגער מענש!

ב ר א ק: יא, אזוי זאָנט מען.

ט ע ס מ א ן: און דאן האָט ער אָבנעדרוקט א נייעס בוך, הא?

ב ר א ק: יא, אזוי איז עס.

ט ע ס מ א ן: און איך הער, אז ער האָט נעמאכט א נעוויסען רושם!

ב ר א ק: נאָר אן אונגעוועהנליכען רושם.

ט ע ם מ א ן : שטעלט זיך פאָר! איז עס נים גוטע נייעס? א מאן מיט אזא אויסערגעוועהנליכען מאלאנט. — עס האָט מיר אזוי לייד געטהאָן וועז איך האָב נערענקט אז ער איז שוין נעווען איננאנצען א פערפאלענער.

ב ר א ק : דאָס האָבען אלע אזוי נערענקט.

ט ע ם מ א ן : איך קען אָבער נאָר נים פערשטעהן צו וואָס ער וועט זיך איצטער נעהמען! וואו וועט ער נעפינען זיך צו פערדינגען אויפ'ן לעבען, הא?

ה ע ד ד א : (איז אריינגעקומען דורך די פאָרצימער־טיר, אונטערכאפענדיג די לעצטע וועמטער. זאָגט צו בראק מיט א שפאָטישען נעלעכטער:) טעסמאן זאָרנט זיך נאָכאנאנד פאר אלעמען פון וואָנען זיי וועלען נעהמען צו לעבען.

ט ע ם מ א ן : נו, זעהסטו, מיין טייערע, — מיר האָבען נעדערט וועגען דעם אָרימען עילערט לאָווכאָרן.

ה ע ד ד א : (גיט אויף איהם א שנעלען קוק) אך, אזוי? (זעצט זיך אין לעהנשטוהל נעבען אויוועז און פרעגט גלייכגילטיג) וואָס איז דען דער מעהר מיט א י ה ם?

ט ע ם מ א ן : נו, זיין פערמעגען האָט ער אודאי שוין לאנג אויסנעבראכט, און ער קען דאָך נים אנשרייבען אלע יאָהר א נייעס בוך — הא? נו, קען איך וויסקליך נים פערשטעהן וואָס עס קען וועלען פון איהם.

ב ר א ק : וועגען דעם פונקט קען איך אייך אפשר עטוואָס דערצעהלען.

ט ע ם מ א ן : וויסקליך!

ב ר א ק : איהר מוזט נערענקען אז זיינע קרובים האָבען א היבש ביסעל אויגפלום.

ט ע ם מ א ן : אה, צום אונגליק האָבען זיינע קרובים זיך אינאנצען אָבגעזאָגט פון איהם.

ב ר א ק : פריהער אָבער האָבען זיי איהם אָננערופען די האָפנונג פון דער פאמיליע.

ט ע ס מ א ן : פריהער יא! ער האָט אָבער נעמאכט א סוף פון אלעס.

ה ע ד ד א : ווער וויים? (מיט א לייכטען שמייכעל) איך הער אז דאָרט'ן אין'ם לאנדריכטער עלווסטער'ס הויז איז ער נאָר א נייער מענש געוואָרען —

ב ר א ק : און דאן דאָס בוך וואָס ער האָט איצט אָבגע־דרוקט —

ט ע ס מ א ן : יא, איך האָף אז זיי וועלען געפינען פאר איהם עפעס וואָס צו טהאָן. איך האָב איהם אקאָרשט געשריבען. איך האָב איהם געבעטען, ליעבע העדדא, ער זאָל קומען אונז בע־זוכען נאָך היינט אין אָוונד.

ב ר א ק : אָבער, מיין ליעבער פרייגד, היינט אין אָוונד מוזט איהר דאָך נאָר זיין ביי מיר אויף מיין בחור'שע וועטשערינקע. איהר האָט דאָס מיר פערשפראָכען נאָך לעצטע נאכט אויפ'ן שיף־בריק.

ה ע ד ד א : האָסטו פערגעסען, טעסמאן?

ט ע ס מ א ן : יא, איך האָב אינגאנצען פערגעסען.

ב ר א ק : עס מאכט ניט, וואָרים איהר מעגט זיין זיכער, אז ער וועט ניט קומען.

ט ע ס מ א ן : פאר וואָס דענקט איהר אזוי, הא?

ב ר א ק : (עפעס אונוויליג, שבעהם אויף און שפארט זיך אין תינטערן שטוהל) מיין ליעבער טעסמאן — און איהר אויך, מא־דאם טעסמאן — איך רעכען אז איך טאר אייך ניט האלטען אין דונקעלען וועגען עפעס, וואָס — וואָס —

ט ע ס מ א ן : וואָס איז נוגע עילערט'ן —?

ב ר א ק : וואָס איז נוגע אייך ביידען.

ט ע ס מ א ן : נו, מיין ליעבער ריכטער, ארויס דערמיט!

ב ר א ק : איהר מוזט זיין פאָרבערייט פאר דעם פאל, אז אייער קריגען די שטעלע קען אָבגעלעגט ווערען אויף לענגער ווי איהר ווינשט אדער ערווארטעט.

ט ע ס מ א ן : (שפרינגט אויף אונרוהיג) איז עפעס דא אן אבהאלט אין דעם, הא?

ב ר א ק : עס קען זיין, אז די שטעלע וועט אוועקגענעבען ווערען ערשט נאך דעם ווי עס וועט נעהאלטען ווערען א קאנקורס־נער עקזאמען —

ט ע ס מ א ן : א קאנקורסנער עקזאמען! דענק נור, הער־דא!

ה ע ד ד א : (שפארט זיך אן מיעפער אין שמוחל) אהא — אהא!

ט ע ס מ א ן : ווער קען אבער זיין מיין קאנקורענט? נע־ווים ניט צווישען מיר אזן —?

ב ר א ק : גראד יא — עילערט לאוובארג.

ט ע ס מ א ן : (נעהמט צונויף די הענד) ניין, ניין — עס איז גאנץ אונבענרייפליך! גאנץ אונמענליך! הא?

ב ר א ק : ה'ם — מיר קענען אבער דאך ערווארטען.

ט ע ס מ א ן : אך, אבער, הערר ריכטער, דאס וואלט דאך נעהייסען בענהן אנטקענען מיר אן אונגלויבליכע עולה. (זשעסטי־קולירט שטארק מים די הענד) ווארים, בערענקט נור — איך בין א פערהייראטער מאן! מיר האבען נעהייראט; מיר האבען נע־בארגט נעלד אפילו פון טאנטע יוליא. אך מיין נאט! זיי הא־בען מיר אזוי נוט ווי פערשפראכען די שטעלע — הא?

ב ר א ק : נא, נא — ס'איז קיין צווייפעל, אז איהר וועט ענדליך קרינען די שטעלע; נאר ניט אהן א קאנקורסיע.

הע ד ד א : (שמייף אין איהר לעחנשטוהל) שטעל זיך פאר, טעסמאן, דאס קען זיין אינטערעסאנט אלס א נעוויסער ספארט.

ט ע ס מ א ן : אבער, מיין ליעבסטע הערדא, ווי אזוי קענ־סטו רערען אזוי גלייכגילטיג וועגען דעם?

ה ע ד ד א : (ווי פריהער) איך בין נאר ניט גלייכגילטיג. איך בין העכסט נייגיריג צו זעהען ווער עס וועט נעווינען.

ב ר א ק : יעדענפאלס, מאראם טעסמאן, איז עס בעסער

וועז איהר ווייסט ווי די זאך שטעהט. איך מיין — איידער איהר נעהמט זיך אינקויפען די אלע קלייניגקייטען, וועלכע איך הער אז איהר ווילט.

ה ע ד ד א: דאס קען ניט מאכען קיין אונטערשיעד.

ב ר א ק: אווי? דאן האב איך מעהר נאר ניט וואס צו זאגען. אדיע! (צו מעסמאן) איך וועל זיך אריינכאפען צו אייך נעהענדיג צוריק פון מיין נאכמיטאג שפאציירגאנג און וועל אייך מיטנעהמען צו זיך אהיים.

ט ע ס מ א ן: יא, יא — אייערע נייעס האט מיך נאר צו־טומעלט.

ה ע ד ד א: (אחינטער בויגענדיג זיך אין שטוהל, שטרעקט אויס איהר האנד) אדיע, הערר ריכטער! נערענקט־זשע אריינצו־קומען נאך מיטאג.

ב ר א ק: איך דאנק פיעל מאל. אדיע, אדיע!

ט ע ס מ א ן: (בעגליים איהם צו דער טיר) אדיע, מיין ליע־בער ריכטער! איהר מוזט מיר ווירקליך ענשולדיגען —

(ריכטער ברעך געהט ארויס דורך דעם פארצימער.)

ט ע ס מ א ן: (נעהט אויבער'ן צימער) אה, העדדא — מען טאר קיין מאל זיך ניט אריינלאזען אין ריזיקאלישע אונטערנעהמונ־גען. הא?

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם מים א שמייכעל) טהוסט דו דאס?

ט ע ס מ א ן: יא, העדדא — מען קען ניט זאגען, עס איז נעווען ריזיקאליש צו גענען הייראטען און איינפיהרען א הויז אויף בלויוע ערווארטונגען.

ה ע ד ד א: און דעריין ביזטו אפשר נערעכט.

ט ע ס מ א ן: נו, יעדענפאלס האבען מיר אונזער פראכט־פאלע היים, העדדא! דענק נור, די היים, וועגען וועלכער מיר האבען בוידע נעטרויעמט — די היים, אין וועלכער מיר זיינען נעווען פערליעבט, וואלט איך כמעט נעקענט זאגען. הא?

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף אנגזאם און מיעד) עס איז נע־
ווען א טייל פון אונזער אבמאך, אז מיר זאלען אריין אין „נעזעל־
שאפט" — האלטען אן אפען הויז.

ט ע ס מ א ן: ווען דו ווילסט נור נעוואוסט ווי איך האב
אויסגעקוקט אויף דעם! דענק נור — דיך צו זעהען אלס ווער־
טהין — אין א נעקליבענעם קרייז! הא? נו, נו —פאר דער־
ווייל וועלען מיר זיך מוזען בענעהן אהן נעזעלשאפט, העדא —
די טאנטע יוליא וועלען מיר נור ווען־ניט־ווען אייגלאדען. אה,
איך האב נעהאפט, אז דו ווסט קענען פיהרען נאר א נאנץ אנדער
לעבען —!

ה ע ד ד א: קיין דיענער אין ליוורעע, פערשטעהט זיך,
ווען איך דערווייל ניט קענען האבען.

ט ע ס מ א ן: אך, ליידער ניט. ווענען האלטען א דיענער
איז איצט נאר ניט וואס צו רעדען.

ה ע ד ד א: און דעם רייט־פערד וואס איך האב נעזאלט
האבען —

ט ע ס מ א ן: (דערשראקען) דעם רייט־פערד!

ה ע ד ד א: ווענען דעם, הייסט עס, דארף איך איצט נאר
ניט טראכטען.

ט ע ס מ א ן: ניין, נאט בעוואהר! דאס איז זעלבסט־
פערשטענדליך.

ה ע ד ד א: (נעהט דורכ'ן צימער) נו, איין זאך צום ווע־
ניגסטען וועל איך דאך האבען צו פערברייננען די צייט דערמיט
דערווייל.

ט ע ס מ א ן: (שטראהלט פאר פרייד) א דאנק נאט דערפאר!
און וואס איז עס אזוינס, העדא? הא?

ה ע ד ד א: (אין מיסעלסטען דורכנאנג, קוקט אויף איהם סיט
אונטערדריקטען צארן) דאס זיינען מיינע פיסטאלעטען, זשארזש.

ט ע ס מ א ן: (אין שרעק) דיינע פיסטאלעטען!

ה ע ד ד א : (מיט א קאלטען בליק) נענעראל נאבלער'ס פי־
סטאלעטען.

(זי געהט ארויס דורך דעם מיטעלסטען ציטער, לינקס.)

ט ע ס מ א ן : (לויפט צו דעם מיטעלסטען דורכגאנג און שריים
צו איהר :) ניין, אום נאטעס ווילען, העדא, טייערינקע — טשע־
פע ניט יענע געפעהרליכע זאכען ! מהו דאס ניט, פון מיינעטווע־
נען, העדא ! הא ?

* * *

צווייטער אקט.

ש ציטער ביי מעסמאן ווי אין ערשטען אקט. נור די פיאנע פעהלט, און אנשטאט איהר שטעהט אן עלעגאנטער קליינער שרייבטיש מים ביכער־אפליצעס. נעבען דער זאפא ליגקס שטעהט א קלענערער טיש. פון אלע בלומען־בוקעטען איז נור געבליבען פרוי עלווספעד'ס בוקעט, פארעגט אויפ'ן גרויסען טיש. — עס איז נאכמימאג.

ה ע ד ד א, איבערגמאן אין א עסטאנגס־אנצוג, איז אליין אין ציטער. זי שטעהט נעבען דער אפענער גלעזערנער טיר און לאזט אן א רעוואלווער. דער צווייטער פון דער פאר ליעגט אין א שפענעם פיסטאלעטען־שאכטעל אויפ'ן שרייב־טיש.

ה ע ד ד א: (קוקט ארונטער אין גארטען און רופט:) עזוי, זייט איהר שוין וויעדער דא, הערר ריכטער!

ב ר א ק: (רופט פון ווייטען) יא, ווי איהר זעהט, מאדאם מעסמאן!

ה ע ד ד א: (הויבט אויף דעם פיסטאלעט און ציעלט) אט דערשיס איך איך, הערר בראק!

ב ר א ק: (רופט פון אונטען) ניין, ניין, ניין! ציעלט ניט פונקט אויף מיר!

ה ע ד ד א: אט דאס קרינט מען וועז מען נענ'ט זיך הינ־טער ארום. (זי שיעסט אוים.)

ב ר א ק: (קומט נעהנמער) זייט איהר פון זינען ארא — !

ה ע ד ד א: וועה מיר — האב איך אייך אפשר נעטרא־פען?

ב ר א ק: (נאר אלץ פון דרויסען) ווארפט דאך אוועק די נאר־רישע קונצען!

ה ע ד ד א : נו, קומט אריין, הערר ריכטער.

(ריכטער ברענט, אינגעמאַן ווי פאר א מענער־אבענד, קומט אריין דורך די גלעזערנע טיר. ער מראָגט א לויכטען אויבערראָק אויפ'ן אָרעם.)

ב ר א ק : צום טייפעל — האָט אייך נאָך ניט דערצײלען דער דאָזיגער ספּאָרט? וואָס שיעסט איהר אייגענטליך?

ה ע ד ד א : אַך, אייך שיעם נור נלאַט אזוי אין דער לופט.

ב ר א ק : (נעהמט זאַכט ארויס דעם פּיסטאָלעט בייַ איהר פּון האַנד) ערלויבט מיר, מאַראַם! (קוקט אויף דעם) אָה, דעם פּיסטאָלעט קען אייך גוט! (קוקט זיך ארום) נו, אין דעם שפּיעל וועלען מיר היינט מעהר ניט שפּיעלען.

ה ע ד ד א : אָבער, אין הימעל'ס נאָמען, וואָס וואָלט איהר נעווען אלט זאָל טהאָן מיט זיך?

ב ר א ק : האָט איהר נאָר ניט נעהאט קיין בעזוכער?

ה ע ד ד א : (מאַכט צו: די גלעזערנע טיר) קיין אייניציגען ניט. אייך רעכען אז אלע פון אונזער קרייז זיינען נאָך אויפ'ן לאַנד.

ב ר א ק : און איז טעסמאן אויך ניט צו הויז?

ה ע ד ד א : (נעבען שרייב־טיש, לעגט אריין דעם פּיסטאָלעטען־שאַכטעל אין טיש־קעסטל און פערמאַכט עס.) ניין. נלייך נאָך אָנבייסען איז ער אוועקגעלאָפען צו זיין טאַנטע. ער האָט אייך ניט ערוואַרט אזוי פריה.

ב ר א ק : ה'ם — ווי נאַריש דאָס איז נעווען פון מיין זייט וואָס אייך האָב וועגען דעם ניט נערענקט!

ה ע ד ד א : (דרעהט אום דעם קאָפּ א קוק צו מחאָן אויף איהם) פאר וואָס נאַריש?

ב ר א ק : וויל אויב אייך וואָלט נעדענקט וועגען דעם, וואָלט אייך נעקומען א ביסעל — פריהער.

ה ע ד ד א : (נעהט אריבער דעם צימער) דאָן וואָלט איהר קיינעם ניט נעפונען אייך אויפצונעהמען; וואָרים אייך בין נע־

וען אין מיין צימער די נאנצע ציים נאָכ'ן אָנבייסען, און האָב זיך איבערגעטאָן.

ב ר א ק: און איז דאָרט ניטאָ עפעס א שמאָלינקער שפּעל-טעל, דורך וועלכען מיר וואָלטען זיך נעקענט דורכשמועסען?

ה ע ד ד א: איהר האָט פערגעסען צו לאָזען דאָס מאכען.

ב ר א ק: דאָס איז נעווען נאָך א שטיק נארישקייט פון מיין זייט.

ה ע ד ד א: נו, מיר מוזען אלזאָ זיך דאָ אוועקזעצען — און וואַרטען. טעסמאן וועט וואהרשיינליך נאָך ניט קומען צוריק אזוי גיך.

ב ר א ק: עס מאכט ניט; איך וועל ניט זיין אונגעדולדיג. (העדדא זעצט זיך אין א ווינקעל פון זאָפע. ברעק לעגט אוועק זיין אויבערראָק אויפ'ן הינטען פון נעהנסטען שטוהל, און זעצט זיך שנידער, חאָלטענדיג דעם הוט אין האנד. א קורצע פּאָוזע. זיי קוקען זיך ביידע אָן.)

ה ע ד ד א: נו?

ב ר א ק: (אין דעמזעלבען טאָן) נו?

ה ע ד ד א: איך האָב נעפרעגט צוערשט.

ב ר א ק: (בויגט זיך א ביסעל צו פּאַרעגט) לאָמיר נעמיטליך א ביסעל פּלוידערן, מאראָם העדדא.

ה ע ד ד א: (שפּארט זיך אָב א ביסעל מעהר אויף הינטען אין זאָפע) זעהט עס ניט אויס ווי א נאנצע אייבינקייט זינט איהר לעצטען נעשפּרעך? נאטירליך, איך רעכען ניט די עטלעכע ווערטער פון נעסטערן אָוונד און היינטיגען פריהסטאַרנען.

ב ר א ק: איהר מיינט זינט אונזער לעצטען אינטימען נעשפּרעך? אונסער סיער אויגען?

ה ע ד ד א: נו, יא — אויב איהר רופט עס אזוי.

ב ר א ק: עס איז ניט אוועק א טאָג ווען איך האָב ניט נעווונשען איהר זאָלט שוין וויעדער זיין צו הויז.

ה ע ד ד א: און עס איז ניט אוועק א טאָג, וואָס איך האָב זיך ניט געוואונשען דאָס אייגענע.

ב ר א ק: איהר? ווירקליך, מאדאם העדדא? און איך האָב געמיינט אז איהר האָט זיך אזוי פראכטפאָל אמוזירט אויף אייער רייזע!

ה ע ד ד א: אה, יא, איהר מעגט עס מיינען!

ב ר א ק: אָבער טעסמאן'ס בריף זיינען דאָך געווען אזעלכע פרעהליכע.

ה ע ד ד א: אך, ט ע ס מ א ן! ער, זעהט איהר, דענקט אז קיין זאָך איז ניט אזוי אנגענעהם ווי צו רַאיען זיך אין ביבליאָטעקען און קאָפירען אלטע פארמעט־בלעטער, אָדער ווי עס הייסט דאָרטען.

ב ר א ק: (א ביסעל שמעכעדיג) נא, דאָס איז זיין בערוף אין לעבען — וועניגסטענס א טייל פון זיין בערוף.

ה ע ד ד א: יא, נאטירליך; און פאר אזעלכען מענ עס זיין אינטערעסאנט — אָבער איך! אָה, מיין ליעבער הער בראק, ווי שטערבליך לאנגווייליג מיר איז געווען.

ב ר א ק: (סימפּאטיש) איז עס ווירקליך אזוי געווען? איהר מיינט עס ערנסט?

ה ע ד ד א: יא, איהר קענט עס דאָך פערשטעהן — ! ארומפאָהרען נאנצע זעקס מאָנאט, ניט בענעגענדיג איין מענשען, וועלכער וויים כאָטש וויפיעל עס איז וועגען א ו נ ז ע ר קרייז, אָדער קען עפעס זאָגען וועגען די זאכען וואָס אינטערעסירען אונז.

ב ר א ק: יא, יא — מיר וואָלט דאָס אויך נעמאָנגעלט.

ה ע ד ד א: און דאן, דאָס העכסט אונערטרעגליכסטע פון אלץ —

ב ר א ק: נו?

ה ע ד ד א: איז דאָס אייביגע זיין אין דער נעזעלשאפט פון — איין און דערזעלבער פערזאָן —

ב ר א ק: (שאקעלט צושמיטענד מים'ן קאפ) אין דער פריה, ביטאג און ביינאכט, יא — אין אלע מענליכע צייטען.

ה ע ד ד א: איך האב נעזאגט „אייביג".

ב ר א ק: נאנץ ריכטיג. איך זאל עס אבער דענקען, אז מיט אונזער פארטרעפליכען טעסמאן וואלט מען נעקענט —

ה ע ד ד א: טעסמאן איז — א ספעציאליסט, מיין ליעבער ריכטער.

ב ר א ק: דאס קען מען ניט אבליקענען.

ה ע ד ד א: און מיט ספעציאליסטען ארומצורייזען איז נאר ניט אמוזאנט. ניט אויף לאנג, יערענפאלס.

ב ר א ק: אפילו ניט מיט דעם ספעציאליסט — וועלכען עס טרעפט אז מען האט ל י ע ב?

ה ע ד ד א: פוי — נעברויכט ניט דעם חלשות'דינן ווארט.

ב ר א ק: (איבערראשט) וואס זאגט איהר, מאדאם העדדא?

ה ע ד ד א: (האלב לאכעדיג, האלב בייזלעך) פרובירט נור אמאל! מעהר נאר נישט הערען ווי די נעשיכטע פון ציווילייזאציע, אין דער פריה, ביי טאג און ביי נאכט —

ב ר א ק: אייביג.

ה ע ד ד א: יא, יא, יא! און דאן די מעשה מיט דער הויזליכער אינדוסטריע פון מיטעלאלטער — דאס איז דאס עקעלהאפטינסטע פון אלעם!

ב ר א ק: (קוקט איהר אן פארשענדיג) זאגט מיר אבער — וויבאלד אזוי, ווי זאל איך זיך ערקלערען אייער —? ה'ם —

ה ע ד ד א: מיין היראטען מיט זשארזש טעסמאן, מיינט איהר?

ב ר א ק: נו, יא, לאמיר עס אזוי אויסדריקען.

ה ע ד ד א: מיין גאט, איז דאס ביי אייך אזא וואונדער?

ב ר א ק: יא און ניין — מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: איך האב פאזיטיוו זיך אנגעטאנצט ביז צום מיער ווערען, מיין ליעבער ריכטער. מיין טאג איז נעווען צו ענד

— (לויכט אויפציטערענדיג) הה, נין! — דאס וועל איך ניט זאגען, און דענקען אויך ניט!

ב ר א ק: איהר האט גאנץ זיכער קיין גרונד ניט דאפיר.

ה ע ד ד א: אך, גרינדע — (בעמראכט איהם געוויי) און זשארוש טעסטאן — נאך אלעמען כוזט איהר צוגעבען אז ער איז א העכסט קארעקטער מענש.

ב ר א ק: אז ער איז קארעקט און רעספעקטאבעל — דערויין איז קיין צווייפעל ניט.

ה ע ד ד א: און איך זעה ניט אין איהם קיין זאך וואס זאל זיין אבסאלוט לעבערליך. — זעהט איהר?

ב ר א ק: לעבערליך? נ־ניין — איך קען עס ניט זאגען —

ה ע ד ד א: נו, און ער איז יערענפאלס א זעהר פלייסינער פארשער. איך זעה ניט אויין, פארוואס ער זאל ניט קענען וועלן עס איז זיך ארויפארבייטען.

ב ר א ק: (קוקט אויף איהר ניט זיכער) איך האב געגלויבט אז איהר, אזוי גוט ווי יערער אנדערער, ערווארטעט ער זאל ארויפשטיינען ביז'ן העכסטען שטאפעל.

ה ע ד ד א: (מיט א מיערען אויסדרוק) יא, אזוי האב איך ערווארטעט — און דאן, וויבאלד ער איז נעווען אזוי ענטשלאסען מיט אלע זיינע קרעפטען מיך צו בעזארגען, זעה איך ווירקליך ניט אויין, פאר וואס איך זאל ניט האבען אנגענומען זיין האנד.

ב ר א ק: יא — אויב איהר קוקט אויף דעם פון ד ע ר זייט —

ה ע ד ד א: דאס איז נעווען מעהר ווייפעל מיינע אנדערע פערעהרער זייגען נעווען בעריים צו טהאן פאר מיר, מיין ליעבער בראק.

ב ר א ק: (לאכט) נו, איך קען ניט ענטפערען פאר אלע אויבערינע, אבער וואס עס בעטרעפט מיך אליין, וויסט איהר נאנץ גוט, אז איך האב אימער נעהאט — א נעוויסע אכטונג פאר דעם

באנד פון עהע — באר דער עהע אלס אן אינסטיטוציע, מיאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: (שאסתאפטיג) אה, אויף אייך, גלויבט מיר זיכער, האב איך קיינמאל קיין האפנונגען נים געהאט.

ב ר א ק: אלץ וואס איך פערלאנג, איז אן אנגענעהמער און אינטימער קרייז, וואו איך קען זיין בעהילפיג מיט ראטה אין טהאט, און בין פרוי אריין־און־ארוים צו נעהן — ווי א פערטרויטער פרוינד —

ה ע ד ד א: פון דעם בעל־הבית פון הויז, מיינט איהר?

ב ר א ק: (פערנויגט זיך) אויפריכטיג נעזאגט — פון דער בעל־הבית'טע די ערשטע זאך; עס פערשטעהט זיך פון בעל־הבית אויך, צווייטענס. אזא דרייווינקעלדינע פרויד־שאפט — אויב איך קען עס אזוי אנרופען — איז ווירקליך זעהר אנגענעהם פאר אלע דריי, לאזט מיר אייך זאגען.

ה ע ד ד א: יא, איך האב זיך פיעל מאל נעווואונשען צו האבען וועמען עס איז א דריטען אויף אונזערע רייזען. אך — דאס זיצען זאלבענאנד אין דער קופעע —!

ב ר א ק: צום גליק איז אייער האכצייטס־רייזע שוין פארביבער.

ה ע ד ד א: (שאקעלט מים'ן קאפ) ניין, נאך לאנג, לאנג נים. איך בין נור אנגעקומען דערווייל אויף א סטאנציע אונטערווענס.

ב ר א ק: נו, דאן שפרינגט מען ארוים און מען בעווענט זיך א ביסעל, מיאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: איך שפרינג קיינמאל ניט ארוים.

ב ר א ק: ווירקליך נים?

ה ע ד ד א: ניין — ווארים אימער נעפינט זיך וועד עס איז, וואס —

ב ר א ק: (לאכט) וואס וואלט כאפען א קוק אויף אייערע קנעכלעך, מיינט איהר?

ה ע ד ד א : יא, ריכטיג.

ב ר א ק : נו, אָבער כיין נאָט —

ה ע ד ד א : (מאכט אוועק מים'ן האנד) דאָס וויל איך ניט. איך בליב שוין בעסער זיצען וואו איך בין, אין צווייען.

ב ר א ק : אָבער ווי איז א שטיינער, וועז א דריטע פערזאָן שפרינגט אריין און זעצט זיך צו צו דעם פּאָריל ?

ה ע ד ד א : אה — דאָס איז שוין עפעס אנאנדער זאך.

ב ר א ק : א פערטרויטער, סימפּאטישער פריינד —

ה ע ד ד א : וועלכער קען אונטערהאלטען און פיהרען נע־שפרעכען וועגען אלע כעגליכע נעגענשטאנדען —

ב ר א ק : און איז א ברעקיל ניט קיין ספּעציאליסט...

ה ע ד ד א : (זיצט אויף) יא, דאָס וואָלט מאכע נעווען אן ערליכטערונג.

ב ר א ק : (הערט ווי עס עפענט זיך די פאָדערכּע מיר און קוקט אהין צו) דער דרייערק איז נעשלאָסען.

ה ע ד ד א : און דער צוג פאָהרט וויטער.

(זשאָרזש מעכטאן, אין א גרויען שנצוג מים א ווייכען פילצ־הוט, קומט אריין פון קאָרידאָר. ער טראָגט אוייניגע נים־נעבונדע נע ביכער אונטער'ן אָרעם און אין די הענט.)

ט ע ם מ א ן : (נעהט צו צום טיש נעבען דער זאָפע אין ווינ־קעל) פוה — וואָס פאר א שוועריע כשא אָט די אלע ביכער זיינען אין א הייסען טאָג ! (לעגט זיי אויפ'ן טיש) איך בין פאָזיטיוו פערשוויצט, העדרא. אך, זעהט נור ! איהר זייט שוין דאָ, מיין ליעבער ריכטער, הא ? בערטא האָט מיר נאָר ניט נעזאָנט.

ב ר א ק : (שטעהט אויף) איך בין אריינגעקומען דורכ'ן נאָרטען.

ה ע ד ד א : וואָס פאר א ביכער האָסטו דאָרטן ?

ט ע ם מ א ן : (שטעהט אין קוקט זיי דורך) עטליכע נייע ביכער וועגען מיינע ספּעציעלע שטודיען — וועלכע איך מוז נוי־מיג האָבען.

ה ע ד ד א : וועגען דיין ספעציאליטעט ?

ב ר א ק : יא, ביכער אויף זיין ספעציאליטעט, מאדאם מעסמאן. (בראק און העדדא שמויכלען אויפן צו די אנדערע זער־ מרויליך.)

ה ע ד ד א : ברויכסטו נאך בעהר ביכער פאר דיין ספע־ ציאליטעט ?

ט ע ס ט א ן : יא, מיין ליעבע העדדא, מען קען קיינמאל ניט האבען צופיעל. מען מוז נאטירליך זיין בעקאנט מיט אלעם וואס איז נעשריבען און נעדרוקט אין דעם פאך.

ה ע ד ד א : יא, איך דענק אז מען מוז.

ט ע ס ט א ן : (זוכט צווישען די ביכער) זעה נור — איך האב מיר איינגעשאפט עילערס לאווכארנ'ס בוך אויך. (דעריאנט איהר דאס בוך) וואלכט אפשר וועלען עס דורכקוקען, העדדא, הא ?

ה ע ד ד א : ניין, א דאנק. אדער — אפשר שפעטער.

ט ע ס ט א ן : איך האב אביסעל אריינגעקוקט אין איהם נעהענדיג אהיים.

ב ר א ק : נו, וואס דענקט איהר וועגען דעם בוך אלס ספע־ ציאליסט ?

ט ע ס ט א ן : איך דענק, אז עס ציינט ארויס א מערקווירדיג נעזונטען פערשטאנד. ער האט קיינמאל פריהער אזוי נוט נים נעשריבען. (נעהמט צוריק די ביכער) איצטער ווייל איך דאס אלעם אריינטראגען צו מיר אין קאבינעט. איך וואלט שיין וועלען אויפ־ שניידען די בלעטער. — אזן דאן מוז איך זיך איבערטאן. (צו ברשק) איך מיין, אז מיר האבען נאך צייט צו נעהן, הא ?

ב ר א ק : אה, ניין, איהר דארפט זיך נים אנהויבען צו אויילען.

ט ע ס ט א ן : אלזא נו, וועל איך מיר נעהמען צייט. (ער נעהמט סים די ביכער, שטעלט [illegible] אב אין דורכגאנג אזן קעהרט

זיך אום) יא, ווייסטו, העדא — טאנטע יוליא וועט היינט אין אבענד ניט קומען.

ה ע ד ד א: זי קומט ניט? אפשר צוליעב דער נעשיכטע מיט'ן הוט?

ט ע ס מ א ן: אָה, א האָר ניט דעריבער. ווי קענסטו נאָר טראכטען אזא זאך אויף טאנטע יוליא — בערעכען נור! דער פאקט איז, אז טאנטע רינא איז זעהר קראנק.

ה ע ד ד א: זי איז אלעמאָל קראנק.

ט ע ס מ א ן: יא, אָבער היינט פיהלט זי נעבעך א סך ערנער ווי אלעמאָל.

ה ע ד ד א: נו, אויב אזוי, איז עס נישט מעהר ווי רעכט, אז איהר שוועסטער זאָל בלייבען מיט איהר. איך וועל שוין אריבערטראָגען דעם שאָרען.

ט ע ס מ א ן: און דו קענסט זיך נאָר ניט פאָרשטעלען ווי צופריעדען טאנטע יוליא איז — וויל דו האָסט זיך אזוי גוט ערהאלט אויף דער רייזע.

ה ע ד ד א: (שמעהט אויף, האלב־לוים) אך, די דאָזיגע אייביגע טאנטעם!

ט ע ס מ א ן: וואָס?

ה ע ד ד א: (געהט צו דער גלעזערנער טיר) גאָרנישט.

ט ע ס מ א ן: נו, גוט. (ער געהט ארויס דורכ'ן מיטעלסטען צימער רעכטס.)

ב ר א ק: וועגען וואָס פאר א הוט האָט איהר דאָס נערט?

ה ע ד ד א: אך, דאָס איז א שטיקעל נעשיכטע וואָס האָט זיך אָבגעשפיעלט מיט פריילין טעסמאן היינט אין דער פריה. זי האָט נעהאט אוועקגעלעגט איהר הוט אויף יענעם שטוהל דאָרטן — (זי קוקט אויף איהם און שמייכעלט) — און איך האָב זיך נעמאכט, ווי איך וואָלט נעדענקט או דאָס איז דער דיענסט'ס.

ב ר א ק: (שמקעלט מיט'ן קאָפ) אָבער, מיין ליעבע מאדאם

העדא, ווי אזוי האָט איהר נעקענט טהאָן אזא זאך? און וועמען? — אזא ליעבענסווירדיגער עלטערער דאמע!

ה ע ד ד א: (געהט איבער'ן צימער נערוועז) יא, איהר ווייסט — אזא שגעון קומט אויף מיר אָן מיט איין מאָל, און איך קען עס ניט נובר זיין. (וואַרפט זיך אַנידער אויפ'ן לעהנשטוהל ביים אויפוון) אה, איך ווייס ניט ווי זיך דאָס צו ערקלערען.

ב ר א ק: (הינטער דעם לעהנשטוהל) איהר זייט אין אמת'ן ניט גליקליך — דאָס איז די זאך.

ה ע ד ד א: (קוקט גלייך אַנטקעגען) איך ווייס קיין אורזאך ניט פאר וואָס איך זאָל זיין — גליקליך. קענט איהר מיר אפשר זאָגען?

ב ר א ק: יא — צווישען אנדערע, דערפאר וויל איהר האָט נעקרינען די היים, וועלכע איהר האָט אקוראט נעוואונשען.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף אירם אין לאכט) איהר גלויבט אויך אין דער דאָזיגער לעגענדע?

ב ר א ק: איז עס דען ניט אמת?

ה ע ד ד א: אָה יא, ע ט ו ו א ס אמת שטעקט אין דעם.

ב ר א ק: נו?

ה ע ד ד א: אָט דאָס שטעקט אין דעם, וואָס איך האָב נעברויכט טעסמאָן'ען אויף צו בעגלייטען מיך אהיים פון בעלעלעצטען זומער —

ב ר א ק: לייַדער איז מיר אויסנעקומען צו נעהן מיט אנדערע וועג.

ה ע ד ד א: דאָס איז אמת. איך ווייס אז איהר זייט נענאנגען מיט אנאנדער וועג לעצטען זומער.

ב ר א ק: (לאכט) שעהמען זאָלט איהר זיך, מיראם העדא! נו, אלזא — איהר און טעסמאָן —?

ה ע ד ד א: יא, איין אבענד האָט זיך נעמאכט אז מיר זיינען דאָ פערבייגענאנגען; טעסמאָן, דער אומגליקליכער נע-

בעך, האָט זיך געדרעהט אין דרייען מאטערנריג זיך אנצופיהרען א נעשפּרעך — נו, האָב איך רחמנות נעהאט אויף דעם נעלעהרטען מאן —

ב ר א ק: (שמייכעלט צוויפעלהאפטיג) א י ה ר האָט רחמנות נעהאט? ה'ם?

ה ע ד ד א: יא, עס האָט מיר ווירקליך לייד נעטהאָן. און אזוי זיך — כדי איהם ארויסצוהעלפען פון א פערלענענהייט — איז מיר לייכטזיניג איינגעפאלען איהם צו זאָגען, אז איך וואָלט נעוואָלט וואוינען אין אָט דער ווילאָ.

ב ר א ק: מעהר נאָרנישט?

ה ע ד ד א: מעהר נאָרנישט י ע נ ע ם אָבענר.

ב ר א ק: אָבער נאָכהער?

ה ע ד ד א: און מיין לייכטזיניגקייט האָט נעהאט פאָלגען, מיין ליעבער בראָק.

ב ר א ק: ליידער טרעפט דאָס צו־אָפט, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: איך דאנק אייך! איהר זעהט אלזא, אז אָט דער חשק צו דעם מיניסטער פאלק'ס ווילאָ איז נעווָארען דער ערשטער באנד פון סימפאטיע צווישען זשאָרזש טעסמאן און מיר. דערפון איז ארויסנעקומען אונזער פערלאָבונג, אונזער חתונה, און אונזער היראט־רייזע, און אלע איבעריגע זאכען. יא, יא, מיין ליעבער בראָק — ווי מען בעט זיך אויס, אזוי ליענט מען, ווילט זיך מיר זאָגען.

ב ר א ק: דאָס איז נרויסארטיג! און אין אמת'ן איז איך נאָרניט אָנגענאָנגען די נאנצע זאך?

ה ע ד ד א: ניין, נאָט איז מיין עדות אז ניט.

ב ר א ק: אָבער איצטער? איצט וען מיר האָבען אלץ אזוי היימיש איינגעאָרדענט דאָ פאר אייך?

ה ע ד ד א: אָה — אין אלע צימערן, דוכט זיך, שמעקט מיט לאוונדער און נעטריקענטע ראָזען. — נור אפשר האָט עס מאנטע יוליא נעבראכט דעם ריח מיט זיך.

ב ר א ק : (לאכט) ניין, איך דענק אז דאָס איז נעבליבען א ירושה פון דער פערשטאָרבענער פרוי מיניסטאָרין פאלק.

ה ע ד ד א : יא, עס הערט זיך טאקע אין דעם אַ נערוך פון שטערבליכקייט. עס דערמאָהנט מיך אַן א בלומען־קראנץ — אויף מאָרגען נאָכ'ן באל. (לעגט צונויף די העגד אונטער'ן קאָפּ, שפּאַרט זיך אַן הינטען אויפ'ן שטוהל און קוקט אויף איהם) אה, מיין ליעבער בראק — איהר קענט זיך ניט פאָרשטעלען ווי שרעקליך איך וועל זיך דאָ לאנגווייליגן.

ב ר א ק : פאר וואָס זאָלט איהר אויך ניט נעמינען זיך עפעס אַ בערוף אין לעבען, מאראם העדדא?

ה ע ד ד א : א בערוף — וואָס זאָל האבען עטוואס אנצי־הענדעס פאר מיר?

ב ר א ק : עס פערשטעהט זיך, אויב מעגליך.

ה ע ד ד א : נאָט ווייס וואָס פאר א מין בערוף דאָס וואָלט נעקענט זיין. איך קלער מיר אפט צי וואָלט ניט — (תאקט זיך איבער) אבער דאָס וועט אויך ניט נעהן.

ב ר א ק : וואר קען וויסען? לאָמיר הערען וואָס דאָס איז.

ה ע ד ד א : איך מיין, איך זאָל ניט זעהען, אז מעסמאן זאָל זיך אריינלאָזען אין דער פּאָליטיק.

ב ר א ק : (לאכט) מעסמאן? ניין, ווירקליך דאָס איז ניט פאר איהם — ניט פאר זיין כאראקטער.

ה ע ד ד א : ניין, איך האָב מורא אז ניט. — וועז איך וואָלט איהם דאָך נעקענט בריינגען הערצו?

ב ר א ק : יא, — אבער וואָס פאר א צופריעדנשטעלונג וואָלט איהר נעקענט האָבען הערפון? אויב ער טוינ זיך ניט פאר אזא מין זאך, איז פאר וואָס זאָלט איהר איהם דוקא וועלען אריינ־טרייבען אין דעם?

ה ע ד ד א : ווייל מיר איז לאנגווייליג, זאָג איך דאָך אייך! (נאר א פּאוזע) דיינקט איהר, היימט עס, אז עס איז נאָר אונמענ־ליך מעסמאן זאָל וועז עס איז קענען ווערען א מיניסטער?

ב ר א ק: ה'ם — פערשטעהט איהר מיך, מיין ליעבע מא־דאם הערדא — כדי צו קענען ווערען א מיניסטער, וואלט ער ער־שטענס געפראפט זיין א היבש רייכער מאן.

ה ע ד ד א: (שמעהם אויף אונגעדולדיג) יא, אבי דאס ליענט דער הונד בענראבען! עס איז דער קבצנ'ישער יחוס, אין וועלכען איך האב זיך דאס אריינגעדרעהט —! (נעהם איבער'ן צימער) אבי דאס איז עס, וואס מאכט דאס לעבען אזוי יאמערליך! אזוי לע־כערליך דורכאוים! — דען אבי דאס איז עס.

ב ר א ק: און איך וואלט געוואגט, אז דער פעהלער גע־פינט זיך נאר אנדערסוואו.

ה ע ד ד א: וואו דען?

ב ר א ק: איהר האבט קיינמאל ניט דורכגעמאכט אין אייער לעבען קיין ווירקליך אויפמונטערענדע ערפאהרונג.

ה ע ד ד א: איהר מיינט עפעס ערנסטעס?

ב ר א ק: יא, איהר מענט עס אזוי אנרופען. נור אפשר שטעהט אייך איצטער וואס פאר.

ה ע ד ד א: (נהיט א וואנרף מים'ן קאפ) אה, איהר דענקט פון די אונאנגענעהמליכקייט וועגען דער טרויעריגער פראפעסאר־שטעלע? ניין, דאס מוז בלייבען טעסמאן'ס אייגענער עסק. איך פערזיכער אייך, אז איך וועל עס ניט האבען אין זינען אפילו איין מינוט.

ב ר א ק: ניין, ניין, דערפון רעד איך ניט. נור ווי איז א שטייגער, אז איהר וואלט איצטער געקרינגען וואס אין א עדעלען לשון היים — אן ערנסטע פראנטוואַרטליכקייט? (ער שמיי־כעלט) אזוי צו זאגען, א נייע פראנטוואַרטליכקייט, מאראם הער־דא?

ה ע ד ד א: (בייז) שווייגט שטיל! אזא מין זאך וועט קיינמאל ניט פאסירען!

ב ר א ק: (פאַרזיכטיג) נו, וועגען דעם וועלען מיר נאך רע־דען — א יאהר שפעטער, העכסטענס.

ה ע ד ד א: (שארף) פאר אועלכע זאכען האָב איך קיין נייגונג ניט, הערר ריכטער. קיינע פעראנטוואָרטליכקייטען פאר מיר!

ב ר א ק: זייט איהר דען אזוי פערשיערעז פון דעם כלל פרויען, אז איהר האָט נאָר קיין נייגונג ניט פאר אזוינע פלימטען, וועלכע —?

ה ע ד ד א: (ביי דער גלעזערנער טיר) אה, שווייגט שטיל, זאָג איך אייך! — אָפּט דאכט מיר, אז עס איז דאָ נור איין זאך אויף דער וועלט, פאר וועלכער איך האָב עפעס א נייטונג.

ב ר א ק: (מרעט צו נעהנטער צו איהר) און וואָס איז עס, אויב איך מעג פרעגען?

ה ע ד ד א: (שטעהט קוקענדיג דרויסען) זיך לאנגווייליגן צום טויט. איצט ווייסט איהר שוין. (קעהרט זיך אום, קוקט צום מויסטען צימער צו און לאכט) יא, פונקט ווי איך האָב געקלערט! אָט קומט דער פראָפעסאָר.

ב ר א ק: (זאכט, אין א טאָן פון ווארנונג) נאָ, נאָ, נאָ, מאדאם הערדא!

(זשאָרזש מעסטאָן, אָנגעטאָן צום אבענד, מיט די האנדשוה און חוט אין האנד, קומט אריין פון רעכטס דורכ'ן מיטעלסטען צימער.)

ט ע ס מ א ן: הערדא, איז ניט נעקומען קיין נאכריכט פון עילערט לאָווברָג? האַ?

ה ע ד ד א: ניין.

ט ע ס מ א ן: דאן וועסטו זעהען אז ער וועט דאָ באלד אליין זיין.

ב ר א ק: און איהר דענקט ווירקליך אז ער וועט קומען?

ט ע ס מ א ן: יא, איך בין כמעט זיכער אז ער וועט. וואָרים דאָס וואָס איהר האָט אונז דערצעהלט היינט אין דער פריה האָט אודאי נעמוזט זיין ניט מעהר ווי לייטישע רייד.

ב ר א ק: דענקט איהר אזוי?

ט ע ס מ א ן: יערענפאלס האָט טאנטע יוליא נעזאָגט אז

זי גלויבט ניט, אז ער וועט וועז עס איז מיר וויעדער שטעהען אין וועג. שטעלט זיך נאָר פאָר!

ב ר א ק: נו אויב אזוי, איז גאנץ גוט.

ט ע ס מ א ן: (לעגט אוועק זיין הוט און האַנדשוה אויף א שטוהל רעכטס) יאָ, אָבער איהר וועט מיר מוזען לאָזען וואַרטען אויף איהם אזוי לאנג ווי מעגליך.

ב ר א ק: מיר האָבען נאָך נעגוג צייט. קיינע פון מיינע נעסט וועלען ניט קומען פריהער פאר זיעבען אָדער האלב־אכט.

ט ע ס מ א ן: דאן קענען מיר אונטערהאלטען העדא'ן דערווייַלע און זעהען וואָס ס'וועט זיין, הא?

ה ע ד ד א: (לעגט אוועק בראק'ס חוט און אויבערראָק אויף דער וויינקעל־זאָפע) און אין ערנסטען פאל קען הער לאווּבאָרג בלייבען דאָ מיט מיר.

ב ר א ק: (וויל אליין נעהמען זיינע זאכען) אך, ביטע, מאראם טעסמאן! — וואָס מיינט איהר אייגענטליך מיט „אין ערנסטען פאל"?

ה ע ד ד א: אויב ער וועט ניט נעהן מיט אייך און טעסמאן.

ט ע ס מ א ן: (קוקט אונגעדולדסטען אויף איהר) אָבער, מיין ליעבע העדדא — דענקסטו אז עס פאסט זיך אז ער זאל דאָ בלייבען מיט דיר, הא? פערגעס ניט אז מאנטע יוליא קען ניט קומען.

ה ע ד ד א: ניין, אָבער פרוי עלווסטער וועט קומען. מיר דריי קענען פערבריינגען צוואמען ביי א גלעזיל טהעע.

ט ע ס מ א ן: אָה, יאָ, דאָס איז שוין רעכט.

ב ר א ק: (שמייכעלט) און אפשר וואָלט דאָס טאקע גענוג דער זיכערסטער פלאן פאר איהם.

ה ע ד ד א: פאר וואָס עפעס?

ב ר א ק: נו, איהר נערענקט דאָך, מאראם טעסמאן, ווי איהר פלענט אבלאכען פון מיינע קלייניג וועטשערינקעס. איהר פלענט זאָגען, אז זיי פאסען זיך נור פאר מענשען מיט נאנץ שטרענגע פרינציפען.

ה ע ד ד א : אבער הער לאָווּבאָרנ'ס פרינציפּען זיינען איצט אָהן צוויייפעל שטרענג געגנוּ. א זינדיגער וואָס האָט תשובה געטהאָן —

(בערטא בעווייזט זיך אין אריינגאנגם מיר.)

ב ע ר ט א : מאדאם, איין הערר איז נעקומען וועלכער פרעגט אויב איהר זייט צו הויז.

ה ע ד ד א : לאָזט איהם אריין.

ט ע ס מ א ן : (שטיל) איך בין זיכער אז דאָס איז ער! שטעלט זיך אויף!

(עילערט לאָווּבאָרג קומט אריין פון קאָרידאָר. ער איז שלאָנק און מאָגער; פון דיזעלבע יאָהרען ווי מעסמאן, ער זעהט אָבער אוים עלטער און עמוואָס אָבגעלעבט. די חאָר אין דער באָרד זיינען שווארצברוין, דאָס געזיכט לאנג און בלאס מיט רומוליכע פלעקען אויף די באקען. ער איז געקליידעט אין א עלעגאנטען שווארצען בעזוך-אנצוג, נאָר נאָר א נייעם. טראָגט טונקעלע האַנדשוה און א צילינדערהוט אין האנד. ער שטעלט זיך אָב נעבען טיר, פערנייגט זיך שנעל, פיהלט זיך עמוואס אין פערלעגענהייט.)

ט ע ס מ א ן : (געהט צו צו איהם און דריקט איהם ווארעם די האנד) נו, כיין ליעבער עילערט — אָט אזוי טרעפען מיר זיך ענדליך וויעדער!

ע י ל ע ר ט ל א ו ב א ר ג : (רעדט מיט א שטילער שטימע) איך דאנק דיר פאר דיין בריעף, מעסמאן. (געהט צו צו העדדא) קען איך איך אויך גענבען די האנד, מאדאם מעסמאן?

ה ע ד ד א : (נעהמט זיין האנד) עס פרעהט מיך איך צו זעהן, הערר לאָווּבאָרג. (אָנצייגענדיג מיט'ן האנד) איך וויים ניט, אויב די ביידע העררען — ?

ל א ו ב א ר ג : (פערנייגט זיך לייכט) הערר ריכטער בראק גלויב איך.

ב ר א ק : (פערנייגט זיך אויך) אה, יא — אמאלינע צייטען —

ט ע ס מ א ן: (צו לאָווענאָרג, ארויפלעגענדיג די העגד אויף זיינע אקסלען) און איצט קענסטו זיך דאָ ביי אונז פיהלען אינגאנצען היימיש, עילערט! ניט וואהר, העדרא? — וואָרים איך הער אז דו מיינסט וויעדער זיך צו בעזעצען אין שטאָדט, הא?

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: יא, איך דענק אזוי.

ט ע ס מ א ן: גאנץ רעכט, גאנץ רעכט. הער נור, איך האָב שוין נעקריגען דיין נייעז בוך; איך האָב אָבער נאָך קיין צייט ניט נעהאט איהם צו לעזען.

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: דו מעגסט זיך פארשפאָרען די טרחה.

ט ע ס מ א ן: וואָס עפעס?

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: וויל עס איז דאָרטן גאָרנישט ניטאָ.

ט ע ס מ א ן: בערעכטן נור — וי אזוי קענסטו דאָס זאָגען?

ב ר א ק: וי איך הער, לויבט מען דאָס בוך גאָר זעהר פיעל.

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: דאָס איז וואָס איך האָב נעוואָלט; דאָרום האָב איך דאָס בוך נעשריבען אזוי, אז יעדער איינער זאָל קענען דערמיט איינשטימען.

ב ר א ק: דאָס איז זעהר קלוג פון אייער זייט.

ט ע ס מ א ן: יא, אָבער, מיין ליעבער עילערט —!

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: וואָרים איך האָב איצטער בדעה צו ענווינען פאר זיך א פאָזיציע פון דאָס־ניי — איך וויל וויעדער אָנהויבען פון אָנפאנג.

ט ע ס מ א ן: (אביסעל אין פערלעגענהייט) אה, אָט דאָס ווילסטו טהאָן?

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: (שמייכעלט, לעגט אוועק זיין חוט און נעהמט ארויס פון טאש פון רעק א פאקעט אייגעוויקעלט אין פאפיער) וועל אָט ד אָ ס וועט זיין נעדרוקט, זשאָרוש טעסמאן, וועסטו עס מוזען לעזען. וואָרים ד אָ ס איז דאָס אמת'ע בוך — דאָס בוך, אין וועלכען איך האָב אריינגעלענט מיין ריכטיגען „איך".

ט ע ס מ א ן: ווירקליך? וואָס איז עס דען?

ל א ו ב א ר ג: דאָס איז די פאַרטזועצונג.

ט ע ס מ א ן: די פאַרטזועצונג? פון וואָס?

ל א ו ב א ר ג: פון דעם בוך.

ט ע ס מ א ן: פון דעם נייען בוך?

ל א ו ב א ר ג: פערשטעהט זיך.

ט ע ס מ א ן: וואָס הייסט, מיין ליבער עילערט — גרייכט ניט דיין בוך ביז דער לעצטער צייט?

ל א ו ב א ר ג: יא, עס גרייכט טאקע, אָבער דיעזעס האנדעלט וועגען דער צוקונפט.

ט ע ס מ א ן: וועגען דער צוקונפט! אָבער, מיין גאָט, וועגען דעם וויסען מיר דאָך גאָרנישט!

ל א ו ב א ר ג: ניין, דאָך לאָזט זיך שוין עפעס זאָגען וועגען דעם. (עפענט דעם פאקעט) טהו נור א קוק —

ט ע ס מ א ן: אָבער דאָס איז דאָך ניט דיין האנדשריפט.

ל א ו ב א ר ג: איך האָב עס דיקטירט. (מישט די בלעטער) עס צופאלט אין צוויי טיילען. דער ערשטער טייל רעדט וועגען די ציוויליזירענדע קרעפטען פון דער צוקונפט. און אָט איז דער צווייטער טייל — (לויפט דורך די בלעטער ביז'ן ענד) אין דעם האנדעלט זיך וועגען דעם וואהרשיינליכען גאנג פון דער ענטוויקלונג.

ט ע ס מ א ן: מערקווירדיג! מיר וואָלט קיינמאָל אויפ'ן זין ניט ארויף זאָ־וואס צו שרייבען.

ה ע ד ד א: (שטעהט ביי דער גלעזערנער טיר און קלאפט מיט די פינגער אויף די שויבען) ה'ם — איך מיין עפעס, אז ניט.

ל א ו ב א ר ג: (פערוויקעלט דעם מאנוסקריפט אין דעם פאפיער און לעגט עס אוועק אויפ'ן טיש) איך האָב עס נעבראכט מיט זיך, דענקענדיג אז איך וועל קענען דיר לעזען א ביסעל פון דעם היינט אין אבענד.

ט ע ס מ א ן: דאָס איז נעווען זעהר שעהן פון דיר, עילערט. אָבער היינט אין אָבענד — ? (קוקט אויף בראָנ'ן) איך

זעה ניט ווי מיר וועלען עס קענען אינאַרדנען —

ל א ו ב א ר נ: נו נום, וועט זיין אנאנדער צייט. עס איז קיין אייליגיש.

ב ר א ק: איך מוז אייך דערצעהלען, הערר לאַווברנס — היינט אין אבענד וועלען זיך צונויפקלויבען א קליינע קאמפאניע ביי מיר אין הויז — הויפטזעכליך לכבוד טעסמאן'ען, פערשטעהט איהר —

ל א ו ב א ר נ: (זיכט זיין הוט) אה, אויב אזוי וועל איך אייך ניט פערהאלטען —

ב ר א ק: ניין, הערט אבער — ווילט איהר ניט מיר טהון דעם נעפאלען אוך מיטנעהן מיט אונז?

ל א ו ב א ר נ: (קוקט אין שפיגל) ניין, איך קען ניט — איך דאנך אייך זעהר.

ב ר א ק: אך וואס — קומט דאך! מיר וועלען האבען א נעקלויבענעם קלייגעם קרייז מענשען. אוך איך פערזיכער אייך אז מיר וועלען „לעבען א טאג" — ווי מאראם העד — ווי מאראם טעסמאן זאגט.

ל א ו ב א ר נ: דערייך איז ביי מיר קיין ספק ניט. דאך אבער —

ב ר א ק: אוך דאן קענט איהר מיטנעהמען אייער מאנוסקריפט אוך איהם לעזען פאר טעסמאן'ען ביי מיר אין הויז. איך וואלט אייך נענעבען א ציטער אינאנצען פאר אייך.

ט ע ס מ א ן: יא, בעטראכט נור, עיעלרט — פארוואס זאלסטו דאס ניט טהאן? הא?

ד ע ד ד א: (מיסס זיך אריין) אבער, טעסמאן! ווען דערר לאַוברנס ווייל עס ניט — איך בין זיכער העדר לאַוברנס איז מערר צופריעדען צו בלייבען דא אוך עכט וועטשערט מיט מיר.

ל א ו ב א ר נ: (קוקט אויף איהר) מיט אייך, מאראם טעסמאן?

ה ע ד ד א: אין מיט פרוי עלוויסטער.

ל א ו ב א ר ג: אה — (לויכט) איך האב זי נעזעהן א מינוט היינט אין דער פריה.

ה ע ד ד א: איהר האט זי נעזעהן? נו, זי קומט היינט אין אבענד. און דעריבער זייט איהר כמעט פערפליכטעט דא צו בלייבען, הערר לאוובארג, ווארים אייב ניט, וועט זי ניט האבען וועהר עס זאל זי בענלויטען א היים.

ל א ו ב א ר ג: דאס איז ריכטיג איך דאנק אייך זעהר, כאראם מעכמאן — וויבאלד אזוי בלייב איך.

ה ע ד ד א: דאן וועל איך נעהן עפעס אנזאגען דער דינענמ.

(זי נעהט צו דער טיר צום קאריהאר און קלינגט. בערטא קומט ארויס. העדדא זאגט איהר עפעס אין דער שטיל און ציונט איהר אן אויפן טיסעלכען צימער. בערטא שאקעלט צו טיפן קאפ און נעהט ארויס.)

ט ע ס מ א ן: (זאגט אין דערזעלבער צייט צו לאוובארג) זאג מיר, עילערט — איז עס וועגען אט דעם נייען נעגעניטאנד — וועגען דער צוקונפט — וואס דו וועסט האלטען דיינע פארטרעגע?

ל א ו ב א ר ג: יא.

ט ע ס מ א ן: ביים בוכהענדלער האט מען מיר נעזאגט, או דו וועסט נעבען א קורס לעקציעס היינטיגען פריהלינג.

ל א ו ב א ר ג: יא, דאס איז מיין אבזיכט. איך האף או דו וועסט אויך מיר מיין פעראיבעל ניט האבען, מעכמאן.

ט ע ס מ א ן: אה ניין, ניט א האר! אבער —?

ל א ו ב א ר ג: איך קען אפילו פערשטעהן, או דאס טוט דיר זיין אונאנגענעהם.

ט ע ס מ א ן: (איסקזיוינ) אה, איך קען דאך ניט ערווארטען או צוליעב מיר זאלסט —

ל א ו ב א ר ג: איך וועל ניר ווארטען ביז דו וועסט האבען פריהער נעשראנגען דיין שטעלע.

ט ע ס מ א ן : וועסטו וואַרטן? יא, אָבער — אָבער — ווילסטו ניט קאָנקורירן מיט מיר? הא?

ל א ו ב א ר ג : ניין; מיך קימערט נור דער מאַראַלער זיין.

ט ע ס מ א ן : אך, נאָט — איז דאָך מאנטע יוליא פּאַרט גערעכט נעווען! אה יא, איך האָב עס נעוואוסט! הערדא! בערעבען נור — עילערט לאָווברג מיינט ניט צו שטעהן אין אונזער וועג!

ה ע ד ד א : (שארף) אין א ו נ ז ע ר וועג? איך בעט דיך לאָז מ י ך ארויס פון חשבון.

(זי גייט צום טיסעלסטען ציטער צו, וואו בערטא שטעלט אוועק אויף ן טיש א באַץ מיט גרעפּינען און גלעזער. העדדא שאָקעלט צו מיט ן קאַפּ און קומט צוריק אין פּאַדערסטען ציטער. בערטא גייט ארויס.)

ט ע ס מ א ן : (אין דערזעלבער צייט) און איהר, ריכטער בראַק — ווָאס זאָגט איהר צו דעם? הא?

ב ר א ק : יא, איך זאָג, אז א מאַראַלער זיעג — ה'ם — קען זיך זיין א גאנץ פיינע זאַך —

ט ע ס מ א ן : יא, נעווים. אָבער דאָך —

ה ע ד ד א : (קוקט אויף מעסמאן מיט א קאלטען שמייכעל) דו שטעהסט דאָרטן און קוקסט ווי פערטויבט פון א דונערשלאג —

ט ע ס מ א ן : יא — אזוי פיהל איך — איך הויב אָן צו דענקען —

ב ר א ק : זעהט איהר דען ניט, מאדאם טעסמאן, אז מיר האָבען אקאָרשט אויסגעמידטן א גרויסען דונער־שטורעם?

ה ע ד ד א : (צייגט אָן אויף ן טיסעלסטען ציטער) וחלט איהר אפשר, מיינע הערשען, טרינקען א גלאָז קאלטען פונש?

ב ר א ק : (קוקט אויף זיין אוהר) אן אבשיעד טרונק? יא, דאָס איז נאָר ניט קיין נאַרישע זאַך.

ט ע ס מ א ן: א קאפיטאלנער נעראנק, העדדא! פונקט די ריכטינע זאך! איצט, אז ס'איז מיר אראב א יאך —

ה ע ד ד א: וועט איהר אויך ניט נעהמען א ביסעל, הערר לאוובאַרג?

ל א ו ו ב א ר נ: (מיט א בעוועגונג פון ענטזאגונג) ניין, איך דאנק. ניט פאר מיר.

ב ר א ק: מיין גאט — קאלטער פונש איז דאך זיכער ניט קיין ניפט.

ל א ו ו ב א ר נ: אפשר ניט פאר אלעמען.

ה ע ד ד א: איך וועל דערווייל אונטערהאלטען העררן לאוובאַרג'ן.

ט ע ס מ א ן: יא, יא, ליעבע העדדא, טהו דאס.

(ער און בראק גענהען אין מיטעלסטען צימער, זעצען זיך אניידער, מרינקען פונש, רויכערען ציגארעטען און פיהרען אן א לעבעדיגען נעשפרעך. עילערט לאוובאַרג בליבט שטעהן נעבען אוווען. העדדא גענהט צו צום שרייבטיש.)

ה ע ד ד א: (אין עטוואס א העכערער שטימע) וואלט איהר חשק האבען אנקוקען אייניגע פאטאגראפיען, הערר לאוובאַרג? איהר ווייסט, אז איך מיט מעסמאן'ען האבען נעמאכט א רייזע דורך סיראל, פאהרענדיג צוריק א היים?

(זי נעהמט אן אלבום און לענט עס אווענ אויפ'ן טיש נעבען זאפא, אין א ווינקעל פון וועלכער זי זעצט זיך אניידער. עילערט לאוובאַרג גענהט צו, שטעלט זיך אב און קוקט אויף איהר. דאן נעהמט ער א שטוהל זעצט זיך נעבען איהר לינקס, מיט'ן רוקען צום מיטעלסטען צימער.)

ה ע ד ד א: (עפענט דעם אלבום) זעהט איהר די קייט פון פעלזען בערג, הערר לאוובאַרג? דאס איז די ארטלער נרופע. מעסמאן האט אונטערנעשריעבען דעם נאמען. אט שטעהט עס: „די ארטלער נרופע נעבען מיראן".

ל א ו ו ב א ר נ: (וועלכער האט די נאנצע צייט פון איהר

די אויגען נים אראָבגענומען, זאָגט שטיל און לאנגזאם) העדדא — נאבלער!

ה ע ד ד א: (קוקט תאסטיג אויף איהם) אה! שטיל!

ל א ו ב א ר ג: (וויעדערחאָלט ווייך) העדדא נאבלער!

ה ע ד ד א: (קוקט אין שלבום) אזוי האָב איך נעהייסען א־מאל — וועז מיר האָבען זיך נעקענט איינער מיט דעם אנדערן.

ל א ו ב א ר ג: און איך מוז זיך איצטער לערנען מעהר קיינמאל ניט זאָגען העדדא נאבלער — קיינמאל ניט, זאָלאנג איך וועל לעבען.

ה ע ד ד א: (שלץ בלעטערנדיג דעם אלבום) יא, איהר מוזט זיך לערנען. און איך מיין אז איהר מוזט בעציטענס אנהויבען צו פראקטיצירען. וואָס פריהער אלץ בעסער, מיין איך.

ל א ו ב א ר ג: (ערבימערט) העדדא נאבלער פערהיירא־טעט! און מיט וועמען — מיט זשאָרזש טעסמאן!

ה ע ד ד א: יא, אזוי נעהט די וועלט.

ל א ו ב א ר ג: אה, העדדא, העדדא — ווי קומסט דו זיך אזוי אוועקצו־וואַרפען!

ה ע ד ד א: (קוקט איהם אן שארף) וואָס! דאָס ערלויב איך ניט!

ל א ו ב א ר ג: וואָס מיינסטו?

(טעסמאן קומט אריין אין ציטער און געהט צו דער זאָפע.)

ה ע ד ד א: (הערט ווי ער קומט אין זאָגט אין א גלייכגיל־טיגען טאָן) און אט דאָס, הערר לאָוובאָרג, איז א בליק־קאָרטע פון וואָל ד'אמפעצצא. קוקט נור אן אט די בערג־שפיצען! (קוקט ליעבליך אויף טעסמאן) ווי היסען אט די שפיצען־בערג, מיין ליע־בער?

ט ע ס מ א ן: לאָמיר זעהען. אה, דאָס זיינען די דאָלאָ־מיטען.

ה ע ד ד א: יא, טאקע! דאָס זיינען די דאָלאָמיטען, הערר לאָוובאָרג.

ט ע ס מ א ן: ליעבע העדא, — איך האָב דיר נעווּאָלט פרעגען צי זאָל איך דיר אפשר דאָך ברייננען א ביסעל פונש? פאר דיר אליין יערענפאלס, הא?

ה ע ד ד א: יא, ברייננ; און פיליכט אויך עטליכע קיכלעך.

ט ע ס מ א ן: קיינע ציגארעטען?

ה ע ד ד א: ניין.

ט ע ס מ א ן: זעהר גוט.

(ער גיהט צום מיטעלסטען צימער, רעכטס. ברעק זיצט אין מיטעלסטען צימער און וואַרפט אלע וויילע אן אויג אויף העדא און לאָוובאָרג.)

ל א ו ב א ר ג: (וויך אזוי ווי פריהער) ענטפער מיר, העדא, ווי אזוי האָסטו דאָס געקענט טהאָן?

ה ע ד ד א: (לפנים ארויסגעמאַכן אין אלבום) אויב איהר ווּעט וויטער מיר זאָגען „דו", וועל איך צו אייך ניט רעדען.

ל א ו ב א ר ג: טאָר איך ניט זאָגען „דו" אפילו ווען מיר זיינען אליין?

ה ע ד ד א: ניין. איהר מעגט עס טראכטען, אָבער איהר מוזט עס ניט זאָגען.

ל א ו ב א ר ג: אה, איך פערשטעה. עס איז א בעליידיגונג אנטקעגען זשאַרזש טעסמאן, וועמען איהר — ליעבט.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם און שמייכעלט) ליעבע? א שהנע אידעע.

ל א ו ב א ר ג: הייסט עס אז איהר ליעבט איהם ניט!

ה ע ד ד א: איך וויל אָבער ניט וויסען פון קיין סאָרט אונטרייהייט! נעדענקט עס.

ל א ו ב א ר ג: העדא — ענטפערט מיר נור איין זאך —

ה ע ד ד א: שא!

(טעסמאן קומט אריין מיט א קליינעם טאַץ פון נויטעלסטען צימער.)

ט ע ס מ א ן: היער! אָט קומען די גוטע זאכען. (שטעלט אוועק דעם טאַץ אויפֿן טיש.)

ה ע ד ד א: פֿאר וואָס סערווירסט דו אליין?

ט ע ס מ א ן: (גיסט אַן די גלעזער) וויל עס מאכט מיר אזוי פיעל פערגעניגען דיך צו בעדיענען, העדדא.

ה ע ד ד א: דו האָסט אָנגענאָמען צוויי גלעזער. הערר לאָווברג האָט געזאָגט אז ער וויל קיינע —

ט ע ס מ א ן: יא, אָבער פרוי עלווסטער וועט דאָ באלד זיין, ניין?

ה ע ד ד א: יא, קירצליך — פרוי עלווסטער —

ט ע ס מ א ן: האָסט שוין פערגעסען וועגען איהר? הא?

ה ע ד ד א: מיר זיינען נעווען אזוי אריינגענאָמען אין אָט די פאָטאָגראפיעס. (זי צייגט איהם א בילד) געדענקסטו דאָס דאָזיגע קליין דערפיל?

ט ע ס מ א ן: אך, דאָס איז דאָס דערפיל גלייך אונטער דעם ברענער פאסס. דאָרטן האָבען מיר גענעכטיגט —

ה ע ד ד א: — און בענעגענט די לוסטיגע קאָמפּאניע טוריסטען.

ט ע ס מ א ן: יא, דאָס איז דער פּלאץ. דענק נור — וועז מיר וואָלטען דיך נעקענט האָבען מיט אונז, עילערט! הא? (ער גאָהט צוריק אין מיטעלסטען צימער און זעצט זיך נעבען בראָק.)

ל א ו ב א ר ג: ענטפערט מיר אָט די איין זאך, העדדא —

ה ע ד ד א: וואָס?

ל א ו ב א ר ג: איז אין אייער פרייגדשאפט צו מיר אויך נישט נעווען קיין ליעבע? קיין פונק נישט — נישט א שאטען פון ליעבע?

ה ע ד ד א: איך וויים נישט אויב עס איז נעווען. מיר שיינט עס אקוראט ווי מיר וואָלטען נעווען צוויי נוטע קאמעראדען — צוויי גאנץ אינטימע פרייגד. (שמייכעלט) איהר בעזאָנדערס זייט נעווען זעהר אָפענהערציג.

ל א ו ב א ר ג: דאס האָט איהר דאָך נעוואָלט.

ה ע ד ד א: וועז איך קוק צוריק אויף דער נאנצער זאך, איז עס איז ווירקליך נעווען עטוואס שעהנעס, עטוואס בעציבערענדעס — עטוואָס מוטהינעס — אין — אין יענער נעהיימער אינטימקייט — אין דער קאמעראדשאפט, פון וועלכער קיין לעבעריגער מענש האָט קיין ברעקיל אהנונג ניט נעהאט.

ל א ו ב א ר ג: יא, יא, העדדא! ניט וואהר? וועז איך פלעג קומען נאכמיטאג צו אייער פאָטער — און ער, דער נענעראל, איז נעזעסען דאָרטן ביים פענסטער און האָט נעלעזען זיין צייטונג — אומגעקעהרט מיט'ן רוקען צו אונז —

ה ע ד ד א: און מיר בירעד אויף דער זאפע אין ווינקעל —

ל א ו ב א ר ג: אלעמאל מיט דעם זעלבען אילוסטרירטען צייטוננס־בלאט פאר אונז —

ה ע ד ד א: יא, ווייל מיר האבען ניט נעהאט קיין אלבום.

ל א ו ב א ר ג: יא, העדדא, און וועז איך האב זיך מחודה נעווען פאר אייך — האב אייך דערצעהלט אזוינע זאכען וועגען זיך, וועלכע קיין אנדערער האָט דאמאלס ניט נעוואוסט! איך פלעג דאָרט זיצען און אייך דערצעהלען פון מיינע „טייערע" מעשים, ווי איך האב פערהולטעוועט מיינע טעג און נעכט. אה, העדדא — וואָס פאר א קראפט האָט נעשטעקט אין אייך, וואָס האָט מיך נעצוואונגען זיך מודה צו זיין פאר אייך אין די דאָזיגע זאכען?

ה ע ד ד א: דענקט איהר אז דאָס איז נעווען אין מיר אזא קראפט?

ל א ו ב א ר ג: ווי קען איך עס אנדערש ערקלערען? און די אלע — די אלע פערשטעלטע פראגען, וואָס איהר פלעגט מיר שטעלען —

ה ע ד ד א: וועלכע איהר האָט פון דעסטוועגען אזוי קלאר פערשטאנען —

ל א ו ב א ר ג: ווי אזוי האָט איהר נעקענט זיצען און

מיר שטעלען אווינע פראנען? אויספרענען מיך אווי פראנק און פריי —

ה ע ד ד א: אין א פערשטעלמער פאָרם, נערענקט, זיים מוחל.

ל א ו ו ב א ר ג: יא, אבער דאָך נאנץ פריי. נעהמען מיך אוים'ן פערהער וועגען — אלע זיעבען זאכען?

ה ע ד ד א: און ווי אזוי האָט איהר מיר נעקענט ענטפערען, הערר לאָווברג?

ל א ו ו ב א ר ג: יא, אָט דאָס איז מאקע וואָס איך קען ניט פערשטעהן — וועז איך קוק צוריק אויף דעם. זאָגט מיר אבער איצטער, הערדא — איז אין נרונד פון אונזער פרייגדשאפט ניט נעווען קיין ליעבע? האָט איהר ניט פון אייער זיים נעפיהלט ווי איהר וואלט נעווען אימשטאנד אבצואואשען אלע מיינע פלעקען — אזוי ווי איהר האָט אויסנעהרט מיין וידוי? איז עס ניט אזוי?

ה ע ד ד א: ניין, ניט נאָר אזוי.

ל א ו ו ב א ר ג: וואָס זיינען נעווען אייערע מאטיווען דערביי?

ה ע ד ד א: מיינט איהר אז דאָס איז אזוי נאָר אונמעגליך צו ערקלערען, אז א יונג מיידעל — וועז עס האָט זיך נעאָר אזוי נעמאכט — און קיינער האָט ניט נעווואוסט —

ל א ו ו ב א ר ג: נו?

ה ע ד ד א: זאָל וועלען כאפען א קוס וועז־ניט־וועז איז א וועלט, וועגען וועלכער —

ל א ו ו ב א ר ג: וועגען וועלכער —?

ה ע ד ד א: — וועגען וועלכער עס איז איהר פערבאָטען עפעס צו וויסען?

ל א ו ו ב א ר ג: איז ד א ס נעווען די זאך?

ה ע ד ד א: טיילווייז. טיילווייז דוכט זיך מיר כמעט.

ל א ו ב א ר ג : קאמעראדשאפט אין דעם דורשט נאך לע־
בען. אבער פארוואס זאל כאטשע דאס ניט האבען אננעהאלטען ?

ה ע ד ד א : די שולד איז נעוועז אייערע.

ל א ו ב א ר ג : א י ה ר האט אבנעשניטען מיט מיר.

ה ע ד ד א : יא, ווען אונזער פריינדשאפט האט נעדארפט
זיך צו ענטוויקלען אין עטוואס מעהר ערנסטעם. שעהמען זאלט
איהר זיך, עילערט לאוובארג ! ווי אזוי האט איהר נעקאנט
טהאן אזא אונרעכט אייער — אייער אפענהערציגען קאמעראד ?

ל א ו ב א ר ג : (קוועטשט צונויף די הענד) אה, פארוואס
האט איהר ניט אויסנעפיהרט אייער דראהונג ? פארוואס האט
איהר מיך ניט דערשאסען ?

ה ע ד ד א : ווייל איך האב אזוי מורא פאר א סקאנדאל.

ל א ו ב א ר ג : יא, הערדא, איהר זיים א פייגלינג אין
גרונד הארצען.

ה ע ד ד א : א שרעקליכער פייגלינג. (ענדערט איהר טאן)
פאר אייך איז עס אבער נעווען א גליק. און איצט האט איהר
נעפונען א טרייסט פאר אייער צער ביי די עלוואסטעדם.

ל א ו ב א ר ג : איך ווייס או טיא האט זיך פערטרויט
פאר אייך.

ה ע ד ד א : און אפשר האט איהר זיך אויך פערטרויט
פאר איהר וועגען אונז ?

ל א ו ב א ר ג : ניט א וואדט. זי איז צו־דום צו פערשטעהן
אזוינע זאכען.

ה ע ד ד א : דום ?

ל א ו ב א ר ג : זי איז דום אין אזוינע זאכען.

ה ע ד ד א : און איך בין א פייגלינג. (זי בויגט זיך צו צ:
איהם, ניט קוקענדיג איהם אין נעזיכט, און זאגט שטיל :) איצטער
וועל איך א י י ך עפעס פערטרויען.

ל א ו ב א ר ג : (נעשפאנט) נו ?

ה ע ד ד א: דער פאקט וואס איך האב ניט נעוואוסט אייך צו דערשיסען —

ל א ו ב א ר ג: יא!

ה ע ד ד א: דאס איז ניט נעווען מיין ערנסטע פייניהייט — יענעם אבענד.

ל א ו ב א ר ג: (קוקט אויף איהר א מינוט, פערשטעהט זי: און מורמלט לויד־ענשאפטליך) אה, העדדא! העדדא נאבלער! איצט הויב איך אן צו זעהן א פערבאַרגענעם גרונד אין אונזער קאמעראדשאפט! דו און איך —! דאס האט דאס לעבען גע־שפּארט אין דיר, נאך אלעם דעם —

ה ע ד ד א: (שבויל מים א שארפען בליק) היט זיך! גלויבט דאס ניט!

(עס הויבט אן צו ווערען דונקעל. בערטא עפענט די אריינגאנגס טיר פון דרויסען.)

ה ע ד ד א: (מאכט צו דעם שלאס מים א קלאפ און רופט אויס שמייכלענדיג) אך, ענדליך! מיין ליעבינקע טייא — קום נור אהער!

(פרוי עלווסטעד קומט אריין פון קאריאר, אנגעטאן אין א באל־קליד. די טיר ווערט צוגעמאכט הינטער איהר.)

ה ע ד ד א: (אויפן זאפע, שטרעקט אויס איהרע ארעמס צו איהר) מיין זיסע טייא — דו קענסט זיך ניט פארשטעלען ווי איך האב נענארט נאך דיר!

(פרוי עלווסטעד, גריפט זיך פערביינעהענדיג מים די הערדען אין מיטעלסטען ציטער, דאן נעהט זי צו צום טיש און גיט העדדאַ'ן די האנד. עילערט לאוובארג איז אויפגעשטאנען. ער אין פרוי עלוו־סטעד גריפען אויינער דעם אנדערן שטיל פערטיפענדיג זיך.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: זאל איך אריינגעהן און רעדען צו דיין מאן א ווייל.

ה ע ד ד א: אה, ס'איז נאר ניט נויטיג. לאז יענע צוויי דארטן צורוה. זיי וועלען באלד אוועקגעהן.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : נעהען זיי דען אוועק ?

ה ע ד ד א : יא, אויף א וועטשערינקא.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : (שנעל צו לאָוובאַרג) א י ה ר נעהט דאָך ניט ?

ל א ו ו ב א ר ג : ניין.

ה ע ד ד א : הערר לאוובארג בלייבט דאָ מיט אונז.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : (נעחמט א שטוהל און וויל זיך זעצען נעבען איהם) אָה, ווי גוט דאָ איז !

ה ע ד ד א : ניין, א דאנק דיר, מיין קליינע טייא ! ניט דארטן ! זיי אזוי גוט און קום אריבער אהער צו מיר. איך וויל זיצען צווישען אייך.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : זאָל זיין אזוי, ווי דו ווילסט. (זי גענהט ארום דעם טיש און זעצט זיך אויפ'ן זאָפע, רעכטס פון העדא. לאוובארג זעצט זיך וויעדער אויף זיין שטוהל.)

ל א ו ו ב א ר ג : (נאָך א קורצער פּאָוזע, צו העדא) איז זי ניט שעהן, א פערגניגען צו קוקען ?

ה ע ד ד א : (גלעטענדיג איהר לייכט די האָאר) נור צו קוקען ?

ל א ו ו ב א ר ג : יא. ווארים מיר ביידע — זי און איך — מיר זיינען צוויי אמת'ע קאמעראדען. מיר האָבען אן אבסאָלוטען פערטרויען אייניער דעם אנדערן ; און מיר קענען דעריבער זיצען און רעדען גאנץ אָפענהערציג —

ה ע ד ד א : ניט פערשטעלטערהייט, הערר לאוובארג ?

ל א ו ו ב א ר ג : נו —

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : (זאָכט, טוליעט זיך שטארק צו העדא'ן) אה, ווי גליקליך איך בין, העדא ! ווארים, רענק נור, ער זאגט אז איך האָב איהם אויך בעניסטערט.

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהר מיט א שמייכעל) אה, זאָגט ער דאס, ליעבסטע ?

ל א ו ו ב א ר ג : און ווי בראוו זי איז, מאדאם מעסמאן !

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : מיין נאָט — בין איך בראוו ?

ל א ו ב א ר ג: זעהר — וועז עם האנדעלט זיך וועגען אייער קאמעראד.

ה ע ד ד א: אך יא — מוטה! וועז מען האָט נור מוטה!

ל א ו ב א ר ג: איז וואָס? וואָס מיינט איהר?

ה ע ד ד א: דאן וואָלט דאָס לעבען אפשר עפעס וועדטה נעווען, נאָך אלעם דעם. (ביים איבער שנעל דעם בײַן) נו איצטער, מיין ליעבסטע טייא, מוזטו ווירקליך נעהמען א גלאָז קאלטען פונש.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, איך דאנק — איך טרינק אזעלכע זאכען קיינמאָל ניט.

ה ע ד ד א: נו, דאן א י ה ר, הערר לאוובארג.

ל א ו ב א ר ג: איך אויך ניט, א דאנק.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, ער טרינקט אויך ניט.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם פעסט) און אויב איך זאג, אז איהר ז א ל ט?

ל א ו ב א ר ג: וואלט נארנישט העלפען.

ה ע ד ד א: (לאכט) דאן האָב איך, אריכטיג בעשעפענים, נאָר קיין קראפט ניט איבער איך?

ל א ו ב א ר ג: ניט אין ד ע ר הינזיכט.

ה ע ד ד א: איך מיין ערנסט, מיר דאכט אז איהר האָט עס נעראַרפט טהאָן — פון אייערטוועגען אליין.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אך, העדדא! —

ל א ו ב א ר ג: ווי אזוי קומט עס אויס?

ה ע ד ד א: אדער גיכער פון לייטענס וועגען.

ל א ו ב א ר ג: ווירקליך?

ה ע ד ד א: אויב ניט וועלען לייטען איך חושד זיין, אז אין אייער טיעפען הארצען — פיהלט איהר זיך אליין נאָך ניט זיכער — אז איהר טרויט זיך אליין ניט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (זאכט) אה, איך בעט דיך, הערדא —

ל א ו ב א ר ג: לייט מעגען מיינען וואס זיי ווילען — דערווייל.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (פרעהליך) יא, לאזען זיי!

ה ע ד ד א: איך האב עס קלאר געזעהן אויף ריכטער בראק'ס געזיכט א מינוט פריהער.

ל א ו ב א ר ג: וואס האט איהר געזעהען?

ה ע ד ד א: זיין פערעכטליכען שמייכעל, וועו איהר האט ניט געוואגט נעהן מיט זיי אין מיטעלסטען צימער.

ל א ו ב א ר ג: נ י ט ג ע ו א ג ט? עס פערשטעהט זיך, אז איך האב בעסער געוואלט פערבלייבען דא און רעדען מיט א י י ך.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: דאס איז דאך נאנץ נאטירליך, העדדא.

ה ע ד ד א: אבער בראק האט דאס ניט געטענט טרעפען. און איך האב אויך געזעהען ווי ער האט נעשמייכעלט און געקוקט אויף טעסמאן בעת איהר האט ניט געוואגט אנצוגעהמען די איינ־לאדונג צו זיין מיזעראבלער וועטשערינקע.

ל א ו ב א ר ג: ניט געוואגט! איהר זאגט אז איך האב ניט געוואגט?

ה ע ד ד א: א י ך זאג עס ניט. אבער אזוי האט ריכטער בראק דאס פערשטאנען.

ל א ו ב א ר ג: נו, לאז ער.

ה ע ד ד א: ווען איהר אלזא ניט געהן מיט זיי?

ל א ו ב א ר ג: איך וועל דא בלייבען מיט אייך און טייא.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יא, העדדא — ווי אזוי קענסטו נאר צוויפלען דעריין?

ה ע ד ד א: (שמייכעלט און שאקעלט דעם קאפ צושטימענד) אלזא, פעסט ווי א פעלז! נעטריי צו אייערע פרינציפען פון היינט אן אויף אייביג! אה, אט אזוי דארף א מאן זיין! (קעהרט זיך אום צו פרוי עלוואסטעד און גלעט זי) נו, וואס האב איך דיר גע־

זאָגט וועָן דו ביסט נעקומען צו אונז היינט אין דער פריה אזא פערקלאָגטע —

לאוובארג: (איבערראַשט) א פערקלאָגטע!

פרוי עלוומטעד: (א פערציטערטע) העדדא — אך, העדדא — !

העדדא: אָט קענסטו אליין זעהען! דו האָסט קיין גרונד ניט אזוי נעפֿעהרליך זיך צו שרעקען — (האָקט זיך איבער) נו! איצטער קענען מיר זיצען אלע דריי און פערבריינגען!

לאוובארג: (אויפכאַפענדיג זיך) אבער וואָס מיינט אָט דאָס אלעס, מאראם טעסמאן?

פרוי עלוומטעד: אך, מיין גאָט, העדדא! וואָס מהוסטו?

העדדא: וועָר ניט אויפנערעגט! דער שרעקליכער ריכטער בראָק זיצט און קוקט אויף דיר.

לאוובארג: אזוי, איז זי נעווען אין טוידט־שרעקענים! איבער מיר!

פרוי עלוומטעד: (שטיל, מיט א פערוויינטער שטימע) אה, העדדא — איצט האָסטו אלעס רואינירט!

לאוובארג: (קוקט אויף איהר א מינוט פעסט. דאָס געזיכט איז איהם געוואָרען פערקרימט) היסט עס, אָט אזוי האָט דאָס מיין קאמעראד מיך אָפענהערציג געטרויט?

פרוי עלוומטעד: (מיט געבעט) אך, מיין ליעבסטער פרייַנד — דו מוזט מיר נור אויסהערען —

לאוובארג: (נעהמט א גלאָז פונש, בריינגט עס צו די לופֿט און זאָגט אין א נידעריגער, היזעריגער שטימע) לחיים, טייַא! (טרינקט אויס די גלאָז, שטעלט זי אַוועק און נעהמט די צוויימע.)

פרוי עלוומטעד: (שטיל) אה, העדדא, העדדא — ווי אזוי האָסטו דאָס נעקענט טהאָן?

העדדא: איך האָב עס נעטהאָן? איך? ביזטו משוגע?

לאוובארג: אָט טרינק איך אייַנס צו אייַער נעזונד

אויף, מאדאם טעסמאן. א דאנק פאר דער וואהייט, הוררא פאר דער וואהייט! (מרינקט אוים די גלאָז און וויל אָנגיסען נאָך איינע.)

ה ע ד ד א: (לעגט איהר האנד ארויף אויף זיין אָרעם) נא, נא, — נענוג פאר איצטער. נעדענקט אז איהר נעהט אויף דער וועטשערינקע.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, ניין, ניין!

ה ע ד ד א: שא! זיי זיצען און קוקען אויף דיר.

ל א ו ב א ר ג: (שטעלט אוועק די גלאָז) איצט, טייא — דערצעהל מיר דעם אמת —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא.

ל א ו ב א ר ג: האָט דיין מאן נעוואוסט אז דו ביזט נאכ־געפאהרען נאָך מיר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (ברעכט די הענד) אה, העדדא — דו הערסט וואָס ער פרעגט?

ל א ו ב א ר ג: איז עס געווען אבגעמאכט צווישען דיר און איהם, אז דו זאָלסט קומען צופאָהרען אין שטאָדט און אכטונג געבען אויף מיר? אפשר האָט דאָס דער לאנדריכטער אליין דיך איינגערעדט אהער צו קומען? אהא, מיין טייערע — ער דאַרף מיך אודאי האָבען אין זיין ביורא! אדער פעהל איך איהם צו א האנד אין קאָרטען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שטיל, לוידענד) אה, לאוובארג, לאוובארג — !

ל א ו ב א ר ג: (כאָפט א גלאָז און וויל זי אָנגיסען) מיר וועלען מאכען לחיים פאר דעם אלטען לאנדריכטער אויף!

ה ע ד ד א: (לאזט איהם נים) איצט ניט מעהר. נעדענקט אז איהר דארפט לעזען אייער מאנוסקריפט פאר טעסמאן'ען.

ל א ו ב א ר ג: (רוהיג, שטעלט אוועק די גלאָז) עס איז נע־וועז דום פון מיין זייט, די גאנצע זאך, טייא — אזוי דאָס אויפ־צופאסען, מיין איך. זיי ניט אין כעס אויף מיר, מיין ליעבע, ליע־בע קאמעראדין. דו וועסט זעהען — אי דו, אי די איבערינע —

או אויב איך בין אמאל געפאלען — בין איך איצט וויעדער אויפ־
געשטאנען! דיר צו פערראנקען טייא!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שיינם פאר פרייד) אך, נאָט זיי
דאנק —!

(אין צווישענצייט חאָט ברשק געקוקט אויף די אוחר. ער און
מעסמאן שמעהען אויף אין קומען אריין אין זשאל.)

ב ר א ק: (נעהמם זיין הוט און רשק) אלזא, מאראם מעס־
מאן, ס'איז נעקומען אונזער צייט.

ה ע ד ד א: יא, איך רעכען אז ס'איז נעקומען.

ל א ו ו ב א ר ג: (שמעהם אויף) מיין צייט אויך, הערר דיר־
מער.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (זשכם און בעמענדיג) אָה, לאוו־
בארג, טהו דאס ניט!

ה ע ד ד א: (קניייפם איהר אין ארעם) זיי קענען דיך הערען!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (מים א אונטערדריקטען געשרייי)
אוי!

ל א ו ו ב א ר ג: (צו ברשק) איהר זייט נעווען אזוי פרייונד־
ליך מיך אויפצולאדען.

ב ר א ק: נו, קומט איהר דאָך?

ל א ו ו ב א ר ג: יא, איך דאנק בעסטענס.

ב ר א ק: עס פרעהט מיך זעהר —

ל א ו ו ב א ר ג: (צו מעסמאן, לעגם אריין דעם מאנוסקריפם
צו זיך אין טאש) איך ווילט דיר ווילען צייגען א פאר שטילען אויי־
דער איך גיב עס אריין אין דרוק.

ט ע ס מ א ן: דענק נור — דאס ווער זיין גרויסארטיג.
אבער, מיין ליעבע הערדא, ווער ווער בעגליימען פרוי עלווסטער
אהיים? הא?

ה ע ד ד א: אָה, מיר קענען שוין נעפינען א ווענ.

ל א ו ו ב א ר ג: (קוקם אויף די דאמען) פרוי עלווסטער?
נאטירליך, איך ווילל אריינקומען און זי מיטנעהמען. (נעהם צו נעהנ־

מער) אזוי אונגעמעהר ארום צעהן, מאדאם מעסמאן? איז עס רעכט?

ט ע ס מ א ן: נו, אלזא, איז אלעס גוט. דו דארפסט אבער מיך ניט ערווארטען אזוי פריה, העדדא.

ה ע ד ד א: אה, די קענסט סערבלייבען אזוי לאנג — אזוי לאנג ווי דו ווילסט נור.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (זוכט צו פעדבארגען איהר אנגעסט) נו דאן, הערר לאוובארג — וועל איך דא בלייבען ביז ווענען איהר קומט.

ל א ו ו ב א ר ג: (מיט'ן הוט אין האנד) יא, ביטע, פרוי עלוועסטער.

ב ר א ק: און איצט, מיינע העררען, נעהט אב דער צוג! איך האף מיר וועלען לעבען א טאג, ווי א נעוויסע שעהנע דאמע האט עס אויסגעדריקט.

ה ע ד ד א: אך, ווען די שעהנע דאמע וואלט נעקענט דערביי זיין אונגעוועהן — !

ב ר א ק: פאר וואס אונגעוועהן?

ה ע ד ד א: כדי צו הערען א ביסעל פון אייערע לוסטיגע ווערטלעך, פון ערשטער האנד, הערר בראק.

ב ר א ק: (לאכט) איך וואלט ניט נעראטהען די שעהנע דאמע דאס צו פרובירען.

ט ע ס מ א ן: (לאכט מיט) נא, דו ביזט א וואויליגקע, הערא! דענק נור!

ב ר א ק: נו, אדיע, אדיע, מיינע דאמען.

ל א ו ו ב א ר ג: (פערנוימם זיך) אלזא, ארום צעהן אוהר.

(בראק, לאוובארג און מעסמאן געהען ארוים דורך די טיר פון האינטער. אין דערוועלבער צייט קומט בערטא אריין פון מיטעלסטען ציממר מיט אנגעצונדענעם ליכט, וועלכען זי שטעלט אוועק אויפ'ן זאלטיש. געהט ארוים דורך דעמזעלבען וועג ווי זי איז גקומען).

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (איז אויפגעשטאנען און גענט

אונטרוהיג ארום אין ציטער) העדדא — העדדא — וואס קען דערפון ווערען?

ה ע ד ד א: אום צעהן אוהר וועט ער דאָ זיין. איך קען איהם שוין זעהען — מיט וויין־טרויב בלעטער אין די האָאר — צו־היצט און פורכטלאָז —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, ווען ער קומט נאָר אזוי!

ה ע ד ד א: און דאן, זעהסטו — דאן וועט ער וויעדער האָ־בען נעוואונען די מאכט איבער זיך. דאן וועט ער זיין א פרייער מענש זיין נאנצען לעבען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, גאָט! — ווען ער וואָלט נאָר קומען, אזוי ווי דו זעהסט איהם איצטער!

ה ע ד ד א: ער ו י ע ט קומען, ווי איך זעה איהם — אזוי און ניט אנדערש! (שטעהט אויף און גיהט צו טייא) דו קענסט אין איהם צוויייפלען אזוי לאנג ווי דו ווילסט; א י ך גלויב אין איהם. און איצטער וועלען מיר פרוביירען —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: דו האָסט עפעס א פערבאָרגענעם מאָטיוו דעריין, העדדא!

ה ע ד ד א: יא, איך האָב. איך ווייל כאָטש אייניגאָל אין מיין לעבען האָבען די מאכט איבער דעם שיקזאָל פון א מענשען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: האָסטו דען ניט די מאכט?

ה ע ד ד א: איך האָב ניט, און האָב קיינמאָל ניט נעהאט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: איבער דיין מאן אויך ניט?

ה ע ד ד א: דענקסטו אז ד א ס איז ווערטה די מיה? אה, ווען דו וואָלסט נעקענט פערשטעהן ווי אָרים איך בין. איך האָב דער שיקזאָל גראד נעמאכט אזוי רייך! (נעהמט איהר לויי־דענשאפטליך ארום) איך דענק, איך טוו דיר אבערענען די האָאר נאָך אלעם דעם.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: לאָז מיך לויז! לאָז מיך לויז! איך האָב מורא פאר דיר, העדדא!

ב ע ר ט א (שמעתט אין טיר) טהעע איז פערטיג אין שפּיין-
ציטער, מאדאם.

ה ע ד ד א: זעהר גוט. מיר קומען גליך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, ניין, ניין! איך וועל בע-
סער נעהן אהיים אליין! שוין גליך!

ה ע ד ד א: אונזין! ערשטענס וועסטו טרינקען א גלעזל
טהעע, דו קליינע נארעלע. און דאן — אום צעהן אוהר — וועט דא
זיין עילערט לאוובארג — מיט וויינטרויב בלעטער אין די האאר.
(זי שלעפּט פרוי עלוואסטעד כמעט מים געוואלט צום מיטעלסטען
דורכגאנג.)

דריטער אקט.

דערזעלבער צימער ביי מעסמאן. די פארהאנגען זיינען פערצויגען איבער דעם מיטעלסטען דורכגאנג און אויך איבער דער גלעזערנער טיר. דער לאמפ, השלב אויסגעדרעהט, אונטער אן אבאזשור, ברענט אויפ'ן טיש. אין אויוון טיף אן אסען מירעל איז נעווען א פייער, וועלכער איז איצט כמעט אויסגעלאשען.

מרוי עלוומטער, אייגעהילט אין א גרויסער שאל, טיף די פיס אויף א פוס־בויינקעל, זיצט נעבען אוויוון אבגעשפארט אויף הינטען אין לעהנשטוהל. העדדא, אין גאנצען אן אבגעטאנענע, ליעגט און שלאפט אויפ'ן זאפע, צעגעדעקט טיף א דעקע.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: (זעצט זיך אויף פלוצלונג אוו הערט זיך צו געשפאנט. דאן פאלט זי צוריק אויף הינטען א מיעדע און קרעכצט צו זיך אליין) נאך ניטא! אה, נאט — אה נאט — נאך ניטא!

(בערטא קומט ארויס פארזיכ[illegible] די קארידאר־טיר. זי טראלט א בריף אין האנד.)

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: [illegible]יך אום און זאגט געשפאנט) נו, איז ווער נעקומען?

ב ע ר ט א: (זאכט) יא, א מיידעל האט אפארשט נעבראכט אט דעם בריף.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: (שנעל, שטרעקט אויס די האנד) א בריף! ניט עס מיר!

ב ע ר ט א: ניין, מאדאם, עס איז פאר דר. טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ר: אך, אזוי.

ב ע ר ט א: פריילין טעסמאן'ס דיענסט האָט עס נעבראכט. איך וועל עס אוועקלעגן דאָ אויפ'ן טיש.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יא, לעגט עס אוועק.

ב ע ר ט א: (לעגט אוועק דעם בריעף) איך רעכען איך וועל בעסער פערלעשען דעם לאָמפּ. ער רויכערט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יא, לעשט איהם אויס. עס מוז שוין באלד טאָגען.

ב ע ר ט א: (לעשט אויס דעם לאָמפּ) עס טאָגט שוין, מאדאם.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יא, גרויסער טאָג! און קיינער איז נאָך ניט נעקומען — !

ב ע ר ט א: זאָל נאָט שומר ומציל זיין, מאדאם — איך האָב מיר נעקלערט אז ס'וועט אזוי זיין.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: איהר האָט נעקלערט אזוי?

ב ע ר ט א: יא, ווען איך האָב נעזעהן, אז א נעוויסע פערזאָן איז נעקומען צוריק אין שטאָדט — און אז ער איז אוועקגענאנגען מיט זיי. ווארים מיר האָבען זיך שוין פריהער נענוג אננעהערט וועגען יענעם העררן.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: רעדט ניט אזוי הויך. איהר וועט אויפוועקען די מאדאם טעסמאן.

ב ע ר ט א: (קוקט צו דער זאָפע און זיפצט) ניין, ניין — לאָז זי שלאָפען, נעבעך. זאָל איך ניט ארויסלעגען א ביסעל האָלץ אויפ'ן פייער?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: א דאנק, ניט פון מיינטוועגען.

ב ע ר ט א: נו, זאָל זיין. (זי נעהט זאָכט ארויס דורך די קעריטאָר־טיר).

ה ע ד ד א: (כאָפט זיך אויף פון דעם קלאָפ פון דער טיר און קוקט זיך ארום) וואָס איז —?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: נאָר איז נור נעווען די דיענסט—

ה ע ד ד א: (קוקט זיך ארום) אָה, מיר זיינען דאָ — ! יא,

איצט נעדענק איך. (זעצט זיך אויף גלינק אויפ'ן זאפע, ציהט זיך אן רייבט די אויגען) ווי שפעט איז עס, טייא?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: (קוקט אויף איהר אוהר) ס'איז נאך זיעבען.

ה ע ד ד א: ווען איז מעסכאן נעקומען אהיים?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: ער איז ניט נעקומען.

ה ע ד ד א. נאך ניט נעקומען אהיים?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: (שטעהט אויף) קיינער איז ניט נעקומען.

ה ע ד ד א: בערעבען נור, ווי מיר זיינען דא נעזעסען און נעווארט ביז פיער פארטאג —

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: (ברעכט די הענד) און ו ו י א ז ו י האב איך נעווארט און אויסנעקוקט אויף איהם!

ה ע ד ד א: (נענעצט און זאגט פערשטעלענדיג דאס מויל מיט דער האנד) נו, נו — מיר האבען זיך נעקענט פארשפארען די טרהה.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: האסטו כאטש נעשלאפען א ביסעל?

ה ע ד ד א: אה, יא; איך גלויב או איך האב נעשלאפען גאנץ גוט. און דו ניט?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: ניט איין רגע. איך האב ניט נעקענט, העדדא! אפילו ווען עס וואלט מיר נעגאנגען אום לעבען.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף און נעהט צו איהר צו) שא, שא, שא! ס'איז נאר ניטא פאר וואס זיך צו שרעקען. איך פערשטעה גאנץ גוט וואס עס האט פאסירט.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: איז וואס רענקסטו? קענסטו מיר ניט זאגען?

ה ע ד ד א: פארוואס ניט — עס פערשטעהט זיך, או די שמחה ביי ריכטער בראק האט זיך פערצוינגען גאנץ שפעט —

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: יא, יא — דאס איז שוין קלאר. דאך אבער —

ה ע ד ד א: און דאן, פערשטעהסטו, האָט טעסמאן ניט נע־
וואָלט קומען אהיים און אויסוועקען אונז אין מיטען נאכט.
(לשכט) אפשר האָט ער דערצו אויך מאקע ניט געוואָלט זיך ציינען
— נלייך נאָך דער הוליאנקע.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אויב אזוי אבער — איז וואו
האָט ער נעקענט נעהן?

ה ע ד ד א: עס פערשטעהט זיך אז ער איז מסתמא אוועק־
נענאנגען צו זיין מאנטע און האָט דארט נעשלאָפען. זיי האָבען
דארט זיין אלטען ציימער אימער גרייט פאר איהם.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, ער קען ניט זיין בייַ זיי,
וואָרים אָט ערשט איז נעקומען פאר איהם א בריעף פון פריילין
טעסמאן. דארט'ן ליענט עס.

ה ע ד ד א: ווירקליך? (קוקט אויפ'ן אדרעס) יא, מאקע,
עס איז נעשריבען מיט מאנטע יוליא'ס אייגענער האנד. נו, אויב
אזוי איז ער נעבליבען אין בראק'ס הויז. און וואָס אנבעטרעפט
עילערט לאָווברג — זיצט ער מיט וויין־סרויב בלעטער אין די
האָאר און לעזט פאר זיין מאנוסקריפט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, העדא, דו זאָגסט זיך אָב
זאבען, אין וועלכע דו הויבסט אליין ניט אָן צו גלויבען.

ה ע ד ד א: דו ביזט אויך אן אמת א קליינער דומקאָפּ,
מייא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אך, יא, איך האָב מורא אז איך
בין.

ה ע ד ד א: ווי שרעקליך־מיער דו זעהסט אויס.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, איך בין שטערבליך מיער.

ה ע ד ד א: [illegible], דו מוזט טהאָן וואָס איך היים דיר.
דו מוזט נעהן אין [illegible] ציימער און זיך אניעדערלעגען פאר א
ווייל.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, ניין, ניין — איך וועל ניט
קענען איינשלאָפען.

ה ע ד ד א : איך בין זיכער אז דו וועסט קענען.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : גוט, אבער דיין מאן ותם דאך אוראי נלייך קומען, און איך וויל נלייך וויסען —

ה ע ד ד א : איך וועל זהען אז דו זאלסט וויסען נלייך ווי ער קומט.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : זאנסטו מיר דאס צו, העדדא ?

ה ע ד ד א : פערלאז זיך אויף מיר. דו נעה נור אריין און שלאף זיך דורך דערווייל.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : א דאנק ; איך וועל פרובירען.

(זי נעהט אב דורך דעם מיטעלסטען צימער. העדדא נעהט צו צו דער נלעזערנער טיר און רוקט אב די פארהאנגען. אין צימער שטראסט אריין א העלע ליכטיגקייט פון נרויסען טאג. זי נעהט דאן א קליינעם האנד־שפיעגעל פון שרייבטיש, קוקט זיך אריין און מאכט צורעכט איהרע האאר. דערנאך נעהט זי צו דער קארידאר־טיר און מהוט א דויק א גלאק־קנעפיל. אין א ווילע ארום בעווייזט זיך בערטא אין טיר.)

ב ע ר ט א : האסט איהר עפעס נעווואלט, מאדאם ?

ה ע ד ד א : יא, איהר מוזט אריינלעגען אביסעל מעהר האלץ אין אוויוען. מיך טרייסעלט פון קעלט.

ב ע ר ט א : וועה מיר — אט שוין כאך איך וואלעם. (זי שאלט צוזאמען די קויהלען און לעגט ארויף א שויט חאלץ. שטעלט זיך אב און האלטם.) דאס האט מען נעקלונגען די פאדערסטע טיר, מאדאם.

ה ע ד ד א : דאן נעהט צו דער טיר. איך וועל אכטונג נעבען אויפ'ן פייער.

ב ע ר ט א : עס וועט שנעל אויסברענען.

(זי נעהט ארוים דורך די קארידאר־טיר. העדדא שטעלט זיך אויף די קניע און לעגט אריין נאך עטליכע שויטלעך חאלץ אין אויוועו. נאך א קורצער צווייל קומט זשארזש מעסמאן אריין פון קארידאר. ער זעהט אויס שיין און האט זיך ערנסט גענומען. ער גנב'ט זיך אריין אויף

די שפּיץ־פּינגער אין מיטעלכמען דורכנאנג און וויל זיך דורכרוקען דורך די גאַרדינען).

ה ע ד ד א: (ביים אויוועז, ניט קוקענדיג אויף איהם) נטט מאַרנען.

ט ע ס מ א ן: (קעהרט זיך אום) העדדא! (געהט צו צו איהר) מיין גאַט — אזוי פריה ביזטו שוין אויף? הא?

ה ע ד ד א: יא, איך בין היינט אויפגעשטאַנען זעהר פריה.

ט ע ס מ א ן: און ביי מיר איז קיין ספק ניט געווען אז די שלאַפסט נאָך גאַנץ געשמאַק. דענק נור, העדדא!

ה ע ד ד א: רייך ניט אזוי הויך. פרוי עלוועסטער האָט זיך צוגעלענט אין מיין ציממער.

ט ע ס מ א ן: איז פרוי עלוועסטער דאָ געווען די גאַנצע נאכט?

ה ע ד ד א: יא, אזוי ווי קיינער איז ניט געקומען זי אבי־נעהמען.

ט ע ס מ א ן: יא, דאָס איז ריכטיג.

ה ע ד ד א: (מאכט צו דאָס פירעל פון אויוועז און חויבט זיך אויף) נו, האָסטו עפעס גוט פערבראכט ביי ריכטער בראַק?

ט ע ס מ א ן: ביסטו געווען אונרוהיג וועגען מיר? הא?

ה ע ד ד א: ניין, מיר פאלט קיינמאָל ניט איין צו זיין אונ־רוהיג. אבער איך האָב דיר געפרעגט, צי דו האָסט גוט פער־ברראכט?

ט ע ס מ א ן: אָה, יא — איין מאָל פאר אלע מאָל: איבער־הויפט אין אנפאנג פון אבענד, בעת עילערט [illegible] נאָרג האָט מיר פארנעלעזען א טייל פון זיין בוך. מיר זיינען [illegible] מען אויף מעהר ווי א שטענדע צו פריה — דענק נור! און [illegible] האָט געהאט נאָך פערשיערענעם אייגזוריכטען — האָט עילערט דערווייל געלעזען פאר מיר.

ה ע ד ד א: (זעצט זיך ביים טיש, רעכטס) נו, דערצעהל מיר —

ט ע ם מ א ן : (זעצט זיך אויף א פוס־ביינקעל נעבען אויוועז)
קוה, העדא! דו קענסט נאר נים בעגרייפן וואס מאר א בוך
דאס ווערט זיין! איך גלויב או דאס איז איינע פון די מערקווירי־
דיגקייט זאכען, וואס זיינען ווען עס איז נעשריבען נעווארען.
דענק נור!

ה ע ד ד א : יא, יא; דאס נעהערט מיך נים צו —

ט ע ם מ א ן : איך מוז זיך מאר דיר מודה זיין, העדא.
ווען ער האט נעענדיגט לעזען — איז אויף מיר אנגעקומען א
שרעקליכער נעפיהל.

ה ע ד ד א : א שרעקליכער נעפיהל?

ט ע ם מ א ן : איך האב מקנא נעווען עילערם'ן מאר ווען
ער האט נעקאנט אנשרייבען אזא בוך. דענק נור, העדא!

ה ע ד ד א : יא, יא, איך דענק.

ט ע ם מ א ן : און דאן אבער ווי מרויעריג עס איז צו דענ־
קען, או מרעז אלע זיינע פעהינקייטען איז עד נאך אלעם דעם דאך
א פערמאלענער.

ה ע ד ד א : דו מיינסט מסתמא צו זאגען, או עד האט מעהר
לעבענס־מוטה אויסער אלע איבערינע?

ט ע ם מ א ן : ניין, נאר נים דאס — איך מיין או עד קען
נים נעהמען זיינע פערנעניגענם מים א מאס.

ה ע ד ד א : און וואס איז פון דער נאנצער זאך נעווארען —
צום סוף?

ט ע ם מ א ן : נו, דעם אמת נעזאגט, העדא, דענק איך
או אם בעסטען ווערלט מען עס קענען אנרופען א הוליאנקע פון
שכורים

ה ע ד ד א : האט עד נעהאט וויין־טרויב בלעטער אין די
האאר?

ט ע ם מ א ן : וויין־טרויב בלעטער? ניין, איך האב אזויגס
אויף איהם נים נעזעהן. נור עד האט נעהאלטען א לאנגע, פער־
דרעהטע רערע אין עהרע פון דער פרוי ווערכע האט איהם בעגיים־

טערט אין דער ארבייט — יא, אָט דעם אויסדרוק האָט ער נע־
ברויכט.

ה ע ד ד א: האָט ער אי אנגעוראפען ביים נאָמען?

ט ע ס ט א ן: ניין, דאָס האָט ער ניט נעטהאָן. איך קען
מיר אבער אנדערש ניט דענקען סיידען נור אז ער האָט נעמיינט
פרוי עלוואסטער. נו מענסט זיין זיכער אז ער האָט זי נעמיינט.

ה ע ד ד א: נו, און וואו האָסטו זיך מיט איהם נעשיידט?

ט ע ס ט א ן: אוים'ן וועג אין שטאָדט אריין. מיר האָבען
פערלאָזט דאס הויז — וועגינסטענס די וואס זיינען פערבליבען ביז
צו לעצט — אלע צוזאמען; און בראָק איז מיט אונז מיטגענאַ־
נען כאפען אביסעל פרישע לופט. דאן, פערשטעהסטו, האָבען מיר
אָבגעראַטן אָבצופיהרען עילערט'ן אהיים, ווארים ער האָט נעהאט
נענוסען א קאפעטשקע צו־פיעל.

ה ע ד ד א: איך רעכען אווי.

ט ע ס ט א ן: איצט אבער קומט דער זאנדערבארער טייל
פון דער מעשה, אדער איך האָב ריכטינער נעראַרפט זאגען, דער
טרויעריגער טייל דערפון. איך זאָג דיר אז איך שעהם מיך, פון עי־
לערט'ס וועגען, דיר צו דערצעהלען —

ה ע ד ד א: אָך, דערצעהל שוין —!

ט ע ס ט א ן: נו, איז וועג מיר זיינען שוין באלד נעווען נע־
בען שטאָדט, בין איך צופעליג נעבליבען אביסעל פון הינטען. עס־
ליבע מינוטען נור — שטעל זיך פאָר!

ה ע ד ד א: יא, מיין נאָט, אבער —?

ט ע ס ט א ן: און וועג איך בין דאן זיי נעכנעלאָסען —
וואס דענקסטו האָב איך נעפונען ליענענדיג אוים'ן זוים? האַ?

ה ע ד ד א: אָך, ווי אזוי זאָל איך עס ווייסען?

ט ע ס ט א ן: דו זאָלסט עס נור קיינעם ניט זאגען, הער־
דא! דו הערסט! פערשפרעך עס מיר פון עילערט'ס וועגען.
(שלעפט ארויס א פאקעט, אויסגעוויקעלט אין פאפיער, פון זיין טאש)
דענק נור — אָט דאָס האָב איך נעפונען!

ה ע ד ד א: איז דאס ניט דער פּאקעט, וואס ער האָט דא נעהאט מיט זיך נעסטערן?

ט ע ס מ א ן: יא, דאס איז אין נאנצען דער טייערער מאנוסקריפּט זיינער, וועלכער וואָלט נעווען מערסאלען אויף אייביג! אין ער איז נעגאנגען אין האָט עס מערלאָרען אין האָט נאָר ניט נעווואוסט וועגען דעם. דענק נור, העדדא! אזא מרויערינג —

ה ע ד ד א: אבער פאר וואס האָסטו אים נלייך ניט צוריק־נעגעבען דעם פּאקעט?

ט ע ס מ א ן: דאס האָב איך ניט נעוואָנט צו טהון — אין דעם צושטאנד אין וועלכען ער איז נעווען —

ה ע ד ד א: האָסטו ניט דערצעהלט קיינעם פון די איבערי־נע אז דו האָסט עס נעפונען?

ט ע ס מ א ן: אך, נאָט בעהיט! דאס קענסט דאָך פער־שטעהן, אז איך וואָלט עס ניט נעמהאָן ,טאקע פון עילערס וועג־נען אליין.

ה ע ד ד א: הייסט עס, אז קיינער וויים ניט, אז עילערט לאוובערנ'ס מאנוסקריפּט נעפינט זיך ביי דיר?

ט ע ס מ א ן: ניין, און קיינער ט א ר עס אויך ניט. וויסען.

ה ע ד ד א: און וואס האָסטו איהם נעזאנט נאכהער?

ט ע ס מ א ן: מעהר איז מיר שוין נאָר ניט אויסנעקומען; מיט איהם צו רעדען; וואָרים וועז מיר זיינען אריינגעקומען אין די נאסען, האָט ער, מיט נאָך א צוויי, דריי פון די אנדערע, זיך ארויסנעדרעהט פון אונטער אונזערע הענד און איז פערשוואונדען. דענק נור!

ה ע ד ד א: ווירקליך? זיי האָבען איהם אוראי נעמוזט אבמיהרען אהיים.

ט ע ס מ א ן: יא, עס זעהט אזוי אוים. און בראָק איז אויך נעווען אוועקנענאנגען.

ה ע ד ד א: און וואו האָסטו זיך ארומנעטריבען זיים דאן?

ט ע ס מ א ן: איך אוך נאָך א מאָר אנדערע זייגען אוועק אהיים צו אייגעם פון די לוסטיגע חברה־ליים אוך האָבען ביי איהם נעטרונקען אונזער פריה־מאָרגען קאפע; אדער אפשר דארף מען עם בעסער רופען אונזער נאכט־קאפע, הא? נו, איצטער אז איך האָב זיך אביסעל אבגעוהם אוך דער אריבער עילערט האָט שוין נעהאט צייט דורכצושלאָפען זיך א ביסעל, מוז איך נעהן איהם דאס אוועקצוטראָגען.

ה ע ד ד א: (שטרעקט אויס די האנד נאכ'ן פּאקעט) נייו — גיב עס איהם נאָך נים! איך מיין, ניט אין אזא אייליג. לאָז מיך דאָס דורכלעזען אפריהער.

ט ע ס מ א ן: נייו, מיין ליעבסטע העדדא, איך טאָר עס נים, ווירקליך איך טאָר ניט.

ה ע ד ד א: דו טאָרסט ניט?

ט ע ס מ א ן: נייו — וואָרים דו קענסט זיך פאָרשטעלען ווי פערצווייפעלט ער וועט זיין ווען ער שטעהט אויף אוך כאפט זיך אז ער האָט נים דעם מאנוסקריפט. דו מוזט וויסען, אז ער האָט ניט קיין קאפיע דערפון. ער האָט עס מיר אליין נעזאגט.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם פּאָרשעגד) לאָזט זיך דען אזא זאך נים רעפּראָדוצירען? וויעדער אנשרייבען?

ט ע ס מ א ן: נייו, איך דענק נים אז מען וואלט עס נעקענט. דען די בעגייסטערונג, פערשטעהסט —

ה ע ד ד א: יא, יא — איך רעכען אז עס הענגט אָב פון דעם — (לייכט) אבער, נוט וואָס איך האָב זיך דערמאָנט — דאָ איז מאראן א בריעף מאר דיר.

ט ע ס מ א ן: דענק נור! —

ה ע ד ד א: (דערלאנגט עס איהם) עס איז נעקומען היינט נאכ'ן מריה.

ט ע ס מ א ן: עס איז פון טאנטע יוילא! וואס קען עס זיין? (ער לעגט אוועק דעם פּאקעט אויף דעם שנדער פוסבויענקעל, עפענט אויף דעם בריעף, קוקט איהם שנעל דורך אוך שפרינגט אויף)

אָה, העדא, — זי שרייבט אז די אָרימע טאנטע האלט ביים שטארבן!

ה ע ד ד א: נו, דאָס איז דאָך ניט אונערוואַרטעט.

ט ע ס ט א ן: און אויב איך וויל זי נאָך זעהן, מוז איך דאָך [illegible] נלייך אריבערלויפן.

ה ע ד ד א: (האלט זיך אויף צו שמייכלען) דו ווערסט לויפן?

ט ע ס ט א ן: אָה, מיין ליעבסטע העדא — ווען דו ווּאלסט נעפעלט ביי זיך פּוּנקט ווי צוועהן מיט מיר! דעמַ נור!

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף און זאָגט איבערדריסיג, אוועקטא־כענדיג מיט'ן האנד) ניין, ניין, בעט מיך ניט. איך ווייל ניט קוקען אויף קראנהויז און טוידט. מיך עקעלט פון אלערליי העסליכ־קייטען.

ט ע ס ט א ן: נו, נו, אלזאָ —! (עד פאדעם ארום) מיין הוט? — מיין אויבערראָק? — אָה, אין קאָרידאָר — הלואי זאָל איך נור ניט קומען צו־שפעט העדא! הא?

ה ע ד ד א: אָה אז דו ווערסט לויפן — (בערטא בעוויזט זיך אין אריינגאַנגס־טיר.)

ב ע ר ט א: ריכטער בראָק איז דרויסען און פרעגט אויב ער מעג אריינקומען.

ט ע ס ט א ן: איצטער, אזוי פריה? ניין, איך קען איהם אויף קיין פאל ניט זעהן.

ה ע ד ד א: אבער א י ך קען. (צו בערטא:) בעט ריכטער בראָק עד זאָל אריינקומען. (בערטא געהט אב.)

ה ע ד ד א: (חאסטיג, שפיל) דעם פאקעט, טעסטאן! (זי כאפט עס צו פון שטוהל.)

ט ע ס ט א ן: יא, גיב עס מיר!

ה ע ד ד א: ניין, ניין, איך ווּעל עס האלטען ביז דו ווערסט צוריק קומען.

(זי נעהט צו צום שרייבטיש און לעגט עס אוועק אין ביכער־שאַב־

מעל. מעסמאן שמעתם אן אויפגערעגטער פון אוילענדיש אוז קען גיט ארויפציהען זייגע תאנדשות.

ר י כ מ ע ר ב ר א ק (קומט ארויין פון קאריקאר.)

ה ע ד ד א: (שמקעלט צו איהם מים'ן קאפ) נא, איהר זייט אבער א פריהער פויגעל.

ב ר א ק: יא, מיינט איהר נים? (צו מעסמאן:) אוז איהר זייט שוין אויף אויף די מים?

מ ע ס מ א ן: יא, איך מוז שנעל נעהן צו מיינע מאנטעם. דענקט נור — די קראנקע ליענט א מינוט מאר'ן טוידט — די ארימע בעשעפענים, נעבעך.

ב ר א ק: מיין נאט, ווירקליך? דאן וויל איך אויך אויף קיין פאל נים פערהאלטן. אין אזא קריטישען מאמענט —

מעסמאן: יא, איך מוז ווירקליך זיך אויילן. אדיע! אדיע! (לויפט ארויס דורך די קאריקאר־טיר.)

ה ע ד ד א: (צוגעהענדיג) ווי עס שיינט איז ביי אייך אין הויז נעווען נאנץ לעבעדיג לעצטע נאכט, הערר ברא־ק.

ב ר א ק: נלויבט מיר, מאדאם העדא, אז איך האב זיך נאך נים אויסגעמאן זייט נעסטערן.

ה ע ד ד א: אזוי, איהר אויך נים?

ב ר א ק: ניין, ווי איהר זעהט מיך אן. אבער וואס האט אייך מעסמאן דערצעהלט וועגען לעצטער נאכטס־פאסירונגען?

ה ע ד ד א: אה, עפעס א לאנגוויליגע נעשיכטע. אז זיי זיי־נען נענאנגען אין האבען ערניץ וואו נעטרונקען קאפע.

ב ר א ק: איך האב שוין נעהערט וועגען דער קאפע־חברה. עילערט לאווראנג שטעל איך מיר פאר אז מיט זיי צוזאמען נים נעווען?

ה ע ד ד א: ניין, זיי האבען איהם נאך פריהער אבגעפיהרט אהיים.

ב ר א ק: מעסמאן אין אויך נעווען מיט זיי?

ה ע ד ד א: ניין, ווער עס איז פון די אנדערע, האָט ער נעך זאָגט.

ב ר א ק: (שמייכעלט) ושאָרוש מעכמאן איז ווירקליך א כשר'ה נשמה, מאדאם הערדא.

ה ע ד ד א: יאָ, דאָס וויים נאָט. שמעקט אבער נאָך וואס הינטער דעם?

ב ר א ק: יאָ, אפשר שמעקט עפעס.

ה ע ד ד א: נום, אלזא, זעצט זיך אנידער, מיין ליעבער ריכטער, אזן דערצעהלט אייער נעשיכטע בהרחבה.

(זי זעצט זיך ביי דער ליינקער זייט פון טיש. ברשק נעבען איהר ביי דער לינקער זייט.)

ה ע ד ד א: נו, אלזאָ.

ב ר א ק: איך האָב נעהאט טפעציעלע אורזאכען לעצטע נאכט אכטונג צו נעבען וואו מיינע נעסט — אדער ריכטיגער נעזאָגט אייניגע פון זיי — נעהאט.

ה ע ד ד א: צווישען די אנדערע, אפשר אויך וואו עילערט לאוובארג נעהט?

ב ר א ק: אפען נעזאָגט — יאָ.

ה ע ד ד א: איצט מאכט מיהר מיר ווירקליך נייניריג —

ב ר א ק: ווייסט איהר וואו ער אזן נאָך א פאר אנדערע האָבען נעעגדיגט די נאכט, מאדאם הערדא?

ה ע ד ד ז: אויב עס איז ניט צוטיאום צו רעדען וועגען דעם, דאן דערצעהלט.

ב ר א ק: אה, ניין, עס איז נאָר ניט צוטיאום. קורץ, זיי זיינען זיך אוועקנעגאנגען אויף א בעזונדערם־פרעהליכען אבענד.

ה ע ד ד א: פון דעם לעבעדיגען סאָרט?

ב ר א ק: פון דעם סאמע לעבעדינסטען —

ה ע ד ד א: דערצעהלט, דערצעהלט, הערר בראק —

ב ר א ק: לאוובארג אזוי נום ווי די אנדערע זיינען נאָך פריהער אייננעלאדען נעוואָרען. איך האָב נעוואוסט וועגען דער

נאנצער זאך. ער האָט אבער ענטוואנט די איינלאדונג; דען ווי איהר ווייסט איז ער דאָך איצט נעווארען אן'אנדער מענש.

ה ע ד ד א: דאָרט ביי די עלווסטע'ס, יא. ער איז אבער נענאנגען, נאָך אלעם דעם?

ב ר א ק: נו, איהר זעהט, מאראם העדדא — אונגליקלי־כערוויין איז אויך איהם אנגעקומען דער נייסט לעצטע נאכט ביי מיר אין הויז —

ה ע ד ד א: יא, איך הער אז ער האָט זיך בעגייסטערט.

ב ר א ק: נאָר גוואלטיג בעגייסטערט. נו, קלער איך, אז דאָס האָט מסתמא נאָנדערשט זיין נעדאנק; דען מיר מאנכביל זיינען ליידער ניט אלעמאל אזוי פעסט אין אונזערע פרינציפען ווי מיר זאלען זיין.

ה ע ד ד א: אה, איך בין זיכער אז א י ה ר, הערד ברוק, זיים אן אויסנאהמע פון דעם כלל. אבער מכח לאווארנ'ן — ?

ב ר א ק: קורץ און גוט — די ענדע איז נעווען אז ער איז אריינגעפאלען אין מאמזעל דיאנא'ס פאלען.

ה ע ד ד א: אין מאמזעל דיאנא'ס?

ב ר א ן: מאמזעל דיאנא האָט עס נענעבען דעם „אבענד" פאר א נעקליבענעם קרייז פון איהרע פערזאהרער און פרייגדינען.

ה ע ד ד א: איז זי א פרוי וואָס האָט רויטע האָאר?

ב ר א ק: עס שטימט.

ה ע ד ד א: א נעוויסע — זינגערקע?

ב ר א ק: אה, יא — ווען זי איז ניט פערנומען מיט עפעס אנדערש. דערהויפט אבער איז זי א מעכטינע יעגערין — פון מע־נער, מאראם העדדא. איהר האָט אודאי נעמוזט הערען פון איהר. עילערט לאווארנ איז נעווען אייגער פון איהרע העכסט ענטוזיאס טישע בעשיצער — אין די צייטען פון זיין אסאליגען נלאנץ.

ה ע ד ד א: און וואָס איז פון דעם אלעם נעווארען?

ב ר א ק: ווי עס שיינט, ווייט ניט לייבליך. נאָך א העכסט צערטליכען עסטאנג, זעהט עס אוים, איז מען נעקומען צו קלעפ—

ה ע ד ד א: לאוובאוצ און זי?

ב ר ש ק: יא. ער האט זי אדער איהרע פרייגדינען בע־
שולדיגט, אז זיי האבען איהב בעדויבט. ער האט ערקלערט, אז זיין
נעלד־טשש איז איהם פערשוואונדען — און נאך אנדערע זאכען
אויך. קורץ, עס שיינט אז ער האט דארט נעמאכט א שרעקליכען
אויפרוהר.

ה ע ד ד א: און וואס איז פון דעם אלעם נעווארען?

ב ר ש ק: עס איז נעווארען אן אלנעמיינע ריסערייי, אין
וועלכער עס האבען זיך בעמיילינט די דאזיגע אזוי גוט ווי די העררן.
צום גליק איז די פאליציי ענדליך אנגעקומען אויף דער סצענע.

ה ע ד ד א: די פאליציי אויך?

ב ר ש ק: יא. איך שטעל מיר פאר אז דער שפאם וועט עי־
לערט לאוובארג'ן קאסטען מייער, פערדיקטער קערל וואס ער איז.

ה ע ד ד א: פאר וואס עפעס?

ב ר ש ק: מען זאגט אז ער האט זיך נעשטעלט דאנעגען מיט
נעוואלט — או ער האט א פאליציאנט צושלאגען דעם קאפ און
צערריסען דעם ראק. נו, האבען זיי איהם מיט די איבעריגע
אוועקגענפיהרט אין פאליציי־הויז.

ה ע ד ד א: פון וואנען האט איהר זיך דאס אלעס דער־
וואוסט?

ב ר ש ק: פון דער פאליציי אליין.

ה ע ד ד א: (קוקט גלייך פאר זיך) אט אזוי איז עס נאר צו־
נעגאנגען. ער האט אלזא ניט געהאט קיין וויין־טרויב בלעטער אין
זיינע האאר.

ב ר ש ק: וויין־טרויב בלעטער, מאדאם העדדא?

ה ע ד ד א: (בייטענדיג דעם קאפ) איצט זאגט מיר נור,
הערר ריכטער — וואס איז נעווען אייער ווירקליכער גרונד פאר
וואס איהר האט אזוי גענוי נאכגעשפיהרט עילערט לאוובארג'ס יע־
דען טריט?

ב ר ש ק: ערשטענס איז עס פאר מיר נאר ניט קיין גלייכ־

גילטינע זאך אין פאל וועז עס שטעלט זיך ארויס אין פאליציי־
נעריכט, אז ער איז נעקומען אהין נלייך פון מיין הויז.

ה ע ד ד א: דענקט איהר אז די זאך וועט קומען אין נע־
ריכט?

ב ר א ק: נאנץ נעווים. דאך וואלט איך זיך וועלען דעם
אליין נאך ניט אזוי שטארק נעקימערט. איך האב אבער נערי־
כענט, אז אלס פריינד פון דער פאמיליע, איז עס מיין פליכט צו
צושטעלען אייך און טעסמאנען א פולען בעריכט וועלען זייני. ביי־
נאכטינע העלרישקייטען.

ה ע ד ד א: וואהרום דען, הערר בראק?

ב ר א ק: וואהרום? וויי! איך האב א שארפען חשד אז ער
ווי! אייך נעבראכען פאר א מין שירם־וואנד...

ה ע ד ד א: ווי אזוי קענט איהר נאר אזוי־וואס דענקען!

ב ר א ק: מיין נאט, מיר זיינען דאך ניט בלינד, מאדאם
העדדא. נעדענקט מיינע וועדטער! אט די פרוי עלווסטער וועט
זיך ניט אנהויבען אויפען אוועקצופאהרען פון שטאדט.

ה ע ד ד א: נא, און אפילו אויב די ביידע האבען עפעס א
שיבות צווישען זיך, מיין איך אז עס זיינען פאראן נענוג אנדערע
פלעצער וואו זיי קענען זי דצוזויספקומען.

ב ר א ק: אין קיין אייניציגער פאמיליע ניט. פון איצט אן,
אזוי ווי פריהער, וועט יעדעס אנשטענדיג הויז זיין פערשלאסען
פאר עילערס לאווכארגען.

ה ע ד ד א: און אזוי דארף אויך מיין הויז זיין, מיינט איהר?

ב ר א ק: יא, איך בין זיך מודה, אז עס וואלט מיר זעהר
שמערצליך נעווען אויב די דאזיגע מערזאן וואלט נעהאט די פריי־
הייט פון דיזען הויז. ווי איבערפליסיג, ווי צודרינגליך ער וואלט
זיין, וועז ער זאל זיך דא אריינשטופען —

ה ע ד ד א: — אין דעם דרייעק?

ב ר א ק: ריכטיג. דאס וואלט פאר מיר נעמיינט, בלייבען
אויפאך הייטלאן.

ה. ע ד ד א: (קוקט אויף איהם מיט א שמייכעל) דאס הייסט אז איהר ווילט זיין דער „אייגציגער האהן אין קארב" — אם דאס איז אייער צוועק.

ב ר א ק: (שטעקעלט לאכזאם מיט'ן קאפ און זאגט אין א נידערידיגע שטימע) יא, דאס איז מיין צוועק. און פאר דעם וויל איך קעמפען — מיט אלע מיטלען וועלכע שטעהען מיר צום האנד.

ה ע ד ד א: (איהר שמייכעל פערשווינדעט) איך זעה אז איהר זיים א נעפערליכע פערזאן — ווען עס קומט צום פונקט.

ב ר א ק: דענקט איהר אזוי?

ה ע ד ד א: איך הויב אן אזוי צו דענקען. און איך בין העכסט צופריעדען צו דענקען — אז איהר האם אויף מיר ניט קיין סארט בייטש.

ב ר א ק: (לאכט צווישידוישוג) יא, יא, מאדאם העדדא — דעריין זיים איהר אמשר נערעכט. ווען איך וואלט עס נעהאט, וואר ווייסט וואס איך וואלט נעקענט מהאן דערמיט?

ה ע ד ד א: נא, נא, הערר ריכטער! דאס קלינגט שוין כמעט ווי א דראהונג.

ב ר א ק: (שטעהט אויף) אה, ווייט דערפון! דער דדיי־עק, פערשטעהט איהר, מוז, ווען מענליך, פרייווילינ צוזויפנעשטעלט ווערען.

ה ע ד ד א: אין דעם שטים איך מיט אייך איין.

ב ר א ק: נו, איצט האב איך שוין אבנעזאגט אלעס וואס איך האב נעהאט צו זאגען, און מען דארף שוין אנהויבען נעהן צוריק אין שטאדט אריין. אדיע, מאדאם העדדא. (ער גיעהט צו דער גלעזערנער טיר).

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף) נעהט איהר דורכ'ן נארטען?

ב ר א ק: יא, דער וועג איז פאר מיר קירצערער.

ה ע ד ד א: און דערצו איז עס אויך א הינטערוועג.

ב ר א ק: נאנץ ריכטיג. איך האב נארנישט דאגעגען הינטערוועגען. שפטמאל ווינען זיי נאנץ פיקאנט.

ה ע ד ד א: איהר מיינט ווען אימיצער איבט זיך אין שיסען אן עס לויפען די קוילען?

ב ר א ק: (אין מיר, לשבענדיג צו איהר) אה, קיינער, דענק איך, דערשיסט נים זיינע עופות אין קאָרב.

ה ע ד ד א: (לאכט אויך) אה, נים ווען עס איז דאָ נור אין „האָהן אין קאָרב".

(ערציילען זיך לאכענדיג איינער צום שנדערן צום אבשיעד. ער גייט אב. זי פערמאכט די טיר חינטער איהם. ה ע ד ד א, וועלכע איז געווארען גאנץ ערנסט, שטעהט א ווייל אן קוקט ארויס. א ווייל שפעטער גייט זי אן קוקט דורכ'ן פענסטער אין משעלסטען צימער אריין. דאן גייט זי צום שרייבטיש, נעהמט ארויס לאוובארג'ס פּאָקעט בוך ביכער־שבטעל אן ווייל עס נעהמען לייענען. מען הערט ווי בערטא רעדט תויך אין קאָרידאָר. העדא קעהרט זיך אום אן חאָרכט צו. דאן פערשליסט זי חשמטיג דעם פאקעט אין שובלאד אן לעגט אוועק דעם שליסעל אויפ'ן שרייבגעצייג.)

(עילערם לאוובארג, אין א שוועדען משמטעל מים'ן חום אין חאנד רויסט אויף די ט". ער זעהט אויס אביסעל צופרידען אן אויפגע־רעגט.)

ל א ו ו ב א ר ג: (קוקט צום קאָרידאָר צו) אן איך זאג איך אז איך מוז אן ווען אריין. אם!

(ער משכם צו די טיר, קעהרט זיך אום, דערזעהט העדא'ן, קאָמ־מרשׁירט זיך באלד אן פערניגט זיך.)

ה ע ד ד א: (בייט שרייבטיש) נו, הערר לאוובארג, איהר קומט אביסעל שפעטלעך אבצונעהמען טיא'ן.

ל א ו ו ב א ר ג: איהר מיינט ניכער, אז ס'איז אביסעל צו־פריה צו קומען צו אייך. איך בעט אום עמשולדיגונג!

ה ע ד ד א: ווי אזוי וויסט איהר אז זי איז נאָך דאָ?

ל א ו ו ב א ר ג: זיי האָבען מיר נעזאגט אויף איהר קווער־טיר, אז זי איז אוועקגעבליבען די נאנצע נאכט.

ה ע ד ד א: (נעהמט צו צום רויגרען מישעל) האָט איהר עפעס

נעמערקט אויף די לייטע פון הויז וועז זיי האבען אייך דאס נע־
זאגט?

ל א ו ב א ר ג: (קוקט זיך אין ספרוואונדערם) עפעס נע־
מערקט אויף זיי?

ה ע ד ד א: איך מיין, האט עס אויסגעזעהען ווי זיי וואלטען
עס בעטראכט פאר זאנערבאר?

ל א ו ב א ר ג: (כאפט זיך גלייך) אה, יא, נעווים! איך
שלעפ זי אריין אין בלאטע מיט מיר צוזאמען! איבעריגם האב
איך קיין זאך ניט בעמערקט. — טעפמאן איז נאך ניט אויפנע־
שטאנען?

ה ע ד ד א: ניין, איך גלויב ניט.

ל א ו ב א ר ג: וועז איז ער געקומען אהיים?

ה ע ד ד א: זעהר שפעט.

ל א ו ב א ר ג: האט ער אייך עפעס דערצעהלט?

ה ע ד ד א: יא, איך האב פערשטאנען אז איהר האט נע־
האט א העכסט מרעהליכען אבענד ביי ריכטער בראק.

ל א ו ב א ר ג: מעהר נאכרישט?

ה ע ד ד א: ניין, איך גלויב ניט. איבעריגם בין איך נעוועז
אזוי שרעקליך שלעפעריג —

מ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (קומט אריין, געהם צו איהם צו:)
שה, לאוב ארג! ענדליך דאך —!

ל א ו ב א ר ג: יא, ענדליך אוך צורשפעט!

מ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (קוקט אויף איהם בעזארגם)
וואס איז צורשפעט?

ל א ו ב א ר ג: אלץ איז צורשפעט איצטער. מיט מיר איז
שוין אויס.

מ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: אה ניין, ניין — זאג דאס ניט!

ל א ו ב א ר ג: דו וועסט זאגען דאס אויינעג, וועז דו
וועסט הערען —

מ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: איך וויל נאכרישט ניט הערען!

ה ע ד ד א: אפשר וואלט איהר וועלען רעדען מיט איהר אליין? דאן נעה איך אוועק.

ל א ו ב א ר ג: ניין, בלייבט דא — איהר אויך. איך בעט אייך.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: יא, איך ווייל אבער נאכדענקען הערען, זאג איך דיר.

ל א ו ב א ר ג: ניט וועגען לעצטער נאכט'ס פאסירונגען וויל איך רעדען.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: וועגען וואס דען? —

ל א ו ב א ר ג: איך וויל זאגען, אז אונזערע וועגען מוזען זיך פון איצט אן שיידען.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: שיידען זיך!

ה ע ד ד א: (רעדט זיך אויס ניט ווילענדיג) איך האב עס נעוואוסט!

ל א ו ב א ר ג: דו קענסט פאר מיר מעהר נאר ניט טהאן, טייא.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: און דו קענסט דאס זאגען! איך קען דיר מעהר ניט נוצען! דארף איך דיר ניט העלפען איצטער אזוי נט ווי פריהער? וועלען מיר דען ניט פארטזעצען ארבייטען צוזאמען?

ל א ו ב א ר ג: פון איצט אן און ווייטער וועל איך מעהר קיין ארבייט ניט טהאן.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (פערצווייפעלט) איז ווען זאל איך איצט טהאן מיט מיין לעבען?

ל א ו ב א ר ג: דו מוזט זעהען צו לעבען דיין לעבען אקו־ראט ווי דו ווילסט מיך נאר קיינמאל ניט נעקענט.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: דו ווייסט דאך, אז דאס קען איך ניט טהאן!

ל א ו ב א ר ג: זעה נור צי דו קענסט ניט, טייא. דו מוזט צוריק נעהן א היים —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (אין העכסטער אויפרעגונג) קיינ־מאל אויף דער וועלט ניט! וואו דו ביזט דאָרט וועל איך אויך זיין. איך וועל זיך ניט לאָזען אזוי אוועק טרייבען! איך בלייב דא! איך וויל זיין מיט דיר וועז דאָס בוך וועט ערשיינען.

ה ע ד ד א : (האַלב הויך, געשפאַנט) אך יאָ, — דאָס בוך!

ל א ו ו ב א ר ג : (קוקט אויף איהר) מיינער און טייא׳ס בוך. דען אזוי איז די זאך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יאָ, איך פיהל אז אזוי איז עס. און דערפאר האָב איך א רעכט צו זיין מיט דיר וועז עס וועט ערשיינען! איך וויל זעהן מיט מיינע אויגען ווי אלע וועלען דיר וויע־דער אבגעבען עהרע און אכטונג. און די פרייד — די פרייד וויל איך זיך מיט דיר טיילען!

ל א ו ו ב א ר ג : טייא — אונזער בוך וועט קיינמאל ניט ערשיינען.

ה ע ד ד א : אה!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : קיינמאל ניט ערשיינען?!

ל א ו ו ב א ר ג : עס ק ע ן קיינמאל ניט ערשיינען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (מיט גרויס שמערץ, ווי דאָס האַרץ זאָגט איהר) לאָוובאָרג, וואָס האָסטו געטהאָן מיט׳ן מאנו־סקריפט?

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם געשפאַנט) יאָ, דער מאנו־סקריפט —?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : וואו איז עס?

ל א ו ו ב א ר ג : אה, טייא — פרעג מיך ניט וועגען דעם!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יאָ, יאָ, איך וויל וויסען. איך פאַדער דו זאָלסט מיר גלייך זאָגען.

ל א ו ו ב א ר ג : דער מאנוסקריפט — נו יאָ — איך האָב צעררישען דעם מאנוסקריפט אויף טויזענד שטיקלעך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שרייט) אה ניין, ניין! —

ה ע ד ד א : (ניט ווילענדיג) אבער דאָס איז דאָך ניט —

ל א ו ב א ר ג: (קוקט אויף איהר) ניט אמת, דענקט איהר?

ה ע ר ד א: (בעהערשט זיך) אה יא, נאטירליך — וויבאלד איהר זאגט אזוי. עס האט אבער געקלונגען אזוי אונוואהרשיינ-ליך.

ל א ו ב א ר ג: עס איז אבער דאך אמת.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ר: (ברעכט די הענד) אה נאט — אה נאט, העדרא — ער האט צעררייסען זיין ווערק אויף שטיקלעך!

ל א ו ב א ר ג: איך האב מיין אייגען לעבען צעררייסען אויף שטיקלעך. פאר וואס זאל איך אויך ניט צעררייסען מיין לעבענס-ארבייט —?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ר: און דו האסט עס געטהאן לעצ-טע נאכט?

ל א ו ב א ר ג: יא, זאג איך דיר! כ'האב עס צעררייסען אויף טויזענד שטיקלעך — האב עס אריינגעווארפען אין פיאדר — ווייט ארוים. דארט איז דא וועניגסטענס פרישעס ים-וואסער — זאלען זיי דארטען שווימען — שווימען מיט'ן פלום און מיט'ן ווינד. און דאן שפעטער וועלען זיי זינקען — טיעפער און טיעפער ווי איך אליין וועל זינקען, טייא!

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ר: ווייסטו, לאוובארג, אז דאס וואס דו האסט געטהאן מיט'ן בוך — אז איך וועל דענקען פון דעם ביז דעם טאג פון מיין טוידט אקוראט ווי דו וואלסט געטוידטעט א קליין קינד.

ל א ו ב א ר ג: יא, דו ביזט גערעכט. ע ס איז א מין קינ-דער-מארד.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ר: ווי האסטו עס געקענט טהאן—! האט ניט דאס קינד נעהערט מיר אויך?

ה ע ר ד א: (כמעט אונחערבאר) אה, דאס קינד —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ר: (אטחעמט שווער) שוין אלעס סאראיבער. יא, יא, איצט וועל איך גיהן, העדרא,

ה ע ד ד א: דו פאהרסט דאך ניט אוועק פון שטאדט?

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: אה, איך וויים ניט וואס איך וועל טהאן. איך זעה מעהר נארנישט ווי חושך פאר מיר (זי געהט אוועק דורך די קאריראר טיר.)

ה ע ד ד א: (שטעהט א מינוט ווארטענדיג) וועט איהר זי ניט בעגלייטען אהיים, הערר לאוובארג?

ל א ו ב א ר ג: איך? דורך די גאסען? וואלט איהר וועלען אז מענשען זאלען זי זעהען ווי זי געהט מיט מיר?

ה ע ד ד א: נאטירליך איך וויים ניט וואס נאך עס האט פאסירט לעצטע נאכט. אבער צי דען קען עס שוין נאר ניט ווייטער גוט ווערען?

ל א ו ב א ר ג: עס וועט זיך ניט ענדיגען מיט לעצטער נאכט — איך וויים עס גאנץ גוט. און די זאך איז, וואס איך האב איצטער מעהר נאר קיין נעשמאק ניט פאר דעם סארט לעבען. איך ווייל ניט אנפאנגען פון דאס נייע. זי האט געבראכטען מיין מוטה און מיין קראפט זיך אויסצוקעמפפען מיין לעבען.

ה ע ד ד א: (קוקט גלייך פאר זיך) יערענפאלס אבער, ווי האט איהר נעקענט אזוי אכזריות'דיג זי בעהאנדלען?

ל א ו ב א ר ג: אה, זאגט ניט אז עס איז געווען אכזריות'דיג!

ה ע ד ד א: נעהמען און פערניכטען וואס עס האט אננעפילט איהר גאנצער נשמה פאר מאנאטען און יאהרען! איהר רופט עס ניט אונדערבארמליך?!

ל א ו ב א ר ג: אייך קען אייך דערצעהלען די וואהריים, העדדא.

ה ע ד ד א: די וואהריים?

ל א ו ב א ר ג: אפריהער פערשפרעכט מיר — ניט מיר אייער עהרען־וואארט — אז דאס וואס איך פערטרוי אייך איצטער — זאל טייא קיינמאל ניט וויסען.

ה ע ד ד א: איך ניב אייך מיין וואארט.

ל א ו ב א ר ג: גוט. איצט לאזט מיר איך דערצעהלען, או דאס וואס איך האב אקארשט געזאגט איז ניט געווען אמת.

ה ע ד ד א: מכח דעם מאנוסקריפט?

ל א ו ב א ר ג: יא. איך האב עס ניט צעררישען אויף שטיקלעך — און ניט אריינגעווארפען אין פיאדר.

ה ע ד ד א: ניין, ניין — אבער — וואו איז עס דען?

ל א ו ב א ר ג: איך האב עס אבער אלץ איינס פערניכטעט — לחלוטין פערניכטעט, העדדא!

ה ע ד ד א: איך פערשטעה ניט.

ל א ו ב א ר ג: טייא האט געזאגט, או איהר זעהט אוים וואס איך האב געטהאן ווי א קינדער־מארד.

ה ע ד ד א: יא, אזוי האט זי געזאגט.

ל א ו ב א ר ג: אבער הרג'נען זיין קינד — דאס איז נאך ניט דאס ערגסטע וואס א פאטער קען טהאן.

ה ע ד ד א: ניט דאס ערגסטע?

ל א ו ב א ר ג: ניין. איך האב געשאנעווען טייא'ן און האב ניט געוואלט זי זאל הערען דאס ערגסטע.

ה ע ד ד א: וואס איז דען דאס ערגסטע?

ל א ו ב א ר ג: שטעלט זיך פאר, העדדא, או א מאן קומט אהיים — א שעה פאר טאג — צו זיין קינד'ס מוטער, נאכדעם ווי ער האט פערבראכט א נאכט אין ווילדער אויסגעלאסענהייט, און זאגט: „האדך — איך בין געווען דארטן און דארטן, אין דעם פלאץ און אין יענעם. און איך האב מיטגענומען מיט זיך אונזער קינד — אין דעם פלאץ און אין יענעם. און איך האב פערלאדרען דאס קינד — לחלוטין פערלאדרען עס. דער טייוועל ווייס אין וועלכע הענד ער האט נעקענט אריינפאלען — וועד עס האט נעקענט ארויפלענען זיינע לאפעס אויף איהם".

ה ע ד ד א: גוט — אבער או מען בערעכענט זיך צום סוף — איז עס דאך געווען נישט מעהר ווי א בוך —

ל א ו ב א ר ג : מייא'ס ריינע נשמה איז נעווען אין דעם בוך.

ה ע ד ד א : יא, אזוי פערשטעה איך עס.

ל א ו ב א ר ג : און איהר קענט אויך פערשטעהן, אז פאר איהר און מיר צוזאמען איז שוין קיין צוקונפט ניט מעגליך.

ה ע ד ד א : אויך וואס פאר א וועג, אלזא, מיינט איהר זיך איצטער צו נעהמען?

ל א ו ב א ר ג : קיין וועג ניט. איך וועל נור זעהן מאכען א סוף פון אלעם — און וואס גיכער, אלץ בעסער.

ה ע ד ד א : (געהט צו צו איהם א טרים נעהנטער) עילערט לאוובארג — הערט זיך צו צו מיר — ווילט איהר ניט זעהן — ניט זעהן דאס צו טהאן ש ע ה ן?

ל א ו ב א ר ג : שעהן? (שמייכעלט) מיט ווינטרויב-בלעטער אין די האאר, ווי איהר פלעגט טרוימען אמאל, אין די אלטע צייטען? —

ה ע ד ד א : ניין, ניין. אין די ווינטרויב-בלעטער גלויב איך ניט מעהר. אבער דאך, שעהן זאל עס זיין! כאטשע איין מאל!—אדיע! איהר מוזט איצט אויעקגעהן — און קומט אהער מעהר קיינמאל ניט.

ל א ו ב א ר ג : אדיע, מאדאם טעסמאן. און גריסט זשארש טעסמאן. (ער האלט שוין ביים געהן.)

ה ע ד ד א : ניין, ווארט נאך! איך מוז אייך נעבען אן אנדענקען אויף מיטצונעהמען.

(זי געהט צו צום שרייבטיש, עסענט דעם שופלאד און דאס פיסטא-לעטען-שאכטעל; דאן קעהרט זי זיך אום צו לאוובארג מיט אייניגע פון די פיסטאלעטען.)

ל א ו ב א ר ג : (קוקט אויף איהר) אה ד א ס? איז דאס דער אנדענקען?

ה ע ד ד א : (שאקעלט לאנגזאם מיט'ן קאפ) דערקענט איהר עס? אמאל איז עס שוין נעווען אנגעשטעלט אויף אייך.

ל א ו ב א ר ג : איהר האָט עס דאן בעדארפט נעברויכען.

ה ע ד ד א : נעהמט עס און נעברויכט א י ה ר דאָס איצ־טער.

ל א ו ב א ר ג : (לעגט אריין דעם פיסטאָלעט אין זיין בוזים־קעשענע) איך דאנקע!

ה ע ד ד א : און ש ע ה ן זאָלט איהר עס מאכען, עילערט לאָוובאָרג. פערשפרעכט מיר דאָס!

ל א ו ב א ר ג : אדיע, העדדא נאבלער. (ער גענהט אריים דורך די קאָרידאָר־טיר.)

(העדדא הערט זיך צו א ווייל ביי דער טיר. דאן גענהט זי צו צום שרייבטיש. נעהמט אריים דעם מאנוסקריפט, קוקט אריין אונטערן טאָוועל, ציהט האָלב אריים עטליכע בלעטער און קוקט אויף זיי. דער־נאָך גענהט זי אריבער און זעצט זיך אין לעהן־שטוהל נעבען אויוועז טיש'ן פאקעט אויף איהר שויס. א ווייל ארום עפענט זי אויף דאָס מירעל פון אויוועז, און דאן דעם פאקעט.)

ה ע ד ד א : (וואַרפט אריין אייניגע פון די בויגענס אין פייער און מורמעלט צו זיך:) איצט פערברען איך דיין קינד, טייא! איך פערברען עס, דו נעגרייזעלטע האָאָר! (וואַרפט אריין נאָך עטליכע בויגענס אין אויוועז) דיין קינד און עילערט לאָוובאָרג'ס. (וואַרפט די איבריגע אריין) איך פערברען — איך פערברען דיין קינד.

פיערטער אקט.

דיזעלבע צימערן אין מעסמאן'ס הויז. אבענד. אין זאל איז טונקעל. דער הינטערציטער איז בעלויכטעט פון'ם חנגלאמפ איבערן טיש. די פארחאנגען אויף דער גלעזערנער טיר זייגען פעמט פערצויגען.

ה ע ד ד א, אנגעטאן אין שוואַרצען, שפאצירט ארום הין און צו־ריק אין טונקעלען צימער. דאן גייט זי אריין אין הינטערסטען צי־מער און פערשווינדט א ווייל ליגקס. עס הערט זיך ווי זי נעהמט פ פאר טענער אויפ'ן פיאנע. באלד קומט זי וויעדער ארויס און קעהרט זיך אום צוריק אין זאל.

ב ע ר ט פ קומט אריין פון רעכטס, דורכ'ן מיטעלסטען צימער, מיט אן אנגעצונדענעם לאמפ, וועלכען זי שטעלט אוועק אויפ'ן טיש נע־בען וויגקעל זאפע אין זאל. איהרע אויגען זייגען רויט פון ווייגען און זי טראַכט שוואַרצע בענדער אויף איהר היובעל. זי גייט ארויס שנעל און פארזיכטיג רעכטס. העדדא גייט צו צו דער גלעזערנער טיר, רוקט דעם פארחאנג פ ביסעל פון א זייט און קוקט ארויס אין די פיג־סטערגיש.

א ווייל שפעטער קומט אריין פריולין טעסמאן, אין מרויער־קליידער מיט א חוט און א שלייער, פון קאריאר. העדדא גייט איהר אנטקעגען און שטרעקט איהר אויס די האנד.

ם ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, העדדא, איך קום איצט אין טרויער און א פעראומערטע: דען מיין אריימע שוועסטער האט ענדליך געפונען רוה.

ה ע ד ד א: ווי איהר זעהט, האב איך שוין געהערט די נויי־עס. טעסמאן האט מיר געשיקט א קארטע.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, ער האָט מיר פערשפּראָכען דאָס צו טהאָן. דאָך האָב איך נערעכענט, אז דאָ צו העדרא'ן — אין דעם הויז פון לעבען — מוז איך אליין בריינגען די נאכריכט פון טוידט. —

ה ע ד ד א: דאָס איז זעהר שעהן פון אייך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, רינא האָט אונז ניט נע־דארפט פערלאָזען גראָד איצטער. איצט איז ניט די צייט העדא'ס הויז זאָל זיין א הויז פון טרויער.

ה ע ד ד א: (ביים אום דעם געשפּרעד) זי איז נעשטאָרבען גאנץ רוהיג, ניט וואהר, פרייליז טעסמאן?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אָה, איהר ענדע איז נעווען אזוי רוהיג, אזוי שעהן. און זי איז נעווען אזוי גליקליך וואָס זי האָט נעקענט זעהען זשאָרזש'ן נאָך אמאָל — און זיך זעגענען מיט איהם. — איז ער נאָך ניט נעקומען?

ה ע ד ד א: ניין. ער האָט געשריבען, אז עס קען זיין ער וועט זיך פערזאמען. אָבער וואָרום זיצט איהר ניט?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ניין, איך דאנק, מיין ליעבע, ליעבע העדא. איך וואָלט גערן געזעסען א ווייַלע, איך האָב אָבער אזויפיעל צו טהאָן. איך מוז פאָרבערייטען פאר מיין טייערער שוועסטער'ס רוה, אזוי נוט ווי איך קען. שעהן אויסנעבעט און זויבער זאָל זי ליענען אין איהר קבר.

ה ע ד ד א: קען איך אייך אפשר העלפען מיט עטוואָס?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, דו מוזט נאָר ניט טראכטען וועגען דעם! העדא טעסמאן דארף זיך ניט מישען אין אזעלכע טרויעריגע ארבייט. אפילו איהרע נעדאנקען דארפען זיך ניט אָב־שטעלען אויף דעם — ניט ביי איצטינגער צייט.

ה ע ד ד א: מען קען ניט אלעמאָל זיין דער בעל־הבית איבער די איינענע נעדאנקען —

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (זעצט פאָרט) אָה, יא — אזוי נעהט עס אויף דערוועלט. צו הויז וועלען מיר נעהען תכריכים,

און דאָ וועט מען מסתמא אויך באלד עפעס נעהען — אָבער אנ־
אנדער סאָרט געגעה, א דאנק גאָט!

(זשאָרזש פּעסמאן קומט אריין דורכ'ן קאָרידאָר־טיר.)

ה ע ד ד א: אה, ביזט נעקומען — ענדליך!

ט ע ס מ א ן: דו ביזט דאָ, טאנטע יוליא? מיט העדא'ן?
דענק נור!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב זיך שוין נעקליבען
אוועקנעהן, מיין ליעבער יונג. נו, האָסטו נעטהאָן אלץ וואָס דו
האָסט פערשפּראָכען?

ט ע ס מ א ן: ניין: איך האָב מורא אז א העלפט דערפון
האָב איך אפשר פערנעסען. מאָרגען וועל איך אריינגעהן צו דיר
וויעדער. דער קאָפּ איז מיר היינט אזוי פערדרעהט, אז איך קען
מיינע געדאנקען ניט צוזאמענהאלטען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אָבער, מיין ליעבער זשאָרזש,
דו מוזט זיך ניט נעהמען אזויפיעל צום האַרצען.

ט ע ס מ א ן: איך מוז ניט? — ווי מיינסטו דאָס?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אפילו אין דיין שמערץ מוזטו
זיך פּרעהען, ווי איך — זיך פּרעהען וואָס זי איז געקומען צו איהר
רוה.

ט ע ס מ א ן: אה יא, יא — דו דענקסט וועגען טאנטע
רינא.

ה ע ד ד א: איהר וועט איצט פיהלען איינזאם, פּריילין
טעסמאן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אין אָנהויב, יא. איך האָף אָבער
אז עס וועט ניט דויערן זעהר לאנג. איך מיין אז איך וועל באלד
האָבען א שכן פאר דער אָרימער רינא'ס קליינעם צימער.

ט ע ס מ א ן: ווירקליך? וועל, דענקסטו, וועט עס נעה־
מען, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, עס געפינט זיך שוין אן

קרימער אינוואליד, אדער עפעס אנאנדערער וואס דארף מען זאל ארום איהם ארומגעהן, לוידער נאטעס.

ה ע ד ד א: און איהר וואלט ווירקליך נעהמען אויף זיך וויעדער אזא לאסט?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: א לאסט! זאל דיר נאט פערגייהען פאר דיינע רויד, קינד — עס איז פאר מיר ניט געווען קיין לאסט.

ה ע ד ד א: אבער ווען איהר וואלט געדארפט ארומגעהן ארום א גאנץ פרעמדען? —

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, מיט קראנקע מענשען ווערט כען שנעל בעפריינדעט; און איך מוז נויטוועגדיג האבען אימעצען פון וועמענס וועגען צו לעבען. נו, געלויבט דער אויבערשטער דא אין הויז קען אויך באלד עפעס זיין, ביי וואס אן אלטע טאנטע קען צוניץ קומען.

ה ע ד ד א: אה, זאגט זיך ניט וועגען קיין זאך דא ביי אונז.

ט ע ס מ א ן: יא, שטעל זיך נור פאר ווי גוט עס וואלט געווען אונז דרייען, ווען —

ה ע ד ד א: ווען —?

ט ע ס מ א ן: (אונרוהיג) אה, נארנישט. עס וועט שוין גוט זיין. מיר וועלען האפען, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, יא, איהר ביידע ווילט אודאי רעדען צווישען זיך. (שמייכעלט) און אפשר האט אויך העדדא דיר וואס צו דערצעהלען, זשארזש. אדיע! איך מוז געהן אהיים צו רינא. (קעהרט זיך אום ביי דער טיר) ווי זאנדערבאר דאס איז זיך פארצושטעלען, אז איצט איז רינא צוגליך אי ביי מיר, אי ביי מיין זעליגען ברודער!

ט ע ס מ א ן: יא, שטעל זיך דאס פאר, טאנטע יוליא! הא?

(פרייליז מעסמאן געהט אריוס דורך די קארידאר-טיר.)

ה ע ד ד א: (קוקט נאך מעסמאן'ען קאלט און פארשענד מיט די אויגען) איך גלויב כמעט אז דו נעהמסט זיך מעהר צום הארצען דיין מאנטע רינא'ס טוידט, איידער מאנטע יוליא אליין.

ט ע ס מ א ן: אה, עס איז ניט דאס אליין. וועגען עילערט'ן בין איך דאס אזוי שרעקליך אונרוהיג.

ה ע ד ד א: (האסטיג) ווייסטו עפעס נייעס וועגען איהם?

ט ע ס מ א ן: איך בין אריינגענאנגען היינט נאכמיטאג אויף זיין קווארטיר כדי איהם צו זאגען אז זיין מאנוסקריפט גע־פינט זיך אין גוטע הענד.

ה ע ד ד א: נו, האסט איהם ניט נעטראפען?

ט ע ס מ א ן: ניין. ער איז ניט געווען אין דער היים. שפעטער אבער האב איך בענגענט פרוי עלווסטעד, האט זי מיר נעזאגט, אז ער איז דא געווען היינט אין דער פריה.

ה ע ד ד א: יא, גלייך נאכדעם ווי דו ביזט געווען אווק־נענאנגען.

ט ע ס מ א ן: און ער האט נעזאגט, אז ער האט צעררייסען דעם מאנוסקריפט אויף שטיקלעך, הא?

ה ע ד ד־א: יא, אזוי האט ער נעזאגט.

ט ע ס מ א ן: נו, מיין גאט, ער האט אודאי נעמוזט זיין אויסער זיך! און דו האסט געווים נערעכענט, אז ס'איז בעסער איהם דאס ניט אבצוגעבען, העדדא?

ה ע ד ד א: ניין, ער האט עס ניט בעקומען.

ט ע ס מ א ן: אבער דו האסט איהם, פערשטעהט זיך, נע־זאגט אז מיר האבען עס?

ה ע ד ד א: ניין. (שנעל) האסטו נעזאגט פרוי עלווסטעד?

ט ע ס מ א ן: ניין; איך האב איהר דאס ניט נעוואלט זאגען. אבער א י ה ם האסטו יא נעדארפט זאגען. דענק נור, אין פערצווייפלונג קען ער זיך נאך עפעס א מעשה אנטהאן! ניב מיר נור דעם מאנוסקריפט, העדדא, און איך וועל עס איהם די מי־נוט אווועקטראגען. וואו איז עס?

ה ע ד ד א: (קאלט און אונבעוועגליך, שטעהט אנגעשפאַרט אויפֿ'ן לעהן־שטוהל) איך האָב עס ניט.

ט ע ס מ א ן: ד ו ה א ס ט ע ס נ י ט? וואָס מיינ־סטו דערמיט?

ה ע ד ד א: איך האָב עס פערבראַנט — ביז'ן לעצטען בלע־טיל.

ט ע ס מ א ן: (כאַפט זיך אויף א דערשראָקענער) פ ע ר־ב ר ע נ ט! האָסט פערבראַנט עילערט'ס מאנוסקריפט!

ה ע ד ד א: שריי ניט אזוי! די דיענסט וועט דיך דער־הערן.

ט ע ס מ א ן: פערבראַנט! אך, ליעבער גאָט — ! ניין, ניין, ניין! עס קען ניט זיין!

ה ע ד ד א: עס איז אָבער דאָך א פאקט.

ט ע ס מ א ן: ווייסטו וואָס דו האָסט געטאָהן, העדא? דאָס הייסט דאָך אונגעוצליך פערברעכען פרעמדען אייגענטום. דאַנק נור! דו פרעג נור ריכטער בראַק, וועט ער דיר זאָגען וואָס דאָס הייסט.

ה ע ד ד א: איך ראטה דיר דו זאָלסט וועגען דעם ניט רע־דען — ניט צו ריכטער בראַק און אויך ניט צו קיין אנדערן.

ט ע ס מ א ן: אָבער ווי אזוי האָסטו געקענט טהאָן אזא אונערהערטע זאַך? ווי איז דאָס דיר איינגעפאַלען? וואָס פאר א שנעון איז אויף דיר אָנגעקומען? ענטפער מיר נור דאָס — הא?

ה ע ד ד א: (אונטערדריקט א קוים־בעמערקליכען שמייכעל) איך האָב עס געטהאָן פון דיינעטוועגען, זשאַרוש.

ט ע ס מ א ן: פון מיינעטוועגען?!

ה ע ד ד א: היינט אין דער פריה, וען דו האָסט מיר דער־צעהלט וועגען וואָס ער האָט דיר פאַרגעלעזען —

ט ע ס מ א ן: יא, יא — איז וואָס?

ה ע ד ד א: האָסטו מודה געווען, אז דו האָסט אים מקנא

ט ע ס מ א ן : נו, עס פערשטעהט זיך, אז איך האָב עס ניט נעמיינט בוכשטעבליך.

ה ע ד ד א : קיין אונטערשיעד ניט — איך האָב ניט נעקענט אריבערטראָגען דעם נעדאנק, אז אימיצער זאָל דיך אריבערשטיי־ גען.

ט ע ס מ א ן : (שרייט אויס כּמעט א געפיהל געמישט מון צוויי־ פעל און פרייד) העדדא! אה, איז דאָס אמת וואָס דו זאָגסט? יא — אָבער — איך האָב פריהער ניט בעמערקט דו זאָלסט אָט אזוי האָבען ארויסגעצייגט דיין ליעבע. דענק גור!

ה ע ד ד א : יא, איך קען עס דיר נראדע אזוי גוט זאָגען — גליידְ איצטער — (האלט זיך אָב אונגעדולדיג) ניין, ניין. דו קענסט פרענען טאנטע יוליא. ז י וועט דיר זאָגען שנעל גענוג.

ט ע ס מ א ן : אה, מיר דאכט זיך כמעט אז איך פערשטעה דיך, העדדא! (קלאפט צונויף די הענד) ליעבער גאָט! מיינסט דאָס טאקע אויף אן אמת! הא?

ה ע ד ד א : שרייי דאָך ניט אזוי. די דיענסט קען דיך דער־ הערן.

ט ע ס מ א ן : (לאכט און קען זיך ניט אויפהאלטען פון שמחה) די דיענסט! ווי מאָדנע דו ביזט, העדדא. עס איז דאָך נור מיין אלטע בערטא! וואָס הייסט? איך וועל בערטא'ן אליין דער־ צעהלען.

ה ע ד ד א : (דריקט צונויף איהרע הענד אין פערצווייפלונג) אה, איך וועל עס ניט אויסהאלטען — איך וועל דאָס אלעס ניט אויסהאלטען!

ט ע ס מ א ן : וואָס איז, העדדא? הא?

ה ע ד ד א : (קאָלט, קאָנטראָלירט זיך) אָט דעם נאנצען — אונזין, זשארזש.

ט ע ס מ א ן : אונזין! וואָס פאר אן אונזין זעהסטו אין דעם וואָס איך פרעה זיך מיט די נייעס? און פערקעהרט — אפשר וועל איך עס בעסער ניט דערצעהלען בערטא'ן.

ה ע ד ד א: אה, — פארוואס טאקע ניט דאס אויך?

ט ע ס מ א ן: ניין, ניין, דערווייל ניט! אבער טאנטע יוליא מוז איך עס נאנץ נעווים דערצוהלען. און דאס אויך, וואס דו האסט מיך אנגעהויבען רופען זשארוש! דענק נור! אך, ווי טאנטע יוליא וועט זיין גליקליך — אוי גליקליך!

ה ע ד ד א: וועז זי וועט הערען אז איך האב פערבראנט עילעדט לאווראנ'ס מאנוסקריפט פון דיין טובה וועגען?

ט ע ס מ א ן: ניין, אגב — וועגען דער מעשה מיט'ן מאנוסקריפט — נאטירליך דארף קיינער ניט וויסען וועגען דעם. אבער אז דו ברענסט (פון ליעבע) פאר מיר, העדדא — דעריין מוז איך טיילען מיין פרייד מיט טאנטע יוליא! איך וואלט נור וועלען וויסען, צי דאס איז א נעוועהנליכע זאך ביי יונגע פרויען? הא?

ה ע ד ד א: איך דענק, אז די פראגע האסטו אויך נעדארפט פרעגען ביי טאנטע יוליא.

ט ע ס מ א ן: דאס וועל איך טאקע פרעגען וועז עס איז. (ווערט אונרוהיג און וויעדער אומעטיג) און דאך דער מאנוסקריפט — דער מאנוסקריפט! ליעבער נאט! עס איז שרעקליך צו דענקען וואס וועט איצטער ווערען פון דעם ארימען עילעדט'ן.

(פרוי עלוועסטעד, שנעלסטען ווי אין ערשטען אקט, איז א הוט און מאנטעל קומט אריין פון קארידאר־טיר.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (גריסט זיי האסטיג און זאגט אין אויפרעגונג) אה, ליעבע העדדא, ענטשולדיג וואס איך קום ווייערער.

ה ע ד ד א: וואס האט דיר פאסירט, טייא?

ט ע ס מ א ן: וויעדער עפעס וועגען עילעדט לאווראנ — הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא! איך האב שרעקליך מורא, אז איהם האט אודאי נעטראפען עפעס אן אומגליק.

ה ע ד ד א: (כאפט איהר אן ביים האנד) אה — דו דענקסט אווי?

ט ע ס מ א ן : אבער, מיין גאָט — פאר וואָס דענקט איהר אזוי, פרוי עלוועסטעד?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אויף מיין קוואַרטיר האָב איך נעהערט מענשען רעדען וועגען איהם — באלד ווי איך בין אריינגענ־קומען. אה, עס נעהען ארום וועגען איהם היינט די אונגלויבליכ־סטע געשיכטען.

ט ע ס מ א ן : יא, מאָלט אייך, איך האָב עס אויך נעהערט! און איך קען דאָך עדות זאָגען אז ער איז לעצטע נאכט נענאנגען דירעקט אהיים שלאָפען. בערעכענט נור!

ה ע ד ד א : נו, וואָס האָבען זיי נעזאָגט אויף דיין קווארטיר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אה, איך האָב פון זיי נאָרנישט נעקענט אויסנעפינען אויף קלאָר. ענטוועדער זיי האָבען אליין קיין זאך בעשטימט ניט נעווואוסט, אָדער אפשר — ווי זיי האָבען מיך דערזעהן, האָבען זיי אויפנעהערט רעדען; און איך האָב קיין מוטה ניט נעהאט צו פרענען.

ט ע ס מ א ן : (נעהט ארום אונרוהיג) מיר מוזען האָפען — מיר מוזען האָפען אז איהר האָט זיי שלעכט פערשטאנען, פרוי עלוועסטער.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ניין, ניין; איך בין זיכער, אז דאָס האָבען זיי נערעדט וועגען איהם. און איך האָב עפעס נע־הערט וועגען א האָספיטאל, אָדער —

ט ע ס מ א ן : א האָספיטאל?

ה ע ד ד א : ניין — עס קען ניט זיין!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אה, איך האָב נעפיהלט אזא טוידט־שרעקעניש! איך בין אוועק אויף זיין קווארטיר און האָב זיך דארט נאכנעפרענט אויף איהם.

ה ע ד ד א : און דו האָסט זיך נעקענט בעשליסען דאָס צו טהאָן, טייא!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : וואָס דען האָב איך נעקענט

טהאן? איך האָב די אונזיכערהייט שוין מעהר ניט געקענט ארי־
בערטראָגען.

ט ע ס מ א ן: אָבער דאָרטן האָט איהר איהם אויך ניט נע־
פונען, הא?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ניין, זיי האָבען דאָרטן קיין זאך
ניט געוואוסט וועגען איהם. ער איז ניט געווען צו־הויז, האָבען זיי
געזאָגט, זינט געסטערן נאָכמיטאָג.

ט ע ס מ א ן: זינט נעסטערן! בערעכענט נור, ווי אזוי
קענען זיי דאָס זאָגען?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, איך בין זיכער אז עפעס
א שרעקליכע זאך האָט איהם געמוזט פאסירען.

ט ע ס מ א ן: מיין ליעבע העדדא — וואָס דענקסטו, וועו
איך זאָל אריבערגעהן זיך נאָכפרעגען —?

ה ע ד ד א: ניין, ניין — דו מיש זיך נור ניט אריין אין
דעם.

(ריכטער בראק, מיט'ן הוט אין האנד, קומט אריין פון קאָרידאָר־
מיר, וועלכע בעראָא האָט געעפענט פאר איהם. ער האָט אן ערנסטעו
אויסזעהן און פערניגט זיך שווייגענדיג.)

ט ע ס מ א ן: אָה, דאָס זייט איהר, מיין ליעבער ריכטער,
הא?

ב ר א ק: יא, איך האָב אונבעדינגט געמוזט קומען אויך
זעהן נאָך היינט אין אָבענד.

ט ע ס מ א ן: איך קען אויך אויך זעהן, אז איהר האָט שוין
נעהערט די נייעס וועגען טאנטע רינא.

ב ר א ק: יא, דאָס אויך צווישען אנדערע זאכען.

ט ע ס מ א ן: אז עס ניט טרויעריג, הא?

ב ר א ק: יא, מיין ליעבער טעסמאן, דאָס וועגדט זיך ווי
איהר קוקט אויף דעם.

ט ע ס מ א ן: (קוקט איהם אן אונזיכער) האָט עפעס נאָך
וואָס פאסירט?

ב ר א ק: יא.

ה ע ד ד א: (געשפּאַנט) עטוואָס טרויעריגעס, הערד ריכטער?

ב ר א ק: דאָס הענגט אויך אָב ווי מען קוקט אויף דעם, מאדאם טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (קען שוין מעהר זיך נים איינהאַלטען) אָה! עס איז געווים עטוואָס וועגען עילערט לאָווברג!

ב ר א ק: (מהום אויף איהר א קוק) פון וואנען נעהמט איהר עס, מאדאם? האָט איהר אפשר שוין עפעס נעהערט —?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (צוטומעלט) ניין, נאָרנישט, אָבער —

ט ע ס מ א ן: אה, אום גאָטעס ווילען, דערצעהלט שוין!

ב ר א ק: (צוקט מיט די אקסלען) נו — ליידער — עילערט לאָווברג'ן האָט מען היינט אָבגעפיהרט אין האָספיטאל. ער איז אין א געפעהרליכען צושטאנד.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (מיט א געשריי) אך נאָט! אך נאָט! —

ט ע ס מ א ן: אין האָספיטאל! און ער איז נעפעהרליך!

ה ע ד ד א: (כאַפּט זיך ארויס ניט ווילענדיג) אזוי שנעל, אלזא —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (קלאָגט) און מיר זיינען זיך בונאנדערגענאנגען אין כעס, העדדא!

ה ע ד ד א: (זאָגט איהר אין דער שטיל) טייא — טייא — זיי פאַרזיכטיג!

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (שענקט איהר ניט קיין אכטונג) איך מוז נעהן צו איהם! איך מוז איהם נאָך זעהן ביים לעבען!

ב ר א ק: עס איז אומזיסט, מאדאם. מען לאָזט צו איהם קיינעם ניט צו.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, דאן זאָגט מיר וועניגסטענס וואָס האָט פאסירט מיט איהם? וואָס איז נעווען?

ט ע ס מ א ן : איהר מיינט דאָך ניט, אז ער האָט זיך אליין — הא ?

ה ע ד ד א : יא, איך בין זיכער אז ער האָט עס אליין נע־טהאָן.

ט ע ס מ א ן : העדא — ווי אזוי קענסטו — ?

ב ר א ק : (ניט ארונטערנעהמענדיג פון איהר די אויגען) איהר האָט ליידער ריכטיג געטראָפען, מאדאם טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : אך, ווי שרעקליך !

ט ע ס מ א ן : אליין, היימט עס, בערעכענט נור !

ה ע ד ד א : ער האָט זיך דערשאָסען !

ב ר א ק : וויעדער ריכטיג געטראָפען, מאדאם טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : (זוכט זיך צו בעהערשען) וועז האָט עס פאסירט, הערר בראק ?

ב ר א ק : היינט נאכמיטאג — צווישען דריי און פיער.

ט ע ס מ א ן : אבער, מיין נאָט, וואו האָט ער עס געטהאָן, הא ?

ב ר א ק : (עמוואָס צוריקהאלטענדיג זיך) וואו ? נו — מסתמא אויף זיין קוואַרטיר.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : ניין, דאָס קען ניט זיין ; איך בין דאָרט געווען צווישען זעקס און זיעבען.

ב ר א ק : נו, דאן האָט ער געמוזט זיין ערניץ אנדערוואו. איך ווייס ניט נענוי. איך ווייס נור, אז מען האָט איהם נעפונען — ער האָט זיך גישאָסען — אין ברוסט.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד : אה, ווי שרעקליך ! ער זאל שטאַרבען מיט אזא טוידט !

ה ע ד ד א : (צו בראק) אין ברוסט האָט ער זיך גישאָסען ?

ב ר א ק : יא — ווי איך האָב איהך געזאָגט.

ה ע ד ד א : ניט אין די שליפען ?

ב ר א ק : אין דער ברוסט, מאדאם טעסמאן.

ה ע ד ד א : יא, יא — אין ברוסט איז אויך א גוטער פּלאץ.

ב ר א ק : ווי מיינט איהר, מאדאם טעסמאן?

ה ע ד ד א : (צווישיזענדיג) אה נאַרנישט — נאַרנישט.

ט ע ס מ א ן : און די וואונד, זאָגט איהר, איז א געפעהרליכע, האַ?

ב ר א ק : יא, אבסאָלוט טוידטליך. ביי דער צייט מוז ער שוין זיין געשטאָרבען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, יא, איך פיהל עס. עס איז א סוף! א סוף! אה, העדדא —!

ט ע ס מ א ן : זאָגט מיר נור, ווי אזוי האָט איהר עס אלעס זיך דערוואוסט?

ב ר א ק : (קורץ) דורך איינעם פון דער פּאָליציי. א מענשען מיט וועמען איך האָב געוויסע געשעפטען.

ה ע ד ד א : (מיט א קלאַרע שטימע) ענדליך אמאָל א ווירדיגע טהאַט!

ט ע ס מ א ן : (א דערשראָקענער) מיין גאָט, העדדא! וואָס רעדסטו?

ה ע ד ד א : איך זאָג אז אין דער טהאַט איז דאָ עטוואָס שעהנעס.

ב ר א ק : ה'ם, מאדאם טעסמאן —

ט ע ס מ א ן : שעהנעס! דענק נור!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אה, העדדא, ווי קענסטו רעדען וועגען שעהנקייט אין אזא טהאַט?

ה ע ד ד א : עילערט לאָווּבאָרג האָט אליין אָבגעמאכט זייער חשבונות מיט'ן לעבען. ער האָט געהאט דעם מוטה צו טהאָן — די אייניציג ריכטיגע זאך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ניין, גלויב ניט אז א ז ו י איז דאָס צוגענאנגען! ער איז מסתמא ניט געווען ביים זין וועו ער האָט דאָס געטהאָן.

ט ע ס מ א ן : אין פערצוויפלונג!

ה ע ד ד א : דאס איז ניט אזוי. איך בין איבערצייגט רעגירין.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, יא! אין וואהנזין! בונקט ווי בעת ער האט צערריסען אונזער מאנוסקריפט.

ב ר א ק : (מיטן זיך א כאפ) דעם מאנוסקריפט? האט ער עס צערריסען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, לעצטע נאכט.

ט ע ס מ א ן : (רעדט אין דער שטיל) אה, העדדא, מיר וועלען דאס ניט אריבערשרייבען.

ב ר א ק : נ'ם, זעהר זאנדערבאר.

ט ע ס מ א ן : (נעהט ארום איבער'ן צימער) וועו מען דענקט נור אז עילערט זאל אווי אוועקגעהן פון דער וועלט! אוו ניט לאזען נאך זיך דאס בוך, וואס וואלט אונשטערבליך נעמאכט זיין נאמען —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אך, וועו מען וואלט עס נעקענט וויעדער צוזאמענשטעלען!

ט ע ס מ א ן : יא, וועו מען וואלט עס נור נעקאנט! וואס וואלט איך ניט געגעבען דערפאר —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אפשר קען מען, הערר טעסמאן.

ט ע ס מ א ן : וואס מיינט איהר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (זוכט אין איהר קליידערשאש) קוקט זיך נור איין. איך האב נעהאלטען אלע לויזע באבירלעך פון וועלכע ער פלענט דיקטירען צו מיר.

ה ע ד ד א : (נעהט צו א טרוים נעהנטער) אך —!

ט ע ס מ א ן : איהר האט זיי נעהאלטען, פרוי עלוועסטער, הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, איך האב זיי דא. איך האב זיי אריינגעלעגט אין קעשענע וועו איך בין אוועקגעפאהרען פון דער היים. אוו אט זיינען זיי דא נאך —

ט ע ס מ א ן: אה, לאָזט מיר זיי נור א קוק טהאָן!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (דערלאַנגט איהם א פעקיל פאפיע־רעז) זיי זיינען אָבער אין אזא אונאָרדנונג — אלעס צומישט.

ט ע ס מ א ן: דענקט נור, וועז מיר וואָלטען דאָך עפעס נעקענט ארויסבריינגען פון דעם! אפשר וועז מיר זאָלען ביידע צונויפלעגען אונזערע קעפ —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, יא — לאָמיר עס וועניג־סטענס פרובירען —

ט ע ס מ א ן: מיר וועלען עס דורכפיהרען! מיר מ ו־ז ע ן! איך גיב אָב מיין לעבען פאר דער אויפנאבע.

ה ע ד ד א: רו, זשאָרזש? דיין לעבען?

ט ע ס מ א ן: יא, אָדער ריכטיגער נעזאָגט — וויפיעל צייט איך קען נור אָבשפארען. מיינע אייגענע זאמלונגען מוזען דערווי־לע וואַרטען. הערדא — דו פערשטעהסט, הא? איך בין דאָס שולדיג עילדערט'ס אנדענקען.

ה ע ד ד א: פיליכט.

ט ע ס מ א ן: אלזאָ, מיין טייערע פרוי עלווסטער, לאָמיר זיך איננאנצען אָבגעבען דערצו. וואָס איז די פעולה צו גריבלען זיך איבער דאָס וואָס איז שוין פערפאלען, הא? מיר מוזען זעהען צו בעהערשען אונזער טרויער וויפיעל מעגליך, און —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, יא, הערר טעסמאן, איך וועל טהאָן דאָס בעסטע וואָס איך קען.

ט ע ס מ א ן: נוט, אלזאָ, קומט אהער. איך קען ניט רו־הען ביז וואנען מיר וועלען האָבען דורכגעקוקט די אלע נאָטיצען. וואו זאָלען מיר זיך זעצען? דאָ? ניין, דאָרטן, אין הינטערשטען צימער. ענטשולדיגט מיר, מיין ליעבער ריכטער. קומט נור מיט מיר, פרוי עלווסטער.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, וועז דאָס וואָלט נור מענ־ליך נעווען!

(טעסמאן און פרוי עלווסטער געהען אין הינטערשטען צימער.

זי מהוט אויס איהר הום און מאכטעל. זיי זעצען זיך ביידע אויפ ביים טיש אונטער'ן העננלאמפּ און סערטיעפּען זיך באלד אונטערזוכענ-דיג פּליוסיג די פּאפּיערען. העדדא געהט ארויבער צום אויוועז און זעצט זיך אין לעהן־שטוהל. באלד געהט ברעק צו צו איהר.)

ה ע ד ד א: (אין א נידעריגע שטימע) אה, ווען פּאר א נע-פיהל פון פּרייהיים אט די טהאט עילערט לאווברג'ס גיט איינעם איבער.

ב ר א ק: פּרייהיים, מאדאם העדדא? נו, נאטירליך, פּאר איהם איז עס א בעפּרייאונג —

ה ע ד ד א: איך מיין פּאר מיר. עס גיט מיר א נעפיהל פון פּרייהיים, ווען איך וויים, אז אין דער וועלט איז נאך מענליך צו בענעהן אזא פּרייווילעג מוטהיגע טהאט — א טהאט פון פּרייער נאטירליכער שעהנקייט.

ב ר א ק: (שמייכעלנד) ה'ם — מיין ליעבע מאדאם העד-דא —

ה ע ד ד א: אה איך וויים וואס איהר ווילט זאנען. דען איהר זייט אויך א סארט ספּעציאליסט, ווי — נו, איהר וויסט דאך!

ב ר א ק: (קוקט אויף איהר פּעסט) עילערט לאווברג איז איך נעווען טייערער אייגער איהר וואלט עס וועלען זיך אליין מודה זיין. האב איך א טעות?

ה ע ד ד א: איך ענטפּער ניט אויף אזוינע פּראגען. איך וויים נור אז עילערט לאווברג האט נעהאט דעם מוטה צו לעבען זיין איינענעם לעבען אויף זיין איינענעם אופן. און דאן — די לעצטע נרויסע טהאט, מיט איהר שעהנקייט! אה! א מענש ואל האבען דעם ווילען און די קראפט אוועקצווארפען דעם באנקעט פון לעבען — אזוי פּריה.

ב ר א ק: עס טהוט מיר לייד, מאדאם העדדא — איך האב אבער מורא אז איך וועל מוזען רויבען פון אייך א שעהנע אייג-בילדונג.

ה ע ד ד א : אן אוינבילדונג ?

ב ר א ק : וועלכע וואָלט יעדענפאלס ניט לאנג אָננעהאלטען.

ה ע ד ד א : וואָס מיינט איהר דערמיט ?

ב ר א ק : עילערט לאָוובארג האָט זיך ניט נעשאָסען — פרייווילינ.

ה ע ד ד א : ניט פרייווילינ ?

ב ר א ק : ניין. די זאך האָט ניט פאסירט נענוי ווי איך האָב עס דערצעהלט.

ה ע ד ד א : (נעשפּאנט) האָט איהר עטוואָס פערשווינען ? זאָגט וואָס איז עס ?

ב ר א ק : פון דער אָרימער פרוי עלווסטעד'ס וועגען האָב איך די פאקטען אביסעלע אידעאליזירט.

ה ע ד ד א : וואָס זיינען די פאקטען ?

ב ר א ק : ערשטענס, אז ער איז שוין נעשטאָרבען.

ה ע ר ר א : אין האָספיטאל ?

ב ר א ק : יא — ניט קומענדיג צו בעזינונג.

ה ע ד ד א : וואָס נאָך האָט איהר פערשווינען ?

ב ר א ק : דאָס — אז דער פאל איז ניט פאָרנעקומען אויף זיין קוואָרטיר.

ה ע ד ד א : אה, דאָס איז קיין אונטערשיעד ניט.

ב ר א ק : און אפשר יא. דען איך מוז אייך דערצעהלען — עילערט לאָוובאָרג'ן האָט מען נעפונען א דערשאָסענעם אין — אין מאמזעל דיאנא'ס פריוואט־צימער.

ה ע ד ד א : (וויל אויפשפרינגען, זינקט אָבער ווידער צוריק) דאָס איז אונמענליך, הערר בראק ! ער האָט ד א ר ט ן ניט נעקענט היינט וויעדער זיין.

ב ר א ק : ער איז דאָרט נעווען היינט נאָכמיטאָג. ער איז דאָרט נענאנגען, האָט ער נעזאָגט, אויפצו־מאָהנען עפעס וואָס זיי זאָלען האָבען נעהאט אוועקגענומען ביי איהם. ער האָט עפעס ווילד נעוערט וועגען א פערלאָרען קינד —

ה ע ד ד א : אה — דאָס אלזא איז נעווען די אורזאך —

ב ר א ק : איך האָב נעקלערט אז ער האָט מסתמא נעמיינט זיין מאנוסקריפט ; דאָ הער איך צבער אז ער האָט עס אליין פערניכטעט. שטעל איך מיר פאָר, אז דאָס האָט נעמוזט זיין זיין גע'לד־טאש.

ה ע ד ד א : יא, דאָס האָט עס נעמוזט זיין. הויסט עס דאָרטן — דאָרטן האָט מען איהם נעפונען ?

ב ר א ק : יא, דאָרטן. מיט אן אבנעפייערטען פיסטאָלעט אין זיין בוזים־קעשענע. דער קויל איז נעפאלען אין א לעבענס־נע־פעהרליכען ארט.

ה ע ד ד א : אין דער ברוסט — יא.

ב ר א ק : ניין — אין בויך.

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם מיט אן אויסדרוק פון עקעל) דאָס נאָך אויך ! אָה, וואָס פאר א פלוך איז עס, אז יערע זאך, צו וואָס איך ריהר זיך צו, וועלט לעכערליך און נעמיין !

ב ר א ק : עס איז דאָ פאראן נאָך א פונקט, מאראם העדדא — נאָך אן אונאנגענעהמער שטריך אין דער זאך.

ה ע ד ד א : און וואָס איז עס ?

ב ר א ק : דעם פיסטאָלעט וואָס ער האָט נעהאט ביי זיך —

ה ע ד ד א : (אָהן אטהעם) נו ? וואָס וועלען דעם ?

ב ר א ק : האָט ער נעמוזט האבען נע'ננב'ט.

ה ע ד ד א : (שפרינגט אויף) נע'ננב'ט ! דאָס איז ניט אמת ! ער האָט עס ניט נע'ננב'ט !

ב ר א ק : עס איז ניטא קיין אנדער ערקלערונג. ער האָט עס נעמוזט האבען נע'ננב'ט — שא !

(טעסמאן און פרוי עלוועסטער זייגען אויפגעשטאנען פון טיש אין הינטערסטען צימער און קומען אריין אין זאל.)

ט ע ס מ א ן : (מיט די פאפיערען אין בויידע הענד) העדדא, מען זעהט כמעט נאָרניט פאר יענעם לאָמפּ. דענק נור !

ה ע ד ד א : יא, איך דענק.

ט ע ס מ א ן : וואָלסטו אונז ערלויבען זיצען ביי דיין שרייב־טיש, הא?

ה ע ד ד א : פון מיינעטוועגען. (שנעל) ניין, ווארט א ווייל! לאָמיך איהם פריהער אָבריינינען!

ט ע ס מ א ן : אָה, דו דארפסט זיך נים בעמיהען, העדדא. עס איז דאָ געגוג פּלאץ.

ה ע ד ד א : ניין, ניין, לאָז מיך איהם אָבריינינען, זאָג איך! איך וועל נעהמען אָט די זאכען און זיי אוועקלעגען אויפ'ן פּיאנאָ. שוין!

(זי האָט אריינגענומען א געגענשטאנד, צוגעדעקט מים נאָטען־בלעטער, פון אונטער דער ביבער־פּאָליצע, לעגט אריף אויף דעם נאָך נאָטען־בלעטער און טראָגט עס אלעס אוועק אין מיטעלסטען צימער לינקס. טעסמאן לעגט אוועק די שטיקלעך פּאָפּיער אויפ'ן שרייבטיש און רוקט איבער אהין דעם לאָמפּ פון וויגקעל־טיש. ער און פרוי עלווסטעד זעצען זיך און געהען אָן מים זייער ארביים. העדדא קעהרט זיך אום.)

ה ע ד ד א : (שטעהט אונטער פרוי עלווסטעד'ס שטוהל, שפּילט זיך לייכט מים איהרע האָאר) נו, מיין זיסע טייא — ווי געהט עס מיט עילערט לאָוובאָרנ'ס מאָנומענט?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (קוקט אויף איהר מומהלאָז) אָה, עס וועט זיין שרעקליך שווער צו בריינגען עס צוריק אין אָרדנונג.

ט ע ס מ א ן : מיר מ ו ז ע ן עס אויספּיהרען. איך בין ענטשלאָסען. און דאן — בריינגען אין אָרדנונג אנאנדערנס פּאָפּיערען איז פּונקט די ריכטיגע ארביים פאר מיר.

(העדדא געהט אריבער צום אווועז און זעצט זיך אויף אייניעם פון די פּוס־בייגקלעך. בראָק שטעהט נעבען איהר אָנגעשפּאנט אויף א לעהן־שטוהל.)

ה ע ד ד א : (שמיילערחויפט) וואָס האָט איהר נעזאָגט וועגען דעם פּיסטאָלעט?

ב ר א ק : (זאכט) אז ער האָט איהם געמוזט נעב'נעז.

ה ע ד ד א : פאר וואָס עפעס דוקא נע'נגב'ט ?

ב ר א ק : ווייל עס ט א ר ניט זיין קיין אנדער ערקלערונג, מאראם העדא.

ה ע ד ד א : ווירקליך ?

ב ר א ק : (מהום א קוק אויף איהר) עס פערשטעהט זיך עי־לערט לאָווּבאָרג איז דאָ נעווען היינט אין דער פריה. אפשר ניט ?

ה ע ד ד א : יא.

ב ר א ק : זייט איהר נעווען אליין מיט איהם ?

ה ע ד ד א : יא, א נעוויסע צייט.

ב ר א ק : זייט איהר ניט ארויסגענאנגען פאר א ווייל בעת ער איז דאָ נעווען ?

ה ע ד ד א : ניין.

ב ר א ק : דערמאָנט זיך נור. זייט איהר ניט ארויסגענאנ־גען פאר א רגע ?

ה ע ד ד א : יא, אפשר נור פאר א מינוט — אין קאָרידאָר אריין.

ב ר א ק : און וואו איז געלעגען אייער פיסטאָלעטען־שאכ־טעל אין יענער צייט ?

ה ע ד ד א : עס איז נעווען פערשלאָסען אין —

ב ר א ק : נו, מאראם העדא ?

ה ע ד ד א : דאָס שאכטעל איז נעשטאנען דאָרט אויפ'ן שרייבטיש.

ב ר א ק : נו, ס'איז ניט נויטיג. איך האָב נעזעהן דעם פיסטאָלעט, וואָס מען האָט נעפונען אין עילערט לאָווּבאָרנ'ס קע־שענע, און איך האָב איהם גלייך דערקענט : עס איז דער אייגע־נער וואָס איך האָב נעזעהן נעסטערן — און פריהער אויך.

ה ע ד ד א : האָט איהר איהם מיט זיך ?

ב ר א ק : ניין, די פאָליציי האָט איהם.

ה ע ד ד א : וואָס וועט די פאָליציי מיט איהם מהאָן ?

ב ר א ק : זיי וועלען זוכען ביז זיי וועלען געפינען צו וועמען ער געהערט.

ה ע ד ד א : דענקט איהר אז זיי וועלען אויסגעפינען ?

ב ר א ק : (בויגט זיך אריבער צו איהר און זאגט שטיל) ניין, העדא גאבלער — כל זמן איך וועל שווייגען, וועלען זיי ניט אויסגעפינען.

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם א דערשראָקענע) און אויב איהר וועט נ י ט שווייגען — איז וואָס דאן ?

ב ר א ק : (צוקט מיט די אקסלען) עס בלייבט אלעמאָל די מענליכקייט, אז מען האָט דעם פּיסטאָלעט נע'ננב'ט.

ה ע ד ד א : (פּעסט) בעסער דער טוידט איידער דאָס.

ב ר א ק : (שמייכעלט) אזעלכע זאכען ז א ג ט מען — אָבער מען טהוט עס ניט.

ה ע ד ד א : (ניט ענטפערענדיג) און ווי איז אויב ער האָט ניט נע'ננב'ט דעם פּיסטאָלעט, און מען געפינט אוים דעם אייגענטהימער ? וואָס איז יעמאָלט ?

ב ר א ק : נו, העדא — דאן קומט דער סקאנדאל.

ה ע ד ד א : דער סקאנדאל !

ב ר א ק : יא, דער סקאנדאל — פאר וועלכען איהר שרעקט זיך אזוי נעפּעהרליך. מען וועט אייך נאטירליך, ברייננגען פאר'ן גריכט — אי אייך, אי מאמזעל דיאנא'ן. זי וועט דארפען ערקלערען ווי אזוי די זאך איז פּאָרגעקומען — צי עס איז נעווען א צופעליגער שאָס, אָדער א מאָרדטהאט ? צי דער פּיסטאָלעט האָט אויסגעשאָסען בעת ער האָט איהם נעוואָלט ארויסשלעפּען פון קעשענע, כדי איהר צו סטראשען ? אָדער זי האָט ארויסגעריסען דעם פּיסטאָלעט פון זיין האנד, האָט איהם דערשאָסען, און אריינגעלעגט עס צוריק אין זיין קעשענע ? גלויבען אויף איהר קען מען עס ; דען זי איז א קערפּערליך־שטארקע, יונגע פּערזאָן — אָט די מאמזעל דיאנא.

ה ע ד ד א : אבער אי ך האָב נאָרנישט צו טהאָן מיט דעם נאנצען עקעלהאפטען עסק.

ב ר א ק : ניין, איהר וועט אבער דארפען ענטפערן אויף דער פראגע : ווארום האָט איהר נעגעבען עילערט לאָווּבאָרג'ן דעם פיסטאָלעט ? און וואָס פאר־א שלוסען וועלען מענשען ציהען פון דעם פאקט וואָס איהר האָט עם איהם נעגעבען ?

ה ע ד ד א : (לאָזט איהר קאָפ ארונטערזינקען) דאָס איז אמת. דאָס האָב איך ניט איבערגעטראכט.

ב ר א ק : צום גליק איז אין דעם קיין געפאהר ניטא אזוי לאנג ווי איך זאָג נאָרנישט.

ה ע ד ד א : אזוי, הייסט עס, בין איך ביי אייך אין די הענד הערר בראק. פון איצט אָן און וויטער וועל איך־מוזען טאנצען נאָך אייער פייפעל.

ב ר א ק : (רעדט צו איהר זאנפט) ליעבסטע העדדא — גלויבט מיר — איך וועל מיין פאָזיציע ניט מיסברויכען.

ה ע ד ד א : דאָך בין איך אלץ ביי אייך אין די הענד. אבּ־הענגיג פון אייער ווילען און פערלאנג. א שקלאף, א שקלאף, הייסט עס ! (שטעהט אויף השסטיג) ניין, איך קען ניט אריבער־טראָגען דעם נעדאנק דערפון ! קיינמאל ניט !

ב ר א ק : (קוקט זי אָן שפאסהאפטיג) מען וועלט נעווהנט צו דאָס וואָס מען קען ניט העלפען.

ה ע ד ד א : (ערווידערט זיין בליק) יא, פיליכט. (געהט אריבער צום שרייבטיש. זי אונטערדריקט א ניטווילענדיגען שמייכעל און משכט נאָך טעסטאמען'ס שרט רעדען) נו ניט עס זיך דיר איין, זשאָרזש ? האּ ?

ט ע ס מ א ן : נאָט וויים, מיין טייערע. אין בעסטען פאל איז עס אן ארבייט אויף מאָנאטען.

ה ע ד ד א־ : (ווי פריהער) דענק נור ! (זי פיהרט דורך מיט די הענד דורך פרוי עלוועסטער'ס האָאר) זעהט עס דיר ניט אויס

זאנדערבאר, טייא? דו זיצט זיך דאָ מיט טעסמאן — פונקט ווי דו פלעגסט זיצען מיט עילערט לאָווברג'ן?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: אך, ווען איך וואלט גור געקענט בעגייסטערן דיין מאן אויפ'ן זעלביגען אופן!

ה ע ד ד א: אָה, דאָס וועט אויך קומען — מיט דער צייט.

ט ע ס מ א ן: יא, ווייסטו, העדדא — איך דענק ווירקליך אז איך הויב אָן צו פיהלען עפעס דערנלייכען. ווילסטו אָבער ניט זיך נעהן זעצען צוריק מיט בראק'ן?

ה ע ד ד א: קען איך אייך ביידען גאָרנישט העלפען?

ט ע ס מ א ן: ניין, גאָרנישט. (קעהרט אום דעם קאַפּ) איך פערלאָז זיך אויף אייך, מיין ליעבער בראק, אז איהר וועט אונטער-האלטען העדדא'ן.

ב ר א ק: (מהום א בליק אויף העדדא) אָך אוראי, מיט'ן גרעסטען פערגעניגען.

ה ע ד ד א: דאנקע. איך בין אָבער מיעד היינט אין אבענד. איך וועל נעהן זיך צולעגען אביסעל אויפ'ן זאָפע.

ט ע ס מ א ן: יא, טהו דאָס, ליעבסטע. הא?

(העדדא גענהט אין הינטערסטען צימער אוו פערציהט די גארדינען. א קורצע פאוזע. פלוצלינג הערט זיך ווי זי שפּיעלט אויפ'ן פיאנא א ווילדען טאַנץ.)

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: (כאַפּט זיך אויף פון שטוהל) אָה — וואָס איז דאָס?

ט ע ס מ א ן: (לויפט צו דער אריינגאנג-טיר) אך, מיין ליעבסטע העדדא — שפּיעל דאָך ניט היינט אבענד קיין מאנץ-מוזיק! דענק נור וועגען טאנטע רינא! און וועגען עילערט'ן אויך!

ה ע ד ד א: (רוקט ארויס דעם קאַפּ צווישען די גארדינען) און וועגען טאנטע יוליא, און וועגען אלע איבריגע. נאָך דעם וועל איך רוהיג זיין. (פערמאכט די גארדינען ווידער.)

ט ע ס מ א ן: (ביים שרייבטיש) עס איז ניט נוט פאר איהר

צוצוזעהן ווי מיר זיצען ביי אָט דער מרויערינער ארבייט. איך וועל אייך זאָגען וואָס, פרוי עלוומטעד — איהר דארפט נעהמען דעם לעדינען ציטער ביי טאנטע יוליא, און דאן וועל איך אריבער־קומען אין אָוועגד אוו מיר וועלער ד א ר ט ן קענען זיצען אוו ארבייטען — האַ?

ה ע ד ד א: (אין מיטעלסטען ציטער) אויך הער וואָס דו זאָגסט, טעסמאן. ווי אָבער וועל אויך דאָ אליין פערברייגען די אבענדען?

ט ע ס מ א ן: (בלעטערט די פאפיערען) אה, איך רעכען אז ריכטער בראָק וועט זיין אווי גוט אוו אריינקומען פון צייט צו צייט, אפילו וען איך וועל ניט זיין צו־הויז.

ב ר א ק: (אין לעהן־שטוהל רופט אויס פרעהליך) יעדען ליע־בען אבענד, מיטן גרעסטען פערגענינגען אין דער וועלט, מאדאם טעסמאן! מיר וועלען זיך אמוזירען נרויסארטיג, מיר ביידע!

ה ע ד ד א: יא מיינט איהר ניט, אז מיר וועלען פיין פער־ברייגען, הערר בראק? איצט אז איהר זייט „דער איינציגער האָהן אין קאָרב" —

(עס הערט זיך אַ שאָס אינעווענדיג. טעסמאן, פרוי עלוומטעד אוו ברשק שפרינגען אויף.)

ט ע ס מ א ן: אה, זי שפיעלט שוין וויעדער מיט די פי־סטאָלעטען.

(ער שלעפט אוועק די גארדינען אוו לויפט אריין. נאָך איהם פרוי עלוומטעד. העדדא ליעגט אויסגעצויגען אויפ'ן זאָפע אַ טוידעק. טומעל אוו געשרייען. בערטא קומט אריין א דערשראָקענע פון רעכטס.)

ט ע ס מ א ן: (שרייט צו ברשק) זי האָט זיך דערשאָסען! זי האָט זיך נעשאָסען אין די שלייפען! שטעלט זיך פאָר!

ב ר א ק: (הַלב אונמעכטיג אין לעהן־שטוהל) אך נאָט! — אזעלכע זאכען טהוט מען דאָך ניט.

ע נ ד ע.

דער בוימיסטער

איבערזעצט פון א. גאלדווין.

COPYRIGHT

MAX N. MAISEL, PUBLISHER

1910.

אינלויטונג

פון מארים ווינטשעווסקי

1.

זיי זיינען זיך דאָרטען געזעסען, די צוויי,
דורך הערבסט־טעג און ווינטער־טעג, געהענדיג רעש,
און פלוצלונג א שרפה דאָס הויז האָט ביי זיי
פערברענט, און איצט גראָבען זיך ביידע אין שש.

וויל דאָרטען אין שש ליגט א דימענט פערשאָרט,
דער דימענט, ער ווערט נים אין פייער פערברענט,
מען דאַרף איהם נור זוכען, ער ליגט און ער ווארט
פאר איהם אָדער איהר, צווישען הרוב'ע וועגט.

און דאָ צי'ס געפינט דער יואוועל זיך, צי נים,
צוויי זאָכען נים נ י ט - זיי דאָס לעבען צוריק:
זי רעטעט פון בראַנד מעהר איהר גלויבען שוין נים,
אין פייער אויף אייביג פערליערט ע ר זיין גליק.

— העגריק איבסען.

אויף דיעזען געדיכט, וועלכעם איבסען האָט געשריבען מיט יאהרען פריהער, האָט ער, ווי מען זאָגט, געבויט זיין דראַמא „סאָלנעס". אויב דער לעזער געהערט צו דעם קלוגען קלאַס (עס זיינען דאָ דריי קלאַסען לעזער: דער נאַררישער, וועלכער לעזט די אינלייטונג פאר דעם ווערק, דער קלוגער וועלכער לעזט זי נאָכדעם, און דער קלינסטער, וועלכער לעזט זי גאָר נים; דער

לעצטער איז פאר אונז שוין צו קלוג, אבער אויב אונזער לעזער נעהערט, ווי נעזאגט, צום קלוגען קלאס) און ער וועט לעזען דיעזע ציילען נאכדעם ווי ער וועט האבען נעלעזען דאס דראמא גופא, וועט ער זעהן, אז דאס ציטירטע נעריכטעלע איז ווירקליך דער פונדאמענט פון „בוימייסטער סאלנעס".

האלוואַרד און אלינא סאלנעס — „די צוויי" — נראבען זיך כסדר אין די אש פון א שרפה, וואס האט פערווייסטעט זייער הויז און איז נעווען די סבה דערפון, וואס זייערע צוויי קינדערלעך זיינען געשטארבען אין דער ערסטער קינדהייט. דערביי איז נאנץ זיכער, אז וואס זיי זאלען ניט זוכען אין די א ש

„ז י דעשטס פון בראנד מעהר איהר גלויבען שוין נים,
„אין פייער אויף אייביג פערליערט ע ר זיין גליק."

און דאך איז פאר איהר א לעבען נור א לעבען מיט אן אמונה, און זיינס — נור מיט גליק פאר א באזים.

ווי דער קלוגער לעזער וויים שוין, איז אלינא נעקנאטען און נעבאקען פון לויטער אמונה. זי קוקט אויף דעם נאנצען לעבען ווי אויף א לאנגע רייהע פון פליכטען, ווי אויף א פרוזדור לטרקלין פאר יענע וועלט, וואו דער מענש, ספעציעל דער מענש אהן זינד — אז עופעלע, למשל, ווי איהרע צוויי — לעבט אין אייביגע, נעטליכע פרייהיין, עטוואס גליקליכער ווי א מלאך, וויל ער איז נעוען אויף דער ערד, עטוואס קלענער ווי גאט, וויל ער איז א ילוד אשה, און ווען זי טראכט וועגען איהרע צוויי נעשטארבענע עופעלעך, זעהט זי אין זיי מלאכים'לעך אין גן־עדן, וועלכע זי איז פון נאנצען הארצען מקנא זייער פריהצייטיגען טויט. נור אזוי לאנג ווי זי מוז נעבאך צוברענגען די עטליכע יאהר אויף אונזער זינדיגער ערד, איז פאר איהר דא נור איין אייניציגע זאך צו טאן און דאס איז, צו ערפילען איהרע פיעלע פליכטען אזוי גיך ווי זי דערזעהט זיי. די שווערסטע און די וויכטיגסטע פליכט ביי איהר איז דער אויפאסען אויף איהר מאן, וועלכען זי פערשטעהט נים. ער קומט איהר פאר קראנק, האלב־משיגע, אונפראנטוארטליך פאר זיינע מעשים און איהר פליכט איז אויף איהם אויפצופאסען. דאן

האלט זי, אז מאקע דורך זיין קראנקהייט, כמעט־משוגעת אין אונפעראנטוואָרטליכקייט איז ער פעהיג זיך צו פערליעבען אין די ערסטע בעסטע, אדער ערגסטע, אויב איהר ווילט, מיידעל אדער ווייבעל און איהר פליכט בעשטעהט אין דעם, אז זי, הגם זי האָט א רעכט צו זיין אייפערזיכטיג, זאל ניט זיין אין וועג, אז זי זאל זיך ערלויבען, פיעלייכט א סארקאסטישען שמייכעל, אבער ניט קיין שום בעמערקונג, וואָס זאל מענען אנגערופען ווערען א דירעקטער טאדעל. וואָס איז האלוואָרד צו איהר? וואָס איז זי צו האלוואָרד? כמעט נאָר נישט. אויב זי ליעבט איהם — און דאָס איז צווייפעלהאפט — איז דאָס נור אלס פליכט, ווייל זי איז זיין ווייב און זי האָט ביין אלטאר פערשפראָכען „צו ליעבען און געהאָרכען". זיכער איז, אז זי פיהלט זיך גליקליכער, רוהינער, וואַרעמער, פרייער אין דער נעזעלשאפט פון זייער הויז־דאָקטאָר, וועלכער, ווי דר. ראנק ביי נאָרא, שיינט צו זיין אויך זייער הויז־פריינד, און מען קען ניט זאָגען, אז זי ליעבט אפילו איהם. יעדענפאלס איז איהר אמונה א קראנקע, ניט קיין זעהר פעסטע, ניט אן אמונה וואָס קען רעגולירען א לעבען, נור אזעלכע וואָס קען פאָרבערייטען צום טויט. די געזונדע אמונה איז געבליבען אין די אש.

דאָס איז אלינא סאָלנעם.

האלוואָרד איז א גאנץ אנדער סאָרט מענש, הגם ער גראָבט זיך אויך אין די זעלביגע אש, פון די זעלביגע שרפה, הגם ער, ווי זי, איז זינט יענער שרפה ניט מעהר קיין נאָרמאלער מענש.

ער איז איינגעבילדעט, אז דער בראנד אויף זיין הויז איז געקומען וויל אין גרונד האָרצען האָט ער נעווָאלט, האָט ער נעווינשט, אז דאָס הויז זאל אָבברענען, מחמת דער אויפבויען פון דעם נייעם בנין אויף דעם אָרט פון דעם אלטען וועט בעטייטען דעם אויפבויען פון זיין גרויסער רעפוטאציע, פון זיין גרויסען שם פאר א מיסטער אין זיין פאך, ווי דאָס איז ווירקליך נעווען דער פאל.

אויף דעם אופן איז די שרפה, וועלכע האָט נעמאכט א וועג

פאר דעם גרויסען בוימייסטער סאָלנעס — א מין יחיד בדורו — נעזונען דער מלאך המות פאר זיינע צוויי קינדערלאך, נאָך וועלכע ער האָט שוין מעהר קיין קינדער ניט נעהאט, דער פערניכטער פון זיין ווייב'ס קאריערע אלס א „בוימייסטערין פון קינדערשע נישמה'לעך" ווי ער רופט איהר. ער איז אָבער אין דאָס אלץ אייגענטליך ניט אבסאָלוט זיכער און ער, ווי אלינא, האלט זיך אין איין גראָבען אין די אש פון יענער שרעקליכער שרפה. דאָרטען איז בענראָבען דער דימענט, וואָס איז ז י י ן גליק, וואָס איז א י ה ר פעסטער, געזונדער גלויבען.

אָבער וער איז סאָלנעס?

ער איז א „זעלבסטנעמאכטער" קינסטלער, אן אווטאָדידאקט. ניט אכטענדיג אויף דעם, וואָס ער בויט בעסער פאר אלעמען, העכער פאר אלעמען, שעהנער פאר אלעמען, האָט ער אפילו ניט דעם מיטעל ארכיטעקט. ער האָט טאקע אויך ניט די וויסענשאפט אין איהר נאנצע טהעאָרעטישע פולקייט. ווי דער ווילנער בעל-הבית'ל איז נעזונען א זשעניע א חזן אָהן א דיפלאָם פון א שול, אָהן א קאנסערוואטאָריום און אָהן די פעהינקייט צו לעזען נאָטען, אזוי איז סאָלנעס נעזונען א בוימייסטער, פאר וועלכען יערער בויפאָרטאטש האָט נעהאט מעהר שול, מעהר בוך-קענטניסע, מעהר מעטהאָדע.

און דער ווארן א בוימייסטער איז אָנגעקומען ניט לייכט. איהם האָט אין אָנהויב טאקע געפעהלט דער דיפלאָם כדי זיך לייכט צו ערוועבען די אָנערקענונג פון אלע ארומינע מענשען. דערפאר אָבער האָט ער נעמוזט קעמפפען; אין דעם קאמפף האָט ער נעמוזט זיין ניט איבריגנס סקרופולעז, ווייל ער איז נעזונען נעצוואונגען אין זיין האסטיג-נעהען צו זיין ציעל דא און דאָרטען אימיצען אניעדערצוואוואָרפען, איבער איהם אריבערצושפרייזען און וויטער צו מארשירען, וויטער, וויטער...

חוץ דעם איז ער ארוים אויף זיין קאריערע מיט אן אידעאל פאר די אויגען, וועלכער האָט זיך שפעטער ארויסגעוויזען איבער זיינע קרעפטען. ניט הייזקעס, הייזער אָדער אפילו פאלאצען וועט

ער בויען פאר מענשעלעך, מענשען און מענער! ניין, ניט הייזער אַר פּראָסטע מענשען ווי ער אליין, (און ווער רעדט פון שטאָלען פאר בהמות, סאטראָלעס פאר פערד אָדער בודקעס פאר הינט?) דאָס אלץ איז ניט זיין עסק אינ'ם לעבען. ער וועט בויען קירכען און טעמפּלען פאר נעטער און מוזען, פאר די הילינקייט און די קונסט. ער וועט די קירכען בויען הויך, מיט גרויסע קופּאָלאס און הויכע, הויכע טורעמס אויף זיי, און הויכע, הויכע שפּיצען אויף די טורעמס, מיט א גאניקעל אָרום דעם שפּיץ, וואו ער אליין וועט שטעהן, דער קאָפּ אין די ווָאלקענס, די פעהנדעל אין דער האנד און א וועלט אונטער איהם, פול מיט בעוואונדערונג, כמעט מיט פער־געטערונג, בשעת דער ווינד טראָגט פאנאנדער זיין נאָמען צום מזרח און צום מערב, צום צפון און צום דרום. הללויה!

האָט זיך אַרויסגעשטעלט אז דאָס איז איבער זיינע כוחות און מעהר ווי א י י נ מ א ל איז ער אזוי הויך ניט געוואָנגען, האָט ער אזוי הויך ניט געבויט, און יענעם אייניגען מאָל האָט זיין שטרעבען צום אידעאל כמעט איהם נעקאָסט דעם לעבען. פון דעסמאָל אָן איז ער א מענש מיט אלעמען צוגלייך, נור א זשעניע.

און דאָ קומט זיין הויפּט־צרה.

פון דער נאטור א מענש און ניט מעהר, פון דער ערציעהונג א בוימייסטער אָהן א דיפּלאָם, ד. ה. אָהן א געשריבענע און נע־חתמ'עטע הסכמה פון ערגיץ אן אוניווערזיטעט אויף בוי־קונסט, קריענט סאָלנעס, וואָס עלטער ער ווערט, אלץ מעהר מורא, אז זיין חזקה אויף דעם גרויסען נאָמען קען פון איהם אוועקגענומען ווערען פון אימיצען אָרום איהם, וועלכער וועט קומען ענטוועדער מיט א כתב אין האנד, אָדער מיט חוצפה אין זיך און וועט זיך פּראָקלאָמירען פאר דעם אמת'ען בוימייסטער, פאר דעם ווירק־ליכען קינסטלער, ערקלערענדיג איהם, סאָלנעסען, פאר א נעווע־זענעס, פאר אן אויסגעשפּילטען טרומף, פאר א זאר־א־יאהרינען לוח.

פון וואנען אבער וועט ער, דער נייער, ווער וויים קומען? פון וואנען וועט ער זיך נעהמען? זיכער ניט פון צווישען די

פאר דעם גרויסען בוימייסטער סאָלנעס — א מין יחיד בדורו — געווען דער מלאך המות פאר זיינע צוויי קינדערלאך, נאָך וועלכע ער האָט שוין מעהר קיין קינדער ניט נעהאַט, דער פערניכטער פון זיין ווייב'ס קאריערע אלס א „בוימייסטערין פון קינדערשע נשמה'לעך" ווי ער רופט איהר. ער איז אָבער אין דאָם אלץ אויפגענטליך ניט אבסאָלוט זיכער און ער, ווי אלינא, האלט זיך אין איין גראָבען אין די אש פון יענער שרעקליכער שרפה. דאָרטען איז בענראָבען דער דימענט, וואָס איז ז י י ן גליק, וואָס איז א י ה ר פעסטער, נעזונדער גלויבען.

אָבער וער איז סאָלנעס?

ער איז א „זעלבסטנעמאכטער" קינסטלער, אן אוטאָדידאקט. ניט אכטענדיג אויף דעם, וואָס ער בויט בעסער פאר אלעמען, העכער פאר אלעמען, שעהנער פאר אלעמען, האָט ער אפילו ניט דעם טיטעל ארכיטעקט. ער האָט טאקע אויך ניט די וויסענשאפט אין איהר נאנצע טהעאָרעטישע פולקייט. ווי דער ווילנער בעל-הבית'ל איז נעווען א זשעניע א חזן אָהן א דיפלאָם פון א שול, אָהן א קאנסערוואטאריום און אָהן די פעהינגקייט צו לעזען נאָטען, אזוי איז סאָלנעס נעווען א בוימייסטער, פאר וועלכן יערער בויפאָרטאָטש האָט נעהאַט מעהר שול, מעהר בוך-קענטניסע, מעהר מעטהאָדע.

און דער וועלט א בוימייסטער איז אָננעקומען ניט לייכט. איהם האָט אין אָנהויב טאקע נעפעהלט דער דיפלאָם כדי זיך לייכט צו עראָבערן די אָנערקענונג פון אלע ארומינע מענשען. דערפאר אָבער האָט ער נעמוזט קעמפפען; אין דעם קאמפף האָט ער נעמוזט זיין ניט איבערינם סקרופולעז, וויל ער איז נעווען נע-צוואונגען אין זיין האסטיג-נעהען צו זיין ציעל דא און דאָרטען אימיצען אָניעדערצוואוואָרפען, איבער איהם אריבערצושפרייזען און וועג צו מארשירען, וועג, וועג...

חוץ דעם איז ער ארוים אויף זיין קאריערע מיט אן אידעאל פאר די אויגען, וועלכער האָט זיך שפעטער ארויסגעוויזען איבער זיינע קרעפטען. ניט הייזעס, הייזער אָדער אפילו פאלאצען וועט

הויבט אָן צו ווערן א גרעסערער בעל־הוצאה, ער נעהמט בויען אויף זיין אייגענעם חשבון, און מיט דער צייט ווערט ער דאָס דער דאָזיגער נייער דור, פאר וועלכען ער האָט די גאנצע צייט ריורא געהאט. עס איז קלאָר, אז ראַנגאר טאָר אזוי גיך ניט הירא־טען. ווי אָבער מאכט מען אז ער זאָל ניט קענען? סאָלנעם פרו־בירט. ער טוט אזוי: ער נעהמט קאייא פאָסלי אריין צו זיך אין אָפּיס אלס בוכהאלטערין. אין אָנהויב איז ראַנגאר אליין דערמיט צופריעדען: זיין כלה איז נעבען איהם, ער איז אימער אין איהרע ד' אמות. א ל ע זיינען צופריעדען. מיט דער צייט ווערט דאָס נאָך בעסער, — בעסער פאר סאָלנעס'ען: קאייא פאָסלי, ראַנגאר ברָאוויק'ס כלה פערליעבט זיך אין האלווארד סאָלנעם, דעם גרוי־סען בוימייסטער! פערשטעהט זיך, סאָלנעם האָט ניט און קען ניט האָבען קיין שום געפיהל, וואָס זאָל האָבען ערגיץ א שייכות מיט ליעבע פאר זיין בוכהאלטערין, אָבער ער ווייזט דאָס ניט ארויס. פערקעהרט, ער לאָזט איהר די אילוזיע, אז איהר שטילע ליעבע האָט נעפונען אן אָבקלאנג אין זיין הארצען, מעהר נישט... נו, וואָס איז דאָ צו רערען, זיין „סאציאלע שטעלונג", אלינא, ראַנגאר, די וועלט... שש...!

דאָס טוט סאָלנעס דורכאויס ניט בערעכענט, בחזיד, א שטייגער וועלענדיג בעטרינען די ארעמע מיידעל. ניין, דאָס טוט זיך ביי איהם כמעט אליין, דאָס טוט דער שרעק פאר'ן קומערינען קלאָפּ אין מיר. פשוט, וואָס מעהר קאייא איז זיינע אלץ לענגער וועט רויערן די צייט ביז איהר חתונה מיט ראַנגאר, אלץ שפעטער וועט קומען ראַנגאר ברָאוויק'ס זעלבסטשטענדיגקייט און זיין קאָנ־קורענץ.

פון דעסטוועגען קען דאָס נור אָבגעלענט, ניט אָבגעמאכט ווערן. אפשר ניט קאייא, אָבער ראַנגאר הויבט אָן צו וועלען ענד־ליך מאכען א סוף פון דעם חתן־כלה פערהעלטנים און צו שטעלען חופה. דאן דער אלטער: ער האָט מורא פאר א קלאָפּ אין זיין טיר ניט פון ערגיץ א דור, נור טאקע פונ'ם מלאך־המות, און דערפאר ויל ער זעהען זיין זוהן וואָס ניכער ניט נור חתונה געהאט, נור

אויך עמאבלירט. אזי ער האט ניט קיין דיפלאם? האט דען סאל־
נעם נעהאט? האט ער אליין נעהאט? אט איז געקומען א יונג
פאר פאלק נאך א פלאן פאר א הייזקע, ראנגאר האט עם שוין
נעצייכענט און לאז נור סאלנעם געבען ראריף זיין הסכמה (נע־
שריעבען) און ראנגאר איז א „געמאכטער מאן".

דער אלטער פרעסט, ער האט ניט קיין צייט. ער בעט רחמים:
הערר סאלנעם, אנא, הושיעה נא! אבער סאלנעם וויל פון קיין
זאך ניט הערען. קאזיא? יא, זי בעט אויך, אבער איהר ניט מען
א גלעט אין בעקעלע און זי פערגעסט אן ראנגאר, דעם אלטען, די
צוקונפט, אן אלץ...

2.

אויף דיעזען פונקט הויבט זיך אן דאס דראמא. און טאקע
מיט א קלאפ אין טיר, און ווירקליך פון דעם נייעם דור, מעהר
ניט פון אנאנדער מין, ווי דער, וועלכער פלעגט דעם בוימייסטער
ביז איצט קומען צו־חלום.

אין טיר קלאפט אן הילדא וואנגעל.

ווער און וואס איז זי?

הילדא איז א מיידעל, צוויי־דריי און צוואנציג יאהר אלט,
מיט א שטארקען כאראקטער, מיט א ווילען, וואס אינגאריט נע־
וועהנליך יעדען שטער אין וועג, מיט א סך ענטהוזיאזמום אין
זיך און — ועל כולם! — א נרויסע אידעאליסטקע.

דיעזע הילדא האט נעזעהען דעם בוימייסטער נור איינמאל
פריהער, איינמאל אין איהר לעבען. דאס איז אבער נעווען דעם
איין אייניצינען מאל ווען סאלנעם האט ערריכט די העכסטע
מדרגה אין זיין קאריערע, ווען ער האט דערגריכט ביז'ן סאמע
שפיץ פון א הויכען טורעם, אויף א הויכען קופאלא, אויף א
נרויסען טעמפעל.

זי האט איהם אויף דעם אופן נעזעהען אין זיין גלאנץ, און
זי, יעמאלט צוועלף יאהר אלט, מיט איהר בלוטיונגען, כמעט
קינדערשען ענטהוזיאזמום, אבער שוין רייפען אידעאליזמום, —

צייטינג נענוג צו בויען פאר זיך די פיינסטע לופט־שלעסער, האָט זיך אין נעראנקען מיט איהם פער'קנס'ט און האלוואָרד סאָלנעס, דער גרויסער, „וועלטבעריהמטער" בוי־מייסטער, דער וואָלקען־קלעטערער, דער אויבערמענש איז נעווארען איהרער, הילדא'ס, הילדא וואנגעל'ס, און וואָס נעהט אייך אָן ווי אלט זי איז? א חוצפה אביסעל!

טאָמער האָט נאָך וואָס נעפעהלט, איז סאָלנעס יענעם טאָג פון זיין טריומף נעקומען צו־נאסט צו איהר פאָטער, דר. וואנגעל, און האָט איהר, הילדא'ן נעקוסט, און טאקע מעהר ווי איינמאל... ער האָט איהר, פערשטעהט איהר מיך, אריינענומען דעם קאָפ צווישען זיינע הענד און האָט איהר נעקוסט, אבער און וויעדער, און נאָך אמאל, — ער, דער נאָט, איהר, הילדען...

אבער ער פאָהרט אוועג. זי גיט איהם צעהן יאָהר צייט צוריק צו קומען נאָך איהר, נאָך די כלה פון זיין גייסט, פון זיין רוהם, פון זיין נלאנץ־פעריאָדע. זי וואָרט אויף איהם, ווי א פרומער איד אויף משיח'ן, א שטיינער, אט־אט קומט ער.

א טאָג נאָך א טאָג נעהט אוועג, איין וואָך נאָך די אנדערע, עס בייסען זיך אָב חדשים, יאָהרען, עס פערגעהען די נאנצע צעהן יאָהר און נאָר ניט... אין קול ואין קשב... ער קומט ניט.

אנאנדער מיידעל וואָלט אין אזא פאל זיך בענוגענט מיט דענקען און נאָהרען און חלש'ן און אויסנעהן מיט די כחות... זי וואָלט נעוואָרען מאָנערער און בלייכער, מיט אויגען וואָס זינקען אלץ טיפער אין שארבען אריין, און וואָס קריגען אונטער זיך אלץ בלויערע און דונקעלערע פאסען. זי וואָלט נעזיפצט און נע־שלוכצעט אין קיסען אריין, און וואָלט אזוי לאנג נעקוקט אויף די לבנה ביז זי וואָלט נעוואָרען אזוי בלייך ווי די לבנה אליין.

ניט אזא מיידעל איז הילדא וואנגעל. קומט ניט דער בארג צום נביא, נעהט דער נביא צום בארג... בקיצור, הילדא נעהמט איהר עטליכע זיעבען זאכען, און מיט'ן העקעל־פעקעל איבער'ן פלייצע אויף א לאנגען שטעקען, קומט זי נ ע ה מ ע ן דעם מאן, אויף וועלכען זי האָט איצט א צעהניעהרינע חזקה.

און דאָס איז דער קלאַפּ אין טיר בעת דאָס שוישפּיעל הויבט זיך דאָ אָן.

א שוישפּיעל? ניין, דאָ הויבט זיך אָן א טראַגעדיע, און א טראַגעדיע ניט אין דעם אויסלאָז, ווי אין געוועהנליכע טרויער־שפּיעלען, נור אין דעם אָנהויב, הגם דער אויסלאָז איז געווען טראַגיש נענוג. זי בעשטעהט אָט אין וואָס.

ווען הילדא און סאָלנעס טרעפען זיך איצט צום צווייטען מאָל אין זייער לעבען, געפינען זיי ביידע, אז אין די צעהן יאָהר צייט זיינען זיי, איך וואָלט זאָגען, אוועג־געוואקסען איינער פון דעם אנדערן.

ביידע זיינען געווארען צעהן יאָהר עלטער, אָבער וועהרענד הילדא די יונגינקע אידעאַליסטק ע ל ע איז היינט א יונגע אידע־אַליסטקע, איז סאָלנעס לאַנג שזין ניט מעהר קיין וואָלקען־קלעטער, האָט ער זיך שוין לאַנג נעזענענט מיט זיינע יונענד־אידעאַלען, איז ער שוין לאַנג ניט מעהר קיין טעמפּעל־בויער און איהם אינטערעסירט שוין לאַנג ניט מעהר ניט די הויכקייט פון א טורעם, ניט די הייליגקייט פון א טעמפּעל, ניט די נעטליכקייט אין ביידע, צ ו וועלכע מען דאַרף ארויפבליקען און א י ן וועלכע מען דאַרף אַרייַנבליקען. ער איז דערביי עלטער, פיעל עלטער נעווארען אָן פערטיעפטער אין זיך, אין זיין פערנאַנענהייט, אין די שרפה, אין די פאַלגען פון דער שרפה און אנשטאָט זיך הויבען אין דער הויך און צו שוועבען אין די הימלען, ווי הילדא האָט ערוואַרטעט, נראָבט ער זיך אין אש... אין טונקעלע אש, ניעדריג, אונטער די פים... א וואָרעם וואָלט דאָס נעקענט...

און די קוסען! יענע לייַדענשאַפטליכע קוסען, מיט וועלכע ער האָט זי — ווי זי נלויבט — פער'קנס'ט; יענע הייליגע, הימלישע קוסען, וועלכע זי האָט צעהן לאַנגע יאָהר נאָך אנאַנד טענליך איבערנעקוסט זיי אימער פון דאָס ניי, איבערקעהרענדיג פון איין ליפּ אויף די אַנדערע, — יענע קוסען, אך, ער האָט זיי שוין — דאָס וועהט זי, די ארעמע, אלין מיהר און מעהר איין — לאַנג, לאַנג בערנעסען און זיינע פּראַזאַיש־נעווארענע ליפּען זיינען

איצט מעהר און נאָהענטערע קרובים מיט'ן ציבוק פון דער פּיפּקע ווי מיט איהר, הילדען, מיט איהר און איהר אונפערנעמליכען תנאים פון פּאר צעהן יאָהרען...

און — אָרעמער, בלינדער אידעאַליזמום! — דאָ איז פּאַראן נאָך אַנאַנדער צרה.

פּאר צעהן יאָהרען, אין דער צייט פון איהר עלית נשמה, האָט זי איהר העלד, איהר גאָט נעזוהען ניט נור אין זיעבעטען היכל, נור אַליין — בגופו — אָהן אימיצען ביי זיין טיש. און טאָקע ווי קומט א גאָט צו האָבען א ווייב? העכסטענס איז לעבען איהם דענקבאַר אַן אונבעפלעקטע יונגפרוי, א הילדא־מאַריא, א נשמה, וואָס קען און וועט קיינמאָל ניט האָבען קיין שום שייכות מיט אַנאַנדערן ווי א רוח הקדש; העכסטענס, קען מען זיך אַרום א גאָט פּאַרשטעלען א פּמליא של מעלה, דאָס הייסט א פּאַמיליע פון לויטער נעפּליגעלטע מלאכים; אָבער א גאָט מיט א פרוי, און א פרוי א פּשוט'ען בשר ודם, וואָס קאָכט און באקט; א גאָט מיט קינדער, אפילו וועשטאַרבענע, — דאָס וואָלט קיין הילדא אין דער וועלט זיך ניט קענען פּאַרשטעלען.

און דאָ גלייך ביין ערסטען צוזאַמענשטויס פון דעם מיידעל־שען אידעאַליזמום מיט די רויהע, גראָבע, וואָכעדיגע ווירקליכ־קייט, ווייזט זיך ארוים, אז... פערקנייטשט איין פינגער... אז

ע ר ס ט ע נ ס, איז דאָ א ווייב, א נעווייסע מרה־שחורה'דיגע אלינא, מיט פליכטען און קריסטליכע מדות א. אז. ו.

צ ו ו י י ט ע נ ס — פערקנייטשט נאָך א פינגער — אז דיע־זע אלינא האלט זיך פּאר איהר גאָט'ס בעל־הבית'טע און האָט איהם כסדר אין די נעדאַנקען, פונקט ווי ער איהר האָט אויפ'ן נעוויטען... דאָס איז אָבער נאָך ניט אלעס: קנייטשט און צעהלט ווייטער:

ד ר י ט ע נ ס, איז פון דער דאָזיגער אלינא שוין דערפּאר אליין שווער צו עמאַנציפּירען דעם גאָט, וויל זי איז פּריינדליך און העפליך און וואָס מען רופט אויף טייטש צופּאַרקאָמענד. וואָלט זי נעוידעלט, וואָלט דער עסק א סך לייכטער נעווען, ווי

עס איז לייכטער צו קעמפֿען נעגען דעם בייזען ווינד ווי נעגען די פֿרייגדליכע אָבער וואַרעמע שטראַהלען פֿון דער זון.

פֿ י ע ר ט ע נ ס , איז דער גאַט אַזוי שוואַך לגבי די וואָס בוקען זיך פֿאר איהם אוֹן אַזוי שטייף לגבי די וואָס זיינען מורד אין איהם, אַז ער גלעט איבער'ן בעקעלע אַ קאַייא פֿאַסלי, וועלכע ער ליעבט ניט אוֹן ער טרעט אונטער די פֿיס אַ ראַגנאַר ברַאַוויק, וועלכען ער האַסט גאָר ניט.

פֿינפֿטענס, זעקסטענס, זיבעטענס אוֹן אַזוי ווייטער ביז עס בלייבט שוין ניט מעהר קיין פֿינגער צו קנייטשען, איז דער גאַט נאָך מענשליכער ווי ביי די גריעכען יופּיטער בן קראָנאָס מימות עולם ושנים קדמוניות. עס ווייזט זיך אַרויס, אַז סאָלנעס האַט זיך צוריקגעקעהרט צו דער ערד פֿון וואַנען ער שטאַמט אוֹן אַז דאָ שטעהט פֿאר הילדען פֿאָר אַזא אַרבייט, פֿאר וועלכער הערקולעס אַליין וואָלט זיך פֿערטראַכט.

אָבער זי פֿערצווייפֿעלט ניט. ניט הילדא ! אָה, ניין !

אמת, זי וועט סאָלנעס'ען ניט אַבנעהמען פֿון אַליינען. „וואָס איך וואָלט נעקענט טאָן נעגען אַ פֿרעמדע פֿרוי, זאָגט זי, קען איך ניט טאָן נעגען אייגע, וואָס איך קען, וואָס האַט מיך פֿרייגד־ליך אַרייגענומען אונטער איהר דאַך," אפילו וועז איך נור אַלס פֿליכט, נור ווייל זי האַט „געמוזט".

יאָ, זי וועט איהם פֿיזיש נעווינס ניט אַוועקנעהמען פֿון זיין ווייב, אָבער זי וועט איהם עמאַנציפֿירען פֿון זיך אַליין, זי וועט אויסלעזען סאָלנעס דעם העלד, דעם גאָט, פֿון דעם גלוט, אין וועל־כען ער נעפֿינט זיך ביי סאָלנעס דעם מענשען, דעם קליינליכען מענשען מיט דער פֿיפֿקע אין מויל, מיט די קאָפּ אַראַבנעלאָזען. מיט די פֿיס אין אַלטע אש פֿון אַ פֿערנעסענע שרפה.

אוֹן זי נעהמט זיך צו דער אַרבייט.

צום גליק, אָדער צום אונגליק וועדט אָקאַרשט נעענדינט דער בנין פֿון אַ נייע הויז, וואו עס איז דאָ אַ הויכער טורעם, מיט אַ הויכען שפּיץ. מאַרנען דאַרף אויף דעם טורעם אויפֿנעהאַנגען וועדן אַ בלומענקראַנץ. הילדא בעשליסט, אַז דאָס מוז ע ר טאָן, ער,

איהר סאָלנעם, דער אמאָליגער. הויך, הויך, הימעל־הויך מוז ער ארויפשטיינען, ער, מיט'ן קראָנץ אין דער האַנד, מיט די נעראַנ־קען — זיינע און איהרע — אין דער הויך, זעהר הויך, דאָרטען וואו די אטמאָספערע איז ריין און פריש און קלאָר און אייביג־קינדיש, אייביג עהרליך, אייביג זויבער... ארויף מוז ער, אהין מוז ער! און וויעדער אמאָל וועט זי איהם זעהן אויפ'ן גאניקעל ארום דעם שפיץ, דערהויבען און ערהאבען, און וויעדער אמאָל וועט זי הערען יענעם וואונדערבארען פאר־צעהן־יאָהרינען נע־זאנג אין דער לופט...

שוועך און לאנגזאם נעהט די ארבייט, אבער זי נעהט.

ביסלעכווייז, צאָלוויז הויבט איהם זיין גוטע פעע אלץ מעהר ארויף, אלץ מעהר ארויס פון דעם זומפ אין וועלכען ער האָט נע־האלטען ביין פערזונקען וועהרען פאר איהר קומען. זיין נייסט שטעהט לאנגזאם, פאמעלאך אויף תחית המתים. אין סאָלנעם'ס הארצען פאנגט אן זיך צו רענען א נעפיהל פון ליידענשאפטליכער ליעבע צו דער גוטער פעע, וועלכע ער האָט אין אנהויב גאָר ניט פער־שטאנען. אין זיין ברוסט וואקסט ביסלעכווייז אויס א וואונש זיך צו בעפרייען פון דעם טויט, צו וועלכען ער איז צוגעבונדען.

מיט איין פינגערל פון איהר האנד, מיט איין שמייכעלע אויף איהרע ליפען, מיט איין רענונג פון איהר גרויסע, טיעפע אמונה אין זיין נעטליכקייט, אין זיין העלדישקייט הויבט זי איהם אויף אזוי הויך, אז ער וואנט זיך שוין אויף די סטאָלבאָוואניע פונ'ם טורעם, קלעטערענדינ אלץ העכער און העכער מיט'ן קראנץ אי־בער'ן ארעם, מיט איהר ליעבע פאר די אויגען... חוץ וואָס זי הויבט איהם ארויף פון אנאנדער זומפ: זי צווינגט איהם ענדליך צו נעבען זיין נעשריבענע הסכמה אויף ראנאר'ס פלאן פאר די יונגע פאָר פאלק.

הוראה! דער אלטער, דער אמאָליגער, גרויסער בוימייסטער סאָלנעם! אט איז ער שוין אויפ'ן טורעם, אונגעשטערט פון די אנגסט־נעשרייען פון זיין גוטע, קליינליכע פרוי, אונגעהינדערט פון דעם שפאט פון דער אונגלויבינער מאסע, צווישען וועלכע עם הערט

זיך דער שפּאָט פון ראָגנאר בראָוויק אָם מייסטען, אונגעהינדערט פון די אייגענע אנגסט אין דער שוואכער ברוסט, וועלכע וואָלט פּלאָצען אויפ'ן אָרט, ווען ניט, אין געדאנקען, הילדא'ס פעס־טע אומארמונג, ווען ניט הילדא'ס פּאָנצער און איהר שילד איבער דער דאָזיגער ברוסט.

ער שטייגט און שטייגט. ער איז שוין אויבען. אָבער... עס זיינען דאָ זאכען, גוטע הילדא, וואָס מען קען מעהר ווי א י י נ ־ מ א ל ניט טאָן אויב זיי זיינען א י ב ע ר ד י כ ח ו ת. אפילו א „פאוסט" ביי געטהע וויעדערהאָלט זיך ניט, קריעת ים סוף ביי משה'ן וויעדערהאָלט זיך ניט, און ווען שלמה פרובירט טאָן דאָס וואָס ער האָט זיך געקענט ערלויבען גלייך ווי ער האָט פון נאָט געקראָגען זיין דיפלאָם אויף חכמה, וועלט ער א ניזק.

סאָלנעס קען איצט ניט מעהר טאָן וואָס איהם האָט זיך איינ־גענעבען מיט צעהן יאָהר צוריק און ווען ער דערנרייכט דעם סאמע שפּיץ, פאלט ער ארונטער און וועלט נע'הרג'עט...

פון דעסטוועגען, הילדא פאלט ביי זיך ניט אראָב. דער נע־הרג'עטער נאָט איז איהר נאָך אימער ליעבער ווי דער לעבעדינער מענש און בשעת ער פאלט און זיין פרוי יאָמערט, און אנגסט־גענשרייען הערען זיך פון אלע זייטען, זעהט הילדא נור דעם ש ט י י נ ע ן פון איהר העלד, הערט זי דעם געזאנג און די הארפען אין דער לופט, און מיט ענטציקונג רופט זי אויס:

„מיין, מיין בויימייסטער!"

זי האָט נעזיענט, די ליעבע האָט נעזיענט!

דער בוימייסטער

פערזאנען:

האלוארד סאלנעס, בויסטמייסטער

אלינא סאלנעס, זיין פרוי.

ד ר. הערדאל.

קנום בראוויק, א געוועזענער ארכיטעקט, איצט בעשעפטיגט ביי סאלנעסען.

ראנאלד בראוויק, זיין זוהן, א צייכנער.

קאיא פאסלי, זיין שוויעגערין, א בוכהאלטערין.

פרייליין היידע וואנגעל.

איינינג דאמען.

אן עולם אין גאס.

די חאנדלונג קומט פאר אין און פרום סאלנעס'עס הויז.

ערשטער אקט

אין אוינפאך־מעבלירטען ארבייט־צימער בײ ה א ל ו ן ד ס א ל נ ע ס אין הויז. פון לינקער זײט, פליגעל־טירען צום פארצימער. פון רעכטער זײט, א טיר, וואס פיהרט אין די איבערוויניגסטע צימערען פון הויז. פון דער חינטערשטער וואנט, אן אזעלע טיר אין א צימער וואו עס ארבייטען די צייכנער. פון פארנעם, לינקס א שרייבטיש מיט ביכער, פאפירען און שרייב־מאטעריאל. ווייטער הינטער די מירען אן אויוועז. אין ווינקעל פון רעכטער זײט, א זאפע, א טיש און א שטוהל אדער צוויי. אויפ'ן טיש, א פלאש מיט וואסער און א גלאז. פון פארנעם, רעכטס א קליין טישעל, א שאקעל־שטוהל און א לעהנשטוהל. אנגעצונדענע לאמפען מיט שבאזשורען אויפ'ן טיש בײ די צייכנער, אויפ'ן טיש אין ווינקעל און אויפ'ן שרייבטיש.

אין צימער פון די צייכנער זיצען ק נ נ ט ב ר א ו ו י ק און זיין זוהן ר א נ נ א ר, פערנומען מיט פלענער און רעכענונגען. בײם שרייב־טיש שטעהט ק א י א פ ס ל י, שרייבענדיג אין קאנטא־בוך. קנוט ברא ווי ק איז א פלמער, מאגערער מאן מיט ווייסע האר און בארד. ער טראגט א פלמען, אבער ריינעם, שווארצען סורדוט, בריל־ען און א פערגעלטען ווייסען האלזטוך. ראנגאר ברא ווי ק איז א בלאנדער, גוט־געקליידעטער יונגערמאן, אין די דרייסיגער, א ביסעל איינגעבויגען. קאיא פאסלי — א יונג מיידעל פון איבער 20 יאהר, צארט, מיט א קראנקליכען אויסזעהען, געקליידעט אויפאך און ציכטיג. זי טראגט א גרינעם דששק איבער די אויגען. אלע דריי ארבייטען א ווייל שטילערהייד.

ק נ נ ט ב ר א ו ו י ק : (גיט זיך מיט אמאל א חויב פון טיש ווי פערצווייפעלט; ער שטעמט שווער, קומענדיג נעהענטער צו דער טיר) ניין, איך קען דאס שוין מעהר ניט אריבערטראגען.

ק א י א: (צוגעהענדיג צו איהם) דו פיהלסט זיך היינט אבענד זעהר שלעכט, ניט אמת, אָנקעל?

ב ר א ו ו י ק: אָה, עס זעהט אוים, אז מיר וועלט ערגער ווּן טאָג צו טאָג.

ר א ג נ א ר: (הויבט זיך אויף און גיהט צו צו איהם) דו וואלסט בעסער אהיים געגאנגען, פאָטער. פרוביר זיך דורכשלאָפען —

ב ר א ו ו י ק: (אונגעדולדיג) אפשר זיך לענגן אין בעט? דו ווילסט, איך זאל דערשטיקט ווערן, א?

ק א י א: נעה־זשע אביסעל שפאצירן.

ר א ג נ א ר: מאקע אזוי. איך וועל אויך נעהן מיט דיר.

ב ר א ו ו י ק: (האסטיג) איך נעה ניט ביז ער וועט קומען! איך האָב בעשלאָסען היינט אבענד זיך אויסצוטעננה'ן מיט — (מיט א מאן פון פערשטיקטער ביטערקייט) — מיט איהם — מיט דעם פרינציפאל.

ק א י א: (מיט אנגסט) אָה, ניין, אָנקעל — וואלט דאָך א ביסעל איידער דו טוסט ד א ס!

ר א ג נ א ר: מאקע, פאָטער, וואלט בעסער צו.

ב ר א ו ו י ק: (אָטעמט שווער) האָ — האָ —! א י ך האָב ניט פיעל צייט צו וואלטען.

ק א י א: (זיך צוהערענדיג) שש! איך הער איהם נעהן אויף די טרעפ. (אלע דריי געהען צוריק צו דער אַרביים. א קורצע פאוזע.)

ה א ל ו א ר ד ס א ל נ ע ס: (קומט אַריין פון פאָדער־צימער. ער איז א מאן אין די מיטעלע יאָהרען, געוונד און שטאַרק געבויט, מיט קורץ־געשאָרענע, געגרייזעלטע האָר, א טונקעלען שנור־באָרד און געדיכטע ברעמען. ער טראָט א גרויליך־גרויעם ראָק, פער־קנעפעלט, מיט א שטעהענדיגען קאָלנער און ברייטע לאַצען. אויפ'ן קאָפ א וויכער גרויער הוט און א פאָר פאָרמפאָליעם אונטער זיין אַרעם.)

ס א ל נ ע ס: (שטעהענדיג נעבען טיר און וויזענדיג מיט'ן

פינגער אויף דעם צימער פון די צייכנער, שמילערהויד) זייגען זיי שוין אוועק?

ק א י א : (ווייד, שאקלענדיג מים'ן קאפ) ניין.

(זי נעהמט אראב דעם דאשעק פון איבער די אויגען. ס א ל נ ע ס גענהמ דורך דעם צימער, גיט א וואדף זיין הום אויף א שטוהל, לעגט די פארטאפאליעס אוים'ן טיש ביי דער זאפע, און נעהמט צו צום שרייב־טיש.)

ק א י א : (ועצם פארט איהר שרייבען, נור זי זעהט אוים נערוועז און צומראגען).

ס א ל נ ע ס : (אין דער הויך) וואס פערשרייבט איהר דאס, פריילין פאסלי?

ק א י א : (גיט זיך א וואדף) אה, עס איז נור עפעס, וואס...

ס א ל נ ע ס : לאזט מיר א קוק טאן, פריילין פאסלי. (בויגט זיך צו איהר, מאכט זיך אז ער קוקט אין בוך און זאגט שטי־דערהויד) קאיא!

ק א י א : (ווייד, פארטזעצענדיג דאס שרייבען) וואס איז?

ס א ל נ ע ס : וואדום נעהמט איהר אימער ארונטער דעם דאשעק, וועז איך קום ארויז?

ק א י א : (אין זעלבען טאן ווי פריהער) ווייל מיט איהם זעה איך אוים העסליך.

ס א ל נ ע ס : (שמייכלענדיג) אזוי, ווילט איהר, הייסט עס, ניט אויסזעהן העסליך, קאיא?

ק א י א : אין קיין פאל ניט. ניט אין א י י ע ר ע אוינען.

ס א ל נ ע ס : (גלעט לויבט איהרע האר) אדעמע, ארעמע קאיאלע.

ק א י א : (אנבויגענדיג דעם קאפ) שש! זיי קענען נאך דערהערען.

ס א ל נ ע ס : (שפאצירט ארום אויף דער רעכטער זיים פון צימער, דרעהט זיך אום און שבעהט א ווייל בויט צימער פון די צייכנער) קאל איך דא אימיצער נאכנעפרעגט אויף מיר?

ר א ג נ א ר : (הויבט זיך אויף) יא, דאָס יונגע פּאָר פּאַלק, וואָס ווילען זיך לאָזען בויען א ווילאַ נעבען לאָווסטראנד.

ס א ל נ ע ס : (ברומענדיג) אה, יענע צוויי! זיי מוזען ווארטען. איך בין נאָך אליין ניט זיכער וועגען דעם פּלאַן.

ר א ג נ א ר : (קומענדיג נעהענטער, איינגעהאלטען) זיי האָבען נעוואָלט באַלד זעהן די צייכנונגען.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) נו יא, פערשטעהט זיך, זיי אלע ווילען אלץ אויף גיך.

ב ר א ו ו י ק : (אַרויפקוקענדיג) זיי זאָגען, זיי וואָלטען שוין זעהר וועלען אַרייַנציהען אין אַיינענער היים.

ס א ל נ ע ס : יא, יא — דאָס ווייסען מיר! דעריבער זיי־נען זיי צופריעדען צו נעהמען וואָס מאכט זיך. זיי בעקומען א דאַך איבער זייערע קעפּ — אַן אַרעם, אָבער ניט וואָס מען קען רופען א היים. ניין, איך דאנקע! אויב אַווי, לאָזען זיי נעהן ערגעץ אַנדערסוואו. זאָגט זיי דאָס, וועז זיי וועלען נאָך אמאָל קו־מען.

ב ר א ו ו י ק : (רוקט אַרויף די בריללען אויפ'ן שטערען אוו קוקט אויף איהם פּאַרוואונדערט) ערגעץ אַנדערש. זייט איהר בעריים אויפצוגעבען די ארבייט?

ס א ל נ ע ס : (אונגעדולדיג) יא, יא, דער טייפעל זאָל דאָס נעהמען! אויב עס מוז אַזוי זיין — בעסער דאָס, אַיידער בויען אַהן א שום מאָלק. (אַרויספּלאַצענדיג) אוו דאַן קען איך נאָך די לייטע זעהר ווינציג.

ב ר א ו ו י ק : די לייטע זיינען זיכער נענוג. ראַגנאַר קען זיי. ער איז דאָרט אַן אַיינגעהאַר אין הויז. נאָנץ זיכערע מענשען.

ס א ל נ ע ס : אה, זיכער — זיכער! ניט דאָס בין איך אויסען. מיין נאָט — פערשטעהט איהר מיך אויך ניט? (מיט כעס) איך וועל נאָר ניט האָבען צו טאָן מיט די פ ר ע מ ד ע מענשען. פון מיינטוועגען מענען זיי זיך וועגדען צו וועמען זיי ווילען.

ב ר א ו י ק : (זיך אויפתויבענדיג) מיינט איהר דאס ווירקליך?

ס א ל נ ע ס : (בלאזט זיך) יא, נעווים — זאל דאס מאל זיין אזוי. (שפאציערט איבער'ן צימער.)

ב ר א ו י ק : (וואשט זיך איבער מיט א בליק מיט ראגנאַרען, וועלכער מאכט א וואַרנונגס־צייכען. דאן קומט ער ארויס אין פאדערשטען צימער) קען איך מיט אייך רעדען עטליכע ווערטער?

ס א ל נ ע ס : נעווים.

ב ר א ו י ק : (צו קאיא'ן) נעה אריין אהין אויף א ווייל, קאיא.

ק א י א : (אונרוהיג) אה, אבער אנקעל —

ב ר א ו י ק :טו, ווי איך היים דיר, מיין קינד, און פערמאך די טיר הינטער זיך.

(קאיא גיהט אהן חשק אין צימער פון די צייכנער, זיהט זיך פאלנעסען בעטענדיג און מאכט צו די טיר.)

ב ר א ו י ק : (שמיילער) איך וויל ניט אז די ארעמע קינדער זאלען וויסען, ווי קראנק איך בין.

ס א ל נ ע ס : יא, איהר זעהט זעהר שלעכט אויס די לעצטע צייט.

ב ר א ו י ק : באלד וועל איך אינגאנצען ניט זיין אויף דער וועלט. מיינע כחות נעהען אויס פון טאג צו טאג.

ס א ל נ ע ס : זעצט זיך.

ב ר א ו י ק : איך דאנק אייך — אויב איהר ערלויבט.

ס א ל נ ע ס : (אוועקשטעלענדיג דעם לעהנשטוהל בעקוועמער) אט דא, ביטע. נו?

ב ר א ו י ק : (זעצט זיך שווערליך) דאס וויל איך מיט אייך רעדען וועגען ראגנארען. עס ליעגט מיר א לאסט אויפ'ן קאפ. וואס וועט פון איהם ווערען?

ס א ל נ ע ס : נו, נאטירליך, בלייבט ער ביי מיר אזוי לאנג ווי ער וויל נור אליין.

ב ר א ו י ק : דאָס איז מאקע וואָס איהם נעפעלט ניט. ער פיהלט, אז ער קען מעהר ביי אייך ניט פערבלייבען.

ס א ל נ ע ס : פאר וואָס? מיר דאכט, עס נעהט איהם דאָ נאנץ גוט, אויב ער וויל מעהר נעהאלט וועל אייך נערן...

ב ר א ו י ק : ניין, ניין, ניט דאָס איז דער עיקר. (אונגעדולדיג) פריהער אדער שפעטער מוז ער דאָך אויך האָבען די מעגליכקייט צו טאָן עפעס זעלבסטשטענדיג.

ס א ל נ ע ס : (נים קוקענדיג אויף איהם) דענקט איהר, אז דאנאר האָט נענוג טאלאנט צו ארבייטען זעלבסטשטענדיג?

ב ר א ו י ק : ניין, אָט דאָס איז מאקע דער אומגליק — איך האָב אָנגעהויבען צוויפלען אין דעם יונג, וויל איהר האָט נאָך קיין מאָל קיין איין גוט וואָרט וועגען איהם ניט נעזאָגט. און דאָך, שיינט מיר, אז אין איהם זאָל עפעס זיין — עס איז אונמעגליך, אז ער זאָל נאָר קיין טאלאנט ניט האָבען.

ס א ל נ ע ס : אָבער ער האָט נאָך נאָרנישט נעלערנט — אויסער, נאטירליך, צו צייכנען.

ב ר א ו י ק : (קוקט אויף איהם מיט פערבאָרגענעם האָס און זאָגט הייזערדיג) א י ה ר האָט זעהר וועניג נעלערנט, וועג איך האָב אייך בעשעפטיגט. דאָך האָט דאָס אייך ניט צוריקגעהאלטען פון נעהמען זיך צו דער ארבייט — (אטעמט שווער) שטייגען הויך, און ארויסנעהמען דעם ווינר פון מיינע זענלען — פון מיינע — און פיעלע אנדערע.

ס א ל נ ע ס : יא, זעהט איהר — מ י י נ ע אומשטענדען זיינען נעווען נינסטיגע.

ב ר א ו י ק : דאָ זייט איהר נערעכט. דער שיקזאל איז נעווען נוט צו אייך. אָבער ווי האָט איהר דאָס הארץ צו לאָזען מיך אוועקגעהן פון דער וועלט — ניט האָבענדיג נעזעהען וואָס דאנאר קען אויפטאָן? און דאָן וואָלט איך טאקע זעהר וועלען זיי זעהען פערהיראטעט — איידער איך שטארב.

ס א ל נ ע ס : (שארף). היימט עס, זי וויל דאָס אזוי?

ב ר א ו י ק : ניט אזוי קאיא ווי דאנאר. ער רעדט וועי-

גען דעם יעדען מאָג. (בעטענדיג) אָה, איהר מוזט — איהר מ ו ז ט איהם העלפען קריגען עפּעס זעלבסטשטענדיגע ארבייט! איך מ ו ז זעהן וואָס דער יונג קען אויפטאָן. איהר הערט?

ס א ל נ ע ס: (צורייצט) איהר קענט דאָך ניט ערוואַרטען אז איך זאָל איהם קריגען בעשטעלונג פון דער לבנה!

ב ר א ו ו י ק: איצט האָט ער גראָד א געלעגנהייט צו קריגען א גוטע בעשטעלונג, אן אויסגעצייכענטע שטיקעל ארבייט.

ס א ל נ ע ס: (אונרוהיג און צומישט) האָט ער ווירקליך?

ב ר א ו ו י ק: וועז א י ה ר זאָלט געבען אייער צושטימונג.

ס א ל נ ע ס: וואָס פאר אן ארבייט מיינט איהר?

ב ר א ו ו י ק: (א ביסעל צוריקגעהאלטען) ער קען קריגען צו בויען יענע ווילאַ ביי לאווסטראנד.

ס א ל נ ע ס: יענע! אָבער יענע ווילּ איך דאָך אליין בויען!

ב ר א ו ו י ק: אָה, אָבער איהר ווילט דאָך דאָס ניט זעהר שטארק.

ס א ל נ ע ס: (ווערענדיג אויפגערעגט) איך ווילּ דאָס ניט! איך! ווער וואָגט דאָס צו זאָגען?

ב ר א ו ו י ק: איהר האָט דאָס ערשט אליין געזאָגט.

ס א ל נ ע ס: אָה, קימערט זיך ניט וועגען דעם וואָס איך ז א ג. — וואָלטען זיי דען געגעבען ראָגנארען די ארבייט?

ב ר א ו ו י ק: יא. פערשטעהט איהר מיך, ער קען די פאַמיליע. און דאָן האָט ער — נור אזוי צום שפאס — געמאכט צייכנונגען, אויסרעכענונגען און אזוי ווייטער —

ס א ל נ ע ס: זיינען זיי צופריעדען מיט די צייכנונגען? איך מיין די מענשען, וואָס דארפען דאָרט וואָהנען?

ב ר א ו ו י ק: יא, וועז איהר זאָלט זיי נור דורכקוקען און זאָגען אז זיי זיינען גוט.

ס א ל נ ע ס: דאָן וואָלטען זיי געלאָזט ראָגנארען בויען זייער הויס?

ב ר א ו י ק : זיי זיינען זעהר צופרידען מיט זיין פּלאן. זיי האלטען עס פּאר גאנץ אריגינעל.

ס א ל נ ע ס : אהא ! אריגינעל ! ניט די אלטמאדישע זאכען, וואס איך בריינג נעווען הנליך ארויס.

ב ר א ו י ק : עס האט זיי נעשיינט צו זיין א נ ד ע ר ס.

ס א ל נ ע ס : (מיט אוינגעהאלטענע אויפגערעגטקייט) הייסט עס, זיי זיינען נעקומען אהער צו ראנגארען — וועלן איך בין דא ניט נעווען !

ב ר א ו י ק : זיי זיינען נעקומען צו א י ך — און צו דערזעלבער צייט, נאכצופרעגען אויב איהר ווילט זיך ניט צוריק־ציהען —

ס א ל נ ע ס : (מיט כעס) צוריקציהען זיך ! איך !

ב ר א ו י ק : אין פאל איהר וואלט דענקען, אז ראנגאר'ס צייכנונגען...

ס א ל נ ע ס : איך ! צוריקציהען זיך פון אייער זוהנ'ס וועגען !

ב ר א ו י ק : זיי האבען נעמיינט זיך צוריקציהען פון דעם אבמאך.

ס א ל נ ע ס : אה, עס איז אלץ איינס. (לאכט מיט כעס) הייסט עס, אזוי איז דאס, הא ? האלוואדר סאלענס דארף שוין זעהן זיך צוריקציהען ! מאכען פלאץ פאר די יונגע ! פילייכט פאר די נאר יונגענקע ! ער דארף מאכען פלאץ ! פלאץ ! פלאץ !

ב ר א ו י ק : וואהרום דען, מיין נאט ! עס איז דאך זיכער דא פלאץ פאר מעהר ווי איין מענשען.

ס א ל נ ע ס : אה, עס איז נאר ניטא אזוי פיעל איבעריג פלאץ, ווי איהר מיינט. נור ווי די זאך זאל ניט זיין — איך וועל זיך קיין מאל ניט צוריקציהען ! איך וועל קיין מאל קיינעם קיין פלאץ ניט אבטרעטען ! קיין מאל ניט פרייווילינ ! קיין מאל אין מיין לעבען וועל איך ד א ס ניט טאן !

ב ר א ו י ק : (חויבט זיך אויף מיט מיה) דאן זאל איך, _ הייסט עס, אוועקגעהן פון דער וועלט אהן א שום נעוויסהייט ? אהן

א שיין פון גליק? אָהן א שום גלויבען און פערטרויען אין ראַנגא־
רען? ניט האָבענדיג נעזעהן כאָטש אײַן שטיקעל ארבייט זיינע?

מ ו ז עס אזוי זיין?

ס א ל נ ע ס : (קעהרט זיך אום האַלב אָן א זיים און סורטעלט)
ה'ם — פרעגט מיך אצונד נישט מעהר.

ב ר א ו ו י ק : אָבער איין זאַך ענטפערט מיר: מוז איך
אוועק פון'ם לעבען אין אזא פאַלשטענדיגען דלות?

ס א ל נ ע ס : (שיינט צו קעמפפען מיט זיך אַליין; ענדליך
זאָגט ער אין א שטילען אָבער בעשלאָסענעם טאָן) איהר מוזט אוועק
פון לעבען אזוי גוט ווי איהר קענט.

ב ר א ו ו י ק : נו, זאַל זיין אזוי. (געהט דורכ'ן צימער).

ס א ל נ ע ס : (געהט איהם נאָך, האַלב פערצווייפעלט) פער־
שטעהט איהר דען ניט, אז איך קען ניט אַנדערש? וואָס איך בין,
בין איך, און איך קען מיין נאטור ניט ענדערען!

ב ר א ו ו י ק : ניין, ניין, דאָס קענט איהר מסתמא ניט.
(ער וואַקעלט און שפּאַרט זיך אָן אָן זאַפּא־טיש) קען איך קרינגען א
גלאָז ווַאסער?

ס א ל נ ע ס : נעווים, נעווים! (גיסט אָן א גלאָז ווַאסער און
דערלאַנגט איהם).

ב ר א ו ו י ק : איך דאַנק אייך (מרינקט און שטעלט צוריק
אוועק די גלאָז).

ס א ל נ ע ס : (געהט צו און עפענט די טיר פון די צייכענער'ס
צימער) קומט אריין און פיהרט אוועק אייער פאַטער אהיים.

(ר א נ נ ע ר חויבט זיך שנעל אויף. ער און ק א י א קומען
אַריין אין ארבייט־צימער).

ר א נ נ א ר : וואָס איז נעשעהן, פאַטער?

ב ר א ו ו י ק : ניב מיר דיין האַנד. איצטער קענען מיר
נעהן.

ר א נ נ א ר : גוט. און דו, קאיא, האַסט זיך אויך נעראַרשט
אַנטון און נעהן.

ס א ל נ ע ס : פרויליך פאסלי מוז דא בליבען א ווילע. איך ווילן זי זאל אנשרייבען א בריעף.

ב ר א ו ו י ק : (קוקט אויף סאלנעסטן) גוטע נאכט. שלאפט רוהיג — אויב איהר קענט.

ס א ל נ ע ס : גוטע נאכט.

(ב ר א ו ו י ק און ר אנ נ א ר געהען שרויס דורכ'ן פארדער-צימער. ק א י א גייהט צו צום שרייבטיש. ס א ל נ ע ס שטעהט מיט אן ארבגעלאזענעם קאפ בוי דער רעכטער זייט פון לעהנשטוהל).

ק א י א : (אונזיכער) מיינט איהר מאקע א בריעף ? —

ס א ל נ ע ס : (קורץ) ניין, נעווים ניט. (קוקט אויף איהר שטרענג) קאיא !

ק א י א : (שטיל, מיט אנגסט) נו ?

ס א ל נ ע ס : (ווייזט אן, בעפעהלענדיג, אויף א פלאץ) קומט אהער ! שנעל !

ק א י א : (ניט אויפענדיג) יא.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) נעהענטער !

ק א י א : (פאלגענדיג) וואס ווילט איהר פון מיר ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר א ווילע) דארף איך עס א י י ך דאנקען פאר דאס אלעס ?

ק א י א : ניין, ניין, גלויבט עס ניט !

ס א ל נ ע ס : אבער, זאגט דעם אמת — איהר ווילט חתונה האבען ?

ק א י א : (ווייך) ראנאר און איך זיינען פערלאבט שוין פיער—פינף יאהר, און דעריבער —

ס א ל נ ע ס : און דעריבער, דענקט איהר, איז שוין צייט, עס זאל נעמען אן ענדע. ניט וואהר ?

ק א י א : ראנאר און דער אנקעל זאגען איך זא ל. דענק איך, אז איך וועל מוזען נאכגעבען.

ס א ל נ ע ס : (עדעלער) קאיא, האסט איהר ניט, אין גרונד גענומען, אביסעל ליעב ראנארען ?

ק א י א : איך האָב ראַנגארען אַמאָל זעהר ליעב נעהאַט — אַיידער איך בין צו אייך געקומען.

ס א ל נ ע ס : אָבער איצט שוין ניט מעהר ? נאָר אין נאַנ־צען ניט ?

ק א י א : (לוידענשאַפטליך, אויסשטרעקענדיג צו איהם איהרע צוזאַמענגעלעגטע הענד) אָה, איהר ווייסט נאָך נוט אז איצט איז דאָ נור אייגער, וועמען איך ליעב ! אַיין אייגציגער אין דער נאַנ־צער וועלט. איך וועל שוין מעהר קיין מאָל קיין אנדערען ניט ליעבען !

ס א ל נ ע ס : יאָ, איהר זאָגט אזוי און דאָך נעהט איהר אוועק — און לאָזט מיך אַליין מיט אזוי פיעל זאַכען אויף מיין קאָפּ.

ק א י א : אָבער, קען איך דען ניט בלייבען מיט אייך, אפילו וועז ראַנגאר — ?

ס א ל נ ע ס : (צוריקווייזענדיג דעם געדאַנק) ניין, ניין, דאָס איז אונמענליך. אויב ראַנגאר וועט מיך פערלאָזען און אַנ־פאַנגען ארבייטען זעלבסטשטענדיג, דאַן וועט ער אייך נעווים אליין דאַרפען.

ק א י א : (ברעכענדיג די הענד) אָה, איך ק ע ן זיך פון אייך ניט שיידען !— עס איז דורכאוים אונמענליך !

ס א ל נ ע ס : אויב אזוי, זעהט זשע, טרייבט ארוים די נאַרישע נעראַנקען פון ראַנגארס קאָפּ. האָט זיך מיט איהם התונה ווי פיעל איהר ווילט — (עכדערט דעם טאָן) איך מיין — לאָזט איהם ניט אוועקווארפען די נוטע שטעלע, וואָס ער האָט ביי מיר, וויל אזוי קען איך א י י ך אויך האַלטען, ליעבע קאיא.

ק א י א : אָה, יאָ, ווי נוט דאָס וואַלט נעווען, וועז עס זאָל נור מענליך זיין.

ס א ל נ ע ס : (נעהמט ארום איהר קאָפּ מיט בויידע הענד. שטיל) וויל איך ק ע ן אָהן אייך ניט זיין, איהר פערשטעהט. איך מוז אייך יעדען טאָג האָבען נעבען זיך.

ק א י א : (נערוועז ענטציקט) מיין נאָט ! מיין נאָט !

ס א ל נ ע ס : (קושם איהרע האאר) קאיא — קאיא !

ק א י א : (זינקט ארונטער נעבען איהם) אה, ווי גוט איהר זייט צו מיר ! ווי אונבעשרייבליך גוט איהר זייט !

ס א ל נ ע ס : (היציג) שטעהט אויף ! אום גאטעם ווילען שטעהט אויף ! מיר דאכט, איך הער אימעצען קומען !

(ער העלפט איהר אויפשטעהן. זי שלעפט זיך צו צום שרייב־טיש.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס קומט אריין פון טיר רעכטס. זי זעהט אוים מאגער און אויסגעצעהרט פון צרות, אבער עס זיינען אין איהר דא סימנים פון שמאליגער שעהנהיים. בלאנדע לאקען. געשמאקפאל געקליידעט אין גאנצען אין שווארצען. רעדט שמיל און אין א וויינעדיגער שטימע.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (אין טיר) האלוואדר !

ס א ל נ ע ס : (קעהרט זיך אום) דאס ביסט דו, ליעבע — ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וואדפענדיג א בליק אויף קאיא'ן) איך האב מורא, איך שטער אייך.

ס א ל נ ע ס : דורכאוים ניט. פריילין פאסלי האט נור א קורצען בריעף צו שרייבען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: יא, דאס זעה איך.

ס א ל נ ע ס : וואס ווילסט דו, אלינא ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך האב דיר נור נעוואלט זאגען, אז דר. הערדאל איז אין גאסט־צימער. וועסט פילייכט אריינגעהן זיך זעהן מיט איהם, האלוואדר ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר מיט פערדאכט) ה'ם — איז דער דאקטאר אזוי שטארק נערן מיט מיר צו רעדען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, ניט גראד זעהר שטארק, ער איז אייגענטליך נעקומען צו מיר. אבער, אז ער איז שוין דא, וואלט ער דיך אויך וועלען זעהן.

ס א ל נ ע ס : (לאכט צו זיך אליין) יא, וואהרשיינליך. נו בעט איהם, ער זאל ווארטען א ווייל.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועסט דו שפעטער אריין קומען ?

ס א ל נ ע ס : פילייכט, שפּעטער, שפּעטער, ליעבע אלינע, באלד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וואַרפט נאָך א מאָל א בליק אויף קאיא'ן.) נו, זאָלסט דו שוין ניט פּערנעסען, האלוואַרד. (נעהט ארויס און פּערמאַכט די טיר הינטער זיך.)

ק א י א : (וויין) מיין נאָט, מיין נאָט — די גנעדינע פרוי מוז אודאי האָבען עפּעס א שלעכטע מיינונג וועגען מיר !

ס א ל נ ע ס : אָה, ניט א האָאר ! ניט ערנער ווי אימער, יערענפאלס. אָבער בעסער נעהט איצט אוועק, קאיא.

ק א י א : יא, יא, איצט מוז איך נעהן.

ס א ל נ ע ס : (שטרענג) און נעדענקט צו ברענגען אין אָרדנונג יענע נעשיכטע פּאר מיר, איהר הערט ?

ק א י א : אָה, וועז עס וואָלט זיך נור וועגדעז אָן מיר. —

ס א ל נ ע ס : איך ו י ל דאָס האָבען אין אָרדנונג נעבראכט, זאָג איך ! און מאקע מאָרגען — ניט איין מאָג שפּעטער !

ק א י א : (דערשראָקען) אויב עס קען אנדערס ניט זיין, בין איך בעריים צו מאכען אָן ענדע מיט איהם.

ס א ל נ ע ס : (מיט כעס) אָן ענדע מאכען ? זענט איהר פערריקט ? איהר ווילט נאָר מאכען אָן ענדע ?

ק א י א : (פערצווייפעלט) יא, אויב נויטהיג. ווייל איך מ ו ז — איך מ ו ז בלייבען מיט איך ! איך קען פון איך ניט אוועקנעהן ! דאָס איז נאָר — נאָר אונמענליך !

ס א ל נ ע ס : (ארויספלאַצענדיג מיט א מאָל) אָבער צום טייפעל — וואָס וועט דאן זיין וועגען ראנגארען ! ראנגאר איז עס דאָך וועלכען איך...

ק א י א : (קוקט אויף איהם מיט צושראָקענע אויגען) הייסט עס, אז די הויפּט זאך איז צוליעב ראנגאר'ן וואָס איהר — וואָס איהר...

ס א ל נ ע ס : (וועדענדיג גלאַסענער) ניין, ניין, נעווים ניט ! איהר פערשטעהט מיך אויך ניט. (עדעל און וויך) נעווים זייט א י ה ר דאָס, וועמען איך ווי'ל האלטען — אייך הויפּטזעכליך,

קאיא. נור טאקע דערפאר מוזט איהר זעהן, אז ראגנאר זאל ניט אוועקווארפען זיין שטעלע. נו — איצט געהט אהיים.

ק א י א : יא, יא, — א גוטע נאכט !

ס א ל נ ע ס : א גוטע נאכט. (ווי זי געהט אוועק) אך ! וואס א ווייל ! זיינען ראגנאר'ס צייכנונגען דארטען ?

ק א י א : איך האב ניט בעמערקט, ער זאל זיי האבען גענומען מיט זיך.

ס א ל נ ע ס : נו, נעהט זשע ארויז און זוכט זיי מיר אויס. אפשר וועל איך זיי איבערקוקען.

ק א י א : (גליקליך) אה, יא, איך בעט אייך, טוט עס !

ס א ל נ ע ס : פון אייערט וועגען, ליעבע קאיא. נו, גיט־זשע מיר זיי גליך !

ק א י א : (געהט געשווינד אריין אין צימער פון די צייכנער, זוכט מיט אנגסט אין טיש־קעסטעל, נעהמט ארויס א פארטפאליע אי־ברענג עס ארויז) אט דא זיינען אלע צייכנונגען.

ס א ל נ ע ס : גוט. לענט זיי דארט אוועק אויפ'ן טיש.

ק א י א : (אוועקלעגענדיג די פארטפאליע) איצט, א גוטע נאכט . (מיט א מאן פון געבעם) זון דענקט וועגען מיר צו גוטען.

ס א ל נ ע ס : אה, דאס טוה איך אימער. א גוטע נאכט, ליעבע קאיאלע. (קוקט רעכטס) נו, איצט נעהט, נעהט שוין !

(פ ר ו י ס א ל נ ע ס און ד ר. ה ע ר ד ע ל קומען אריין דורך די מיר רעכטס. ער איז אן עלטערער, דיקער מאן מיט א רוב־דען, גוטען געזיכט, ראזירט, מיט דינע, העלע חאר און גאלדענע ברילען).

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (נאך שלץ שטעהענדיג אויפ'ן שוועל) האלוואדד, איך קען דעם דאקטאר שוין לענגער ניט פערהאלטען.

ס א ל נ ע ס: נו ,קומט אריין דא.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (צו קאיא'ן, וועלבע פערדרעהט דעם לאמפ אויפ'ן שרייב טיש) האט איהר שוין אנגעשריבען דעם בריעף, פרייליז פאסלי ?

ק א י א : (צומישט) דעם בריעף — ?

ס א ל נ ע ס : יא, עס איז נעווען א נאנץ קורצער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ער האָט נעמוזט זיין זעהר קורץ.

ס א ל נ ע ס : איצט קענט איהר נעהן, פרייליז פאָסלי, און קומט אין צייט מאָרגען פריה.

ק א י א : נעווים וועל איך קומען אין צייט. א נוטע נאכט, גנעדיגע פרוי. (זי גיהט ארויס דורכ'ן הינטערצימער.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דו מוזט זיין זעהר צופריעדען מיט איהר, האלוואָרד, — מיט פרייליז פאָסלי.

ס א ל נ ע ס : יאָ, ווירקליך. זי איז נוצליך אין פערשיעדענע הינזיכטען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אזוי זעהט עס אוים.

ד ר. ה ע ר ד ע ל : איז זי א נוטע בוכהאלטערין אויך ?

ס א ל נ ע ס : נו נעווים, עפעס פראקטיקע האָט זי דאָך נעהאָט אין די צוויי יאָהר. און דאן איז זי אזוי נוטמוטיג און נעהאָרזאם.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יאָ, דאָס מוז זיין זעהר אננענעהם —

ס א ל נ ע ס : יאָ. בפרט וען מען איז ניט נעווענהנט דערצו.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט מילדען שאָהוואורף) האלוואָרד, קענסט דו דאָס זאָגען ?

ס א ל נ ע ס : אָ, ניין, ניין, ליעבע אלינע ; פערצייה מיר.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : עס מאכט ניט אוים. נו, דאקטאָר, וועט איהר קומען טהיי טרינקען מיט אונז ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : איך דאַרף נור איין קראנקען בעזוכען, און דאן קום איך צוריק.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר זייט זעהר ליעבענסווירדיג. (זי גיהט ארויס דורך די מיר רעכטס.)

ס א ל נ ע ס : איהר אויילט זיך, דאקטאָר ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : ניין, דורכאוים ניט.

ס א ל נ ע ס : קענען מיר זיצען און שמועסען אביסעל ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : מיט דעם גרעסטען פערגנוגען.

ס א ל נ ע ס : לאָמיר זשע זיך אנידערזעצען. (ווייזט דעם

דאקטאר אויף דעם שאקעל־שמוהל און אליין זעצט ער זיך אין לעהנ־
שמוהל ; מיט א פארשענדען בליק) זאגט, האט איהר עפעס בעמערקט
אויף אלינען ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : איהר מיינט נאר־וואס, וועז זי איז דא
נעווען ?

ס א ל נ ע ס : יא. אין איהר בענעהמען צו מיר. האט
איהר נארניט נעמערקט ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : (שמייכלענדיג) נו, הערט — דאס מוז
יעדערער מערקען. אייער פרוי — ה'ם —

ס א ל נ ע ס : נו ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : אז אייער פרוי איז ניט שטארק פער־
ליעבט אין דיעזער פריילין פאסלי.

ס א ל נ ע ס : איז דאס אלעס ? ד א ס האב איך
בעמערקט.

ה ע ר ד ע ל : און עס איז מיר אייגענטליך קיין וואונדער ניט.

ס א ל נ ע ס : וואס איז איך ניט קיין וואונדער ?

ה ע ר ד ע ל : וואס זיא איז ניט שטארק צופריעדען, אז
איהר זאלט נאנצע טעג נעבען זיך האבען אן אנדער פרויענצימער.

ס א ל נ ע ס : נו, איז דעם, קען זיין, זייט איהר נערעכט.
און אלינע אויך. אבער ד א ס — דאס קען אנדערש ניט זיין.

ה ע ר ד ע ל : קענט איהר דען ניט קריגען קיין בוכהאלטער ?

ס א ל נ ע ס : דעם ערשטען־בעסטען וואס וואלט זיך מאכען ?
ניין, א דאנק אייך — דערמיט קען איך קיינמאל ניט זיין אויב־
שטימיג.

ה ע ר ד ע ל : אבער אויב אייער פרוי — ? איך מיין, ווי
איז, א שטייגער, אויב דאס איז פאר אייער פרוי, מיט איהר שוואר־
כען נעזונד, א צו־גרויסע אויפרעגונג ?

ס א ל נ ע ס : נו, דאן, קומט מיר אוים צו זאגען, אז מען קען
דערצו נאר ניט העלפען. איך מ ו ז האלטען קאיא פאסלי.
קיינער קען ניט פערנעהמען איהר שטעלע.

ד ר. ה ע ר ד ע ל : קיינער ניט ?

ס א ל נ ע ס : ניין, קיינער ניט.

ה ע ר ד ע ל : (צורוקענדדיג נעהענמער זיין שמוחל). הערט מיך אויס, מיין ליעבער הערר סאלנעס. מעג איך אייך פרעגען אן אינטימע פראגע ?

ס א ל נ ע ס : ביטע.

ה ע ר ד ע ל : פרויען, פערשטעהט איהר מיך, האבען אין נעוויסע הינזיכטען א פערדאמט שארפען אינסטינקט.

ס א ל נ ע ס : דאס האבען זיי ווירקליך, קיין צווייפעל ניט. אבער — ?

ה ע ר ד ע ל : נו, גוט. הערט זשע ווייטער. וועז אייער פרוי קען אזוי ניט ליידען אט די קאיא פאסלי — ?

ס א ל נ ע ס : נו, איז וואס ?

ה ע ר ד ע ל : האט זי דען ניט גאר — גאר קיין שום שאטען פון אן אורזאך פאר אזא אינסטינקטיווע שנאה ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהם זיך אויפהויבענדיג) אהא !

ה ע ר ד ע ל : האט ניט קיין פעראיבעל — אבער ה א ט זי ניט ?

ס א ל נ ע ס : (קורץ און שארף) ניין.

ד ר . ה ע ר ד ע ל : אזוי גאר, קיין שום אורזאך ?

ס א ל נ ע ס : קיינע, אויסער איהר אייגענע פערדעכטיגע נאטור.

ה ע ר ד ע ל : איך וויים, אז איהר האט פיעלע פרויען גע־קענט אין אייער לעבען.

ס א ל נ ע ס : דאס לייקען איך ניט.

ה ע ר ד ע ל : און אייניגע פון זיי האט איהר נאנץ נארן נעהאט.

ס א ל נ ע ס : אה, יא, דאס איז אויך אמת.

ה ע ר ד ע ל : אבער, וואס אנבעלאנגט פריילין פאסלי — ? הייסט עס, איז דאס גאר ניט דער פאל ?

ס א ל נ ע ל : ניין, ניט פון מ י י ן זייט.

ה ע ר ד ע ל : אבער, פון דער אנדערער זייט ?

ס א ל נ ע ס : אזעלבע פראגען, שיינט מיר, האָט איהר קיין רעכט ניט צו פרענען, דאקטאר.

ה ע ר ד ע ל : אמת, אבער, פערשטעהט איהר, מיר שמועסען דאָך וועגען אייער פרוי'ס אינסטינקטיוועז נעפיהל.

ס א ל נ ע ס : גאנץ ריכטיג. און, דעם אמת זאגענדיג (רעדט שטילער), איז אלינעס אינסטינקטיוועז נעפיהל, ווי איהר רופט עס, אין א נעוויסען זינן גארניט אזוי וויט פון וועג.

ה ע ר ד ע ל : אה, זעהט איהר שוין !

ס א ל נ ע ס : (זעצט זיך) דר. הערדעל — איך וועל אייך דערצעהלען א זאגדערבארע בעשיכטע — אויב איהר האָט חשק אויסצודערען.

ה ע ר ד ע ל : זאגדערבארע געשיכטען הער איך אימער נערן.

ס א ל נ ע ס : נו, נוט. איך רעכען איהר נעדענקט נאָך, אז איך האָב אריינגענומען קנוט בראָוויק מיט זיין זוהן צו זיך — וועז דעם אלטע'ס נעשעפטען האבען אנגעהויבען צו גיהן זעהר שלעכט.

ה ע ר ד ע ל : יע, דאָס וויים איך.

ס א ל נ ע ס : אין גרונד נעמומען זיינען זיי, וויסט איהר, ביידע זעהר בעהיגע מענשען. יעדער פון זיי האָט טאלאנט אין זיין פאך. נו, האָט זיך אבער דעם זוהן פערגלוסט א חתן צו ווערען ; און אז ער איז נעווארען א חתן האָט ער שוין נאטירליך, נעוואלט חתונה האבען און אנפאנגען בויען זעלבסטשטענדיג. אזוי זיינען שוין אלע יונגע לייט.

ה ע ר ד ע ל : (לאבענדיג) יא, זיי האבען א שלעכטע נעווהנהייט צו וועלען חתונה האבען.

ס א ל נ ע ס : גאנץ ריכטיג. עס האָט אבער, פערשטעהט זיך, פאר מיר ניט נעלוינט ; ווייל איך האָב אליין נעדארפט האבען ראנגארען — און דעם אלטען אויך. ער איז אויסגעצייכענט נוט אויך אויסצורעכענען דעם אויסהאלט פון נעשפאנטקייט און

די קובישע מאסען — מיט די אלע איבערינע פערדרעהענישען דאר־
טען, פערשטעהט איהר מיך.

ה ע ר ד ע ל : אה, יא. דאס איז אהן צוויייפעל זעהר
וויכטיג.

ס א ל נ ע ס : נעווים. אבער ראנגאר האט זיך איינגע־
שפארט, אז ער ווי ל ניט אנדערש ווי אנפאנגען ארבייטען פאר זיך.
עס האבען קיין רייד ניט געהאלפען.

ה ע ר ד ע ל : און ער איז פון דעסטוועגען דאך נעבליבען
ביי אייך.

ס א ל נ ע ס : אט וועל איך אייך דערצעהלען ווי אזוי דאס
איז נעווארען. איין מאל איז אט די מיידעל, קאיא פאסלי, נעקומען
אהער זיי זעהען וועגען עפעס — פריהער איז זי דא קיין מאל ניט
נעווען — און ווען איך האב בעמערקט ווי שטארק פערליעבט זיי
זיינען אוינס אין צוויי־טען, איז מיר אריין א נעראנק אין קאפ :
ווען עס גיט זיך מיר איין אריינצוקריגען זי אהער אין ביורא, וואלט
דאן ראגנאר אפשר אויך נעבליבען ביי מיר.

ה ע ר ד ע ל : דאס איז טאקע גאר ניט נעווען קיין שלעכטער
אוינפאל.

ס א ל נ ע ס : יא. אבער דאמאלסט האב איך קיין אוינציג
ווארט ניט נעזאגט וועגען דעם. איך בין נור נעשטאנען און האב
נעקוקט אויף איהר, און נעהאלטען אין איין שטארקען ו ו ע ל ע ן,
אז איך זאל זי קענען דא האבען. דאן האב איך צו איהר נערעדט
א פאר פרייגדליכע ווערטער — וועגען פערשיעדענע זאכען. און
זי איז זיך אוועק געגאנגען.

ה ע ר ד ע ל : נו ?

ס א ל נ ע ס : קורץ און גוט, אויף מארגען, שפעט אין
אבענד, וועלן ראגנאר און בראוויק זיינען שוין נעווען אוועקגענאנ־
גען אהיים, איז זי נאך א מאל נעקומען און האט זיך אזוי בענומען
פונקט ווי איך וואלט שוין נעהאט אבנעמאכט מיט איהר.

ה ע ר ד ע ל : אבנעמאכט ? וועגען וואס ?

ס א ל נ ע ס : מאקע וועגען דאס, וואס איך האב זיך אריינ־

נענומען אין זין, אָבער האָב קיין איין אייִנציג וואָרט ניט נעזאָגט.

ה ע ר ד ע ל : דאָס איז מערקווירדיג.

ס א ל נ ע ס : יא, ניט וואָהר ? זי האָט זיך נאָכנעפרעגט וואָס זי האָט דאָ צו טאָן, צי זי קען גליִיך אויף מאָרגען אָנפאַנגען א. ז. וו.

ה ע ר ד ע ל : דענקט איהר ניט, אז זי האָט דאָס נעטאָן, כדי צו קענען זיין צוזאַמען מיט איהר תתן ?

ס א ל נ ע ס : דאָס האָב איך אויך נעקלערט אין אָנפאַנג. אָבער ניין, ניט דאָס איז נעווען די אורזאַך. זי האָט זיך פון א י ה ם אין גאַנצען דערווייטערט, ווי נור זי איז אַהער צו מיר נעקומען.

ה ע ר ד ע ל : וואָס, זי איז דאָן אריבערנעגאַנגען צו אייִך ?

ס א ל נ ע ס : יא, אין גאַנצען. מאַכט זיך א מאָל אז איך גיב א קוק אויף איהר, וועט זי שטעהט צו מיר מיט'ן רוקען, מערק איך, אז זי פיהלט עס. זי פלאַטערט און וועט אן אויפגעציטערטע ווי נור איך קום צו איהר. וואָס דענקט איהר וועגען דעם ?

ה ע ר ד ע ל : הם — דאָס לאָזט זיך שוין ערקלערן.

ס א ל נ ע ס : נו גוט, אָבער ווי ערקלערט איהר די אנדער זאַך — וואָס זי האָט נענלויבט אז איך האָב איהר נעזאָגט דאָס, וואָס איך האָב נור נעוואָלט און פערלאַנגט — שטיל —אין זיך — מיר זאָגן מיר אליין ? וואָס זאָגט איהר דערצו ? קענט איהר דאָס ערקלערן, הערר דאָקטאָר ?

ה ע ר ד ע ל : ניין, דאָס נעהם איך זיך ניט אונטער.

ס א ל נ ע ס : איך האָב עס פריהער נעוואוסט. דערפאר טאַקע האָב איך קיין מאָל ניט נעוואָלט רעדן וועגען דעם. אָבער נאָך אַלעם דעם איז עס, פערשטעהט איהר מיך, א פערפלוכטע אָנ-שיקענגיש אויף מיין קאָפּ. איך מוז אָט אזוי כסדר, טאָג איין טאָג אויס זיך בענעהמען פונקט ווי איך וואָלט — און עס איז טאַקע אויך א פערבראָכען נעגען דער ארעמער מיידעל. (האַסטיג) אָבער איך קען ניט אנדערש. דען אויב זי וועט ענטלויפען פון מיר — דאָן וועט ראַנאַר אויך אוועקגעהן.

ה ע ר ד ע ל : און איהר האָט אייער פרוי ניט דערצעהלט דעם גאנצען אמת וועגען דער נעשיכטע ?

ס א ל נ ע ס : ניין.

ה ע ר ד ע ל : אבער דו, ליעבער גאָט, מאַרוואָם דען ניט ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט זיך איין אין איהם און זאָגט שטיל) יוויל איך נעפין א מין — א מין אנגענעהמע זעלבסט־קוועלעריי אין דעם וואָם איך לאָז אליינען מיר צו טהאָן אן אונרעכט.

ה ע ר ד ע ל : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) איך הייב ניט אָן פערשטעהן וואָם איהר מיינט.

ס א ל נ ע ס : פערשטעהט איהר מיך, עס קומט אויס, ווי איך וואָלט דערמיט אבגעצאָהלט א קליינעם טהייל פון א נרויסען, שרעקליכען חוב —

ה ע ר ד ע ל : א חוב צו אייער פרוי ?

ס א ל נ ע ס : יא ; און דאָס העלפט א ביסעל צו בערוהיגען דעם נעמיטה. עס לאָזט זיך א ווייל לייכטער אטעמען, פערשטעהט איהר.

ה ע ר ד ע ל : נא, דער נוטער יאָהר וויים עס. איך הייב ניט אָן זעהען —

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף, אונטערברעכענדיג) נו, נו, נו, מיר וועלען מעהר נישט וועגען דעם ניט רעדען. (ער גיעהט איבער'ן צימער, קעהרט זיך אום און שטעלט זיך אָב ביים טיש. קוקט אויפ'ן דאָקטאָר מיט א גנבי'שען שמייכעל) איהר דיינקט, וואהרשיינליך, אז איצט האָט איהר ביי מיר אלעס אַרויסגעצוויינגען, דאָקטאָר ?

ה ע ר ד ע ל : (אביסעל גערייצט) אַרויסגעצוויינגען ? איך הייב נאָך א מאָל ניט אָן צו וויסען וואָם איהר מיינט, הער סאָלנעס.

ס א ל נ ע ס : אה, קומט אַרויס אָפען ; איך האָב עס דאָך נאָנץ קלאָר נעזעהן.

ה ע ר ד ע ל : וואָם האָט איהר נעזעהן ?

ס א ל נ ע ס : (שטיל און לאַנגזאָם) אז איהר האָט פון מיר שטילערהייט קיין אויג ניט אַראָבגענומען.

ה ע ר ד ע ל : איך ! און צוליעב וואָס, אום גאָטעס ווי-
לען — זאָל איך ד א ס טאָן ?

ס א ל נ ע ס : ווייל איהר דענקט אז איך — (לויד־ענשאפטליך)
נו, צום טייפעל — איהר דענקט וועגען מיר דאָס זעלבע וואָס אלינע
דענקט.

ה ע ר ד ע ל : און וואָס דענקט דען אייער פרוי וועגען אייך?

ס א ל נ ע ס : (בעהערשט זיך וויעדער) זי האָט אָנגעפאַנגען
דענקען, אז איך בין — ווי זאָל איך דאָס זאָגען ? — קראַנק.

ה ע ר ד ע ל : קראַנק ! איהר ! מיר האָט זי וועגען דעם
קיין וואָרט ניט געזאָגט. און וואָס דענקט זי דען איז מיט אייך,
ליבער הערר סאָלנעס ?

ס א ל נ ע ס : (בויגט זיך אָן איבער'ן שטוהל און זאָגט זעהר
שטיל) אלינע טראַגט זיך אַרום מיט'ן נעראַנק, אז איך בין משוגע.
א ט ו א ס זי דענקט.

ה ע ר ד ע ל : (זיך אויפהויבענדיג) אָבער, ליעבער הערר
סאָלנעס — !

ס א ל נ ע ס : אזוי וואָהר ווי איך לעב, זי דענקט עס ! אזוי
איז דאָס. און זי האָט דאָס אייך אויך אייננערעדט. אָה, איך
פערזיכער אייך, דאָקטאָר — איך מערק עס אוי אייך נאָנץ דייט-
ליך. מיך נארט מען ניט אזוי לייכט, מוז איך אייך זאָגען.

ה ע ר ד ע ל : (קוקט אויף איהם פערוואונדערט) קיין מאָל —
הערר סאָלנעס — קיין מאָל איז דאָס מיר אויף די נעראַנקען ניט
נעקומען.

ס א ל נ ע ס : (מיט אן אונגלויבליגען גלעכטער) אזוי ?
ווירקליך ניט ?

ה ע ר ד ע ל : ניין, קיין מאָל ניט. און אייער פרוי האָט
וועגען דעם אויך נעווים ניט נעטראכט. איך וואָלט דאָס כמעט נע-
קענט שווערען.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָס וואָלט איך אייך נראַד ניט נעראטהען.
ווייל אין א נעוויסען זינן, זעהט איהר, האָט זי פילייכט — פילייכט
א שטיקעל נרונד אזוי צו דענקען.

ה ע ר ד ע ל : נעהט, נו. איך מוז ווירקליך זאגען —

ס א ל נ ע ס : (אונטערברעכענדיג איהם, מים א מאל מים דער האנד) נו, נו, ליעבער דאקטאר, לאמיר וועגען דעם מעהר ניט רעדען. זאל יעדער פון אונז בלייבען ביי זיין מיינונג. (נעהם איבער אין אביסעל א לוסטיגען טאן.) _ אבער, הערט נור, דאקטאר — הם —

ה ע ר ד ע ל : נו ?

ס א ל נ ע ס : אויב איהר גלויבט טאקע ניט, אז איך בין — קראנק — און משונע — און אזוי ווייטער — — —

ה ע ר ד ע ל : איז דאן וואס ?

ס א ל נ ע ס : דאן שטעל איך מיר פאר אז איהר מיינט אודאי אז איך בין אן אויסערגעווענליך גליקליכער מענש.

ה ע ר ד ע ל : איז דאס נור אן איינבילדונג ?

ס א ל נ ע ס : (לאכם) ניין, ניין ! נאט בעהיט ! דענקט נור — צו זיין דער בוימייסטער סאלנעס ! האלוואהרד סאלנעס ! א קלייניגקייט !

ה ע ר ד ע ל : נו, איך מוז אייך זאגען, מיר דאכט ווירקליך אז אייך האס זעהר נעגליקט.

ס א ל נ ע ס : (אונטערדריקט א מרויעריגען שמייכעל) יא. אין דער הינזיכט קען איך זיך ניט בעקלאגען.

ה ע ר ד ע ל. יא, ערשטענס, האט אויך אייער מזל אבנעהמענט יעגעד אבשיילייכער אלטער רויבער־שלאס, און דאס איז זיכער נעווען א גרויס גליק.

ס א ל נ ע ס : (ערנסט) עס איז נעווען די היים פון אלינעס עלטערן, פערגעסט דאס ניט, דאקטאר.

ה ע ר ד ע ל : יא, פאר אייער פרוי האט דאס נעמוזט זיין א שרעקליכער קלאפ.

ס א ל נ ע ס : זי האט דאס נאך ביז היינטיגען טאג ניט פערגעסען, ניט אין די נאנצע דרייצעהן — פיערצעהן יאהר.

ה ע ר ד ע ל : אה, וואס איז נאכדעם נעקומען האט נעמוזט זיין דאס שרעקליככטע פאר איהר.

ס א ל נ ע ס : איינם מיט'ן אנדערען.

ה ע ר ד ע ל : אבער איהר — איהר זעלבסט זייט ערהויבען נעווארען פון יענעם חורבן. איהר האט אנגענאנגען אלם ארעמער אינגעל פון דארף — און איצט זייט איהר דער גרעסטער אין אייער פאך. איהר ווייסט, הערר סאלנעס, אייך האט ווירקליך זעהר געגליקט.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהם מיט צווייפעל) יא, אבער טאקע דאס שרעקט דאך מיך אזוי.

ה ע ר ד ע ל : ווי ? איהר שרעקט זיך, וויל עס גליקט אייך ?

ס א ל נ ע ס : עס שרעקט מיך — עס שרעקט מיך יעדע מינוט. וויל דער מזל מוז זיך פריהער ארער שפעטער אומדרעהען, פערשטעהט איהר.

ה ע ר ד ע ל : אך, אונזין פאר וואס זאל זיך דער מזל אומדרעהען ?

ס א ל נ ע ס : (פעסט און זיכער) די יונענר !

ה ע ר ד ע ל : עט ! די יוגענד ! איך דענק, אז א י ה ר זייט נאך אויך ניט אבנעלעבט. אה ניין — אייער פאזיציאן דא איז איצט דאכט זיך פעסטער, ווי זי איז וועז עס איז נעווען.

ס א ל נ ע ס : דער מזל ו ו ע ט זיך אומדרעהן, איך וויס עס — איך פיהל אז עס קומט. אימעצער וועט זיך אריינענעהמען אין זינען אוז וועט זאגען : גיב מ י ר א נעלעגענהייט ! און דאן וועלען אלע איבערינע קומען מיט טענות נאך איהם, און וועלען אויסשטרעקען זייערע פויסטען אויף מיר אוז שרייען : מאך פלאץ — מאך פלאץ — מאך פלאץ ! יא, אט ווי איהר זעהט. דאקטאר, באלד וועט די יוגענד קומען אוז אנקלאפען ביי מיר אין טיר —

ה ע ר ד ע ל : (לאבענדיג) נו, איז וואס אז זיי וועלען ?

ס א ל נ ע ס : וואס וועט זיין אויב זיי וועלען ? דאז וועט זיין דער סוף פון'ם בוימייסטער סאלנעס.

(עס הערט זיך א קלאפ אין טיר לינקס).

ס א ל נ ע ס : (דערשראקען) וואס איז ד א ס ? איהר האט נעהערט ?

ה ע ר ד ע ל : אימעצער קלאפט אין טיר.

ס א ל נ ע ס : (הויך) אריין !

(הילדא וואנגעל קומט אריין פון פארצימער. זי איז פון פיטעלער וואוקס, שלאנק און אביסעד פערברענט פון זונן ; טראגט א רייזע־קאסטיום, דאס קלייד ארויסגעשפילעט, א מאטראזען־קאלנער, אפען ביים האלז און א קלוינע מאטראזען־היטעלע אויפ'ן קאפ. א רעגצעל אויף די פלייצעס, א שאל אין א ריסען און א לאנגען אלפען־שטאק).

ה י ל ד א : (געהט גלייך צו צו סאלנעסען, איהרע אויגען פונק־לען פון גליק) גוטען אבענד !

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר, ניט וויסענדיג וער זי איז) גוטען אבענד —

ה י ל ד א : (לאכט) איך גלויב, איהר דערקענט מיך ניט !

ס א ל נ ע ס : איך מוז דאס צוגעבען — אין דעם אויגענ־בליק —

ה ע ר ד ע ל : (קומט נעהענטער) אבער א י ך דערקען אייך, פרייליין —

ה י ל ד א : (צופריעדען) אך, דאס זייט א י ה ר — !

ה ע ר ד ע ל : יא, געווים בין איך עס. (צו סאלנעסען) מיר האבען זיך דעם זומער געטראפען אין די בערג. (צו הילדא'ן) וואס איז געווארען מיט די איבערינע דאמען ?

ה י ל ד א : אה, זיי זיינען אוועק געפאהרען נאך וועסט.

ה ע ר ד ע ל : זיי האבען ניט שטארק ליעב געהאט די שפא־סען וואס מיר פלעגען האבען אין די אבענדען.

ה י ל ד א : ניין, איך דענק, אז ניט שטארק.

ה ע ר ד ע ל : (מאכט מיט'ן פינגער צו איהר) און איך האב מורא מען קען ניט זאגען, אז איהר האט ניט אביסעל קאקעטירט מיט אונז.

ה י ל ד א : נו, דאס איז דאך געווען מעהר שפאסהאפטיג איידער צו זיצען מיט יענע אלטע וויבער און שטריקען זאקען.

ה ע ר ד ע ל : (לאכט) אין דעם בין איך מיט אייך פאלקאם איינשטימיג !

ס א ל נ ע ס : איהר זייט דאָס היינט אַבענד נעקומען אין שטאָדט ?

ה י ל ד א : יאָ, איך בין נאָר־וואָס אַנגעקומען.

ה ע ר ד ע ל : איינע אַליין, פרויליין וואַנגעל ?

ה י ל ד א : נעווים.

ס א ל נ ע ס : וואַנגעל ? איז אייער נאָמען וואַנגעל ?

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם צופריעדען און פערוואונדערט) יאָ, נעווים איז דאָס מיין נאָמען.

ס א ל נ ע ס : דאָן זייט איהר אודאי די טאָכטער פון דעם בעצירק־דאָקטאָר פון ליסאַנזשער ?

ה י ל ד א : (ווי פריהער) יאָ, וועמענס דען טאָכטער זאָל איך זיין ?

ס א ל נ ע ס : אָ, אויב אזוי האָבען מיר זיך מסתמא בענע־נענט יענעם זומער, וועו איך האָב נעבויעט א טורעם אויף דער אַלטער קירכע.

ה י ל ד א : (מעהר ערנסט) יאָ, נעווים האָבען מיר זיך דאָן בענענענט.

ס א ל נ ע ס : עס איז שוין א לאַנגע צייט צוריק.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם שטרענג) עס איז פונקט די צעהן יאָהר.

ס א ל נ ע ס : איך דענק, איהר האָט נאָך דאָן נעמוזט זיין נאָר א קינד.

ה י ל ד א : (לויכטזיניג) א יאָהר צוועלף אַדער דרייצעהן.

ה ע ר ד ע ל : זייט איהר עס דאָס ערשטע מאָל דא אין שטאָדט, פרויליין וואַנגעל ?

ה י ל ד א : יאָ, טאָקע דאָס ערשטע מאָל.

ס א ל נ ע ס : און איהר קענט דא קיינעם ניט ?

ה י ל ד א : קיינעם ניט אויסער אייך. און נאַטירליך, אויך אייער פרוי.

ס א ל נ ע ס : אזוי, איהר קענט זי אויך ?

ה י ל ד א : אָבער נאָנץ וועניג. מיר האָבען פערבראכט א פּאָר טעג צוזאמען אין דעם קור־אָרט.

ס א ל נ ע ס : אה, דאָרט אין די בערג.

ה י ל ד א : זי האָט נעזאָגט אז איך קען איהר בעזוכען, וועז איך קום אין שטאָדט. (שמייכעלט) אזוי ווי איך האָב נויטיג געהאט זי זאָל עס זאָגען.

ס א ל נ ע ס : א חידוש וואָס זי האָט עס קיינמאָל ניט דערמאָנט.

(הילדא שטעלט דעם שטאָק בוים אוועקוועז, נעהמט ארונטער דאָס רענצעל און לעגט עס צוזאמען מיט'ן פּלעד אויף דער זאָפע. הערדעל וויל איהר העלפען. סאָלנעס שטעהט און קוקט אויף איהר.)

ה י ל ד א : נו, איצט מוז איך ביי אייך בעטען ערלויבענים צו פערבריינגען דאָ די נאכט.

ס א ל נ ע ס : דאָס וועלען מיר שוין קענען לייכט אויספיהרען.

ה י ל ד א : איך האָב ניט קיין אנדערע קלייד־ער אויסער די וואָס איך טראָג, א חוץ אלטע וועש אין רענצעל ; וואָס מען וועט מוזען געבען וואשען ; וואַרים עס איז זעהר קויטיג.

ס א ל נ ע ס : אָה, וועגען דעם וועלען מיר שוין זעהן. איצט וויל איך נור אָנזאָגען מיין פרוי —

ה ע ר ד ע ל : דערווייל וועל איך נעהן בעזוכען מיין פּאַציענט.

ס א ל נ ע ס : יא, נעהט, און קומט שפּעטער צוריק.

ה ע ר ד ע ל : (לוסטיג, וואַרפענדיג א בליק אויף הילדאן) אָה, דאָס וועל איך שוין טאָן, איהר מעגט זיין זיכער ! (לאָכט) הייסט עס אייער נבואה איז מקוים געוואָרען, הערר סאָלנעס !

ס א ל נ ע ס : ווי הייסט ?

ה ע ר ד ע ל : די יונגענד איז ו ו י ר ק ל י ך נעקומען קלאפען אין טיהר.

ס א ל נ ע ס : (לעבהאפט) אָבער נאָר אויף אן אנדער אָרט.

ה ע ר ד ע ל : יא, אויף אן אנדער אָרט, דאָס קען מען ניט לייקענען. (ער גיהט אריוס דורכ'ן פאָרצימער).

ס א ל נ ע ס : (עפענט די טיר רעכטס און רעדט צו אימעצען אין זייטיגען צימער) אלינע ! זיי אזוי גוט און קום אריין. דיינע א בעקאנטע איז דא — פרייליז וואנגעל.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וווייזט זיך אין טיר) ו ו ע ר, זאגסט דו איז דא ? (דערזעהט הילדען) אך, דאס זייט איהר, פרייליז וואנגעל ? (געהט צו איהר צו און גיט איהר די האנד) זייט איהר, הייסט עם, דאך געקומען אין שטאדט.

ס א ל נ ע ס : פרייליז וואנגעל איז אקאדשט אנגעקומען און זי וואלט דא ווילען איבערנעכטיגען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דא, ביי אונז ? מיט פערגעניגען.

ס א ל נ ע ס : פערשטעהסט, אום צו ברענגען איהרע זאכען אביסעל אין ארדנונג.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך ווילד טאן אלעס וואס איז מעגליך פאר אייך. עס איז ניט מעהר ווי מיין פליכט. אייער קאסטען וועט, וואהרשיינליך, אנקומען שפעטער ?

ה י ל ד ע : איך האב ניט קיין קאסטען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : גו, עס וועט שוין רעכט זיין. רעדווייל מוזט איהר מיר ערצעהלדינגען ; איך ווילד אייך דא לאזען מיט מיין מאן און אליין ווילד איך געהן זעהן מען זאל אייך צוגרייטען א בעקווועמעס צימער.

ס א ל נ ע ס : קענען מיר איהר ניט געבען איינס פון די קינדער־צימערן ? זיי זיינען דאך אלעמאל צוגעגרייט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, יא, דארט האבען מיר איבערגענוג פלאץ. (צו הילדאן) זיצט און רוהט זיך דערווייל אב. (זי געהט אריס רעכטס).

(הילדא, פערלאזט די הענד פון הינטען, געהט ארום און בעקוקט פערשיעדענע זאכען. סאלנעס שטעהט פון פארנס ביים טיש, אויך פערלאזט די הענד אויף הינטען און קוקט איהר נאך).

ה י ל ד א : (שמעלט זיך אב און קוקט אויף איהם) האסט איהר עטליכע קינדער־צימערן ?

ס א ל נ ע ס : עס זיינען פֿארהאנען דריי קינדער־צימערן אין הויז.

ה י ל ד א : ווירקליך ? דאן מוזט איהר האבען א כך קינדער.

ס א ל נ ע ס : ניין, מיר האבען נאר קיין קינדער ניט. נור איצט קענט א י ה ר דערווייל דאָ זיין דאָס קינד.

ה י ל ד א : אויף היינטינע נאכט, יא. איך וועל ניט שרייען. איך האב ברעה צו שלאפען ווי א נעהרנ'עטע.

ס א ל נ ע ס : איך דענק, איהר מוזט זיין זעהר מיעד.

ה י ל ד א : אה, ניין. אבער יעדענפאלס — עס איז אזוי גוט צו ליגען און חלום'ען.

ס א ל נ ע ס : איהר חלום'ט אפט ביינאכט ?

ה י ל ד א : אה, יא. כמעט אימער.

ס א ל נ ע ס : וועגען וואס חלום'ט איהר אם מעהרסטען ?

ה י ל ד א : היינט זאג איך דאס אייך ניט. פיעלייכט אן אנדערס מאל. (זי שפּאַצירט וויעדער אויבער'ן צימער, שמעלט זיך אבּ בוים שרייב־טיש און פּאַרעט זיך אבּיסעל בּיי די ביכער און פּאפּירען.)

ס א ל נ ע ס : (צוקוסענדיג) איהר זוכט עפעס ?

ה י ל ד א : ניין, איך קוק נור דורך ד' אלע זאכען. (קעהרט זיך אום) עס איז פיליייכט ניט ערלויבט ?

ס א ל נ ע ס : אה, ביטע, ביטע !

ה י ל ד א : שרייבט א י ה ר דאס אין דעם נרויסען קאנ־טאָ־בוך ?

ס א ל נ ע ס : ניין, מיין בוכהאלטערין.

ה י ל ד א : א פרויענצימער ?

ס א ל נ ע ס : (שמייכעלט) יא.

ה י ל ד א : איהר בעשעפטינט זי דאָ ?

ס א ל נ ע ס : נעווים.

ה י ל ד א : זי איז פערהייראט ?

ס א ל נ ע ס : ניין, זי איז א פריילין.

ה י ל ד א : אזוי !

ס א ל נ ע ס : אבער זי וועט וואהרשיינליך אין גיכען היי־
ראטען.

ה י ל ד א : דאס איז נוט פאר א י ה ר.

ס א ל נ ע ס : אבער ניט אזוי נוט פאר מ י ר. דאן וועל
איך קיינעם ניט האבען מיר ארויסצוהעלפען.

ה י ל ד א : קענט איהר דען ניט קריגען אן אנדערע, וואס
זאל זיין פונקט אזוי נוט ?

ס א ל נ ע ס : פיעלייכט ווילט א י ה ר דא בלייבען און
— און שרייבען אינ'ם קאנטאר־בוך ?

ה י ל ד א : (קוקט איהם אן פון אויבען ביז ארא־ב) יא, איך
מיין עפעס ! ניין, איך דאנק אייך — אזעלכע זאכען זיינען ניט
פאר מ י ר — (שפאצירט אביסעל איבער'ן צימער און זעצט זיך אוועק
אויף דעם שאקעל־שטוהל, סאלנעס געהט צו צום טיש. הילדא זעצט
פארט:) ווייל עס מוז דאך דא זיין עפעס אנדערס צו טאן אויסער
ד ע ם אויך. (קוקט אויף איהם, שמייכלענדיג) דענקט איהר ניט אזוי?

ס א ל נ ע ס : פערשטעהט זיך. צוערשט און הויפטזעכליך
ווילט איהר, וואהרשיינליך מאכען א טור איבער די קראמען און זיך
אויספוצען נאך דער לעצטער מאדע.

ה י ל ד א : (לוסטיג) ניין, ד א ס, [illegible]. קען איך
אויס־לאזען.

ס א ל נ ע ס : אזוי ?

ה י ל ד א : וואהרום איהר דארפט וויסען, אז איך האב שוין
אויסגעבראכט מיין נאנץ געלד.

ס א ל נ ע ס : (לאכט) הייסט עס, ניט קיין געלד און ניט
קיין קאסטען !

ה י ל ד א : ניט דאס און ניט יענעס. אבער איצט מאכט
דאס מיר ניט אויס.

ס א ל נ ע ס : זעהט איהר, פאר ד א ס געפעלט איהר מיר
נראד.

ה י ל ד א : נור פאר דאס ?

ס א ל נ ע ס : פאר דאס צווישען אנדערעם. (זעצט זיך אין לעהנשטוהל) אייער פאטער לעבט נאך ?

ה י ל ד א : יא, מיין פאטער לעבט.

ס א ל נ ע ס : דענקט איהר פילייכט, דא צו שטודירען ?

ה י ל ד א : ניין, דאס איז מיר קיין מאל אויפ'ן נעראנק ניט נעקומען.

ס א ל נ ע ס : אבער, איהר פערבלייבט דא פאר א לענגערע צייט, האף איך.

ה י ל ד א : דאס איז נעוועזדט אן נעוויסע אומשטענדען. (זי זיצט א ווייל, שאקעלט זיך אזן קוקט אויף איהם חאלב ערנסט, חאלב מיט א פערבארגענעם שמייכעל. דאן נעהמט זי אריבער איהר היפעלע אזן לעגט עס אויפ'ן טיש לעבען זיך). הערר סאלנעס !

ס א ל נ ע ס : יא ?

ה י ל ד א : האט איהר זעהר א שלעכטען זכרון ?

ס א ל נ ע ס : א שלעכטען זכרון ? ניין, דאכט זיך אז ניט.

ה י ל ד א : איז פאר וואס זאגט איהר מיר נאר ניט וועגען דעם וואס האט פאסירט דארט אויבען ?

ס א ל נ ע ס : (פאר אן אויגענבליק איבערראשט) דארט אין לייסענזשער ? (גלייכגילטיג) מיר דאכט, עס איז ניטא פיעל, וואס צו זאגען וועגען דעם.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט א פארוואורף) ווי קענט איהר דאס זאגען ?

ס א ל נ ע ס : נו, דאן רעדט א י ה ר צו מ י ר וועגען דעם.

ה י ל ד א : וועז דער טורעם איז פערטיג געווארען, האבען מיר נעהאט א גרויסען יום־טוב אין שטאדט.

ס א ל נ ע ס : יא, י ע נ ע ם טאג העל איך ניט אזוי גיך פערגעסען.

ה י ל ד א : (לאבם) ניין ? דאס איז זעהר שעהן פון אייך.

ס א ל נ ע ס : שעהן ?

ה י ל ד א : ביי דער קירך איז דאן נעווען מוזיק — און

פיעלע, פיעלע הונדערטער מענשען. מיר, די שוהל־מיידלעך זיינען נעווען געקליידעט אין ווייסען; און מיר האָבען אלע נעטראָגען פאָהנען.

ס א ל נ ע ס: אָה יא, די פאָהנען נעדענק איך גוט!

ה י ל ד א: דאן זייט איהר ארויפגעשטיגען אויף דעם בערג־טער־נעשטעל, גלייך צום סאמע שפיץ; איהר האָט מיט זיך נע־האָט א נרויסען קראנץ; און איהר האָט איהם אויפגעהאָנגען העט אויבען אויפ'ן וועטערפאָהן.

ס א ל נ ע ס: (שלאָגט איהר קורץ איבער) אין יענע צייטען פלעג איך דאָס אימער טאָן. עס איז אן אלטער מנהג.

ה י ל ד א: עס איז נעווען אזוי וואונדערבאר שפאנענד צו שטעהן אונטען און ארויפצוקוקען צו אייך. שטעלט זיך אָפ וועג ער פאלט ארונטער! ער — דער בוימייסטער אליין!

ס א ל נ ע ס: (אזוי ווי ער וואלט נים וועלען זי זאל רעדען וועגען דעם) יא, יא, דאָס האָט אויך לייכט געקענט פאסירען. וואָ־רום איינע פון יענע אין ווייסען אָנגעטאָנענע קליינענקע טייפלען — זי האָט זיך אזוי ווילד בענומען און האָט צו מיר אזוי ארויפנע־שריען —

ה י ל ד א: (שטראָהלענדיג מים פערגניגען) „עס לעבע דער בוימייסטער סאלנעס", יא!

ס א ל נ ע ס: — און זי האָט אזוי נעמאכט מיט איהר פאָהן הין און צוריק — אז דער קאָפ האָט זיך מיר שיער ניט פערדרעהט, קוקענדיג דערויף.

ה י ל ד א: (שמילער און ערנסט) יענער קליינענקער טייפעל — דאָס בין א י ך נעווען.

ס א ל נ ע ס: (קוקט זיך איין אין איהר) איצט בין איך זי־כער דערריין. דאָס האָט א י ה ר מאקע נעמוזט זיין.

ה י ל ד א: (זויעדער לעבהאפט) אָה, עס אז נעווען אזוי שפא־נענד! איך האָב מיר ניט נעקענט גלויבען, אז אין דער נאנצער וועלט איז דא א בוימייסטער, וועלכער זאל קענען בויען אזא אונ־נעהייער הויכען טורעם. און דאן אז איהר זאלט אליין שטעהן

אויפ'ן אלערהעכסטען שפיץ ! א ווירקליכער לעבעדינער מענש ! און עס זאל אייך גארנישט שווינדלען ! דאס האט אייגענטליך נעמאכט, אז עס זאל — אז עס זאל א צווייטען שווינדלען צו דענקען וועגען דעם.

ס א ל נ ע ס : ווי קענט איהר זיין אזוי זיכער, אז מיר האט ניט — ?

ה י ל ד א : (צוריקווייזענדיג דעם גערעדטן) אה ניין ! נעווים ניט ! דאס האב איך נעפיהלט. ווייל, זאנסט וואלט איהר ניט נעקענט שטעהן אויבען און זינגען.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר פערוואונדערט) זינגען ? האב איך נעזונגען ?

ה י ל ד א : יא, איך קלער עפעס אזוי.

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט מיט'ן קאפ) איך האב קיין מאל אין מיין לעבען קיין איין טאן ניט נעזונגען.

ה י ל ד א : יא, איהר האט דאן נעזונגען, עס האט זיך נעהערט ווי הארפען אין דער לופט.

ס א ל נ ע ס : (נאכדענקענדיג) עס איז עפעס זעהר וואונדערבאר — די נאנצע נעשיכטע.

ה י ל ד א : (בלייבט שטיל א ווייל, קוקט אויף איהם און זאגט שטיל) אבער דאן — נאכהער — דאן האט פאסירט דאס וויכטיגסטע.

ס א ל נ ע ס : דאס וויכטיגסטע ?

ה י ל ד א : (לעבהאפט) יא, דעם דארף איך נעווים ניט דערמאנען ?

ס א ל נ ע ס : א, יא, דערמאנען דארף איך אן דעם אויך אביסעל.

ה י ל ד א : נעדענקט איהר ניט אז מען האט צו אייער עהרע נעגעבען א גרויסארטיגען מאלצייט אין קלוב ?

ס א ל נ ע ס : יא, נעווים. עס האט נעמוזט זיין דעם זעלבען נאכמיטאג, ווייל דעם צווייטען פריהמארגען בין איך פון דארט אוועקגעפאהרען.

ה י ל ד א : און פון קלוב זיינט איהר געווען געלאדען צו אונז אויפ'ן אבענד.

ס א ל נ ע ס : נאנץ ריכטיג, פרייליז וואנגעל. עס איז מערקווירדיג, ווי גוט איהר נערענקט די אלע קליינינקייטען.

ה י ל ד א : קליינינקייטען! דאס נעפעלט מיר! איז דאס אפשר אויך א קליינינקייט, וואס איך בין נעווען א ל י י ן אין צימער וועז איהר זייט נעקומען?

ס א ל נ ע ס : זייט איהר נעווען אליין?

ה י ל ד א : (ניט ענטפערענדיג) איהר האט מיך ד א ן ניט נערופען, קליינענקער טייפעלע.

ס א ל נ ע ס : ניין, איך האף אז ניט.

ה י ל ד א : איהר האט נעזאגט אז איך בין וואנדערשעהן אין מיין ווייס קלייד און, אז איך זעה אויס ווי א קליינע פרינצעסין.

ס א ל נ ע ס : נעווים האט איהר טאקע אזוי אויסנעזעהן, פרייליז וואנגעל. — און דערצו נאך האב איך זיך נעפיהלט אזוי לייכט און פריי יענעם טאג —

ה י ל ד א : און דאן האט איהר נעזאגט, אז וועז איך וועל אויסוואקסען, וועל איך זיין א י י ע ר פרינצעסין.

ס א ל נ ע ס : (לאכט אביסעל) ע, ע, — ד א ס האב איך אויך נעזאגט?

ה י ל ד א : יא, יא, איהר האט דאס נעזאגט. און וועז איך האב נעפרעגט ווי לאנג איך וועל דארפען ווארטען, האט איהר מיר נעענטפערט אז איהר וועט צוריקקומען אין צעהן יאהר ארום, ווי ז נישט־נוטער, און איהר וועט מיך אוועקפיהרען — אין שפאנ־יען ארער עפעס אן אנדער לאנד. און דארט, האט איהר מיר פער־שפראכיז צו קויפען א קעניגרייך.

ס א ל נ ז ס : (ווי פריהער) יע, נאך א נוטען מיטאג איז מען נעווארנ[illegible] יינעביג אין נעלט אננעלעגנהייטען. אבער האב איך דאס [illegible] ם נ ע ז א נ ט?

ה י ל ד א : (לאכט צו זיך אליין) יא, און איהר האָט מיר אפילו נעזאָגט ווי דאָס קענינרייך וועט הייסען.

ס א ל נ ע ס : נו, ווי ? —

ה י ל ד א : עס האָט נעראָרפט הייסען דאָס קענינרייך פון אפעלסיניע.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָס איז א נאַנץ אפעטיטנער נאָמען.

ה י ל ד א : מיר איז עס נאָרניט נעטען נעפעלען ; עס האָט אויסגעזעהן, ווי איהר ווילט זיך איבער מיר נור לוסטיג מאכען.

ס א ל נ ע ס : נעווים איז דאָס ניט נעווען מיין אבזיכט.

ה י ל ד א : ניין, איך האָף אז ניט, נעהמענדיג אין אנבע־טראכט וואָס איהר האָט נאכהער נעטאָן —

ס א ל נ ע ס : וואָס האָב איך רען, אום נאָטעס ווילען, נאכ־הער נעטאָן ?

ה י ל ד א : נו, מעהר פעהלט ניט, נאָר איהר זאָלט ד א ס אויך האָבען פערגעסען ! מיר דאכט, אזא זאך מוז מען, ניט ווילענדיג, נעדענקען.

ס א ל נ ע ס : ניט מיר נור עפעס א סמן זיך צו רערמאָהנען, אפשר דאן —

ה י ל ד א : (קוקט זיך איין איהם) איהר זייט צוגענאנגען און האָט מיך נעקושט, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף פון שטוהל מיט אן אָפען מויל) א י ך האָב עס נעטאָן ?

ה י ל ד א : נו, נעווים. איהר האָט מיך אנגענומען מיט בויידע הענד, און האָט צוריקנעבוינען מיין קאָפ, און האָט מיך נע־קושט — פיעלע מאָל.

ס א ל נ ע ס : נו, ווירקליך, ליעבע פריילין וואנגעל — !

ה י ל ד א : (הויבט זיך אויף) איהר מיינט דאָך דאָס ניט צו לייקענען ?

ס א ל נ ע ס : יא, איך לייקען דאָס ענטשיעדען !

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט פעראכטונג) אָה, אזוי ! (זי קעהרט זיך אָב און נעהט לאַנגזאָם צום אויוועז, וואו זי בליבט

ה י ל ד א : יא, אין וואס פאר א טאג האט איהר אויפ־
געהאנגען דעם קראנץ אויפ'ן טורעם ? אה ? זאגט שנעל !

ס א ל נ ע ס : הם — נאט וויסט, דעם דאטום האב איך
פערגעסען. איך וויים נור, אז דאס איז נעווען פאר צעהן יאהרען,
אזוי ארום הערבסט.

ה י ל ד א : (שאקעלט עטליכע מאל לאנגזאם מיט'ן קאפ). דאס
האט פאסירט פאר צעהן יאהרען — דעם נייניצעהנטען סעפ־
טעמבער.

ס א ל נ ע ס : יא, עס האט נעמוזט זיין ארום יענער צייט.
אזוי — אזוי, דאס נערענקט איהר אויך ! (בלייבט שטיל א ווייל)
אבער וואס נור — ! נעווים — היינט האבען מיר אויך דעם
נייניצעהנטען סעפטעמבער.

ה י ל ד א : יא, און די צעהן יאהר זיינען אריבער. און
איהר זייט נים נעקומען, ווי איהר האט מיר פערשפראכען.

ס א ל נ ע ס : וואס איך האב אייך פערשפראכען ? איהר
מוזט מיינען, ווי איך האב אייך אנגעשראקען ?

ה י ל ד א : איך האב דאס נארניט נעהאלטען פאר אן אנ־
שרעקען. —

ס א ל נ ע ס : נו, דאן איז עס נעווען אביסעל לוסטיג נע־
מאכט זיך.

ה י ל ד א : איז דאס אלעס, וואס איהר האט נעווואלט ? זיך
לוסטיג מאכען איבער מיר ?

ס א ל נ ע ס : און פיעלייכט אום צו האבען מיט אייך אבי־
סעל שפאס. איך קען זיך, כ'לעבען, נים עראינערען. אבער עפעס
אזעלכעס האט עס נעמוזט זיין ; ווייל איהר זייט דאך דאמאלס
נאך נעווען א קינד.

ה י ל ד א : אה, פיעלייכט בין איך נארניט נעווען אזא קינד.
נאר נים אזא קעצעלע ווי איהר שטעלט זיך פאר.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר, פארשענדיג) האט איהר,
ווירקליך, נאנצע ציים ערנסט ערווארטעט, אז איך וועל צוריק־
קומען ?

ה י ל ד א : (פערבאַרגט א האַלב־רייצענדען שמייכעל) נעווים! דאָס האָב איך פון איך ערוואַרטעט.

ס א ל נ ע ס : אז איך וועל צוריקקומען צו אייך אהיים און אייך צונעמען ?

ה י ל ד א : יא, ווי א ניט־נוטער.

ס א ל נ ע ס : און מאכען פון אייך א פרינצעסין ?

ה י ל ד א : דאָס האָט איהר מיר דאָך פערשפראָכען.

ס א ל נ ע ס : און אייך מאקע נעבען א קענינגרייך ?

ה י ל ד א : (קוקט צום באַלקען) וואָרום דען ניט ? עס דאַרף נראָד ניט זיין א נעוועהנליך, ריכטיג קענינגרייך.

ס א ל נ ע ס : ווי דען ? עפעס אנדערס פונקט אזוי גוט ?

ה י ל ד א : מינדעסטענס אזוי גוט. (קוקט אויף איהם אן אויפגעבליק) אויך האָב נערענקט, אז אויב איהר קענט בויען די העכסטע קירכען־טורעמס אין דער וועלט, וועט איהר דאָך נעווים קענען מאכען עפעס א מין קענינגרייך.

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט מיט'ן קאָפ) איך פערשטעה אייך ניט גוט, פרייליין וואַנגעל.

ה י ל ד א : ווירקליך ניט ? מיר ווייזט דאָס אלעס אויס אזוי אייגנפאך.

ס א ל נ ע ס : ניין, איך וויים ניט, צי איהר מיינט ערנסט, וואָס איהר זאָגט, אדער איהר שפאסט עס מיט מיר.

ה י ל ד א : פיליכט מאך איך זיך לוסטיג ? ווי איהר דאן ?

ס א ל נ ע ס : נאָנץ ריכטיג. מיר מאכען זיך ביידע לוסטיג. (קוקט אויף איהר) שוין לאַנג ווי איהר וויסט, אז איך בין פערהייראט ?

ה י ל ד א : איך האָב אימער געוואוסט. אָבער, וואָרום פרעגט איהר ד א ס ?

ס א ל נ ע ס : (לויכט) אָה, עס איז מיר נראָד נעקומען אויפ'ן זינען. (קוקט אויף איהר ערנסט. שמייל) נאָך וואָס זייט איהר געקומען ?

ה י ל ד א : ווייל איך וויל מיין קענינרייך. די צייט איז אוים.

ס א ל נ ע ס : (לאכט, נים ווילצנדיג) איהר זייט אן אנטיק.

ה י ל ד א : (לוסטיג) אהער מיין קענינרייך, בוימייסטער ! (קלאפט מיט די פינגער) מיין קענינרייך ארויף אוים'ן טיש !

ס א ל נ ע ס : (רוקט נעהענטער צו דעם שאקעל שטוהל און זעצט זיך.) נו, לאמיר רעדען ערנסט. נאך וואס זייט איהר נעקומען ? וואס ווילט איהר דא ווירקליך טאן ?

ה י ל ד א : אה, צוערסט ווייל איך ארומנעהן און בעטראכטען אלעס וואס איהר האט דא אויפנעבויט.

ס א ל נ ע ס : דאס וועט אייך נעבען נענוג מאציאן.

ה י ל ד א : יא, איך וויים, איהר האט זעהר, זעהר פיעל נעבויט.

ס א ל נ ע ס : ווירקליך — מעהרסטענס אין די לעצטע יאהרען.

ה י ל ד א : פיעלע קירכען־טורעמס אויך ? אונגעהייער הויכע ?

ס א ל נ ע ס : ניין, איך בוי ניט מעהר קיין קירכען־טורעמס — קיין קירכען אויך ניט.

ה י ל ד א : וואס דען בויט איהר איצט ?

ס א ל נ ע ס : היימען פאר מענשען.

ה י ל ד א : (נאכדענקענדיג) וואלט איהר נעקענט בויען א קליינעם — א קליינענקען קירכען־טורעם איבער די דאזיגע היימען!

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף) וואס מיינט איהר דערמיט ?

ה י ל ד א : איך מיין — עטוואס, וואס זאל זיך ערהויבען פריי אין דער לופט. מיט א וועטערפאהן אויף א שווינדעלדיגע הויך.

ס א ל נ ע ס : (טראכט אביסעל) עס איז אזוי מערקווירדיג, אז איהר זאלט דא ס זאגען — וויל דאס איז וואס איך וואלט טאקע אם ליעבסטען נעמאכט.

ה י ל ד א : (אונגעדולדיג) וואהרום זשע טהוט איהר עס ניט?

ס א ל נ ע ס : (שאקעלם מיט'ן קאָפּ) ניין, די מענשען ווילען עס ניט.

ה י ל ד א : דענקט נור — ז י י ווילען עס ניט !

ס א ל נ ע ס : (לויכטער) נור יעצט בוי איך א נייע היים פאר זיך אליין — אט דא אנטקעגען.

ה י ל ד א : פאר זיך אליין ?

ס א ל נ ע ס : יא, עס איז כמעט געענדיגט. און אויף דעם הויז איז פאראן א טורעם.

ה י ל ד א : א הויכער טורעם.

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד ע : זעהר הויך ?

ס א ל נ ע ס : מען וועט געווים זאגען, אז ס'איז צו הויך, וועניגסטענס פאר א וואהנונג.

ה י ל ד א : מארגען, גלייך אין דער פריה נעה איך דאס בעטראכטען.

ס א ל נ ע ס : (זיצט כיט דער האנד אונטערשפארענדיג דאס געזיכט און בעטראכט זי) זאגט מיר, פרייליז וואנגעל, וואס איז אייער נאמען, אייער פארנאמען, מיין איך ?

ה י ל ד א : נו, הילדא.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) הילדא ? הא ?

ה י ל ד א : נעדיינקט איהר ד א ס ניט ? איהר אליין האט מיך נערופען הילדא, יענעם טאג, וועו איהר האט זיך שלעכט בענומען.

ס א ל נ ע ס : אזוי ?

ה י ל ד א : נור דאן האט איהר נעזאגט „ק ל י י נ ע ה י ל ד א" און מיר איז עס ניט נעווען נעפעלען.

ס א ל נ ע ס : אזוי, אייך איז דאס ניט נעווען נעפעלען, פרייליין הילדא ?

ה י ל ד א : ניין, ניט בוי אזא נעלענהייט. אבער — „פרינצעסין הילדא" — דאס, דענק איך, וועט קלינגען נאנץ שעהן.

ס א ל נ ע ס : נעווים, פרינצעסין הילדא פון — פון — ווי האָט נעהייסען דאָס קענינרייך ?

ה י ל ד א : טפו ! איך ווייל נאָר ניט האָבען צו טאָן מיט י ע נ ע ם נאָרישען קענינרייך. איך ווייל נאָר אן אנדער מין קענינרייך !

ס א ל נ ע ס : (שפּארט זיך אָן אין שטוהל און קוקט נאָך אלץ אויף איהר) דאָס איז זאָנדערבאר. וואָס מעהר איך דענק וועגען דעם, אלץ מעהר צייגט זיך מיר אויס, אז איך בין ארומגענאַנגען די אלע יאָהרען, פלאָגענדיג זיך מיט — ה'ם —

ה י ל ד א : מיט וואָס ?

ס א ל נ ע ס : מיט דער אנשטרענגונג זיך אָן עטוואָס צו דערמאָנען — עפּעס אָן איבערגעלעבטע זאַך, וואָס איך האָב וואהרשיינליך פערגעסען. נור איך האָב קיין מאָל ניט געהאט דעם קלענסטען בענריף, וואָס דאָס איז אווינם געווען.

ה י ל ד א : איהר וואָלט נעראַרפט מאכען א קניפּעל אין אייער טאשענטוך, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : דאָן וואָלט איך נעדאַרפט ברעכען דעם קאָפּ אויסצוגעפונען, וואָס דער קניפּעל מיינט.

ה י ל ד א : אָה, יא, עס זיינען, וואהרשיינליך פאַראַנען אזעלכע מינים נישט־נוטע אויף אויף דער וועלט.

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך לאַנגזאַם אויף) עס איז א נרוים גליק, וואָס איהר זייט איצט נעקומען.

ה י ל ד א : (קוקט מיעף אין זיינע אויגען) א י ז עס א גליק !

ס א ל נ ע ס : ווייל איך בין דאָ נעווען אזוי עלענד און האָב אויף אלעס נעקוקט אזוי הילפלאָז. (שטילער) איך מוז אייך זאָגען, איך האָב זיך אָנגעהויבען אזוי צו שרעקען — זיך מוראַ'דיג צו שרעקען פאר דער יונגענר.

ה י ל ד א : (אביסעל מיט פערדרוס) עט ! — פאר דער יונגענר דאַרפט איהר זיך נאָרניט שרעקען !

ס א ל נ ע ס : דאָך ! דאָך ! נראָר פאר א י ה ר. אָט

דערפאר טאקע האָב איך זיך אזוי אָבגעשלאָפן און פערשפארט. (געהיימנישפֿול) איך זאָג אייך, די יונגענר זועט אמאָל קומען און דונערען ביי מיין טיר ! און זיי וועלען זי אויפברעכען !

ה י ל ד א : דאן, דענק איך, וואָלט איהר געראַרפט געהן און עפענען די טיר פאר דער יונגענר.

ס א ל נ ע ס : עפענען די טיר ?

ה י ל ד א : נו, יא. לאָזט זיי אריינקומען צו אייך אויף א פרייַנדליכען אופן.

ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, ניין ! די יונגענר — פערשטעהט איהר מיך, דאָס איז די אָברעכענונג. זי קומט, ווי אונטער א נייעם באַנגער אָנצוקינדיגען אז די רָאָר פון מזל האָט זיך אומגעדרעהט.

ה י ל ד א : (הויבט זיך אויף, קוקט אויף איהם און זאָגט צוזיפציהענדיג די ליפען) קען א י ך אייך נוצליך זיין, בוימייסטער ?

ס א ל נ ע ס : יא, איהר געווים ! ווייל איהר קומט, דאכט זיך אויך אונטער א נייעם באנגער. יונגענר געגען יונגענר — !

ד ר. ה ע ר ד ע ל : (קומט אריין דורכ'ן פאַרצימער) ווי, איהר און פרייליַן וואנגעל זייט נאָך אלין דא ?

ס א ל נ ע ס : יא. מיר האָבען געהאט אונגענדליך פיעל, וועגען וואָס צו רעדען.

ה י ל ד א : אי אלטעס, אי נייעס.

ה ע ר ד ע ל : ווירקליך ?

ה י ל ד א : עס איז נעווען זעהר אמיזאנט. דער בוימייסטער האָט אזא וואונדערבארען זכרון. ער נעדענקט יעדע קליינינקייט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קומט אריין פון דער טיר רעכטס) פרייליַן וואנגעל, אייער צימער איז שוין פאַרטיג פאר אייך.

ה י ל ד א : אָה, ווי גוט איהר זייט צו מיר !

ס א ל נ ע ס : (צו פרוי סאַלנעס) דאָס קינדער-צימער ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, דאָס מיטעלסטע. אָבער צוערסט לאָמיר נעהן עסען.

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט מיט'ן קאפ צו הילדאן) הילדא וועט שלאפען אין קינדער־צימער.

פ ר ו י : ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהם) הילדא ? !

ס א ל נ ע ס : יא, פרויליין וואנגעל'ס נאמען איז הילדא. איך האב זי נאך נעקענט אלס קינד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אווי נאר האלוואר ? נו קומט, דאס עסען איז אויפ'ן טיש. (זי נעהמט דר. העדדעל'ס ארעם און געהם מיט איהם ארויס רעכטס. הילדע האט דערווייל צונויפגענומען איהרע רייזע זאכען.)

ה י ל ד א : (מילד און שנעל צו סאלנעסען) איז עס אמת, וואס איהר האט נעזאגט ? א י ך ק ע ן איך נוצליך זיין ?

ס א ל נ ע ס : (נעהמט ביי איהר די זאכען) איהר זייט אקוראט די, וועלכע איך האב אזוי נויטיג נעראהמט האבען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט א גליקליכען פערוואונדער־טען בליק און קלאטשרם צונויף די הענט) אה, נאט, ווי פראכטפאל! —

ס א ל נ ע ס : (נייגעריג) וואס ?

ה י ל ד א : איצט האב איך מיין קעניגרייך !

ס א ל נ ע ס : (כיט ווילעגדיג) הילדא — !

ה י ל ד א : (וויעדער צונויפצוהענדיג די ליפען) כ מ ע ט,— האב איך נעוואלט זאגען. (זי גענהם ארויס רעכטס, סאלנעס נאך איהר.)

צווייטער אקט

א שעהן פערצוצטער קליינער זאל אין סאלנעס' הויז. פון הינטען א גלעזערנע טיר וואס פיהרט צו א ווערענדאַ און צום גאַרטען. רעכטס א גרויסער ווינקעל־פענסטער, אויף וועלכען עס שטעהען ווזאַנעס. אין לינקען ווינקעל א וואַנד, געבויט, ווי דאס פענסטער רעכטס, אין וועלכער עס איז דא א טיר, געשפאלירט ווי די וואַנד. פון בויד זיימען געווענליכע טירען. פון פארנט רעכטס א קאַנסאָל־טיש מים א שפיגעל איבער איהם. א רייכע אויסשטעלונג פון בלומען און פלאַנצען. פון פארנט לינקס א סאפא מים א טיש און שטוהלען. ווייטער פון הינטען א ביכער־שראַנק. פאר דעם ווינקעל־פענסטער א קליינער טיש מים שטוהלען. עס איז פריהמארגען.

סאַלנעס זיצט בייא א טישעל, אויף וועלכען עס ליגט ראַגנאַר בראַוויק'ס פארטפאליא אַן אָפענער. ער בלעטערט די צייכנונגען און בעטראַכט אייניגע פון זיי גענוי. פרוי סאַלנעס גהט שטילערהייד אַרום מים א קליינעם וואַסער־קאַן און בעשפריצט די בלומען. זי איז געקליידעט אין שוואַרצען ווי פריהער. איהר הוט, מאַנטעל און שירם ליגען אויף א שכוהל בייס שפיגעל. סאַלנעס מהום א קוק אויף איהר פון צייט צו צייט, ווען זי בעמערקט עס נים. קיינער פון זיי רעדט נים קיין וואָרט. קאַיא פאַסלי קומט שטיל אַריין פון דער לינקער טיר.

ס א ל נ ע ס : (קעתרט זיך אום און זאָגט צו איהר אין א גלייכגילטיגען טאָן) אך, דאס זייט איהר?

ק א י א : איך האָב אייך נור געוואַלט זאָגען, אז איך בין שוין נעקומען.

ס א ל נ ע ס : גוט. ראַגנאַר איז שוין אויך דא?

ק א י א : ניין, נאָך ניט. ער האָט נעמוזט וואַרטען א ווייל אוים'ן דאַקטאָר. ער קומט אָבער באַלד זיך ערקונדיגען —

ס א ל נ ע ס : וואס מאכט דער אלטער?

ק א י א : ניט גוט. ער האט נעבעטען, איהר זאלט איהם ענטשולדיגען, וואס ער וועט היינטיגען טאג מוזען בלייבען אין דער היים.

ס א ל נ ע ס : גאנץ ריכטיג. זאל ער נור זיך אויסרוהען. און. איהר נעהמט זיך צו אייער ארבייט.

ק א י א : יא. (זי בלויבט שטעהן אין טיר.) ווילט איהר רעדען מיט ראגנארען, ווען ער וועט קומען?

ס א ל נ ע ס : ניין. דאכט זיך, איך האב איהם נאר ניט וואס צו זאגען.

(קאיא גייט אוועק אין דער לינקער זייט. סאלנעס בלעטערט ווייטער אין די צייכנונגען.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (בייַ די וואזאנעס) ווער וויים, ער וועט אפשר איצטער אויך שטארבען?

ס א ל נ ע ס :(קוקט איהר אן) אויך? ווער נאך דען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (ניט ענטפערענדיג) יא, יא, קענסט זיך פערלאזען דערויף, האלווארד, דער אלטער בראווויק וועט אויך שטארבען. דו וועסט זעהן.

ס א ל נ ע ס : ליעבע אלינא, דענקסטו ניט אז דו וואלסט נעדארפט זיך דורכנעהן אביסעל שפאצירען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, איך דענק אז איך דארף טאקע. (זי פארעם זיך ווייטער מים די בלומען.)

ס א ל נ ע ס : (אויסגעבויגען איבער די צייכנונגען) זי שלאפט נאך?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס :(קוקט איהם אן) דו זיצסט דא און קלערסט עס אלץ וועגען פרייליז וואנגעל?

ס א ל נ ע ס : (גלייכגילטיג) זי איז מיר גראד, צופעליג, נעקומען אויף די נעדאנקען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : פרייליז וואנגעל איז שוין לאנג אויפגעשטאנען.

ס א ל נ ע ס : אזוי?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : זעהן, זעהן איך בין אריינגענאנגען זי זעהן, אי זי נעווען פערנומען אייגאדנענדיג איהרע זאכען. (זי שטעלט זיך ביים שפיגעל און הויבט אן לאנגזאם אנטאן דעם הוט.)

ס א ל נ ע ס : (נאר א קורצער פאוזע) ענדליך איז אונז דאך צוניץ נעקומען אויגם פון אונזערע קינדער־ציימער, אלינא.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, ס'איז צוניץ נעקומען.

ס א ל נ ע ס : מיר דאכט עס איז אלץ בעסער, אויידער זיי ואלען אינגאנצען שטעהן פוסט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : די דאזיגע פוסטקייט איז שרעקליך. דאס איז אמת.

ס א ל נ ע ס : (פערמאכט די פארטפאליא מיט די ציבנונגען, שטעהט אויף און גיהט צו צו איהר) דו וועסט זעהן, אלינא, אז נאך דעם וועט אונז זיין א סך בעסער. עס וועט זיין בעקוועמער. דאס לעבען וועט זיין לייכטער — ספעציעל פאר ד י ר.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קוקט איהם אן) נאך דעם?

ס א ל נ ע ס : יא, גלויב מיר, אלינא —.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דו מיינסט וויל ז י איז דא נעקומען?

ס א ל נ ע ס : (זיך צוריקהאלטענדיג) איך מיין, נאטירליך, וען מיר וועלען אריינציהען אין דאס נייע הויז.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (נעהמט איהר מאנטעל) אה, דו גלויבסט עס, האלווארד? עס וועט דאן בעסער זיין?

ס א ל נ ע ס : איך קען עס מיר אנדערס נים פארשטעלען. און דו דענקסט דען ניט אזוי?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך האף נאר ניט אויף דאס נייע הויז.

ס א ל נ ע ס : (אומעטיג) עס צערדריסט מיך זעהר וען דו זאגסט עס. וואהרים דו וויסט דאך, אז איך האב עס הויפטזעכליך פון דיינעט וועגען גענומען. (ער וויל איהר העלפען אנטאן דעם מאנטעל.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וויזט צוריק זיין הילף) דער אמת

איז, אז דו כוסט צוהיעל פון טייבעטוועגן.

ס א ל נ ע ס : (מיט חיוך) ניין, ניין, זאג עס ניט, אלינא! איך קען ניט הערען אועלכע ווערטער פון דיר!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, אויב אזוי וועל איך דאס שוין מעהר ניט זאגען, האלוואר.

ס א ל נ ע ס : איך בלייב אבער ביי מיין מיינונג. די וועסט שוין זעהן ווי פיעל בעסער עס וועט פאר דיר זיין אין דער נייער וואוינונג.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך גאט — פאר מיר בעסער! —

ס א ל נ ע ס : (היסציג) יא, געווים! דו קענסט זיין זיכער אין דעם! ווייל דארטען, פערשטעהסטו, וועט זיין אזוי פיעל, וואס וועט דיך דערמאנען אן דיין איינענער היים...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אן די היים פון מיין פאטער און מוטער — וואס איז אבגעברענט געווארען ביז'ן גרונד ——

ס א ל נ ע ס : (שטיל) יא, יא, מיין ארעמע אלינא, דאס איז פאר דיר געווען א שרעקליכער קלאפ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט א ווינענדיגער שטימע) דו מענסט בויען וויפיעל דו ווילסט, האלוואר — פאר מ י ר קענסט דו קיינמאל קיין ריכטיגע היים ניט אויפבויען!

ס א ל נ ע ס : (שפאנט איבער'ן צימער) נו, אויב אזוי, לאמיר וועגען דעם מעהר ניט רעדען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מיר רעדען וועגען דעם זאגסט אויך קיינמאל ניט, ווייל דו שטופסט דעם געדאנק שטענדיג אוועק פון זיך...

ס א ל נ ע ס : (בליבט מיט אמאל שטעהן און קוקט אויף איהר) איך? פארוואס זאל א י ך דאס רעדן טאן? אוועקשטופען דעם געדאנק?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, האלוואר, איך פערשטעה דיך גאנץ גוט. דו ווילסט מיך שאנעווען, און געפינען תרוצים פאר מיר אויך וויפיעל דו קענסט נור.

ס א ל נ ע ס : (ערשטויכט) סאר דיר! רעדסטו וועגען ד י ר וועגען זיך אליין, אלינא?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, יא, וועגען וועמען דען זאל איך רעדען?

ס א ל נ ע ס : (ניט ווילענדיג צו זיך אליין) נאך ו א ז האט געפעהלט!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועגען דאם אלטע הויז וואלט איך גארניט געוואלגט. איין מאל האט דאם אומגליק נעראדפט קומען, דאן...

ס א ל נ ע ס : דאם האסט דו רעכט. פון קיין אומגליק אנטלויפט מען ניט, ווי מען זאגט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אבער דאם שרעקליכע, וואם איז ארויסגעקומען, פונ'ם פייער — ! דאם איז עס! ד א ס, דאם!

ס א ל נ ע ס : (היסציג) ניט טראכט וועגען דעם, אלינא!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, ד א ס איז גראד, ויעגען וואם איך מוז טראכטען. און איצט מוז איך עס טאקע ארויסרעדען אויך, ווייל איך קען עס שוין מעהר ניט אריבערטראגען! אין דאן, וואס איך קען מיר אליין קיין מאל ניט פערגעבען!...

ס א ל נ ע ס : (שרייט אויס) וואס, דו קענסט ד י ר ניט פערגעבען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, וואהרים איך האב דאך נעהאט צוויייערליי פליכטען: צו דיר און צו די קינדער. איך האב זיך נעראדפט שטארקען, ניט צוטומעלט ווערן אין שרעק — אדער פון יסורים, וואס איך האב פערלאדרן מיין היים. (ברעכט די תענד.) אה, ווען איך וואלט דאס נאר נעקענט, האלוואדר!

ס א ל נ ע ס : (קומט נעחעכטער, גערוהרט און מילד) אלינא, דו מוזט מיר פערשפרעכען, מעהר זיך אין אזוינע גערענקען ניט אריין צו לאזען. פערשפרעך דאס מיר!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דו ליעבער גאט! —— פערשפרעכען! פערשפרעכען קען מען אלעס...

ס א ל נ ע ס : (פרעסט צוזאמען די תענד און גרוים איבערין

ציטער) אָה, מען קען פערצווייפלען! קיין איין שטראהל פון דער זון! ניט צום מאָל א העלער שיין צו בעלייכטען אונזער היים!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: דאָס א י ז ניט קיין היים, האָל־וואַרד.

ס א ל נ ע ס: אָה, ניין. דאָס איז דער גאַנצער אמת. (מיט א שווערען געמיט) און נאָט וויים, אויב דו האָסט ניט רעכט, אז עס וועט אונז אין דעם ניעין הויז אויך ניט בעסער זיין!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: עס וועט קיין מאָל ניט בעסער זיין, פונקט אזוי פוסט, פונקט אזוי עלענד, דאַרטען ווי דאָ.

ס א ל נ ע ס: (מיט היטץ) אָבער, אום נאָטעם ווילען, צו וואָס האָבען מיר עס נעבויט? קענסטו מיר ערקלערען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: ניין, אויף דער פראַגע מוזט דו אליין ענטפערען.

ס א ל נ ע ס: (קוקט אויף איהר ערשטוינט) וואָס מיינסט דו ד ע ר מ י ט, אלינא?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: וואָס איך מיין?

ס א ל נ ע ס: יא, צום טייפעל — ! דו האָסט עס נעזאָגט אזוי מאַרנע — ווי עס וואָלט אין דעם נעווען עפעס א פערבאָר־גענער נעדאַנק.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: ניין, נאָרנישט; דו מענסט זיין זיכער...

ס א ל נ ע ס: (קומט צו נעהענטער) אָה, עס איז ניט נעט־היג — איך וויים וואָס איך וויים. איך האָב אפען מיינע אויגען, און מיינע אויערען, אלינא, קענסט זיך פערלאָזען אויף מיר!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: וואָס רעדסטו דען? ו ו א ס איז עס אזוינס?

ס א ל נ ע ס: (שטעלט זיך קעגען איהר) ווילסטו מיר איין־ריידען, אז דו נעפינסט ניט עפעס א פערבאָרנענעס נעדאַנק אין יעדען אונשולדיגען וואָרט, וואָס איך רעד ארוים?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: א י ך, זאָגסט דו? איך טו דאָס?

ס א ל נ ע ס: (לאַכט) חא־חא־חא! עס איז נאָר קיין

וואונדער ניט, אלינא! וועז דו מוזט זיך קוועלען מיט א קראנקען מאן אין הויז.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (מיט אנגסט) ק ר א נ ק? דו ביסט קראנק, האלוואָרד?

ס א ל נ ע ס: (פלאצט ארויס) אַרער מיט א האלב־פערריק־טען מאן! א משוגענעם מאן! רוף מיך, ווי דו ווילסט!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (מאַסט אן א שמוהל אוז זעצט זיך) האלוואָרד — אום נאטעם ווילען!

ס א ל נ ע ס: אבער, איהר האט ביידע א טעות, אי דו, אי דער דאקטאר. ניט דאס איז די צרה מיט מיר. (ער שפאַצירט ארום אין ציממר. פרוי סאלנעס קוקט איהם נאך מיט אנגסטס. ענדליך גיהט ער צו צו איהר. רוהיג) אין גרונד נעמומען פעהלט מיר נאר נישט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: ניין, ניט וואהר? וואס זשע איז דאך מיט דיר?

ס א ל נ ע ס: די צרה איז, וואס איך פיהל אפט, ווי איך זינק ארונטער אונטער דעם שווערען לאסט פון שולדען...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: שולדען, זאגסט דו? אבער דו ביסט דאך קיינעם נאר נישט שולדיג, האלוואָרד!

ס א ל נ ע ס: (מילד, מיט געפיחל) איך בין ד י ר שולדיג אן אונענדליען חוב — ד י ר, ד י ר, אלינא.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (הויבט זיך לאנגזאם אויף) וואס שטעקט הינטער אלעם דעם? זאג מיר בעסער גליך.

ס א ל נ ע ס: עס ש ט ע ק ט נאר ניט הינטער דעם. איך האב דיר קיין מאל קיין שלעכטס ניט נעטאן. יעדענפאלס ניט, וויסענדיג אַרער ווילענדיג. און דאך — און דאך דאכט מיר, אז עפעס א שווערע שולד ליענט אויף מיר און בויגט מיך צו דער ערד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: א שולד נענען מ י ר?

ס א ל נ ע ס: הויפטזעכליך נענען דיר.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: אויב אזוי, ביסט דו מאקע קראנק,

האָלוואָרד.

ס א ל נ ע ס : (מים א שווערען געמיטה) אפנים עס מוז אזוי זיין, אָדער ניט ו ו י י ט דערפון. (ער קוקט אויף דער טיר רעכטס, וועלבע עפענט זיך) אה, איצט ווערט ליכטיג!

ה י ל ד א ו ו א נ נ ע ל : (קומט אַריין; זי האָט אַביסעל געענדערט איהר קאָסטיום, דאָס קלייד איז אַראָפגעלאָזט).

ה י ל ד א : גוט מאָרגען, בוי־מיסטער!

ס א ל נ ע ס : (פערניגט זיך) האָט איהר גוט געשלאָפען?

ה י ל ד א : וואונדערבאר גוט! ווי אין א ווינעל. אה — איך בין נעלעגען און האָב זיך אויסגעצויגען — ווי א פרינצעסין!

ס א ל נ ע ס : (שמייכעלם) הייסט עס, ס'איז איך נעווען גאנץ בעקוועם?

ה י ל ד א : איך מיין עפעס אזוי.

ס א ל נ ע ס : און איהר האָט וואהרשיינליך נעטרוימט אויך?

ה י ל ד א : נעווים. אבער דאָס איז נעווען שרעקליך.

ס א ל נ ע ס : אזוי?

ה י ל ד א : יא, דען עס האָט זיך מיר נעחלום'ט אז איך בין אראבנעפאלען פון אן אונגעהייער הויכער פעלזענוואנד. חלום'ט זיך אייך קיינמאל ניט אזעלבע חלומות?

ס א ל נ ע ס : אה, יא. מאנכעס מאל...

ה י ל ד א : עס איז אזוי שפאנענד — ווען מען פאלט און פאלט...

ס א ל נ ע ס : עס פיהלט זיך ווי דאָס בלוט וואלט ווערען בערקיהלט.

הי ל ד א : ציהט איהר ארויף די פים אונטער זיך, ווען איהר פאלט?

ס א ל נ ע ס : יא, אזוי הויך ווי איך קען נור.

ה י ל ד א : איך טו עס אויך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (נעהמט איהר שירם) איצט מוז איך

געהן אין שטאָדט, האלוואָרד. (צו הילדעו) און איך וועל זעהן אייני־ קויפען פ א ר א י ך אייניגע זאכען.

ה י ל ד א : (וויל זי ארומנעהמען) אך, ליעבע, טייערע פרוי סאָלנעס! איהר זייט ווירקליך צו גוט צו מיר! שרעקליך גוט...

פ ר ו י ס א ָ ל נ ע ס : (זיך לויז מאַכענדיג פון איהר) אָה, דורכאויס ניט. עס איז נישט מעהר ווי מיין פליכט און דאָרום טו איך עס נערן.

ה י ל ד א : (בעלויידיגט, בלאָזט אן די ליפען) איבריגענס, דענק איך, אז איך קען אזוי אויך ארויסגעהן אין נאַס, איצט אז איך האָב מיין קאָסטוים אביסעל צוריעכט געמאכט. אָדער איהר דענקט אז ניט?

פ ר ו י ס א ָ ל נ ע ס : דעם אמת זאָגענדיג, דענק איך, אז מען וואָלט אייך אָנגעקוקט אביסעל.

ה י ל ד א : (מיט פעראַכטונג) עס! נישט מעהר ווי דאָס? עס וואָלט מיר נור שפאַס געמאכט.

ס א ָ ל נ ע ס : (מיט פערשמיקטען פערדרום) יא, אָבער מענשען קענען זיך נאָך אריינגעהמען אין קאָפּ, אז א י ה ר זייט אויך משוגע.

ה י ל ד א : משוגע? זיינען דען דאָ אין שטאָדט פאַראַנען אזוי פיעל משוגעים?

ס א ָ ל נ ע ס : (וווייזט אויף זיין שטערען) דאָ זעהט איהר אייגעס, יעדעגפאַלס.

ה י ל ד א : איהר — הערר סאָלנעס!

פ ר ו י ס א ָ ל נ ע ס : אָבער, ליעבער האָלוואָרד!

ס א ָ ל נ ע ס : האָט איהר דען דאָס נאָך ניט בעמערקט?

ה י ל ד א : ניין, דאָס האָב איך נעווים ניט בעמערקט. (זי בעדענקט זיך און שמייכעלט) און דאָך —— אין אין אייניגען פונקט פיליכט.

ס א ָ ל נ ע ס : נא, דו הערסט, אלינא?

פ ר ו י ס א ָ ל נ ע ס : וואָס איז עס מאר א פונקט, פרייליין וואנגעל?

ה י ל ד א : ניין, איך וועל ניט זאגען.

ס א ל נ ע ס : אה, יא. זאגט עס!

ה י ל ד א : ניין, א דאנק אייך, אזוי פערריקט בין א י ך ניט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועז דו וועסט בלייבען אליין מיט פריילין וואנגעל, וועט זי דאס דיר שוין זאגען, האלוואדד.

ס א ל נ ע ס : אזוי דענקסט דו?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, נעווים. דו קענסט דאך זי אזוי גוט פון פריהער. נאך אלס קינד, זאגסט דו. (אב דורך די טיר לינקס.)

ה י ל ד א : (נאך א קלייגער פאוזע) האט אייער פרוי מיך ז ע ה ר פיינד?

ס א ל נ ע ס : האט איהר דען עפעס בעמערקט?

ה י ל ד א : און איהר אליין האט דאס דען ניט בעמערקט?

ס א ל נ ע ס : (אויסווייבענדיג) אלינא איז נעווארען אזוי שעמעריג מיט פרעמדע מענשען די לעצטע פאר יאהר.

ה י ל ד א : ווירקליך?

ס א ל נ ע ס : אבער וועז איהר וואלט זי נעקענט — זי איז אזוי פיין, אזוי טריי, אזוי גוטהערציג.

ה י ל ד א : (אונגעדולדיג) אבער אויב זי איז דאס אלעס, פאר וואס זשע האט זי אזוי נערעדט פון פליכט?

ס א ל נ ע ס : פון פליכט?

ה י ל ד א : זי האט נעזאגט, זי וועט נעהן אין שטאדט און מיר עטוואס קויפען, ווייל עס איז איהר פ ל י כ ט. אך, איך קען ניט ליידען דאס העסליכע וואדט פליכט!

ס א ל נ ע ס : וואדום דען?

ה י ל ד א : עס קלינגט אזוי קאלט, שארף און שטעכעריג. פליכט — פליכט — פליכט. דוכט זיך אייך ניט אז עס שטעכט אייך דורך?

ס א ל נ ע ס : הם — איך האב וועגען דעם ניט נאכגע־דענקט.

ה י ל ד א : אבער עס איז דאך אזוי! און אויב זי איז

טאקע אזוי גוט — ווי א׳הר זאגט — צו וואס דארף זי אזוי רעדען?

ה י ל ד א: אבער, מיין גאט, ווי דען וואלט איהר וועלען זי זאל האבען געזאגט?

ה י ל ד א: זי האט געקענט זאגען, אז זי טוט עס ווייל איך געפעל איהר זעהר. אונגעפעהר אזוי האט זי געקענט זאגען — עפעס אזוינס וואס וואלט געווען וואהרעם און הערצליך, פערשטעהט איהר מיך.

ס א ל נ ע ס: (קוקט זי אן) היסט עס, אט אזוי האט איהר עס געוואלט האבען?

ה י ל ד א: יא, פונקט אויף א ז א ארט. (זי געהט אדרום אין צימער, שטעלט זיך אף ביי א ביכער־שראנק און קוקט אויף די ביכער.) איהר האט א סך ביכער!

ס א ל נ ע ס: יא, איך האב מיר אייגנעשאפט א היבש ביסעל.

ה י ל ד א: און איהר לעזט זיי טאקע אלע?

ס א ל נ ע ס: אמאל פלעג איך עס פרובירען. לעזט איהר?

ה י ל ד א: ניין, קיין מאל ניט. איך האב עס אויפגענעבען. עס איז אין גאנצען, מיר דוכט, אן איבערינג זאך.

ס א ל נ ע ס: אקוראט אזוי פיהל איך אויך וועגען דעם.

ה י ל ד א: (געהט וויעדער ארום, שטעלט זיך אב ביים קלייגעם טישעל, עפענט די פארטאליע און בלעטערט דארט) זיינען דאס אלץ אייערע צייכנונגען?

ס א ל נ ע ס: ניין. עס האט זיי נעמאכט א יונגערמאן, וועלכער ארבייט ביי מיר.

ה י ל ד א: אייגער, וועמען איהר האט גאלערנט?

ס א ל נ ע ס: אה, יא. אהן צווייפעל האט ער פון מיר אויך עטוואס גאלערנט.

ה י ל ד א: (זעצט זיך) דאן מוז ער זיין זעהר נעשיקט, (בעמערקט די צייכנונגען) ניט וואהר?

ס א ל נ ע ס: אה, ניט שלעכט. נאר מ י י ן צוועק —

ה י ל ד א : אָה, יא — איך בין זיכער אז ער איז שרעקליך געשיקט!

ס א ל נ ע ס : זעהט איהר דאָס ארויס פון זיינע צייכנונגען?

ה י ל ד א : עס — פון אָט די פאַטשקעריי! אָבער איין מאָל האָט ער ביי אייך נעלערנט, דאן...

ס א ל נ ע ס : אָה, וואָס קעהר זיך אָן צו דעם — זיינען דאָ פיעלע, וואָס האָבען ביי מיר נעלערנט און זיינען דאָך ניט ווייט אוועק.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם און שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) ניין, איך קען פאר קיין פאַל ניט פערשטעהן, ווי איהר קענט זיין אזוי נאריש?

ס א ל נ ע ס : נאריש? זעה איך דען אוים אזוי נאריש?

ה י ל ד א : נו, נאנץ נעווים. אויב איהר זייט צופריעדען זיך אבצונעבען דערמיט און לערנען אָט די אלע לייטע...

ס א ל נ ע ס : (לייכט אויפאַפענדיג זיך) יא, פאר וואָס דען ניט?

ה י ל ד א : (שטעהט אויף האַלב לאַבענדיג און האַלב ערנסט) אך, ניין, בוימייסטער! צו וואָס נוצט עס? קיינער, אויסער א י ך, דערף ניט האָבען דאָס רעכט צו בויען. איהר מוזט שטעהן נאנץ אליין! איהר אליין דארפט אלעס טהאָן. איצט ווייסט איהר שוין?

ס א ל נ ע ס : (ניט ווילענדיג) הילדא! —

ה י ל ד א נו!

ס א ל נ ע ס : ווי אזוי איז דאָס אייך נעקומען אויף די נעראנקען?

ה י ל ד א : דענקט איהר דען, אז איך בין אזוי שטארק אונגערעכט?

ס א ל נ ע ס : ניין. ניט דאָס האָב איך נעמיינט. נור איצט וועל איך אייך עפעס זאָגען.

ה י ל ד א : נו?

ס א ל נ ע ס : איך האָב זיך אָהן אן אויפהער — שטיל און אייגזאם — ארומנעטראַנען מיט דיעזען נעדאנק.

ה י ל ד א : נו, דאָס איז, דאכט מיר, גאנץ נאטירליך.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר פארשענד) אפשר חאָט איהר דאָס שוין בעמערקט?

ה י ל ד א : ניין, ווירקליך ניט.

ס א ל נ ע ס : אבער פריהער — ווען איהר חאָט נעוואנט, אז איהר האלט מיך פאר עטוואָס צודרעחט? אין איין פונקט, חאָט איהר נעוואנט...

ה י ל ד א : אָה, דאן חאָב איך נערענקט וועגען נאָר עפעס אנדערס.

ס א ל נ ע ס : וועגען וואָס אנדערס?

ה י ל ד א : איך וועל אייך ניט אויסזאָגען.

ס א ל נ ע ס : (שפאציערט איבער'ן צימער) ווי איהר ווילט זיך. (בלייבט שטעהן ביים פענסטער) קומט אהער, איך ווילּ אייך עפעס ווייזען.

ה י ל ד א : (צוקומענדיג) וואָס איז דאָס אזוינס?

ס א ל ע נ ס : איהר זעהט — דאָרט אין נאָרטען ——— ?

ה י ל ד א : יא?

ס א ל נ ע ס : (ווייזט מיט'ן פינגער) דאָרט פונקט איבער'ן נרויסען שטיינ־שלאָד?

ה י ל ד א : דאָס נייע הויז מיינט איהר?

ס א ל נ ע ס : וואָס האלט זיך אין בויען, יא. און כמעט נעענדיגט.

ה י ל ד א : דאכט מיר, עס חאָט זעהר א הויכען טורעם.

ס א ל נ ע ס : דאָס ברעטער־נעשטעל איז נאָך ניט אָרונ־מערגענומען נעוואָרען.

ה י ל ד א : איז דאָס אייער ניי הויז?

ט א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : דאָס הויז, אין וועלכען איהר וועט באלד אריינציהען?

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם) זיינען אין ? ע נ ע ם הויז אויך פֿאראַנען קינדער־צימערן ?

ס א ל נ ע ס : דריי, פֿונקט ווי דאָ.

ה י ל ד א : און קיינע קינדער ?

ס א ל נ ע ס : און עס וועלען שוין קיינמאָל קיין קינדער ניט זיין.

ה י ל ד א : (האַלב שמייכלענדיג) נו, בין איך ניט נעווען נערעכט — ?

ס א ל נ ע ס : אין וואָס — ?

ה י ל ד א : אז איהר זייט דאָך — עטוואָס פֿערריקט.

ס א ל נ ע ס : וועגען ד ע ם האָט איהר דאָס נעטראַכט ?

ה י ל ד א : יא, וועגען די אַלע פּוסטע קינדער־צימערן, אין וועלכע איך בין נעשלאָפֿען.

ס א ל נ ע ס : (שמיילער) מיר ה א ב ע ן נ ע ה א ט קינדער — אַלינא און איך.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם געשפּאַנט) א י ה ר האָט.....?

ס א ל נ ע ס : צוויי קליינע אינגעלעך. זיי זיינען נעווען אין איין עלטער.

ה י ל ד א : א צווילינג, הייסט עס ?

ס א ל נ ע ס : יא, א צווילינג. עס איז שוין אין דעם עלף אַדער צוועלף יאָהר.

ה י ל ד א : (אַרויסבויג) און ביידע זיינען — ? איהר האָט, הייסט עס, ביידע קינדער פֿערלאָרן ?

ס א ל נ ע ס : (שטיל, בעוועגט) א דריי וואָכען האָבען מיר זיי נעהאַט. אַדער כמעט אזוי פיעל צייט. (פּלוצעם שרייט) אָה, הילף, איך קען אייך נאָר ניט זאָגען ווי נוט עס איז פֿאר מיר, וואָס איהר זייט נעקומען ! דען איצט האָב איך ענדליך צו ווען צו רעדען !

ה י ל ד א : קענט איהר דען ניט רעדען צו — צו א י ה ר ?

ס א ל נ ע ס : ניט וועגען דעם. ניט אזוי ווי איך וויל

און מוז רעדען. (מיט א שווערען געמיטה) און אויך ניט וועגען נאָך פיעלע אַנדערע זאכען.

ה י ל ד א : (מיט זן אונטערדריקטער שטימע) איז דאָס אלעס, וואָס איהר האָט נעמיינט בעת איהר האָט נעזאָגט, אז איהר דארפט מיך האָבען?

ס א ל נ ע ס : דאָס איז נעווען די הויפט־זאך וואָס איך האָב נעמיינט — וועגינסטענס נעכטען. וויל היינט בין איך שוין ניט אזוי זיכער ——— (אונטערברעכט זיך) קומט אהער און לאָמיר זיך אווועקזעצען, הילדא. זעצט זיך דאָרט אויפ'ן זאָפא — אזוי אז איהר זאָלט קענען קוקען אין גאָרטען. (הילדא זעצט זיך אין א ווינקעל אויפ'ן זאָפא. סאָלנעס בריוננט צו א שטוהל) ווילט איהר מיך אויסהערען?

ה י ל ד א : יא, איך וועל אייך זעהר, זעהר נערן אויס־הערען.

ס א ל נ ע ס : (זעצט זיך) אויב אזוי, וועל איך אייך אלעס דערציילען.

ה י ל ד א : איצט קען איך זעהן אי דעם גאָרטען, אי אייך, בוימייסטער. אלזא, איצט דערצעהלט. הויבט אָן!

ס א ל נ ע ס : (ווייזט אויפ'ן פענסטער) אָט דאָרט אין דרויסען, אויפ'ן בערגעל — וואו איהר זעהט דאָס נייע הויז —

ה י ל ד א : נו?

ס א ל נ ע ס : דאָרט האָבען מיר, איך און אלינא, נע־וואוינט די ערשטע יאָהרען נאָך אונזער חתונה. דאָרט אויבען איז נעשטאַנען אן אלט הויז, וואָס האָט בעלאָנגט צו איהר מוטער; מיר האָבען דאָס נע'ירש'נט; און דערצו אויך דעם גאַנצען, גרוי־סען גאָרטען.

ה י ל ד א : איז אויך יענעם הויז אויך געווען א טורעם?

ס א ל נ ע ס : ניין, אפילו קיין שפור ניט. פון דרויסען האָט עס אויסגעזעהען ווי א גרויסער, פינסטערער און העסליכער, היל־צערנער קאסטען; נור אינווענדיג איז פון דעסטוועגען געווען גאַנץ נעט און בעקוועם.

ה י ל ד א : האָט איהר אָרונטערגעריסען די אַלטע נע־ביידע?

ס א ל נ ע ס : ניין, עס איז פערברענט געוואָרען.

ה י ל ד א : אינגאַנצען?

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : איז עס פאר אייך געווען א נרויסער אונגליק?

ס א ל נ ע ס : עס וועגדט זיך, ווי מען קוקט דערויף. אַלס בוימייסטער האָב איך אין גאַנצען צו פערדאַנקען דעם פייער —

ה י ל ד א : נו, נור — ?

ס א ל נ ע ס : עס איז נעווען באַלד נאָך דעם ווי די צוויי אינגעלעך זיינען געבאָרען נעוואָרען.

ה י ל ד א : דער אָרעמער צווילינג, יא.

ס א ל נ ע ס : זיי זיינען געקומען נעזונד און שטאַרק אויף דער וועלט, און זיי זיינען אזוי נוט געוואַקסען, אז מען האָט עס נעקענט מערקען פון טאָג צו טאָג.

ה י ל ד א : קליינע קינדערלעך וואַקסען זעהר שנעל אין אַנהויב.

ס א ל נ ע ס : עס איז נעווען דאָס שענסטע בילד אין דער וועלט צו זעהן אַלינאַן לייענענדיג מיט זיי ביידען אין איהרע אָרעמס.... אָבער דאָן איז נעקומען די נאַכט פון דעם פייער...

ה י ל ד א : (נעשפּאַנט) וואָס זשע איז נעשעהן? זאָגט, איז אימיצער אומנעקומען?

ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס ניט. יערער איז נערעטעט נע־וואָרען פון הויז...

ה י ל ד א : נו, וואָס קומט ווייטער? ——

ס א ל נ ע ס : דער שרעק האָט אַלינא'ן זעהר ערשיטערט. דער לייארעס, דאָס אַנטלויפען פון הויז, די אייליגענס, און דערצו נאָך די אייז־קאַלטע לופט יענע נאַכט, ווייל מען האָט זיי נעמוזט אַרויסטראָגען אזוי ווי זיי זיינען נעלעגען, אי איהר אי די קינ־דער ——

ה י ל ד א : און זיי האָבען עס ניט אריבערגעטראָגען?

ס א ל נ ע ס : אה, זיי האבען עס נראד אריבערנעטראגען. נור אלינא האט בעקומען דאס פיבער און עס איז אריין אין די מילך. זי האט נור נעוואלט זיי אליין זויגען. ווייל דאס איז נעווען איהר פליכט, האט זי נעזאגט. און אונזערע ביידע אינגעלעך — זיי ——— (ער פרעסט צונויף די הענד) זיי — אה!

ה י ל ד א : זיי האבען דאס ניט אריבערנעטראגען?

ס א ל נ ע ס : ניין, דאס האבען זיי ניט אריבערנעטראגען. און אט אזוי האבען מיר זיי פערלאזרען.

ה י ל ד א : דאס האט פאר אייך נעמוזט זיין שרעקליך שווער.

ס א ל נ ע ס : שווער נענוג פאר מיר. אבער צעהן מאל שווערער פאר אלינאן (ער פרעסט צונויף די הענד אין אייגענאליטענער אויפרעגונג) אה, אז אזעלכע זאכען זאלען טרעפען אויף דער וועלט! (קורץ און פעסט) פון דעם טאג אן וואס אין האב זיי פערלאזרען, האב איך מעהר קיין הארץ ניט צו בויען קירכען.

ה י ל ד א : האט איהר ניט נערן נעבויט דעם קירכען־טורעם ביי אונז אין שטאדט?

ס א ל נ ע ס : ניט נערן. איך נעדענק, ווי פריי און לייכט איך האב געפיהלט ווען דער טורעם איז נעווען נעענדיגט.

ה י ל ד א : א י ך נעדענק דאס אויך.

ס א ל נ ע ס : און יעצט וועל איך שוין קיין מאל ניט, — קיין, מאל ניט בויען עפעס אזעלכעס, ניט קיין קירכען און ניט קיין קירכען־טורעמס.

ה י ל ד א : (שאקעלט לאנגזאם מיט'ן קאפ) נור הייזער וואו מענשען זאלען וואהנען.

ס א ל נ ע ס : היימען פאר מענשען, הילדא.

ה י ל ד א : אבער היימען מיט הויכע טורעמס און מיט שפיצען אויף זיי.

ס א ל נ ע ס : דאס אם ליעבסטען (גאנץ איבער אין א לייכטען טאן) נאר, ווי איך האב פריהער נעזאגט, דאס פייער האט מיך אויפנעריכט — אלס בוימייסטער, מיין אייך.

ה י ל ד א :פארוואס רופט איהר זיך ניט ארכיטעקט, ווי די אנדערע ?

ס א ל נ ע ס : איך האָב דערצו ניט קיין נענוג סיסטעמא־טישע בילדונג. דאָס מעהרסטע וואָס איך קען, האָב איך אליין אויסגעפונען.

ה י ל ד א : אָבער טראָץ דעם זייט איהר הויך געשטיגען, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : יע, צו פערדאָנקען דעם פייער. כמעט דעם גאַנצען גאָרטען האָב איך צוטהיילט אין בוי־פּלעצער פאר ווילליאם; און ד א ר ט האָב איך נעקענט בויען ווי איך האָב נעוואָלט. אזוי בין איך זעהר שנעל פאָרווערטס געגאַנגען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם פאָרשעגנד) איהר מוזט זיין זעהר א גליקליכער מענש, אז עס גענהט אייך אזוי.

ס א ל נ ע ס : (פינסטער) גליקליך ? איהר זאָגט עס אויך — ווי אלע אנדערע ?

ה י ל ד א : יא, איך דענק, איהר זייט עס. וועז איהר וואָלט נור קענען אויפהערען דענקען וועגען די צוויי קינדערלעך, דאן...

ס א ל נ ע ס : (לאַנגזאם) די צוויי קינדערלעך — זיי קען איך ניט אזוי גרינג פערגעסען, הילדא.

ה י ל ד א : (עמוואָס אונזיכער) פיהלט איהר נאָך אלץ דעם פערלוסט אזוי שטאַרק — נאָך אזוי פיעל לאַנגע יאָהרען ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט זי פעסט אָן, ניט ענטפערענדיג) א גליק־ליכער מענש, האָט איהר ג ע ז א ג ט.

ה י ל ד א : יא, אָבער זייט איהר דען ניט גליקליך אין אנ־דערע הינזיכטען ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אַלין אויף איהר) וועז איך האָב אייך דאָס אלעס דערצעהלט וועגען פייער — הם —

ה י ל ד א : נו ?

ס א ל נ ע ס : איז ניט נעווען דעריין איין ספעציעלער נע־דאַנק, וואָס איז אייך נעוואָרען — אייך נעוואָרען אויפאַלענד ?

ה י ל ד א : (מראכט, און קען ניט דערטראכטען) ניין, וואס פאר א נעראנק זאל דאס זיין ?

ס א ל נ ע ס : (מיט איינגעהאלטענער בעמאנונג) נור דורך דעם פייער האב איך געקענט קומען דערצו צו בויען מענשליכע היימען. בעקוועמע, שעהנע און ליכטיגע היימען, וואו פאטער און מוטער מיט זייערע מחנות קינדער קענען וואהנען זיכער און צופריעדען, פיהלענדיג וואס פאר א גוטע זאך עס איז צו לעבען אויף דער וועלט, און דער עיקר צו נעהערען איינער צום צווייטען, ווי אין די גרויסע, אזוי אין די קלענערע אנגעלענהייטען.

ה י ל ד א : (מיט היסן) נו, און איז עס דען ניט א גרוים גליק פאר אייך צו קענען בויען אזעלכע פראכטפאלע היימען ?

ס א ל נ ע ס : אבער דער פריינ, הילדא ! דער שרעקליכער פריינ, וואס איך האב נעמוזט בעצאהלען, כדי צו קומען דערצו !

ה י ל ד א : אבער קענט איהר דאס שוין ק י י ן מ א ל ניט פערגעסען ?

ס א ל נ ע ס : ניין, כדי צו קענען בויען היימען פאר אנ- דערע, האב איך נעמוזט פערלירען — אויף אייביג פערלירען — די האפנונג צו האבען אן אייגענע היים. איך מיין א היים פאר א מחנה קינדערלעך — און פאר א פאטער און מוטער אויך.

ה י ל ד א : (פארזיכטיג) אבער, האט איהר דאס דען נ ע - מ ו ז ט טאן ? און ווי זאגט איהר, אויף אייביג ?

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט לאנגזאם מיט'ן קאפ) ד א ס איז נעווען דער פריינ פאר דעם גליק, וועגען וועלכען מענשען רעדען אזוי פיעל. (אטהעמט שווער) ד א ס גליק — ה'ס — ד א ס גליק האט מען בילינער ניט געקענט קויפען, הילדא.

ה י ל ד א : (זוי פריהער) אבער קען דאס דען ניט נאך א מאל נוט ווערען.

ס א ל נ ע ס : ניין, קיין מאל ניט. דאס איז נאך א פאלגע פון'ם פייער — און פון אלינא'ס קראנקהייט דערנאך.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט אן אונבעשטימטען אויס- דרוק) און דאך בויט איהר אט די קינדער-צימערן ?

ס א ל נ ע ס : (ערנסט) האָט איהר קיין מאָל ניט געמערקט, הילדא, ווי דאָס אונמענליכע — רייצט און רופט ?

ה י ל ד א : (נאכדענקענדיג) דאָס אונמענליכע ? (בעלעבט) נעווים ! פיהלט איהר אויך אזוי ?

ס א ל נ ע ס : יא, אזוי פיהל איך.

ה י ל ד א : דאן מוז אין אייך אויך שטעקען עפעס א נישט־גוטער.

ס א ל נ ע ס : פארוואָס א נישט־גוטער ?

ה י ל ד א : ווי דען וואָלט א י ה ר דאָס רופען ?

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף) עס קען זיין, אז איהר זייט נערעכט. (השמטיג) אָבער ווי אזוי זאָל איך ניט ווערען א נישט־גוטער, אז דיר נעהט אזוי אימער — אין אלעם —אין אלעם !

ה י ל ד א : ווי מיינט איהר דאָס ?

ס א ל נ ע ס : (שמיל, אינערליך בעוועגט) בעטראכט נוט, וואָס איך זאָג אייך, הילדא. אלעס, אין וואָס איך האָב נעהאט ערפאָלג, דאָס בויען און שאפען — די גאנצע פראכט, זיכערקייט, לוסטיגע בעקוועמליכקייט — יא, אפילו ערהאבענקייט — (פרעסט צונויף די הענד) אָה, ווי שבעקליך עס איז צו דענקען וועגען דעם...

ה י ל ד א : ו ו א ס איז אזוי שרעקליך ?

ס א ל נ ע ס : וואָס פאר דאָס אלעס מוז איך אָבקומען, אבצאָהלען — ניט מיט געלד, נור מיט מענשליכען גליק. און ניט נאָר מיט מיין אייגען גליק, נור מיט דעם גליק פון אנדערע מענשען אויך. יא, יא, איהר זעהט, הילדא ? אָט, דאָס איז דער פרייז וואָס מיין גליק האָט מיך געקאָסט — מיך און אנדערע. און מאָג איין טאָג אויס מוז איך צוזעהן ווי מען צאָהלט פאר מיר דעם פרייז אויפ'ס ניי. וויעדער און וויעדער — אימער וויעדער !

ה י ל ד א : (הויבט זיך אויף און קוקט זיך איין אין איהם) איצט ווייס איך וועגען וואָס איהר רעדט — וועגען א י ה ר.

ס א ל נ ע ס : יא, הויפטזעכליך וועגען אלינא'ן. וויל אלינא — אויך זי האָט נעהאט א בערוף אין לעבען, פונקט ווי איך האָב נעהאט מיין בערוף. (זיין שטימע צישערט) אָבער איהר בערוף

האָט געטיזט וועלען צודריקט, צוריבען אוּן פּערניכטעט, כדי מיינער זאָל קענען זיך דורכרייסען א וועג אוּן דערגרייכען דאָס, וואָס זעהט אויס ווי א גרויסער זיעג. דען איהר מוזט וויסען, אז אלינא האָט אויך געהאט א טאלאנט צו בויען.

ה י ל ד א : זי ? צום בויען ?

ס א ל נ ע ס : (שאָקעלט מים'ן קאָפּ) ניט קיין הייזער אוּן טורעמס, אוּן טורעם־שפּיצען — ניט די אלע זאכען מים וועלכע איך פּערנעהם זיך...

ה י ל ד א : ו ו א ס דען ?

ס א ל נ ע ס : (מילד אוּן בעוועגט) צו בויען קינדערשע נשמה־לעך, הילדא. אויפצובויען קינדערשע נשמה'לעך, פּאלקאָם באלאנ־סירט אוּן אין שעהנע, עדעלע פּאַרמען. זיי זאלען קענען זיך דער־הויבען אוּן וועלען אויפריכטינע דערוואקסענע מענשליכע נשמות. צו ד ע ם האָט אלינא געהאט טאלאנט. אוּן אָט דאָס אלעס ליענט איצט אונבענוצט אוּן אונגנוצבאר אויף אייביג — קיין שום טובה קומט קיינעם דערפוּן ניט ארויס — פונקט ווי דער חורבן, וואָס בלייבט נאָך א שרפה.

ה י ל ד א : יא, אָבער וועלן אפילו עס איז אזוי — !

ס א ל נ ע ס : עס איז אזוי ! עס איז ! איך וויים עס !

ה י ל ד א : נו, נום, אָבער יעדענפאלס איז עס דאָך ניט א י י ע ר שולד.

ס א ל נ ע ס : (וואַרפט זיין בליק אויף איהר, אוּן שאָקעלט לאַנג־זאָם מים'ן קאָפּ) אה, ד א ס איז טאקע די גרויסע, שרעקליכע פּראַנע. ד א ס איז דער צווייפּעל, וואָס נאָגט מיך ביימאָג אוּן ביינאכט.

ה י ל ד א : ד א ס ?

ס א ל נ ע ס : יא. שטעלט זיך פאָר, אז עס איז נעווען מ י י ן שולד — אין א נעווייסען זינן.

ה י ל ד א : אייער שולד ! דאָס מייער !

ס א ל נ ע ס : אין נאנצען ; אלץ מיט אנאנדער. אוּן דאָך, אפשר — בין איך טאקע נאָר ניט שולדיג נעווען אין דעם.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איתם מיט א פערזאַרגטער מינע) אַך, בוימיסטער — אויב איהר קענט אווי רעדען, האָב איך מורא, איהר זייט טאקע פאַרט קראנק.

ס א ל נ ע ס : ה'ם — איך גלויב ניט, אז איך וועל ווען עס איז זיין קלאָר אין דעם פונקט.

(ראַנגאַר בראַוויק עפענט פאַרזיכטיג די טיר לינקס. הילדא קומט איהם אַנטקעגען).

ר א נ נ א ר : (דערזעהענדיג הילדען) אַך — ענטשולדיגט, הערר סאָלנעס. (מאַכט א בעוועגונג צוריק צו גיהן.)

ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, נעהט ניט אוועק. לאָמיר פערטיג ווערען דערמיט.

ר א נ נ א ר : אָה, יא — ווען מיר וואָלטען נור נעקענט.

ס א ל נ ע ס : ווי איך הער, איז אייער פאַטער ניט בעסער ?

ר א נ נ א ר : מיין פאַטער ווערט ווען א מאָל שוואַכער, און דעריבער בעט איך זעהר און זעהר איהר זאָלט שרייבען א פאָר גוטע ווערטער אויף אייגעם פון די פלענער ! דער פאַטער זאָל האָבען צו לעזען איידער ער...

ס א ל נ ע ס : (האַסטיג) וועגען אייערע צייכנונגען דאַרפט איהר מיט מיר מעהר נאָרניט רעדען !

ר א נ נ א ר : האָט איהר זיי דורכגעקוקט ?

ס א ל נ ע ס : יא, יא, איך האָב דורכגעקוקט.

ר א נ נ א ר : און זיי טויגען ניט ? און א י ך טויג, הייסט עס, אויך ניט ?

ס א ל נ ע ס : (אויסמיידענדיג אן ענטפער) בלייבט דא ביי מיר, ראַנגאַר. איהר קענט אלעס האָבען, ווי איהר ווילט. און דאן קענט איהר הייראַטען קאיאן און לעבען רוהיג — און אפשר גליקליך אויך, ווער ווייסט ? נור דענקט ניט וועגען בויען אויף אייער אייגענער רעכענונג.

ר א נ נ א ר : נו, נו, דאן מוז איך נעהן אהיים און איבערנעבען דעם פאַטער, וואס איהר האָט געזאָגט — איך האָב איהם

פערשפּראָבען דאָס צו טאָן. איז אָט דאָס אַלץ וואָס איך קען זאָגען מיין פּאָטער אויידער ער שטאַרבט ?

ס א ל נ ע ס : (קעמפּפט מיט זיך) אָה, זאָגט איהם — זאָגט איהם וואָס איהר ווילט — פון מיינעט וועגען. דאָס בעסטע איז אָבער, איהם נאָרנישט צו זאָגען ! (פּלאָצט פּלוצלונג ארויס) איך ק ע ן אַנדערס ניט האַנדלען, ראַגנאַר !

ר א ג נ א ר : קען איך צוריקנעהמען די צייכנונגען ?

ס א ל נ ע ס : יא, נעהמט זיי. נעווים ! זיי ליעגען דאָרט אויפ'ן טיש.

ר א ג נ א ר : (נעהם צום טיש) איך דאַנק אייך.

ה י ל ד א : (לעגט איהר האַנד אויף דער אַרטסאַליע) ניין, ניין; לאָזט זיי דאָ.

ס א ל נ ע ס : צו וואָס ?

ה י ל ד א : ווייל איך וויל זיי אויך דורכקוקען.

ס א ל נ ע ס : אָבער, איהר ה א ט דאָך זיי... (צו ראַגנאַרען) נו, לאָזט זיי דאָ.

ר א ג נ א ר : מיט פערגניגען.

ס א ל נ ע ס : און נעהמט גלייך אהיים צו אייער פאָטער.

ר א ג נ א ר : יא, איך רעכען, אז איך מוז נעהן.

ס א ל נ ע ס : (ווי פערצווייפעלט) ראַגנאַר — איהר ט א ר ט ניט פערלאַנגען פון מיר צו טאָן דאָס, וואָס איך קען ניט ! איהר הערט, ראַגנאַר ? איהר ט א ר ט עס ניט !

ר א ג נ א ר : ניין, ניין, ענטשולדיגט — (ער פערנייגט זיך אין געהם אַרויס דורך די טיר אין ווינקעל).

ה י ל ד א : (זעצט זיך אויף א שטוהל ביים שפּיגעל. קוקט בייז אויף סאַלנעסען) דאָס איז נעווען זעהר ניט שעהן פון אייער זייט.

ס א ל נ ע ס : איהר דענקט אויך אזוי ?

ה י ל ד א : יע, עס איז נעווען שרעקליך מיאוס און שלעכט, און נרויזאם אויך דערצו.

ס א ל נ ע ס : אָה, — איהר פערשטעהט ניט מיין לאַנע.

ה י ל ד א : און דאָך — ניין, א י ה ר דאַרפט אַזוי ניט זיין.

ס א ל נ ע ס : איהר האָט אליין ערשט נאָר־וואָס געזאָגט, אז קיינער אויסער מ י ר דאַרף ניט האָבען דאָס רעכט צו בויען.

ה י ל ד א : זאָ־וואָס מעג א י ך זאָגען — אָבער ניט א י ה ר.

ס א ל נ ע ס : איך גיכער פון אלע. איך, וועלכער האָב אזוי טייער בעצאָהלט פאר מיין איצטינע לאנע.

הי ל ד א : אה, יא, איהר האָט בעצאָהלט מיט דאָס, וואָס איהר רופט הויזליכע רוה — און דערנליכען.

ס א ל נ ע ס : און דערצו נאָך מיט דעם פריערען פון מיין זעלע.

ה י ל ד א : (חויבט זיך אויף) זעלען־פריערען ! (מיט גע־פיהל) יא, יא, דאָ האָט איהר רעכט ! ארעמער בוימייסטער, איהר מיינט, אז —

ס א ל נ ע ס : (מיט א שמייכעלען געלעכטער) זעצט זיך נור וויעדער אוועק, און איך וועל אייך דערצאהלען עפעס א שפאס.

ה י ל ד א : (זעצט זיך ; געשפאנט) נו ?

ס א ל נ ע ס : עס קלינגט אזוי לעכערליך און קליינליך ; וויי, פערשטעהט איהר מיך, די נאנצע נעשיכטע דרעהט זיך ארום א שפאלט אין א קוימען.

ה י ל ד א : וויטער נאָרניט ?

ס א ל נ ע ס : אין אָנהויב ניט מעהר ווי דאָס. (ער רוקט צו א שטוהל און זעצט זיך לעבען איהר.)

ה י ל ד א : (אונגעדולדיג, קלאפט זיך אין קניע) נו, דער־צאהלט וועגען דעם שפאלט אין קוימען !

ס א ל נ ע ס : איך האָב דעם שפאלט בעמערקט א לאנגע צייט פאר'ן פייער. יעדעס מאל, וען איך פלעג ארויסגעהן אוים'ן בוידים, פלעג איך א קוק טאָן צי ער איז נאָך דאָרט.

ה י ל ד א : נו, און ער איז געווען ?

ס א ל נ ע ס : יא; ווייל קיינער, אויסער מיר האָט וועגן דעם ניט נעווואוסט.

ה י ל ד א : און איהר האָט נאָרנישט נעזאָגט ?

ס א ל נ ע ס : נאָרנישט.

ה י ל ד א : און האָט נאָר ניט נעדענקט צו פערריכטן דעם קוימען ?

ס א ל נ ע ס : אָה, יא, נעדענקט האָב איך וועגן דעם, אָבער ווייטער ווי צום דענקען בין איך קיין מאָל ניט נעקומען. יעדעס מאָל, וועז איך האָב נעוואָלט אָנפאָננען עפּעס טאָן, פלעגט מיך עפּעס א מין אונבעקאַנטע קראפט צוריקהאלטן. איך פלעג מראכטן : ניט הייגט, מיארגן ! און עס איז פון דעם קיין מאָל נאָרנישט ארויס נעקומען.

ה י ל ד א : אָבער, פאַרוואָס דאָט איהר עס נעהאלטן אין איין אָבלענן ?

ס א ל נ ע ס : ווייל אין קאָפּ האָט זיך ביי מיר ארומנעדרעהט א נעדאנק. (לאָגזאָם און שמיל) דורך אָט דעם קליינעם שפּאלט אין קוימען וועל איך זיך אפשר ארויפארבייטן — אלם בוימייסטער.

ה י ל ד א : (קוקט גלייך אַר זיך) דאָם האָט נעמוזט זיין שפּאנענד !

ס א ל נ ע ס : כמעט אונווידערשטעהליך, — נאנץ אונווי־דערשטעהליך. ווייל דאן איז עס מיר פּאַרנעקומען אזוי לייכט אין איינפאָך. איך האָב נעוואָלט עס זאָל פּאסירען אין מיטען ווינטער — פּאַר מיטאָג. איך האָב נעזאָלט פּאהרען שפּאצירען מיט אלי־נא'ן אין א שליטען. די דיענסטען אין דער היים זאָלען האָבען שטאַרק אָננעהייצט דעם אויוון.

ה י ל ד א : וואָרים יענעם טאָג האָט אודאי נעדארפט זיין א ביטערע קעלט ?

ס א ל נ ע ס : יא, א בייסענדע קעלט, — און זיי וואָלטען, נאטירליך, נעוואָלט אז אלינא זאָל דאָם הויז נעזינען וואַרעם אין נעמיטליך וועז זי וועט צוריק קומען.

ה י ל ד א : זי מוז הפנים בטבע זיין א פערפראָרענע ?

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס איז אמת. און וועָן מיר וואָלטען אהיים געפֿאָהרען, האָבען מיר בעראַרפט זעהן דעם רויך.

ה י ל ד א : נור דעם רויך ?

ס א ל נ ע ס : דעם רויך צוערשט . אָבער צוקומענדיג צום טויער פון גאַרטען, האָט דער, אַלטער האָלץ־קאַסטען נעראַרפט איננאנצען זיין אין פלאַמען. אָט אזוי, פערשטעהט איהר, האָב איך עס געוואָלט האָבען.

ה י ל ד א : אָה, וואַרום האָט עס טאַקע ניט פֿאַסירט אזוי !

ס א ל נ ע ס : דאָס קענט איהר אזוי לייכט זאָגען, הילדא.

ה י ל ד א : גוט, אָבער איצטער, הערט נור, בוימייסטער ! זייט איהר זיכער אז דאָס פייער האָט געטראָפען צוליעב דעם שפּעל־טעל אין קוימען ?

ס א ל נ ע ס : אין נענענטהייל — איך בין נאָנץ זיכער, אז דער שפּאָלט אין קוימען האָט נאָר קיין שייכות ניט נעהאַט צום פייער.

ה י ל ד א : וואָס !

ס א ל נ ע ס : עס אז אויף זיכער דערוויזען נעוואָרען, אז דאָס פייער האָט זיך אָנגעהויבען פון א קליידער־אַלמער — נאָר אין א גאַנץ אנדער טייל פון הויז.

ה י ל ד א : צו וואָס־זשע נוצען די אַלע פֿלוידערייען וועגען דעם שפּאָלט אין קוימען ?

ס א ל נ ע ס : מעג איך נאָך א ווייל רעדען צו אייך, הילדא ?

ה י ל ד א : יא, אויב איהר וועט נור רעדען פערשטענדיג —

ס א ל נ ע ס : איך וועל פֿרובירען (רוקט נעהענטער צו זיין שטוהל.)

ה י ל ד א : אַלזאָ, ארויס מיט דער שפּראַך בוימייסטער !

ס א ל נ ע ס : (פערטרויליך) גלויבט איהר ניט, הילדא, אז עס זיינען פֿאַראַנען אייניצעלנע, אויסערוועהלטע מענשען, וועלכע זיינען בענאַבט מיט דער קראַפט און פעהינקייט צו ו ו י נ ש ע ן

עפעס, צו ב ע נ ע ה ר ע ן, צו ו ו ע ל ע ן וואס עס איז, אזוי ישטארק און אזוי בעפעהלעריש, אז עס מוז ענדליך נעשעהן ? גלויבט איהר ניט אין דעם ?

ה י ל ד א : (מיט אן אונבעשטימטען אויסדרוק אין די אויגען) אויב ד א ס איז ווירקליך אזוי, וועלען מיר אין ניכטן זעהן צי א י ך בין אייגע פון די אויסערוועהלטע.

ס א ל נ ע ס : אייגער אליין קען מען קיין גרויסע זאכען ניט אויסטהון. דאס ניט. די העלפער און דיענער — זיי מוזען טהאן זייער חלק, אום עס זאל זיין אן ערפאלג. זיי קומען אבער קיינמאל ניט אליין. מען מוז זיי רופען אונאויפהערליך — אין־זיך, אינעווענינ, פערשטעהט איהר ?

ה י ל ד א : וואס זיינען דאס פאר העלפער און דיענער ?

ס א ל נ ע ס : אה, וועגען דעם קענען מיר אן אנדערס מאל רעדען. איצט לאמיר זיך נור האלטען ביי דער נעשיכטע מיט'ן פייער.

ה י ל ד א : דענקט איהר ניט, אז דאס פייער וואלט יעדען־פאלס נעטראפען, אפילו וען איהר וואלט דאס נ י ט נעווואונשען ?

ס א ל נ ע ס : וען דאס הויז וואלט נעווען דעם אלטען קנוט בראוויק'ס, וואלט עס קיין מאל ניט אבנעברענט אזוי בעקוועמליך פאר א י ה ם. איך בין זיכער אין דעם ; וויל ער וויסט ניט ווי אזוי צו רופען די העלפער, — און די בעריענער אויך ניט. (שטעהט אויף אן אויפגערעגטער) אלזא, ווי איהר זעהט, הילדא, בין איך דאך שולדיג אין דעם, וואס [illegible] קינדערלעך האבען פער־לאזען זייער לעבען. און דענקט איהר ניט אז איך בין אויך שולדיג אין דעם, וואס אלינא איז ניט נעווארען דאס, וואס זי האט נע־דארפט ווערען, און וואס זי האט אם ליעבסטען נעווואלט ווערען ?

ה י ל ד א : יא, אבער אויב דאס איז איננאנצען די ארבייט פון די העלפערס און דיענער?...

ס א ל נ ע ס : ווער אבער האט נערופען די העלפערס און דיענער ? דאס האב א י ך נעטהון ! און זיי זיינען נעקומען און האבען זיך אונטערוואַרפען אונטער מיין ווילען. (ווערט שלי־

מעהר און מעהר אויפגערעגט) אָט ד א ס רופען מענשען „האָבען גליק" ; איך וועל אייך אָבער זאָגען, ווי עס פיהלט זיך צו האָבען אזא גליק. עס פיהלט זיך ווי א גרויסע רויהע וואונד דאָ אויף מיין ברוסט. די העלפערס און די דיענער האלטען אין איין שינדען שטיקער הויט פון אנדערע מענשען כדי צו פערמאכען מיין וואונד. אָבער, די וואונד פערהיילט זיך דאָך ניט — קיין מאל ניט, קיין מאל ניט ! אה, וועז איהר וואלט וויסען ווי אזא וואונד קען עס אפטמאל צופען און ברענגען !

ה י ל ד א : (קוקט איהם אויפמערקזאם אן) איהר זיט קראנק, בוימייסטער. ועהר קראנק, דוכט מיר.

ס א ל נ ע ס : זאָגט בעסער מ ש ו נ ע, וואהרום דאָס איז דאָס וואָס איהר מיינט.

ה י ל ד א : ניין, איך דענק ניט אז די צרה איז עפעס מיט אייער מוח.

ס א ל נ ע ס : מיט ו ו א ס דען איז די צרה ? ארויס מיט דער שפראך !

ה י ל ד א : איך קלער מיר, צי זייט איהר ניט נעקומען אויף דער וועלט מיט א קרענקליכען נעוויסען.

ס א ל נ ע ס : א קרענקליכער נעוויסען ? וואָס מאר־א שווארץ־יאָהר איז דאָס ?

ה י ל ד א : איך מיין, אז אייער נעוויסען איז שוואך — צו ערעל נעבויט, אזוי צו זאָגען — ער האָט ניט די קראפט א זאך פעסט אנצוזאסען — א הויב טהאן און פערטראָגען עפעס שוועריעס.

ס א ל נ ע ס : (ברומט) הם ! — מעג איך פרענען, וואָס מאר א סארט נעוויסען מוז דען אייגער האָבען ?

ה י ל ד א : איך וואָלט וועלען, אז א י י ע ר נעוויסען זאָל זיין א נעזונטער דורך־און־דורך.

ס א ל נ ע ס : אזוי ? א נעזונטער, הא ? איז אייער אייגענער נעוויסען א נעזונטער ?

ה י ל ד א : יא, איך דענק אז ער איז. איך האָב קיין מאָל ניט געמערקט אז ער איז עס ניט.

ס א ל נ ע ס : איך רעכטן אָבער, אז ער איז נאָך קיין מאָל ניט נעשטעלט געוואָרטן אויף א שווערער פּראָבע.

ה י ל ד א : (מיט א ציטער אויף די ליפּטן) אָה, עס איז נאָר ניט אזוי לייכט נעווען אַוועקצוגעהן פון מיין פּאָטער — איך האָב איהם אזוי ליעב !

ס א ל נ ע ס : אָך, א גרויסע מעשה ! אויף א מאַנאָט אָדער צוויי —

ה י ל ד א : איך גלויב ניט אז איך וועל וועט עס איז נעהן צוריק אהיים.

ס א ל נ ע ס : קיינמאָל ניט ? איז פאַר וואָס זיים איהר אַוועק געגאַנגען פון איהם ?

ה י ל ד א : (האַלב ערנסט, האַלב אין שפּאָס) האָט איהר שוין וויעדער פערגעסטן, אז די צעהן יאָהר האָבען זיך נעענדיגט ?

ס א ל נ ע ס : אָך, אונזינן. האָט עפּעס פּאַסירט ביי אייך אין דער היים ? הא ?

ה י ל ד א : (ערנסט) עס איז עפּעס נעווען אין מ י ר, וואָס האָט מיך נעיאָגט און נעטריבען אהער — און נעצוינגען און נעשלעפּט.

ס א ל נ ע ס : (היציג) אָט האָט איהר עס ! אָט האָט איהר עס, הילדא ! אין אייך שטעקט אויך עפּעס א „נישט נוטער", אזוי ווי אין מיר. וואָרום, פערשטעהט זיך, איז דער נישט נוטער אין מענשען — ער איז דאָס, וואָס רופט צו די אויסערליכע קרעפטען. און דאָן מוז מען נאכנעבען, צי מען וויל, צי מען וויל ניט.

ה י ל ד א: איך הויב אָן צו דענקען איהר האָט רעכט, בוי־מיסטער.

ס א ל נ ע ס : (שפּאַצירט איבער'ן צימער) אָה, עס זיינען דאָ א סך, א סך טיוואָלים אויף דער וועלט, הילדא, וועלכע מען זעהט קיינמאָל ניט !

ה י ל ד א : טייוואלים אויך ?

ס א ל נ ע ס : (בלייבט שטיין) גוטע טייוואלים און שלעכטע טייוואלים, בלאנדע, טייוואלים און שוואַרצע טייוואלים. וועז מען וואלט נור אימער נעקענט וויסען צי דאס זיינען די בלאנדע אדער די שוואַרצע, וואס זיינען אויך אנגעשיקט געוואָרען ! (שפאַציירט) אָרום) אָה — אָה ! דאן וואלט דאס געווען א גאנץ פשוט'ע מעשה.

ה י ל ד א : (שאלגט איהם נאך מיט די אויגען) אדער וועז מען וואלט האבען א ווירקליך שמארקען, פאלקאם געזונדען נעוויסען —— אזוי אז מען זאל ו ו א נ ע ן צו טאן וואס מען ו ו י ל.

ס א ל נ ע ס : (שטעלט זיך אב ביים גרעסערען טיש) איך גלויב, אז אין דער הינזיכט זיינען דאס רוב מענשען פונקט אזעלכע שוועכלינגע, ווי איך בין.

ה י ל ד א : עס קען זיין.

ס א ל נ ע ס : (שפארט זיך אב פון טיש) אין די סאנא־ביכער — האט איהר וועז עס איז נעלעזען די אלטע סאנא־ביכער ?

ה י ל ד א : אָה, יא ! וועז איך פלעג לעזען ביכער, האב איך —

ס א ל נ ע ס : אין יענע ביכער לעזט מען וועגען וויקינגען, וועלכע פלעגען זעגלען אין פרעמדע לענדער און דאַרטען פלינדערען, ברענגען און הרג'נען מענשען —

ה י ל ד א : און פלענען אוועקפיהרען מיט זיך די פרויען —

ס א ל נ ע ס : — און האבען זיי נעהאלטען אין פלען —

ה י ל ד א : — זיי האבען זיי צו זיך אהיים געגומען אויף זייערע שיפען —

ס א ל נ ע ס : —און האבען זיך מיט זיי בענומען, ווי — ווי די ערנסטע נישט־גיטיי.

ה י ל ד א : (קוקט גליידְ פאר זיך מיט א חאלב־פערשליערטען בליק) איך מיין, אז דאס, האט נעמוזט זיין זעהר שפאַנענד.

ס א ל נ ע ס : (מיט א קורצען טיפען גלעלכטער) אוועקרוי־בען פרויען, הא ?

ה י ל ד א : נערויבט צו ווערען.

ס א נ ע ס : (קוקט אויף איהר אן אויגענבליק) נאָר אזוי !

ה י ל ד א : (אונטערברעכענדיג דעם געשפרעך) קענען וואָס האָט איהר דאָס נערעדט וועגען די וויקינגען, בוימייסטער ?

ס א ל נ ע ס : אנקענען דעם, אז, י ע נ ע חברה, אויב איהר ווילט, האָבען אודאי נעמוזט האָבען א געזונטען נעוויסען ! וועו 'זיי זיינען צוריק אהיים נעקומען האָבען זיי געקענט פרעסען און זויפען, און זיך פיהלען גליקליך ווי קינדער. און די פרויען אויך ! אפט פלענט מרעפען, אז די פרויען האָבען בשום אופן ניט געוואלט אוועקגעהן פון זיי. קענט איהר דאָס בעגרייפען, הילדא ?

ה י ל ד א : די פרויען פערשטעה אויך אויסנעצייכענט.

ס א ל נ ע ס : אהא ! אפשר וו[illegible]ט איהר אליין אויך נעקענט טהאָן אזא זאך ?

ה י ל ד א : וואָרום דען ניט ?

ס א ל נ ע ס : לעבען — מיט אייער אייגענעם פרייען ווילען — מיט אזא מין גראָבען קערל ?

ה י ל ד א : אויב איך וואָלט זיך פערליעבט אין אזא גראָבען קערל —

ס א ל נ ע ס : וואָלט איהר זיך דען נעקענט פערליעבען אין אזא מאן ?

ה י ל ד א : אך נאָט, איהר ווייסט נאָנץ גוט אז מען קען ניט אויסקלייבען אין וועמען זיך צו פערליעבען.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר נאָכדענקענד) אָה ניין, איך רעכען אז דער נישט־גוטער, וואָס זיצט אין מענשען איז פאראנט־וואָרטליך דערפאר.

ה י ל ד א : (האַלב לאַכענדיג) אין אלע אנדערע נעבענשטע שדים, מיט וועלכע א י ה ר זייט אזוי גוט בעקאנט — אי די בלאָנדע, אי די שוואַרצע.

ס א ל נ ע ס : (רוהיג און ווארעם) דאן ווינש איך אייך, אז די טייוואָלים זאָלען זיין זעהר פאָרזיכטיג, וועו זיי וועלען פאר אייך אויסקלייבען, הילדא.

ה י ל ד א : פאר מיר האבען זיי שוין אויסגעקליבען — איין מאל פאר אלע מאל.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר ערנסט) הילדא, איהר זייט ווי א ווילדער פויגעל פון וואלד !

ה י ל ד א : דורכאויס ניט. איך בעהאלט זיך ניט אין די קוסטען.

ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, אהר זייט ניכער עהנליך צו א רויב־פויגעל.

ה י ל ד א : דאס שוין ניכער. (זעהר חיים) און פארוואס טאקע ניט א רויב פויגעל ? ווארום זאל א י ך ניט געהן אויף געיעג — אזוי גוט ווי אנדערע ? אוועקשלעפען דאס רויב וואס איך בעגעהר — אויב איך קען נור איינגרבען אין איהם מיינע נעגעל און אוספיהרען מיט איהם וואס איך ויל.

ס א ל נ ע ס : הילדא, — איהר ווייסט וואס איהר זייט ?

ה י ל ד א : יא, איך רעכען, איך מוז זיין, א מארנער סארט פויגעל.

ס א ל נ ע ס : ניין. איהר זייט, ווי דער אנקומענדער פריה־מארגען. ווען איך קוק אויף אייך — דאכט זיך מיר, אז איך קוק אויף דעם אויפגאנג פון דער זון.

ה י ל ד א : זאגט מיר, בוימייסטער — זייט איהר זיכער, אז איהר האט מיך קיין מאל ניט געזופען צו זיך ? איך מיין, אינוועניג, אין זיך ?

ס א ל נ ע ס : (מילד זון לאנגזאם) איך הויב אן צו גלויבען, אז מסתמא האב איך —

ה י ל ד א : צו וואס האט איהר מיך נעראטפט ?

ס א ל נ ע ס : איהר זייט די י ו נ ע נ ד, הילדא.

ה י ל ד א : (שמייכעלם) די יונענד, פאר ווען איהר שרעקט זיך אזוי ?

ס א ל נ ע ס : (שאקעלם מיט'ן קאפ) און נאך וועלכער אין האלצען בענק איך דאך אזוי שטארק.

ה י ל ד א : (חויבם זיך אויף, גיהם צו צום מישעל און נעהמם

ראַגאַרס פּאַרטאַליע. האַלט דאָס פּאָר זייגע אויגען) מיר האָבען נערעדט וועגען די צייכנונגען —

ס א ל נ ע ס : (קורץ, צוריק ווייזענדיג זיי מים דער האַנד) לענט עס אַוועק! איך האָב שוין גענוג געקוקט אויף זיי.

ה י ל ד א : יא, אָבער איהר דארפט אויפשרייבען, אייער הסכמה אויף זיי.

ס א ל נ ע ס : אַנשרייבען מיין הסכמה אויף זיי? קיין מאָל ניט!

ה י ל ד א : אָבער דער ערעמער אלטער האלט ביים שטאר־בען! קענט איהר איהם און זיין זוהן ניט מאכען עטוואָס פער־נעניגען אייַדער זיי שיידען זיך אייגער פון צווייטען? און, אפשר קען ער נאָך קריגען דעם אנטראג זיי דורצופיהרען אויך.

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס וואָלט ער טאקע געקאָנגען. ער האָט אַך שוין בעוואָרענט דערמים. — ער, מיין שעהנער יונגערמאן!

הי ל ד א : אָבער, אום נאָטעם ווילען, אויב עס האלט שוין דערביי — קענט איהר דען ניט־א מאָל זאָגען א שמיקעל ליגען?

ס א ל נ ע ס : א ליגען? (מיט בעס) — הילדא, נעהמט אוועק פון מיינע אויגען אָט די טיוועלשע צייכנונגען!

ה י ל ד א : (האַלט די פּאַרטאַליע נעהענטער צו זיך) נו, נו, נו — עסט מיך ניט אויף — איהר רעדט וועגען נישט־נוטע — מיר דאכט אָבער אז איהר בענעהמט זיך אליין ווי א נישט־נוטער. (קוקט זיך ארום) וואו האלט איהר אייער טינט און פעדער?

ס א ל נ ע ס : דאָ אין צימער איז נישטאָ קיין טינט און פעדער.

ה י ל ד א : (געהט צו דער טיר) אָבער אין קאנטאָר, וואו דאָס פרייליין איז —

ס א ל נ ע ס : וואַרט נור, הילדא! — איהר מיינט אז איך דארף זאָגען א ליגען? יא, צוליעב דעם אלטען וואָלט איך דאָס נע־דארפט טהאָן — איך האָב אין מיין צייט איהם צודריקט, מיט די זיך געטראָטען. —

ה י ל ד א : איהם אויך?

ס א ל נ ע ס : איך האָב נעדאַרפט מאכען פּלאַץ פאַר זיך. אָבער אָט דער ראַנגאַר — איהם טאָר מען אויף קיין פאַל נים. דערלאָזען אויפשטיינען.

ה י ל ד א : ארעמער קערל, פאַר איהם דארף מען זיך נעווים נים שרעקען. אויב ער איז א פוסטע כלי —

ס א ל נ ע ס : (קומט נעהענטער, קוקט אויף איהר און זאָגט שטיל) אויב ראַנגאַר בראַווים ווען נור קריגען די מענליכקייט, ווען ער מיך אראָב וואַרפען צו דער ערד. ער וועט מיך צודריקען, ווי איך האָב צודריקט זיין פאָטער.

ה י ל ד א : אייך צודריקען ? האָט ער דען די פעהינקיי-טען דערוויף ?

ס א ל נ ע ס : יאָ, איהר מענט יעך פערלאָזען אויף דעם. ער האָט די פעהינקייט ! ער איז די י ו נ ע נ ד, וואָס שטעהט פאַרטיג אָנצוהלאָפען ביי מיר אין טיר — צו מאכען א סוף פון האל-וואַרד סאָלנעס !

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט שטילען פּאַרוואָורף) און דאָך ווילט איהר איהם פערשטעלען דעם וועג. פע, בוימייסטער !

ס א ל נ ע ס : דער קאמפף, וועלכען איך האָב דורכנעמאכט האָט מיר נעקאָסט נענוג בלוט פון מיין הארצען — און איך האָב מורא, אז די העלפער און די דיענער וועלען מיר שוין אויך מעהר נים פאָלנען.

ה י ל ד א : דאן מוזט איהר זיך בענעהן אָהן זיי. מען קען אנדערס נים מאכען.

ס א ל נ ע ס : עס איז פארפאלען, הילדא. דאָס מזל מוז זיך איבערדרעהען. אבּיסעל פריהער אָדער אבּיסעל שפּעטער — די אָברעכענונג איז אונדערבארמליך.

ה י ל ד א : (אין אנגסט, פערדעקט די אויגען) רעדט נים אזוי! איהר ווילט מיר נעהמען דאָס לעבען ? איהר ווילט צונעהמען דאָס, וואָס איז מיר טייערער ווי דאָס לעבען ?

ס א ל נ ע ס : און וואָס איז עס, וואָס איז אייך טייערער ווי דאָס לעבען ?

ה י ל ד א : דער בענעהר אייך צו זעהען א נרויסען. צו זעהן אייך מיט א קראנץ אין דער האנד, הויך, הויך אויף א קירכען טורעם. (וויעדער רוהיג) ארוים מיט'ן בליישטיפט ! א בליישטיפט האָט איהר דאָך ביי זיך !

ס א ל נ ע ס : (נעהמט ארוים א בריעפענטאש) איך האָב דאָ א בליישטיפט.

ה י ל ד א : (לעגט די זאַרטפאַליע אויפ'ן סאָפא־טיש) נוט, איצט לאָמיר זיך ביידע דאָ אוועקזעצען, בוימיסטער. (סאַלנעס זעצט זיך ביים טיש, הילדאַ שטעהט הינטער איהם אַנגעשפאַרט אַן שטוהל) און איצט וועלען מיר אַנשרייבען אויף די צייכנונגען. מיר מוזען שרייבען עפעס זעהר ליעבעס און וואַרעמעס — פאַר אָט דעם העסליכען רואר — אַדער ווי ער הייסט דאָרט !

ס א ל נ ע ס : (שרייבט עמליבע ווערטער, קעהרט אום דעם קאָפ און קוקט אויף איהר) זאָנט מיר איין זאַך, הילדא.

ה י ל ד א : וואָס ?

ס א ל נ ע ס : אויב איהר האָט נעוואַרט אויף מיר די נאנצע צעהן יאָהר.

ה י ל ד א : איז וואָס ?

ס א ל נ ע ס : פארוואָס האָט איהר ניט נעשריבען צו מיר ? איך וואָלט אייך דאָך נעקענט ענטפערען.

ה י ל ד א : (האַסטיג) ניין, ניין, נראָד דאָס האָב איך ניט נעוואָלט.

ס א ל נ ע ס : וואַרום ניט ?

ה י ל ד א : איך האָב מורא נעהאַט אז די נאנצע זאַך וואָלט דאָן איבערנעפיהרט נעוואָרען. — אָבער, מיר האָבען דאָך נעוואָלט עפעס אויפשרייבען אויף די צייכנונגען, בוימיסטער.

ס א ל נ ע ס : יא, מיר האָבען נעוואָלט.

ה י ל ד א : (בייגט זיך אַריבער און קוקט איבער זיין אקסעל בעת ער שרייבט), נעדענקט נור ! וואַרעם און ליעבליך ! אָה ווי איך האָס איהם — ווי איך האָס דיעזען רואָלד —

ל א נ ג ם : (שרייבענדיג) האָט איהר ווירקליך קיין מאָל קיינעם ניט נעליעבט ?

ה י ל ד א : וואָס זאָגט איהר ?

א ל נ ע ם : האָט איהר נאָר קיינמאָל קיינעם ניט נעליעבט?

י ל ד א : איהר מיינט, וואהרשיינליך, קיין אנדערען ?

ס א ל נ ע ם : (קוקט אויף איהר) יא, קיין אנדערען. קיין מאָל ניט ? אין דיא נאנצע צעהן יאָהר ? - קיין איין מאָל ניט ?

ה י ל ד א : אָה, יא, מאנכעם מאָל, ווען איך בין געווען שטארק אויפגעבראכט אויף איך פאר וואָס איהר קומט נישט.

ס א ל נ ע ם : דאן האָט איהר זיך יא אינטערעסירט מיט פנדערע אויך ?

ה י ל ד א : א קליין ביסעל — פאר א וואָך אָדער צוויי. אך, אין הימעל'ס ווילען, בוימייסטער : איהר ווייסט דאָך, ווי אזוי די זאכען קומען פאר.

ס א ל נ ע ם : הילדא — מיט וואָס פאר א צוועק זיים איהר אהער נעקומען ?

ה י ל ד א : פערלירט ניט קיין צייט מיט רעדען. דער ארץ-מער שלטער קען דערווייל אוועקשטארבען.

ס א ל נ ע ם : ענטפערט מיר, הילדא. וואָס ייילט איהר פון מיר ?

ה י ל ד א : איך ווייל מיין קעניגרייך.

ס א ל נ ע ם : הם — (ער גיט א שנעלען בליק אויף דער טיר לינקס און זעצט פאָרט זיין שרייבען אויף די צייכנונגען. אין דער זעלבער מינוט קומט ארויין פרוי סאָלנעס ; זי תאָלט אין האַנד עטלי-כע פעקלעך.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ם : דא זייענן אייניגע זאכען, וואָס איך האָב פאר אייך נעבראכט, פרייליז וואנגעל. די גרעסערע פעקלעך זייענ מען שפעטער צושיקען.

ה י ל ד א : אָה, ווי זעהר, זעהר ליעב דאָס איז פון אייער זייט !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : בלויז מיין אייגפאכע פליכט. וויי-
מער נאָרנישט.

ס א ל נ ע ס : (איבערלעזענדיג וואָס ער האָט געשריבען)
אלינע !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא ?

ס א ל נ ע ס : האָסט דו בעמערקט, צי די — די בוכהאל-
טערין איז דאָרטען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, נעווים, איז זי דאָרטען.

ס א ל נ ע ס : (לעגט אריין די צייכנונגען אין פּאָרטפעליע)
ה'ם —

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : זי איז נעשטאנען ביים שרייב־טיש,
ווי זי שטעהט נעווהנליך, וועז א י ך נעה דורך דאָס צימער.

ס א ל נ ע ס : (שטעהט אויף) דאן וועל איך דאָס איהר נעבען
און איהר זאָגען, אז . . .

ה י ל ד א : (נעהמט ביי איהם די פּאָרטפעליע) אָה, ניין. ער-
לויבט מ י ר צו האָבען דאָס פערגעניגען ! (גיהט צום טיר, אָבער
קעהרט זיך אום) ווי רופט מען זי ?

ס א ל נ ע ס : זי הייסט פרויליין פּאָסלי.

ה י ל ד א : אה, דאָס קלינגט אזוי קאָלט ! איך מיין, איהר
פּאָר־נאָמען ?

ס א ל נ ע ס : קאָיא — נלויב איך.

ה י ל ד א : (עפענט די טיר און רופט) קאָיא, קומט אריין !
שנעל ! הערר סאָלנעס וויל מיט אייך רעדען.

ק א י א : (ווייזט זיך אין טיר. קוקט אויף איהם ערשטוינט)
אָט בין איך — !

ה י ל ד א : (דערלאָנגט איהר די פּאָרטפעליע) אָט, קאָיא !
איהר קענט דאָס אהיים נעהמען ; הערר סאָלנעס האָט שוין אָנ-
נעשריבען.

ק א י א : אָה, ענדליך !

ס א ל נ ע ס : גיט דאָס דעם אלטען אזוי שנעל, ווי מענליך.

ק א י א : איך נעה דערמיט נליך אהיים.

ס א ל נ ע ס : יא, יא, שנעל. איצט וועט שוין ראננאר קענען בויען זעלבשטענדיג.

ק א י א : אך, קען ער קומען אויך בעראנקען פאר אלעם...?

ס א ל נ ע ס : (תאַרט) איך וויל ניט קיין דאנק ! זאָגט דאָס איהם פון מיינעט וועגען.

ק א י א : גוט, גוט, איך וועל —

ס א ל נ ע ס : און זאָגט איהם, אויך, אז פון איצט אָן נויטיג איך זיך ניט מעהר אין איהם. און אין אייך אויך ניט.

ק א י א : (וויינ און ציטערנדיג) אין מיר אויך ניט ?

ס א ל נ ע ס : איצט וועט איהר זיך שוין דאַרפען פערנעה־מען מיט אנדערע זאכען ; און דאָס איז זעהר גוט פאר אייך. נו, נעהט אהיים מיט די צייכנונגען, פרייליך פאסלי. שנעל ! איהר הערט ?

ק א י א : (ווי פריהער) גוט, הערר סאָלנעס. (זי געהט אוועק).

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נאָט ! וואָס פאַר א גניבישע אוי־נען זי האָט.

ס א ל נ ע ס : זי ! אָט די ארעמע בעשעפענים ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, איך וויים וואָס איך זעה, האל־ווארד — דו זאָגסט זיי אָב ווירקליך ?

ס א ל נ ע ס : יאָ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר אויך ?

ס א ל נ ע ס : האָסט דו דאָס דען ניט פערלאָננט ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָבער, ווי קענסט דו זיך בענעהען אָהן א י ה ר ? — אָה, דו מוזט שוין אודאי האָבען אָננענרייט אן אנדערע, האלווארד.

ה י ל ד א : (לוסטיג) נו, א י ך יעדענפאלס בין ניט די פערזאָן אויף צו שטעהן בייס שרייב טיש.

ס א ל נ ע ס : עס מאכט ניט, עס מאכט ניט — עס וועט שוין רעכט זיין, אלינא. איצט דארפסטו נור דענקען וועגען אריינ־ציהען אין דעם נייען הויז — אזוי שנעל ווי מעגליך. היינט אבענד וועלען מיר אויפהענגען דעם קראנץ — (צו הילדא'ן) — נאָנץ

אויבען, אויפ'ן שפיץ פון טורעם. וואָס זאָגט איהר ד ע ר צ ו, פרייליז הילדא ?

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מים פינקעלענדע אויגען) עס וועט זיין פראכטפאל צו זעהן אייך וויעדער אזוי הויך !

ס א ל נ ע ס : מיך !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אום נאָטעם ווילען, פרייליז וואנגעל, שטעלט זיך דאָס נאָר ניט פאָר, אזא זאך ! מיין מאן ! — איהם שווינדעלט דאָך אזוי !

ה י ל ד א : א י ה ם שווינדעלט ! ניין, איך וויים נאָנץ גוט אז איהם שווינדעלט ניט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, יא, עס איז דאָך אזוי.

ה י ל ד א : איך האָב איהם אָבער אליין געזעהן נאָנץ אויבען אויף א הויכען קירכען־טורעם !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, איך האָב געהערט רעדען דערפון. אָבער עס איז נאָנץ אונמענליך...

ס א ל נ ע ס : (האַסטיג) אונמענליך — אונמענליך, יא ! איך בין אָבער דאָך נעשטאנען העט אויבען !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, ווי קענסט דו דאָס נאָר זאָגען, האלווארד. דו קענסט אפילו ניט פערטראָגען ארויס צו נעהן אויפ'ן באלקאן, דא אויפ'ן צווייטען עטאַזש. דו ביסט אימער אזוי נעוועזן.

ס א ל נ ע ס : היינט אוועג, וועסט דו פיליכט זעהן נאָר עפעס אנדערס.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט אַנגסט) ניין, ניין ! דאָס וועל איך, מיט נאָטס הילף, ניט דערלעבען צו זעהן. איך וועל באלד שרייבען צום דאקטאָר און איך בין זיכער, אז ער_וועט דאָס ניט דערלאָזען.

ס א ל נ ע ס : וואָרום, אלינא . . . !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, דו וויסט אז דו ביסט קראנק, האלווארד ! דאָס אליין איז א סמן ! אך נאָט — אך נאָט ! (זי נעהט שנעל ארויס רעכטס.)

ה י ל ד א : (קוקט זיך גוט אויז אין איהם) איז דאס אמת, אדער ניט ?

ס א ל נ ע ס : או עס שווינדעלט מיר ?

ה י ל ד א : או מיין בוימייסטער ו ו א נ ט נ י ש ט — ק ע ן נ י ש ט שטייגען אזוי הויך ווי ער בויט ?

ס א ל נ ע ס : איהר קוקט נאר אויף דעם פון אזא שטאנד־פונקט ?

ה י ל ד א : יא.

ס א ל נ ע ס : מיר דאכט, או ס'איז אין מיר קיין ווינקעלע ניט נעבליבען, אויף וועלכען איהר זאלט קיין שלימה ניט האבען.

ה י ל ד א : (קוקט צום ווינקעלפענסטער) אלזא, דארט אויבען, אזש דארט אויבען... !

ס א ל נ ע ס : (קומט נעהענטער צו איהר) איהר קענט האבען דאס אויבערסטע ציטער אין טורעם, הילדא — דארט קענט איהר וואהנען ווי א פרינצעסין.

ה י ל ד א : (מיט אן אונבעשטימטען געמיש פון ערנסט און שפאס) יא, דאס האט איהר מיר טאקע פערשפראכען.

ס א ל נ ע ס : האב איך עס וירקליך פערשפראכען ?

ה י ל ד א : פע, בוימייסטער ! איהר האט נעזאגט, או איך וועל זיין א פרינצעסין, און או איהר וועט מיר נעבען א קענינרייך, און דאן האט איהר נענומען — נו, מעהר זאג איך ניט !

ס א ל נ ע ס : (פערזיכטיג) זיט איהר נאר זיכער, או דאס איז ניט א חלום, אן איינבילדונג, וואס האט זיך אייך אריינגעהאקט אין קאפ ?

ה י ל ד א : (שארף) און איהר מיינט או איהר האט דאס, אפשר, נארנים נעטהון ?

ס א ל נ ע ס : איך וויים עס קוים אליין. (מילדער) אבער ד א ס וויים איך איצט אויף זיכער, או איך . . .

ה י ל ד א : או איהר . . . ? זאגט עס גלייך !

ס א ל נ ע ס : או איך האב עס נ ע ד א ר ם ט טאן.

ה י ל ד א : (שרייט אויס מונטער) דערצעהלט מיר ניט אז א י י ך קען אמאל שווינדלען דער קאפ !

ס א ל נ ע ס : היסט עס, היינט אוועק העננען מיר אויף דעם קראנץ — פרינצעסין הילדא.

ה י ל ד א : (מיט א ביטערען צוק פון די ליפען) איבער אייער נייער היים, יא !

ס א ל נ ע ס : איבער דעם נייעם הויז, וואס וועט קיין מאל ניט זיין קיין ה י י ם פ א ר מ י ר. (ער געהט שרוים דורך די טיר אין גארטען).

ה י ל ד א : (קוקט גליק נאר זיך מיט א ווייטען אויסדרוק אויף איהר געזיכט, און מורמעלט צו זיך אליין. די אויגציגע וועלט וואס טוט חערט זיינען) — שרעקליך שפאנענד —

דריטער אקט

א גרויסע, בריימע ווערשנדע פאר סאלנעסעם ווחתנונג. ס מהויל פון הויז מים אן שרויסגאנג אויף דער ווערשנדע זעהם זיך לינקס. א פארנאצע ארום דער ווערשנדע אויף דער רעכטער זייט. פון הינטען, פון דער שטאלער זיים פון דער ווערשנדע — מרעפ ווחם פיהרען פראב אין גארטען. הויכע, שלאנ בוימער פערשרייטען זייערע צווייגען איבער דער ווערשנדע צום הויז. ווייט, אויף דער רעכטער זיים, צווישען די בוימער, זעהם זיך עטוואס דער אונטערשטער מהייל פון דער נייער ווילא אין ס שמיקעל פון'ם טורעם מים דעם ברעמער-געשטעל ארום איהם. אין הינטערגרונד איז דער גארטען ארומגעצוימט מים אן שלאנן הילצערנעם פארקאן. פון דרויסען פון פארקאן, א גאס מים נידריגע, אינגעפאלענע הייזער. אויף דער ווערשנדע, לעבען ווחנד פון הויז, שטעהם ס גארטען-באנק, און פאר דער באנק, א לאנגער טיש. פון דער אנדער זיים טיש, ס שקעל-שטוהל און עטליכע געווענליכע שטוהלען. דחם גאנצע טעבעל איז פון געפלאכטענעם עבר-ווי.

דער אווענד-היטעל איז בעדעקט מים ווחלקענס, בעלויכטען פון דער זון. פרוי סאלנעס, אינגעווינקעלט אין ס גרויסען, ווייסען טוך זיצט אין לעהנשטוהל און קוקט רעכטס. בחלד קומט הילדא ווחנענל אויף די מרעפ פון גארטען. זי איז געקליידעט ווי אין פאריגען שקט און מראגט איהר היטעלע. אויף דער ברוסט מראגט זי ס בוקעט פון עטליכע גע-ווענליכע פעלד-בלומען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קעהרט עטוואס אום דעם קאפ) איהר האט ארום נעשפאצירט אין גארטען, פרייליז ווחנענל ?

ה י ל ד א : יא, איך האב איהם ארום נעקוקט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר האָט אויך בלומען נעפונען, ווי איך זעה.

ה י ל ד א : יא, נעווים. עס זיינען דאָ אזוי פיעל דאָרט צווישען די קוסטען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ווירקליך ? אזוי שפעט אין יאָהר ? איך נעה כמעט קיין מאָל ניט ארונטער אהין.

ה י ל ד א : (קוקט נעהענטער) וואָס ! איהר לויפט נאָר ניט יערען טאָג ארונטער אין נאָרטען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מים א שוואבען שמייכעל) איך „לויף" שוין יעצט איבערהויפט ניט.

ה י ל ד א : אָבער דאָך, נעהט איהר דען ניט אמאָל אראָב אָנצוקוקען דעם נאַנצען פּראכט וואָס נעפינט זיך דאָרטען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : עס איז מיר אינגאנצען נעוואָרען אזוי פרעמד. איך האָב כמעט מורא נאָך א מאָל דאָס אָנצוקוקען.

ה י ל ד א : אייער אייגענעם גאָרטען !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : עס דאכט זיך מיר, אז ער איז ניט מעהר מ י י נ ע ר .

ה י ל ד א : וואָס מיינט איהר ? —

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, ער איז ניט — ניט ווי ער איז נעווען, ווען מיינע עלטערען האָבען נעלעבט. זיי האָבען אוועקגענומען אזוי פיעל — אזוי פיעל האָבען זיי אוועקגענומען פון'ם גאָרטען, פריילין וואַנגעל. בערעכענט נור — זיי האָבען דאָס צושטיקעלט — און אויסגעבויט הייזער פאר פרעמדע מענשען. באָר כענשען וועלכע איך קען גאָר ניט. און ז י י קענען זיצען אין קוקען אויף מיר פון זייערע פענסטער.

ה י ל ד א : (מים א מונטערן אויסדרוק) פרוי סאָלנעס !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא ?

ה י ל ד א : מעג איך א ווייל בלייבען דאָ מיט אייך ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מיט פערגעניגען, אויב איהר ווילט נור.

ה י ל ד א : (רוקט צו א שטוהל נעהענטער צום לעהנשטוהל און

זעצט זיך) אה — דאָ קען מען זיך באַדאַרפן אין דער זון, ווי אַ קאַץ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (לעגט לייכט איהר האַנד אויף הילדא'ס נאקעט) עס איז זעהר שעהן צו אייער זייט, וואָס איהר ווילט מיט מ י ר זיצען אַ ווייל. איך האָב נעמיינט איהר ווילט אריינגעהן צו מיין מאַן.

ה י ל ד א : צו וואָס דאַרף איך איהם ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהם העלפען, האָב איך נערעכט.

ה י ל ד א : אָה, ניין. איבריגענס איז ער דאָרט איצט ניטאָ. ער שטעהט לעבען די ארבייטער און ער זעהט אויס אזוי בייז, אז איך האָב גאָר מורא נעהאַט צו רעדען צו איהם.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אין גרונד נעמען איז ער אזא גוטער און מילדער מענש.

ה י ל ד א : ע ר !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אין אמת'ן קענט איהר איהם נאָך ניט נוט, פרייליז וואַנגעל.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהר ליעבליך) זייט איהר צופריעדען מיט דעם נעראַנק אריינצוציהען אין דעם נייעם הויז ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך מ ו ז זיין צופריעדען ; ווייל האַלוואַרד ווייל דאָס —

ה י ל ד א : אָה, זיכער, ניט נראָד נור אויס דעם גרונד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, יא, פרייליז וואַנגעל ; דען עס איז אייגנאַרד מיין פליכט זיך אונטערצונעבען צו איהם. אָפּט מאָל אַבער איז עס שרעקליך שווער צו צווינגען דעם נעראַנק זיך אונטערצונעבען.

ה י ל ד א : יא, ד אָ ס מוז ווירקליך זיין זעהר שווער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר מענט מיר גלויבען, — וועז מען האָט אזוי פיעל פעהלערען וויפיעל איך האָב —

ה י ל ד א : וועז מען האָט אזוי פיעל דורכנעליטען, ווי איהר...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : סון וואַנען ווייסט איהר דאָס ?

ה י ל ד ע : אייער מאַן האָט מיר דערצעהלט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מיט מיר רעדט ער זעהר זעלטען וועגען ד י זאכען. — יא, איך קען אייך זאגען, פריילין וואנגעל, איך האָב שוין צופיעל דורכגעמאכט אין מיין לעבען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהר מיטפיהלענד און שאקעלט לאנג-זאם מים'ן קאפ) ארעמע פרוי סאלנעס. ערשטענס האָט איהר נע-האט די שרפה...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מים א זיפץ), יא, אלע מ י י נ ע זאכען זיינען דאן פערברענט געוואָרען.

ה י ל ד א : און דאן איז נעקומען נאָך עטוואָס ערנערעס.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר פאַרשענד) ער-נערעס ?

ה י ל ד א : דאָס ערנסטע פון אלץ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, די אינגעלאך. אָבער ד א ס,

ה י ל ד א : (מילד) איהר האָט פערלאָרען די צוויי אינ-געלאך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, די אינגעלעך. אָבער ד א ס, זעהט איהר איז נאָר עפעס אנדערס. דערביי איז געווען נאָטס ווי-לען ; און ביי אוא זאך מוז מען זיך אויסטערוואַרפען, און נאָך נאָט דאנקען.

ה י ל ד א : און איהר טוט דאָס ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ליידער, נים אימער. איך וויים נאָנץ נוט, אז עס איז מיין פליכט, און דאָך ק ע ן איך עס ניט.

ה י ל ד א : ניין. דאָס, דענק איך, איז נאָנץ נאטירליך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און זעהר אָפט מוז איך מיר אליין זאָגען, אז עס איז נעווען א נערעכטע שטראָף פאר מיר...

ה י ל ד א : וואַרום דען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וויי איך בין ניט נעווען שטאַרק נענוג אין מיין אונגליק.

ה י ל ד א : אָבער, איך קען ניט בענרייפען, ווי...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך, ניין, פריילין וואנגעל — רעדט צו מיר ניט מעהר וועגען די צוויי קינדער. וועגען ז י י דאר-

פען מיר זיך נור פרייהען ; זיי איז יעצט אזוי גוט, אזוי גוט. ניין, עס זיינען פאראנען קלייניגע שאדענס אין לעבען, וואס רייסען דאס האַרץ — נור מען פערלירט אזוינע זאכען, וואס אנדערע מענשען בעטראכטען עס כמעט פאר נארנישט.

הילדא : (לעגט איהרע הענד אויף פרוי סאלנעסעס קניע, און קוקט אויף איהר ליעבליך) ליעבע פרוי סאלנעס — זאגט מיר, וואס פאר א קליינע זאכען מיינט איהר !

פרוי סאלנעס : ווי איך האב איך שוין געזאגט, לויטער קליניגקייטען. אלע אלטע פאַרטרעטען וואס זיינען פערברענט געוואָרען אויף די וועגד ; אלע זיידענע קליידער, וואס האבען פון דורי־דורות געהערט צו דער פאמיליע. דער מוטער'ס און גרויס־מוטערס שפיצען — דאס איז אויך פערברענט געוואָרען. און בעטראכט נור — די נאַלה־ציערונג אויך ! (מרויעריג) און דאן, אלע ליאלקעס.

הילדא : די ליאלקעס ?

פרוי סאלנעס : (מרערען שמיקען זי) איך האב נעהאט ניין וואונדערשעהנע ליאלקעס.

הילדא : און זיי זיינען אויך פערברענט געוואָרען ?

פרוי סאלנעס : אלע. אה, ווי שווער מיר איז נעווען — ווי שווער !

הילדא : האט איהר דען די אלע ליאלקעס בעהאלטען, נאך פון זינט איהר זייט נעווען א קליין קינד !

פרוי סאלנעס : בעהאלטען, ניין. איך און די ליאלקעס זיינען אימער נעווען צוזאמען.

הילדא : אפילו וועז איהר זייט אויסנעווואקסען ?

פרוי סאלנעס : יא, א לאנגע צייט נאך דעם.

הילדא : און נאך אייער חתונה אויך ?

פרוי סאלנעס : אה, יא. וועז ער איז דערביי ניט נעווען, דאן — זיי זיינען אבער אלע פערברענט געוואָרען, די ליעבינקע. קיינער האט זיך נישט נעקימערט זיי צו ראטעווען. אה, עס איז אזוי מרויעריג. לאכט ניט פון מיר, פריילין וואנגעל.

ה י ל ד א : איך לאָך שוין נאָר ניט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אין א נעוויסען זינן, קען מען זאָגען, האָבען זיי אויך געהאט לעבען אין זיך. איך זאָל זיי טראָגען אונטער מיין האַרץ — ווי קליינע ניט־געבוירענע קינדערלעך.

(דר. הערדעל געהט ארויס דורך די טיר מיט'ן הוט אין האַנד און דערזעהט פרוי סאָלנעס מיט הילדא'ן.)

ד ר . ה ע ר ד ע ל : — אזוי, פרוי סאָלנעס, איהר זיצט זיך דאָ און ערקעלטעט זיך ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : די לופט איז היינט אזוי מילד און וואַרעם.

ה ע ר ד ע ל : יא, יא. אָבער וואָס קומט דאָ היינט פאַר ? איך האָב געקראָגען אייער בריוועל.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף) יא, איך מוז מיט אייך עפעס רעדען.

ה ע ר ד ע ל : גוט, דאַן לאָמיר פילייכט אריינגעהן אין הויז. (צו הילדא'ן) איהר זייט נאָך אלץ אין אייערע בערג־קליידער, פרויליז ?

ה י ל ד א : (שטעהט אויף, לוסטיג) נעווים, אין פולער פאַרמע ! היינט וויל איך אָבער ניט קלעטערען און ברעכען רעם גענוג. מיר ביידע, דאָקטאָר, וועלען זיך גאַנץ שטיל שטעהן אונטען און ארויפקוקען.

ה ע ר ד ע ל : אויף וואָס וועלען מיר קוקען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (דערשראָקען, מילד, צו הילדא'ן) שטיל, שטיל — אום נאָטעם וויל'ען ! ער קומט. זעהט, רערט איהם אָב פון רעם אייגנאָל. און לאָמיר זיין פריינד, פריילין וואַנגעל. קענען מיר דאָס ניט זיין !

ה י ל ד א : (פאַלט איהר אויפ'ן האַלז) אך, וועז מיר וואָלטען דאָס נור קענען !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (בעפרייט זיך עדעל). אָט, אָט ! אָט קומט ער, דאָקטאָר. איך וויל מיט אייך עפעס רעדען.

ה ע ר ד ע ל : איז עס וועגען א י ה ם ?

פ ר ו י ם א ל נ ע ם : נו, נעווים וועגען א י ה ם. קומט ארײן.

(זי און דער דאקטאר געהען ארײן אין חויז. אין דער זעלבער ציים קומט סאלנעם אויף די טרעפ פון גאַרטען. הילדא קוקט אויס ערנסט).

ס א ל נ ע ם : (קוקט אויף דער חויז־טיר, וועלכע ז׳ערמאכט זיך מיט אַרזיכטיג פון אינעווענדיג) איהר האָט בעמערקט, הילדא ? אזוי שנעל, ווי איך קום, נעהם זי אוועק.

ה י ל ד א : איך האָב בעמערקט אז אזוי שנעל ווי איהר קומט, מאכט איהר זי זאל אוועקגעהן.

ס א ל נ ע ם : עס קען זיין. אבער איך קען דערצו נאָר־נים העלפען. (קוקט אויף איהר אויפמערקזאם) אויך איז קאלט, הילדא ? עס זעהט אזוי אוים.

ה י ל ד א : איך בין אקאַרשט ארויף נעקומען פון־א קבר.

ס א ל נ ע ם : וואָס הייסט ד א ס ?

ה י ל ד א : — אז איך בין דורך־און־דורך נעפראָרען נעוואָרען, בוימיסטער.

ס א ל נ ע ם : (לאַנגזאם) מיר דאכט, איך פערשטעה...

ה י ל ד א : נאָך וואָס זייט איהר איצט נעקומען אהער ?

ס א ל נ ע ם : איך האָב אייך דערזעהן פון דער ווייטענס.

ה י ל ד א : דאן, האָט איהר דאָך ז י אויך נעמוזט זעהן?

ס א ל נ ע ם : איך האָב נעוואוסט אז זי וועט אוועקנעהן אזוי באלד ווי איך וועל נור צוקומען.

ה י ל ד א : טוט עס אייך זעהר לייד, וואָס זי מיידעט אייך אזוי אויס ?

ס א ל נ ע ם : אין א נעוויסער הינזיכט נעפין איך אין דעם אן ערלייכטערונג.

ה י ל ד א : נישט צו זעהן זי פאר אייערע אויגען ?

ס א ל נ ע ם : יא.

ה י ל ד א : נישט צוצומוקען כסדר, ווי זי נעהמט זיך צום האַרצען די נעשיכטע מיט די איגנעלעך ?

ס א ל נ ע ס : יא, דאס הויפטזעכליך.

(הילדא נעהט, די הענד פערלענט אויף היבטען, איבער דער וועראנדע, שטעלט זיך אב ביי דער פאַרענצע און קוקט אריבער אין גאַרטן.)

ס א ל נ ע ס : (נאָך א קורצער פּויז) האָט איהר נעהאט א לאנגען נעשפּרעך מיט איהר ?

(הילדא שטעהט אהן בעוועגונג און ענטפערט ניט.)

ס א ל נ ע ס : איך פרעג צי איהר האָט נעהאט א לאנגען נעשפּרעך ?

(הילדא איז שטיל ווי פריהער.)

ס א ל נ ע ס : וועגען וואס האָט זי נערעדט, הילדא ?

(הילדא איז אלץ שטיל.)

ס א ל נ ע ס : ארעמע אלינא, מסתמא וועגען די אינגעלעך.

(הילדא. א נערוועזער ציטער גייט איהר דורך, דאָן שאקעלט זי א פּאָר מאָל שנעל מיט'ן קאָפּ.)

ס א ל נ ע ס : זי וועט דאָס קיין מאָל ניט פערגעסען, קיין מאָל אין לעבען ניט. (קומט נעהענטער צו איהר) איצט שטעהט איהר נאָך א מאָל ווי א סטאטוע ; פונקט ווי איהר זייט נעשטאנען נעמטערען אוועק.

ה י ל ד א : (קערט זיך אום און קוקט אויף איהם מיט גרויסע ערשטע אויגען) איך פאָהר אוועק !

ס א ל נ ע ס : (שארף) איהר פאָהרט אוועק !

ה י ל ד א : יא.

ס א ל נ ע ס : איך וועל דאָס אייך ניט ערלויבען !

ה י ל ד א : וואָס האָב איך ד א איצט צו טאָן ?

ס א ל נ ע ס : איינפאך ז י י ן דא, הילדא !

ה י ל ד א : (מעסט איהם אָב מיט א קוק) עס וואָלט זיין ניט שלעכט. אָבער איהר ווייסט דאָך, אז מיט דעם וועט עס זיך ניט ענדיגען.

ס א ל נ ע ס : (אונאיבערלעגט) איז נאָך בעסער !

ה י ל ד : (צוהיצט) איך קאָן נישט טאָן קיין שלעכטס צו

א פערזאָן, וועלכע איך ק ע ן ! איך קען ביי איהר נישט צו נעהמען, וואָס נעהערט צו איהר.

ס א ל נ ע ס : וועד הייסט עס אייך דען מאָן ?

ה י ל ד א : (פאַרטזעצענדיג) ביי א פרעמדער, יא ! דאָס איז נאָר עפעס אנדערס. ביי אזא, וועלכע איך האָב קיין מאָל נישט נעזעהן. אָבער מיט איהר בין איך דאָך נעקומען אין אזא נאָהענ־טער בעריהרונג !... ניין, אָה ניין ! פוי !

ס א ל נ ע ס : יא, אָבער איך האָב אייך קיין מאָל ניט פאַרנעשלאָגען איהר זאָלט דאָס טאָן.

ה י ל ד א : אָה, בוימייסטער, איהר ווייסט נאָענ גוט וואָס די ענדע וואָלט נעווען. און דערפאר טאָקע פאָהר איך אוועק.

ס א ל נ ע ס : און וואָס וועט ווערען פון מיר, וועז איהר וועט אוועקפאָהרען ? צו וואָס וועל איך ד א ן דאַרפען לעבען—?

ה י ל ד א : (מיט אן אונבעשטימטען אויסדרוק אין די אויגען) מיט א י י ך האָלט עס נעווים ניט אזוי שלעכט. איהר האָט אייערע פליכטען צו איהר. לעבט צוליעב די פליכטען.

ס א ל נ ע ס : צו שפעט. דיזע מעכטע — דיזע — דיזע —

ה י ל ד א : — — טייוואָלים —

ס א ל נ ע ס : יא, דיזע טייוואָלים ! און דער נישט־נוטער אין מיר, אויך — זיי האָבען זון איהר דאָס נאָנצע לעבענס־בלוט אַרויסנעצאַפט. (ער לאַכט פערצווייפעלט) זיי האָבען דאָס נעטאָן צו־ליעב מיין נליק ! יא, יא ! (מיט א שווערען געמיטה) און איצט איז זי טויט — פון מיינעט וועגען. און איך בין לעבערינערהייט צוגעשמידט מיט קייטען צו א טויטער פרוי. (אין ווילדער אנגסט) איך — איך, וועלכער ק ע ן ניט לעבען אָהן לעבענס־פרייד !

ה י ל ד א : (רוקט זיך איבער אויף דער אַנדער זייט טיש און זעצט זיך אויף דער באַנק, מיט די עלענבויגען אויפ'ן טיש, און דעם קאָפ אַנגעשפאַרט אין די הענד, זיצט און קוקט אויף איהם א ווייל) וואָס וועט איהר ווייטער בויען ?

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט מים'ן קאפ) איך גלויב ניט, או איך וועל איבערהויפט שוין פיעל בויען.

ה י ל ד א : קיינע בעקוועמע, גליקליבע היימען פאר פאטערס און מוטערס און מחנות קינדער ?

ס א ל נ ע ס : איך ווייס ניט צו מען וועט דאס ראפען אין דער צוקונפט.

ה י ל ד א : ארעמער בוימייסטער ! און איהר האט גאנצע צעהן יאהר דערוויף געארבייט — דאס לעבען אבגענעבען נור דערוויף.

ס א ל נ ע ס : יא, איהר האט רעכט, הילדא.

ה י ל ד א : (פלאצט ארויס) אה, דאס אלעס קומט מיר פאר אזוי נאריש, אזוי נאריש !

ס א ל נ ע ס : אלעס וואס ?

ה י ל ד א : נישט צו קענען אנכאפען דאס אייגענע גליק — דאס אייגענע לעבען ! נור דערפאר ווארט א וועלכע עס אין בעקאנטע פערזאן שטעהט אין וועג !

ס א ל נ ע ס : א פערזאן, וועלכע מען האט קיין רעכט ניט אבצושטופען אן א זייט.

ה י ל ד א : איך וואלט וועלען וויסען, צי קיינער האט ווירקליך ניט דאס רעכט ? און דאך — אך, וען מען וואלט געקענט אריבערשלאפען די נאנצע נעשיכטע ! (זי לעגט פלאך די הענד אויפ'ן טיש, לאזט די לינקע זייט פון קאפ רוהען אויף די הענד, און פערמאכט די אויגען).

ס א ל נ ע ס : (דרעהט ארום דעם לעהנשטוהל און זעצט זיך בייס טיש) האט א י ה ר געהאט א בעקוועמע, גליקליבע היים, דארט ביי אייער פאטער, הילדא ?

ה י ל ד א : (נישם ריהרענדיג זיך, ווי חאלב פערשלאפען) איך האב נור געהאט א שטייגעל.

ס א ל נ ע ס : און איהר זייט בעשלאסען נישט צוריקצוקעהרען זיך אהין ?

ה י ל ד א : (ווי פריהער) דער ווילדער פוינעל ווייל קיין כאָל ניט אין שטייג אריין.

ס א ל נ ע ס : בעסער שוועבען אין די פרייע לופט...

ה י ל ד א : (אלץ ווי פריהער) דער רויב פוינעל ליעבט צו שוועבען —

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר). ווער עס האָט נור דעם ווייקינג־גייסט אין זיך...

ה י ל ד א : (אין איהר נאַטירליכע שטימע; עפענט די אויגען, נור ריהרט זיך נישט) און די אנדער זאך ? זאָגט, וואָס איז נעווען די אנדער זאך ?

ס א ל נ ע ס : א נעזונדען נעוויסען.

ה י ל ד א : (זעצט זיך גלייך אויף דער בענק; איתרע אויגען פינקלען ווידער מים פרייד. שאָקעלט איהם צו) א י ך ווייס, וואָס איהר וועט בויען נעכסטענס !

ס א ל נ ע ס : דאָן ווייסט איהר מעהר ווי איך אליין, ווילדא.

ה י ל ד א : יא, די בוימייסטער זיינען אזוינע נארישע מענשען.

סא ל נ ע ס : אלזאָ, וואָס וועט דאָס זיין ?

ה י ל ד א : (שאָקעלט ווידער מים'ן קאָפּ) דער שלאָס.

ס א ל נ ע ס : וואָס פאר א שלאָס ?

ה י ל ד א : מ י י ן שלאָס, נאַטירליך ?

ס א ל נ ע ס : איצט ווילט איהר שוין נאָר א שלאָס ?

ה י ל ד א : זייט איהר מיר ניט שולדיג א קעניגרייך, וואָלט איך וועלען וויסען ?

ס א ל נ ע ס : אווי בעהויפטעט איהר, וועניסטענס.

ה י ל ד א : נוט, איהר־זייט מודה אז איהר זייט מיר שולדיג א קעניגרייך. און מיר דאכט אז מען קען ניט האָבען קיין קעניגרייך אָהן א קעניגליכען שלאָס !

ס א ל נ ע ס : (מעהר און מעהר בעלעבט) יא, נעווענליך נעהען די ביידע זאכען צוואמען.

ה י ל ד א : גוט. דאן בויט איהם אויף פאר מיר, אט די מינוט !

ס א ל נ ע ס : (לאכענדיג) אזוי, איהר מוזט אט דאם אויף האבען נלייך אין מינוט ?

ה י ל ד א : נאנץ נעווים ! ווייל איצט זיינען די צעהן יאהר אוים, און איך ווייל מעהר נישט ווארטען. אלזא — אהער דעם שלאם, בוימייסטער !

ס א ל נ ע ס : עס איז נאר נישט קיין שפאם אייך עפעס שולדיג צו זיין, הילדא.

ה י ל ד א : וועגען דעם האט איהר פריהער נעדארפט טראכטען. איצט איז שוין צו שפעט. אלזא — (זי קלאפט אויפ'ן טיש) דעם שלאם אהער אויפ'ן טיש ! עס איז מ י י ן שלאם ! איך ווייל עס נ ל י י ך האבען !

ס א ל נ ע ס : (מעהר ערנסט, בוינם זיך צריבער צו איהר, מיט די הענד אויפ'ן טיש) וואם פאר א סארט שלאם האט איהר זיך פארנעשטעלט, הילדא ?

(איהר אויסדרוק ווערט פלוצלונג פערשלאסען. זי זעהט אויפ-נני זי ווילם מיעף ארוינקוקען אין זיך זעלבסט.)

ה י ל ד א : (לאנגזאם) מיין שלאם זאל שטעהן הויך — נאנץ אויבען — מיט א פרייען אויסבליק אויף אלע זייטען — אזוי, אז איך זאל קענען ארויסקוקען ווייט — ווייט ארום.

ס א ל נ ע ס : און, אהן צווייפעל, מוז אויף איהם זיין א הויבער טורעם ?

ה י ל ד א : אן אונגעהייער הויבער טורעם, און אויפ'ן רעכ-טען שפיץ פון טורעם מוז זיין א באלקאן, און איך וועל אויף איהם שטעהן —

ס א ל נ ע ס : (כאפט זיך גיט ווילענדיג ביים שטערען) ווי אזוי קענט איהר ליעב האבען צו שטעהן אויף אזא שווינדעלדיגער הויך ? —

ה י ל ד א : יא, איך ווייל ! נראד דארט אויבען ווייל איך שטעהן און ארבעקוקען אויף די אנדערע — אויף די, וועלכע בויען

קירכען, און היימען פאר פאטערס און מוטערס און מחנות קינדער.
און א י ה ר מענט אויף ארויפקומען און דאס אנקוקען.

ס א ל נ ע ס : (שטיל) מען דער בוימייסטער ארויפקומען צו דער פרינצעסין ?

ה י ל ד א : אויב דער בוימייסטער וויל.

ס א ל נ ע ס : (וויבער). דאן, גלויב איך, וועט דער בוי־מייסטער קומען.

ה י ל ד א : (שאקעלט מיט'ן קאפ) דער בוימייסטער — ער ו ו ע ט קומען.

ס א ל נ ע ס : ער וועט אבער מעהר קיינמאל ניט קענען בויען — דער ארעמער בוימייסטער.

ה י ל ד א : (מונטער) יא, יא, ער וועט ! מיר ביידע וועלען זיך נעהמען פאר דער ארבייט צוזאמען. און דאן וועלען מיר בויען דאס שענסטע — דאס אלערשענסטע, וואס גיט אויף דער וועלט !

ס א ל נ ע ס : (נעשפאנט) הילדא, זאגט מיר וואס איז דאס אזוינס ?

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם, שמייכלענדיג, שאקעלט מיט'ן קאפ, פערשפיצט די ליפען און רעדט ווי צו א קינד). די בוימייסטער — זיי זיינען זעהר — זעהר נאראשע מענשען.

ס א ל נ ע ס : יא, אודאי זיינען זיי נארעש. אבער זאגט זשע מיר וואס איז דאס — דאס שענסטע אויף דער וועלט, וואס כיר ביידע דארפען צוזאמען בויען ?

ה י ל ד א : (איז שטיל א ווייל, דאן זאגט זי מיט אן אונבע־שטימטען אויסדרוק אין די אויגען). ל ו פ ט - ש ל ע ס ע ר.

ס א ל נ ע ס : לופט־שלעסער ?

ה י ל ד א : (שאקעלט מיט'ן קאפ). לופט־שלעסער, א ! ווייסט איהר וואס פאר א מין זאך א לופט־שלאס איז ?

ס א ל נ ע ס : איהר זאגט, עס איז דאס שענסטע אויף דער וועלט.

ה י ל ד א : (תויבט זיך האסטיג אויף און גיט א טאך שווענק

מים דער האנד). פערשטעהט זיך! לובט־שלעפער — זייגען אזוי בעקוועם אויף צו בעהאלטען זיך אין זיי. האן עס איז אויך אזוי לייכט זיי צו בויגן — (קוקט אויף איהם צארניג) איבערהויפט פאר די בוימייסטערס — וועלכע האבען א — א שווינדעלדינגען נעוויסען.

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף). פון היינט אן בויגן מיר ביידע צוזאמען, הילדא.

ה י ל ד א : (מיט א שמייכעל פון צווייפעל). א ר י כ ט י - ג ע ן לופט־שלאס?

ס א ל נ ע ס : יא, א לופט־שלאס מיט א שטארקען פונדא־מענט אונטער איהם.

(ראנגאר ברעוויק קומט ארויס פון חויז; ער טראגט א גרויסען גרינעם קראנץ, בעפוצט מיט בלומען און זיידענע בענדער).

ה י ל ד א : (שרייט אויס מיט פרייד). דער קראנץ! אה, דאס וועט זיין פראכטפאל!

ס א ל נ ע ס : (פערוואונדערט). א י ה ר האט נעבראכט דעם קראנץ, ראגנאר?

ר א נ נ א ר : איך האב פערשפרעכען דעם וועלקמייסטער דאס איך וועל בריינגען.

ס א ל נ ע ס : (ערליכטערט). אה, אויב אזוי, שטעל איך מיר פאר אז אייער פאטער איהלט זיך בעסער?

ר א נ נ א ר : ניין.

ס א ל נ ע ס : האט איהם נאר ניט ערמונטערט דאס, וואס איך האב אננעשריבען?

ר א נ נ א ר : עס איז נעקומען צו שפעט.

ס א ל נ ע ס : צו שפעט!

ר א נ נ א ר : וואן זי איז דערמיט נעקומען, איז ער שוין ניט נעווען ביי די נעדאנקען. ער האט נעקרינען די אפפאלעקסיע.

ס א ל נ ע ס : אויב אזוי נעהט־זשע שנעל אהיים צו איהם! זיים דאך לעבען אייער פאטער!

ר א נ נ א ר : ער דארף מיך שוין מעהר נישט.

ס א ל נ ע ס : אבער דאך, איהר מוזט זיין לעבען איהם.

ר א נ נ א ר : ז י זיצט ביי זיין בעט.

ס א ל נ ע ס : (עטוואס אונזויבער). קאיא ?

ר א נ נ ע ר : (קוקט אויף איהם סיכסטער). יא — קאיא.

ס א ל נ ע ס : נעהט אהיים, ראנגאר, צו איהר און צו איהם. ניט מ י ר דעם קראנץ.

ר א נ נ א ר : (אונטערדריקט א שפאטישען שמייכעל). איהר מיינט דאך ניט אפשר אליין...?

ס א ל נ ע ס : איך וועל מיט דעם אליין ארונטערנעהן (ער נעהמט ביי איהם דעם קראנץ) און איצט נעהט אהיים ; מיר דאר־פען אייך דא היינט ניט.

ר א נ נ א ר : איך וויים, אז איהר דארפט מיך מעהר נישט ; נור היינט בלייב איך דא.

ס א ל נ ע ס : נו בלייבט, אויב איהר ווילט.

ה י ל ד א : (כיי דער פארענצע). בוימיסטער — איך וועל דא שטעהן און קוקען אויף אייך.

ס א ל נ ע ס : אויף מיר !

ה י ל ד א : עס וועט זיין שרעקליך שפאנענד.

ס א ל נ ע ס : (שמיל). מיר וועלען וועגען דעם שפעטער רעדען, הילדא. (ער גענהט שרונטער די טרעפ מים'ן קראנץ, וויימער שוועק אין נאכטען אריין).

ה י ל ד א : (קוקט איהם נאך, דאן אומקעהרענדיג זיך צו ראנגארען) איך מיין, איהר האט איהם וויינינגסטענס נעמענט דאנקען.

ר א נ נ א ר : איהם דאנקען ! א י ה ם האב איך נעדארפט דאנקען ?

ה י ל ד א : יא, נעווים האט איהר נעדארפט !

ר א נ נ א ר : איך דענק, איך האב ניכער א י ך נע־דארפט דאנקען.

ה י ל ד א : ווי קענט איהר דאס זאגען ?

ר א נ נ א ר : (ניט ענטפערענדיג) אבער, איך ראטה אייך

איהר זאָלט זיין פֿאַרזיכטיג, פֿרייַלעך וואַנגעל! איהר קענט
א י ה ם נאָך ניט ריכטיג.

ה י ל ד א : (פֿויערדיג). אָה, איך קען איהם בעסער פֿאר יעדען איינעם!

ר א נ נ א ר : (לאַכט פֿערביטערט). איהם דאַנקען, בעת אז ער האָט מיך פֿון יאָהר צו יאָהר נעהאַלטען געבונדען! בעת אז ער האָט נעמאַכט אז מיין פֿאטער זאָל צווייפֿלען אין מיר, אז איך זאָל אליין אין זיך צווייפֿלען! און דאָס אלעס, נור כדי ער זאָל.....!

ה י ל ד א : (ווי עס וואָלט איהר עפּעס אויספֿאַלען). כדי ער זאָל....? זאָגט מיר גלייך!

ר א נ נ א ר : כדי ער זאָל ז׳ קענען האַלטען ביי זיך.

ה י ל ד א : (שפּרינגט אויף צו איהם). דאָס מיידעל ביים שרייבטיש?

ר א נ נ א ר : יא.

ה י ל ד א : (דראָהענד, מיט צונויפֿגעפּרעסטע הענד). דאָס איז ניט אמת! איהר דערצעהלט פֿאַלשע זאכען וועגען איהם!

ר א נ נ א ר : איך וואָלט עס אליין אויך ניט געגלויבט ביז היינט, וועו זי האָט דאָס מיר אליין געזאָגט.

ה י ל ד א : (אויסער זיך). ו ו א ס האָט זי געזאָגט? איך וויל עס וויסען! גלייך!

ר א נ נ א ר : זי האָט נעזאָגט, אז ער האָט בעהערשט איהרע נעפּיהלען, אז אלע איהרע נעדאַנקען נעהערען צו איהם אוו זי קען זיך קיין מאָל פון איהם ניט אוועקרייסען. אז זי וועט בלייבען דאָרט, וואו ער איז....

ה י ל ד א : (מיט פּלוצעמדע אויגען). מען וועט עס איהר ניט לאָזען!

ר א נ נ א ר : (פֿאַרשענדיג). ווער וועט זי ניט לאָזען?

ה י ל ד א : (שנעל). ער וועט עס אויך ניט!

ר א נ נ א ר : ניין, נאַטירליך ניט. איצט פֿערשטעה איך די נאַנצע נעשיכטע. איצט וואָלט זי נור נעווען — אין וועג.

ה י ל ד א : איהר פֿערשטעהט נאָרנישט, אויב איהר קענט

אזוי רעדען! ניין, א י ך וועל אייך ערקלערען, וואָרום ער האָט זיך אזוי נעהאלטען אָן איהר.

ר א נ נ א ר: נו גוט, וואָרום?

ה י ל ד א: כדי א י י ך צו האלטען ביי זיך.

ר א נ נ ע ר: האָט ער דאָס אייך נעזאָגט?

ה ל ד א: ניין, נור אזוי איז עס! עס מ ו ז אזוי זיין! (ווילד) איך וויל, — איך ו ו י ל, אז עס זאָל אזוי זיין!

ר א נ נ א ר: און נראָר, וועז איהר זייט נעקומען, האָט ער זי אָבנעלאָזען.

ה י ל ד א: אייך — אייך האָט ער אָבנעלאָזען! וואָס, מיינט איהר, קימערט ער זיך אום פרעמדע מיידלעך, ווי זי איז?

ר א נ נ א ר: (דענקט נאָך). איז עס מענליך, אז די נאנצע צייט האָט ער פאר מיר מורא נעהאט?

ה י ל ד א: ע ר מורא נעהאט! אוא הויבע מיינונג דארפט איהר וועגען זיך ניט האָבען.

ר א נ נ א ר: אָה, ער האָט שוין לאָנג נעמוזט בעמערקען, אז איך טויג אויך אויף עפעס. איבעריגענס, א פיינלינג — דאָס, זעהט איהר איז ער פון דער נאטור.

ה י ל ד א: ע ר! אוראי! דאָס דערצעהלט אימעצען אנדערס!

ר א נ נ א ר: אין א נעוויסען זינן איז ער א פיינלינג — ער, דער נרויסער בוימייסטער. ער האָט קיין מורא ניט אוועקצוראבע־וועז ביי אנדערע זייער לעבענס־נליק — ווי ער האָט דאָס נעטאָן מיט מיר און מיין פאטער. אָבער וועז עס קומט פאָר אַרויף צו־קלעטערען אויף א שטיקעל ברעטער־נעשטעל, וועט ער זיך אויס־דרעהען מיט אלע מיטלען!

ה י ל ד א: אָה, איהר וואָלט איהם נעראַרפט זעהן אזוי הויך, אזוי הימעל־הויך, ווי איך האָב איהם איין מאָל נעזעהן!

ר א נ נ א ר: איהר האָט דאָס נעזעהן?

ה י ל ד א: נאנץ נעווים האָב איך עס נעזעהן. ווי מריי

און גרויס ער האָט אויסגעזוכן, שטעהענדיג דאָרט און צוביגדענדיג דעם קראַנץ צו דער קירכען־פּאָהן.

ר א נ נ א ר : איך וויס, אז ער האָט דאָס געוואָנט איין מאָל אין זיין לעבען — איין אויגציג מאָל. מיר יונגע דערצעהלען עס צווישען זיך ווי א טראַדיציע. אָבער קיין מאכט אין דער וועלט קען איהם ניט בעזוגען דאָס נאָך אמאָל צו טאָן.

ה י ל ד א : היינט טוט ער דאָס וויעדער!

ר א נ נ א ר : (שפּאָסיג). יא, איך מיין עפּעס!

ה י ל ד א : וועלען מיר זעהן!

ר א נ נ א ר : ניט איהר און ניט איך וועלען דאָס זעהן.

ה י ל ד א : (קעגן זיך גיט קאָנטראַליורען). איך ו ו ע ל עס זעהן! איך ו ו י ל און מ ו ז עס זעהן!

ר א נ נ א ר : ער וועט דאָס אָבער נישט טאָן. ער וועט אויפהאָר ניט וואָגען. אָט די שוואכקייט האָט ער — ער, דער גרויסער בוימייסטער.

פ ר ו י ס ס א ל נ ע ס : (קומט ארויס פון חויז אויף דער וועראַנדע, קוקט זיך ארום). ער איז דאָ ניטאָ? וואו איז ער אוועק־נעגאַנגען?

ר א נ נ א ר : הערר סאָלנעס איז דאָרט מיט די ארבייטער.

ה י ל ד א : ער האָט נענומען דעם קראַנץ מיט זיך.

פ ר ו י ס ס א ל נ ע ס : (מיט אַנגסט). מיטנענומען דעם קראַנץ! אך נאָט — אך נאָט! בראָוויק — איהר מוזט צראָבנעהן צו איהם! זעהט, ער זאָל צוריק קומען!

ר א נ נ א ר : זאָל איך איהם זאָגען, אז איהר ווילט מיט איהם רעדען, נגעדיגע פרוי?

פ ר ו י ס ס א ל נ ע ס : אָה, איך בעט אייך! — ניין, ניין, זאָגט איהם ניט פון מ י ר! זאָגט, אז אימעצער איז דאָ, ער זאָל נלייך קומען.

ר א נ נ א ר : נוט, נוט. איך וועל איהם זאָגען, נגעדיגע פרוי. (ער גיהט ארונטער די טרעפּ אין נאָרטען אריין).

ם ר ו י ס א ל נ ע ס : אך, פרייליען וואנגעל, איהר קענט זיך נאר ניט פארשטעלען, ווי בעזאָרגט איך בין וועגען איהם.

ה י ל ד א : איז עס דען אזוי נעפעהרליך, אז מען זאל דארפען זיך אזוי שרעקען דעריבער?

ם ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, נעווים; איהר קענט דאך עס פערשטעהן. בעטראכט נור — וועז ער וואלט עס מיינען ערנסט! וועז ער וואלט ווירקליך וועלען קלעטערען אויפ'ן ברעטער־נעשטעל!

ה י ל ד א : (נעשפאנט). און איהר דענקט, ער וועט דאס טאקע טאן?

ם ר ו י ס א ל נ ע ס : מען קען קיין מאל ניט ווייסען, וואס איהם קען איינפאלען. אויך איהם איז אלעס צו גלויבען.

ה י ל ד א : אהא, א י ה ר דענקט אפשר אויך, אז ער איז ניט אזוי — נישט אין נאנצען...?

ם ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, איך וויים שוין אליין ניט, וואס צו דענקען וועגען איהם. דער דאקטאר דערצייהלט מיר אלערליי מעשות. און אויסער דעם, וועז איך דערמאן זיך פערשי־דענע זאכען וואס איך אליין האב נעהערט פון איהם...

ד ר. ה ע ר ד ע ל :(שטעקט אריין דעם קאפ דורך די טיר). ער קומט באלד?

ם ר ו י ס א ל נ ע ס : אזוי דענק איך. איך האב נעשיקט נאך איהם.

ה ע ר ד ע ל : (קומענדיג נעתנשעיר). איך האב מורא איהר וועט מוזען אריינגעהן, מאדאם —

ם ר ו י ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, איך בלייב דא ווארטען אויף האלוואר־דען.

ה ע ר ד ע ל : עס זיינען אבער נעקומען צו איך א פאר דאמען מיט א וויזיט.

ם ר ו י ס א ל נ ע ס : אך נאט! נאך ד א ס האט נע־מעהלט! און נראד איצט!

ה ע ר ד ע ל : זיי זיינען, אייגענטליך, נעקומען זעהען די צערעמאניע.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : גוט, גוט, איך דענק מען מוז דאך נעהן צו זיי. עס איז מיין פליכט.

ה י ל ד א : קענט איהר דען ניט בעטען די דאמען זיי זאלען צוועק נעהן?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ניין, דאס נעהט ניט. איין מאל זיינען זיי שוין נעקומען, איז עס מיין פליכט זיי אויפצונעהמען. נור בלייבט א י ה ר דערווייל אין דרויסען — און רעדט מיט איהם, וועהן ער וועט קומען.

ה ע ר ד ע ל : און פערהאלט איהם מיט א נעשפרעך צווי לאנג, ווי מעגליך....

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, ליעבע פריילען וואנגעל, — האלט איהם צווי פעסט ווי איהר קענט נור.

ה י ל ד א : דענקט איהר ניט, אז עס וואלט זיין בעסער איהר זאלט דאס טאן?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, נאט וויים, אז דאס איז מיין פליכט. נור וועהן מען האט צווי פיעל פערשידענע פליכטען...

ה ע ר ד ע ל : (קוקט ארויס אין גארטען). אט קומט ער!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און איך מוז אריינגעהן.

ה ע ר ד ע ל : (צו הילדען). זאגט איהם נארנישט וועגען דעם אז א י ך בין דא.

ה י ל ד א : אה, ניין! איך מיין, אז איך וועל שוין נעפי־נען עפעס אנדערעס וועגען וואס צו רעדען מיט'ן בוימייסטער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און האלט איהם נור פעסט. איך דענק, א י ה ר קענט עס טאן אם בעסטען.

(פרוי סאלנעס און דאקטאר חערדעל גיהען אריין אין חויז, הילדא בלייבט שטעהן אויף דער וועראנדע).

ס א ל נ ע ס : (קומט ארויף אויף די טרעפ). איך הער, אז אימעצער דארף מיך דא.

ה י ל ד א : יא, איך בין דאס, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : אזוי, איהר זייט עס, הילדא. און איך האב זיך שוין נעשראקען, טאמער איז עס אלינא אדער דער דאקטאר.

ה י ל ד א : עס זעהט אוים, א י ה ר זיים זער־ א שרע־ קערינער.

ס א ל נ ע ר : דענקט איהר אזוי ?

ה י ל ד א : יא, מען זאגט איהר האָט מורא ארום צו קלע־ מערן — אויף די נעשטעלטן ארום א נעביידע, היימט עס.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָס אז דאָך א גאנץ ספעציעלע זאך.

ה י ל ד א : איז עס, אלזא, אמת, אז איהר האָט דערפאר מורא ?

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס איז אמת.

ה י ל ד א : איהר האָט מורא, איהר וועט ארויס פאלען און דעם נעניק ברעכען ?

ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס נים.

ה י ל ד א : וואָס־זשע דען ?

ס א ל נ ע ס : איך שרעק זיך פאר דער אָברעכענונג, הילדא.

ה י ל ד א : די אָברעכענונג ! (שאקעלט מים'ן קאָפּ). דאָס פערשטעה איך נים.

ס א ל נ ע ס : זעצט זיך, וועל איך איך עפעס דערצעהלען.

ה י ל ד א : גוט ! דערצעהלט ! (זעצט זיך אויף א מאבורעם ביי דער פארענצע און קוקט אויף איהם מים ערווארטונג).

ס א ל נ ע ס : (וואַרפט זיין חום אויפ'ן טיש). ווי אייך איז בעוואוסט, האָב איך אָננעפאָננען מיין קאריערע מים בויען קירכען.

ה י ל ד א : (שאקעלט מים'ן קאָפּ). דאָס ווייס איך וואויל.

ס א ל נ ע ס : ווייל, פערשטעהט איהר, אלס איננעל בין איך נעוואקסען אין א פרום הויז אין א דאָרף. און מיר האָט זיך נעדאכט, דאָס עס נים נאָרניט קיין ערהאבענערע זאך פאר מיר, ווי צו בויען קירכען.

ה י ל ד א : יא, וואָרום דען נים ?

ס א ל נ ע ס : און דאָס מוז איך אייך זאָגען, אז איך האָב נעבויט די קלייגע, ארעמע קירכען מים אזא עהרליכקייט, וואָרעם־ קייט און ערנסטע איבערנעבענהייט אז — אז...

ה י ל ד א : אז — ? וואָס ?

ס א ל נ ע ס : אז איך דענק, ער האָט געאַרפט זיין צו־פריעדען מיט מיר.

ה י ל ד א : ע ר ? וואָס פאַר אַן ע ר ?

ס א ל נ ע ס : ער, פערשטעהט זיך, — פאר וועמען די קירכען זיינען געווען בעשטימט ! ער, פאר וועמענס רוהם און עהרע זיי זיינען געבויט געוואָרען.

ה י ל ד א : אַזוי ! אָבער וווּסט איהר דען בעשטימט אז — אז ער איז ניט געווען — צופריעדען מיט אייך ?

ס א ל נ ע ס : (שפּאָטיש). ער צופריעדען מיט מ י ר ? ווי קענט איהר דאָס גאָר זאָגען, הילדא ? ער, וועלכער האָט דערלאָזען, אז דער גישט־גוטער זאָל אין מיר געווען־לטיגען וויפיל ער וויל אליין. ער, וועלכער האָט זיי נעהויסען זיין גרויס מיך צו דיענען בייטאָג און ביינאכט — אלע די — די...

ה י ל ד א : טייוואָלים ?

ס א ל נ ע ס : יע, ביידערליי. אָה ניין, ער האָט מיר נענעבען צו פיהלען גאַנץ דייטליך, אז ער איז מיט מיר נישט צופריעדען. (געהיימניספול). ד א ס, זערט איהר, איז, אייגענטליך, געווען די אורזאך, וואָס ער האָט געלאָזט אַבערענען דאָס אלטע הויז.

ה י ל ד א : איז ד א ס געווען די אורזאך ?

ס א ל נ ע ס : יאָ, איהר פערשטעהט דאָס דען ניט ? ער האָט מיר נעוואָלט געבען די מענליכקייט צו ווערען א גרויסער מייסטער אין מיין פאַך, אום איך זאָל פאר איהם בויען אלץ שעה־נערע קירכען. אין אַנפאַנג האָב איך נישט פערשטאַנען וואוהין ער האָט נעצוויגען ; נור מיט אמאָל איז דאָס מיר קלאָר געוואָרען.

ה י ל ד א : וועז איז דאָס געווען ?

ס א ל נ ע ס : עס איז געווען וועז איך האָב געבויט דעם קירך־טורעם דאָרט, אין לייסאנזשער.

ה י ל ד א : אַזוי האָב איך נעוויינקט.

ס א ל נ ע ס : וויל, פערשטעהט איהר, היכדא — דאָרט אין דער פרעמד פלעג איך אונגעשטערט ארומגעהן און זיך גריבלען אין זיך אליין. דאן האָב איך איינגעזעהן גאַנץ קלאָר, וואָרום ער

האָט ביי מיר צונעמען די קינדערלעך. ער האָט דאָס נעטאָן, אום קיין זאך זאָל מיך נישט צובינדען צו זיך. קיינע אָועלכע זאכען, ווי ליעבע און גליק, פערשטעהט איהר מיך. איך האָב נור גע־דאַרפט זיין א בוימייסטער — ווייטער נאָרנישט. און מיין נאָנץ לעבען האָב איך נעראַרפט פערבריינגען אין ביזען פאר איהם. (לאַכט) נאָר לאָמיך אייך זאָגען, דערפון איז נאָרנישט אַרויסנע־קומען.

ה י ל ד א : וואָס האָט איהר דען נעטאָן?

ס א ל נ ע ס : צוערשט האָב איך זיך נעגריבעלט און אויס־נעפּרובירט מיין אייגען האַרץ —

ה י ל ד א : און דאן?

ס א ל נ ע ס : דאן האָב איך נעטאָן דאָס א ו נ ט ע נ ־ ל י כ ע — איך אַקוראַט ווי ע ר!

ה י ל ד א : דאָס אונמענליכע?

ס א ל נ ע ס : פריהער האָב איך קיין מאָל ניט נעקענט אַרוי־קלעטערען הויך און פריי. אָבער י ע נ ע ם טאָג האָב אי־עס נעטאָן.

ה י ל ד א : (שפּרינגט אויף). יאָ, יאָ, איהר האָט עס נעטאָן

ס א ל נ ע ס : און וועז איך בין דאַרט נעשטאַנען, העכער איבער אַלעס, און האָב אויפנעהאַנגען דעם קראַנץ אויף דער וועי־טער־פאָהן, האָב איך צו איהם נעזאָנט: הער מיך אויס, איצטער, דו מעכטינער! פון היינט אָן וועל איך אויך זיין א פרייער בויס־יסטער — איך אין מיין קרייז, פונקט ווי דו אין דיינעם. איך וועל מעהר קיינמאָל ניט בויען קיין קירכען פאר דיר — נור הייטען פאר מענשען.

ה י ל ד א : (מי־ רויסע פינקלעדע אויגען). ד א ס איז נעווען דער נעזאַנג, וואָס איך האָב דאַרט אויבען נעהערט.

ס א ל נ ע ס : אָבער נאכהער איז נעקומען זיין וייהע.

ה י ל ד א : וואָס מיינט איהר דערמיט?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר מוחלאָז). בויען היימען פאר מענשען — איז קיין נראַשען ניט וועדטה, הילדא.

ה י ל ד א : זאגט איהר דאס א י צ ט ע ר ?

ס א ל נ ע ס : יא, איצטער זעה איך דאס איין. מענשען דארפען נישט אט די היימען זייערע — אויך צו זיין דארט גליקליך. איך וואלט אויך נישט נעראדפט אוא היים, וועו איך וואלט עס נעהאט. (מים א שטילען, בימערקען געלעכטער). איהר זעהט, דאס איז דער רעזולטאט פון דער נאנצער נעשיכטע, ווי וויים צוריק איך זאל נישט בליקען. עס איז נארנישט ווירקליך נעבוים, אוו עס איז אויך נארנישט נעאפפערט, כדי צו האבען די נעלענענהיים צום בויען. נארנישט, נארנישט! די נאנצע זאך איז נארנישט!

ה י ל ד א : וועט איהר שוין מעהר קיין מאל נארנישט ניט בויען?

ס א ל נ ע ס : (מים היימערקיים). אין נענענטהייל, ערשט איצט וועל איך אנפאנגען!

ה י ל ד א : וואס? וועט איהר בויען? זאגט גליך!

ס א ל נ ע ס : איך גלויב, אז עס נים נור איין מענליכער וואוין־פלאץ פאר מענשליכען גליק — אוו דאס איז וואס איך וועל איצטער בויען.

ה י ל ד א : (קוקט איהם פעסט אן). בוימייסטער — איהר מיינט אונזערע לופט־שלעסער.

ס א ל נ ע ס : די לופט־שלעסער — יא.

ה י ל ד א : איך האב מורא, עס וועט איך אנהויבען שווינדלען, איידער מיר וועלען ארויפנעהן א האלבען וועג.

ס א ל נ ע ס : ניין, ניט וועו איך קען ארויפשטיינען האנד אין האנד מים אייך, הילדא.

ה י ל ד א : (מים אן אויסדרוק פון אונטערדביקטען צארן). נור מים מיר? וועט ניט זיין נאך וועי עס איז דערבי?

ס א ל נ ע ס : וועמען נאך מיינט איהר דען?

ה י ל ד א : אה — יענע מיידעל — די קאיא, וואס בויט שרייבמיש. די ארעמע — וויל איהר דען ניט זי אויך מיטנעהמען?

ס א ל נ ע ס : אהא! וועגען א י ה ר האט־עס אלינא מים אייך נערעדט?

ה י ל ד א : איז עס אזוי, אדער ניט?

ס א ל נ ע ס : (השמטיג). אוף אזעלכע פראגען ענטפער איך ניט! איהר מוזט אין מיר גלויבען אונבעדינגט, אינגאנצען!

ה י ל ד א : גאנצע צעהן יאהר האב איך אין אייך אזוי פעסט געגלויבט — אזוי פעסט.

ס א ל נ ע ס : איהר מוזט אין מיר וויסטער אויך גלויבען!

ה י ל ד א : יא, דאן לאזט מיך אייך וויעדער זעהען שטעהענדיג אויבען, הויך און פריי!

ס א ל נ ע ס : (שווערמוטהיג). אה, הילדא — ניט יעדען טאג קען איך דאס טאן.

ה י ל ד א : (ליידענשאפטליך). איך וויל איר זאלט עס טאן! איך וויל עס! (בעסטענדיג). נור, נאך איין אייניצינען מאל, בוי־מיסטער! טוט דאס א ו נ מ ע נ ל י כ ע נאך איין מאל!

ס א ל נ ע ס : (קוקט איהר טיף אן). א ו י ב איך וועל דאס פרובירען, הילדא, דאן וועל איך שטעהען אויבען און רעדען צו איהם ווי דשמאלסט.

ה י ל ד א : (שלץ מעהר געשפאנט). וואס וועט איהר איהם זאגען?

ס א ל נ ע ס : איך וועל איהם זאגען: הער מיך אויס, אלמעכטיגער הערר — דו קענסט מיך משפט'ן, ווי דו ווילסט. אבער פון איצט אן וועל איך בויען נור דאס שעהנסטע אויף דער ו ו ע ל ט —

ה י ל ד א : (ענטצוקט). יא — יא!

ס א ל נ ע ס : — וועל דאס בויען צוזאמען מיט א פרינצעסין, וועלכע איך ליעב....

ה י ל ד א : יא, זאגט איהם דאס! זאגט עס איהם!

ס א ל נ ע ס : יא. און דאן וועל איך איהם זאגען: איצט נעה איך ארונטער און וועל זי ארומנעהמען און זי קושען —

ה י ל ד א : מיעל מאל! זאגט עס!

ס א ל נ ע ס : מיעל, מיעל מאל, וועל איך זאגען.

ה י ל ד א : און דאן — ?

ס א ל נ ע ס : דאן וועל איך א מאך טאן מים מיין הום און ארונטערקומען צוריק אויף דער ערד — און טאן ווי איך האב איהם געזאגט.

ה י ל ד א : (מים אויסגעשמרעקטע הענם). איצט זעה איך אייך וויעדער, ווי דאן, וועז עס האט זיך נעהערט נעזאנג אין דער לופט.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר, דעם קאפ ארא־פנעלאזען). ווי אזוי זייט איהר נעווארען דאס, וואס איהר זייט, הילדא?

ה י ל ד א : ווי אזוי האט איהר פון מיר נעמאכט דאס וואס איך בין?

ס א ל נ ע ס : (קורץ און פעסט). די פרינצעסין זאל בעקומען איהר שלאס...

ה י ל ד א : (פרויליך, פאטשענדיג מים די הענד). אך, בוי־מיסטער! — מיין ווונדערר — ווונדערשעהנער שלאס! אונזער לופט־שלאס!

ס א ל נ ע ס : אויף א פעסטען פונדאמענט.

(זו עולם מענשען, וועלכען מען זעהט אונדויטליך דורך די בוי־מער, האס זיך פערוואמעלט אוים'ן גאס. פון ווייטענס, חינמער דעם נייעם חויז חערט מען מוזיק פון בלאז־אינסטרומענטען).

(פרוי סאלנעס מים א ווייסען פיסערנעם קראגען, דאקטאר הערדעל, וועלכער מראגט איהר ווייסען טוך אויף דער האנד, און אוי־ניגע דאמען, קומען ארוים אויף דער ווערענדע. ראנגאר בראוויק קומט אין דער זעלבער ציים ארויף אויף די טרעפ).

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועלען מיר האבען מוזיק אויך?

ר א נ נ א ר : יא, גנעדינע פרוי. דאס וועלען זיין די מו־זיקאנטען פון דעם בוי־ארבייטער פעראיין. (צו סאלנעסען) דער ווערקמייסטער לאזט אייך ווייסען, אז ער איז שוין פארטיג ארויף צו נעהן מיט'ן קראנץ.

ס א ל נ ע ס : (נעהמט זיין הום) גום, איך וועל אליין ארי־בערנעהן.

דאָס איז האָלוואָרד ! אך ! דו ליעבער גאָט — ! האָלוואָרד ! האָל־
וואָרד !

ה ע ר ד ע ל : שטיל ! שרייט ניט צו איהם !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (האַלב פון זינען) איך מוז נעהן צו איהם ! איך מוז איהם ארונטערנעהמען אונטען.

ה ע ר ד ע ל : (האַלט זי צו) קיינער זאָל זיך ניט ריהרען ! קיין נערוויש !

ה י ל ד א : (אונבעוועגליך, פאַלגט נאָך סאַלנעססען מיט די אויגען) ער קלעטערט, קלעטערט, העכער און העכער ! זעהט ! נור, זעהט !

ר א נ נ א ר : (אָהן אָן אָטהעם) איצט מ ו ז ער זיך אומ־קעהרען. עס איז נאָר ניט מעגליך.

ה י ל ד א : ער קלעטערט און קלעטערט. באַלד איז ער אויבען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך וועל שטאַרבען פון שרעק. איך קען דאָס ניט אַריבערטראָגען !

ה ע ר ד ע ל : קוקט־זשע ניט אַהין.

ה י ל ד א : ער שטעהט שוין אויף די אויבערשטע ברעטער ! נאָנץ אויבען !

ה ע ר ד ע ל : קיינער זאָל זיך ניט ריהרען ! איהר הערט !

ה י ל ד א : (מיט שפאַרקער פרייד, שטיל אין זיך) ענדליך ! ענדליך ! איצט זעה איך איהם וויעדער נרויס און פריי !

ר א נ נ א ר : (כמעט אָהן לשון) אָבער דאָס איז דאָך אונ.....

ה י ל ד א : אַזוי האָב איך איהם נעזעהן די נאָנצע צעהן יאָהר. ווי פעסט ער שטעהט ! עס איז פון דעסטוועגען שרעקליך שפּאַנענד. זעהט, איצט הענגט ער אויף דעם קראַנץ אויפ'ן שפּיץ טורעם !

ר א נ נ א ר : עס קומט מיר פאָר, אַזוי ווי איך וואָלט זעהן עטוואָס נאָנץ אונמענליכעס.

ה י ל ד א : יאָ, דאָס איז דאָך טאַקע דאָס א ו נ ם ע נ־

ל י כ ע, וואָס ער טוט יעצט! (מיט דעם אונבעשרייבליכען אויסדרוק אין די אויגען) זעהט איהר נאָך אימעצען נעבען איהם?

ר א נ נ א ר: עס איז דאָרט קיינער ניטאָ.

ה י ל ד א: דאָך, דאָרט איז דאָ אימעצער, מיט וועמען ער רעדט זיך איבער.

ר א נ נ א ר: איהר האָט א טעות.

ה י ל ד א: און דעם נעזאנג אין דער לופטען הערט איהר אויך ניט?

ר א נ נ א ר: דאָס מוז זיין דער ווינד צווישען די בוימער.

ה י ל ד א: איך הער א נעזאנג — א שטאַרקען נעזאנג! (זי שריים אין ווילדען יובעל) זעהט, זעהט! אָט מאַכט ער מיט זיין הוט! אָה, גריסט איהם, גריסט איהם צוריק! עס איז שוין נעענדיגט! (זי רייסט שנעל ביים דאָקטאָר דאָס ווייסע טוך, פאַכט עס אין דער לופטען און שריים צו סאָלנעסען) עס לעבע דער בוימייסטער סאָלנעס!

ה ע ר ד ע ל: הערט אויף! הערט אויף! אום נאָטעס ווילען —!

(די דאָקטען פאַבען מיט די פּאָשענטיכלעך. פון גאַס הערט מען הורראַה־גערופען; פּלוצלונג ווערט אַלעס שטיל, און דער גאַנצער עולם ברעכט אויס אין א נעשרייי פון שרעק; פון צווישען די בוימער זעהט מען דייטליך ווי א מענשליכער קערפער פאַלט שרונטער צוזאַמען מיט די בערטער און שטיק האָלץ.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (און די דאָקטען גלייכצייטיג) ער פאַלט! ער פאַלט!

(פרוי סאָלנעס שוואַנקט און פאַלט אָהנמעכטיג ריקווערטס. זי ווערט אונטערגעפאַנגען פון די דאָקטען אין דעם אַלגעמיינעם רעש און נעפּילדער. דער עולם אויפ'ן גאַס ברעכט דורך דעם פּארקאַן און ווערפט זיך שריין אין גאָרטען. דאָקטאָר הערדעל לויפט שרונטער. א קורצע פּאוזע.)

ה י ל ד א: (קוקט גליך שרויף און זאָגט ווי פערשטיינערט) מ י י ן בוימייסטער.

ר א נ נ א ר : (שפּאַרט זיך אָב, ציטערענדיג, אַן פּאַרענצע) ער מוז זיין צושמעטערט אויף שטיקער — טויט אויפֿן אָרט.

א ד א מ ע : (בשעת מען טראָגט פּרוי סאָלנעם אין חויז אַריין) לויפֿט ארונטער נאָכ'ן דאָקטאָר — !

ר א נ נ א ר : איך קען זיך ניט ריהרען —

א צ ו ו י י ט ע ד א מ ע : דאָן רופֿט אימעצען !

ר א נ נ א ר : (פּרובירט אויסרופֿען) ווָאָס הערט זיך ? ער לעבט ?

א ש ט י מ ע : (אונטען אין גאַרטען) הערר סאָלנעם איז טויט !

א נ ד ע ר ע ש ט י מ ע ן : (נעהענטער) דער קאָפּ איז־נאָנצען צושמעטערט — ער איז געפֿאַלען נלייך אויף די שטיינער.

ה י ל ד א : (קעהרט זיך אום צו רַאָנגאַרען, שטיל) איצט זעה איך איהם שוין ניט אויבען.

ר א נ נ א ר : עס איז שרעקליך. נאָך אַלעמען האָט ער דאָך ניט נעפֿעלט.

ה י ל ד א : (ווי בעצויבערט, מיט שמילען טריאומף). אָבער ביז צום שפּיץ איז ער דאָך נעקומען ! און איך האָב האַרפּען נ ע ־ ה ע ר ט דאָרט אויבען. (זי פֿאַכט אין דער לופֿטען מיט'ן מוך אָון שרייט ווילד) מ י י ן — מ י י ן בוימייסטער !

ע נ ד ע .

אין פרינסן ארבן